

HET EERSTE BOEK DER KONINGEN.

Evenals de Boeken van Samuel, zijn ook die van de Koningen oorspronkelijk niet in tweeën gescheiden.

Door de Septuaginta zijn ook deze Boeken in tweeën verdeeld, in een eerste en tweede Boek der Koningen en men noemde ze, zoals wij reeds vroeger bij de behandeling van het 1ste Boek van Samuel hebben gezegd, het derde en vierde Boek der Koninkrijken. In de niet-Roomse vertalingen is echter ook van deze Boeken de oorspronkelijke naam behouden.

In beide wordt de geschiedenis meegedeeld van de Koninkrijken van de Twee en de Tien stammen, van de Rijken van Juda en Israël. Zij beginnen met de troonsbestijging van Salomo en eindigen met de Babylonische ballingschap, met het teniet gaan van het Koninkrijk van Juda. Zij geven ons te zien, hoe de Heere God in de ontwikkeling van het koningschap Zijn Woord bevestigt aan David, Zijn knecht, gedaan. De belofte in 2 Samuel .7 door Nathan aan David van Gods wege gegeven, is als het ware de rode draad, die door geheel de geschiedenis loopt, die ons hier wordt beschreven.

Het Eerste Boek laat zich verdelen in slechts twee delen.

Het eerste deel (1-11) beschrijft ons, na de dood van koning David, de regering van diens zoon Salomo. Het begin, het hoogtepunt en het verval van zijn regering.

Het tweede deel (12-22) doet ons zien, hoe het gehele rijk in tweeën wordt gescheiden, ten gevolge van Salomo's val en beschrijft dan verder de geschiedenis van beide Rijken, tot aan de verbintenis van beide koningshuizen onder Achab en Josafat (Joram), terwijl het eindigt met de dood van Achab, de meest goddeloze onder Israël's koningen, en met die van Josafat.

In beide delen komt het zo treffend uit, hoe de Heere God, als werkelijk Heerser over Zijn volk, in Zijn Profeten de mannen verwekte, van wie Hij wilde, dat zij als raadslieden aan de ene zijde of als boetpredikers aan de andere zijde de koningen ter zijde stonden, of tegen hen optraden.

God, de Heere, Zijn volk leidende naar de Raad van Zijn wil, of het bezoekende met Zijn strenge tucht, is schier op iedere bladzijde zicht- en merkbaar..

In het tweede Boek van Samuel wordt het leven van David niet geheel afgehandeld: dit gebeurt in het eerste Boek van de Koningen, terwijl tevens Salomo's levensgeschiedenis in die van David wordt ingevlochten. David en Salomo zijn trouwens evenals Abraham en Melchizedek, Mozes en Jozua twee elkaar wederzijds verklarende en aanvullende karakters, terwijl het profetisch tijdperk als aanvulling van het koningschap (vooral wanneer het in verval komt) kan beschouwd worden. Vandaar dat in de Boeken van de Koningen de profeten nog meer op de voorgrond treden dan in de Boeken van Samuel. Eindelijk moet het volk, dat in 1 Samuël8: 19vv. verklaard had: "Daar zal een koning over ons zijn, en wij zullen ook zijn zoals al de volkeren", onder de heidense koningen tijdens de Assyrische en Babylonische

gevangenschap ondervinden, at een voorrecht het is onder de onmiddellijke heerschappij van God te mogen leven, welk voorrecht andere volken missen.

HOOFDSTUK 1.

SALOMO TOT KONING GEZALFD EN INGEHULDIGD.

I. Vs.1-37. Wanneer David in zijn ouderdom zo arm aan levenskracht geworden is, dat men hem met dekens niet meer verwarmen kan, wordt er op raad van zijn artsen een jeugdige maagd gezocht, die met haar krachtige levenswarmte zijn bijna uitgedoofde levensgeesten nog enige tijd zou kunnen onderhouden. Deze omstandigheden deden aan de ene zijde verwachten, dat hij de regering niet langer zou kunnen waarnemen, maar tevens aan de andere zijde, dat hij niet machtig zou zijn om krachtig tussenbeide te treden, waardoor Adonia (thans oudste zoon van de koning) verleid wordt zichzelf in plaats van de door David als opvolger bestemde Salomo op de troon te plaatsen. Hij heeft reeds in vereniging met de hogepriester Abjathar en de veldheer Joab alle daartoe strekkende stappen gedaan, als de waakzaamheid van de profeet Nathan zijn plannen verijdelt, omdat deze, met hulp van Bathseba, de koning beweegt terstond het bevel uit te vaardigen, dat Salomo in het dal Gihon tot koning gezalfd en daarna plechtig naar het koninklijk paleis teruggeleid zal worden, om daar zijn troonsbestijging te houden.

1. Koning David nu was oud, wel bedaagd, want hij had nu reeds een bijna zeventigjarige ouderdom bereikt (vgl. 2: 11; 2 Samuel .5: 4vv.), en zij dekten hem met kleren (grote dekens), wanneer hij zich te ruste legde, maar hij kreeg geen warmte. 1) Een verval van krachten, 2) dat ten gevolge van het veelvuldig lijden en de grote moeilijkheden, door David in zijn veelbewogen leven ondervonden, zich zo vroegtijdig bij hem openbaarde (De 34: 7), en hem dikwijls noodzaakte ook bij dag het bed te houden. (vs.47)

1) David had nu de ouderdom bereikt, die volgens Psalm 90: 10 de gewone levensduur van de mens uitmaakt; hij ondervond dat de levenskracht en levenswarmte voor altijd waren verdwenen, maar hij behoort niet tot die ongelukkigen, die hoe sneller het leven hun ontvlucht, zich des te hartstochtelijker daaraan vastklemmen. Tweemaal wordt zijn ouderdom als een verzadigd zijn voorgesteld (1 Kronieken 23: 1 en 29: 28 ; "zat van dagen). Dit verzadigd zijn is echter geen walging. David is wel het leven "zat", maar die walging, die voortvloeit uit een overmatig en zondig levensgenot kent hij niet. Het koude en vervallen lichaam van David wordt beziel door een vuur van de geest, waarmee hij, die in de dagen van zijn jeugd reeds de eeuwige goederen van het leven verkoren had, met al het vuur van een eeuwige liefde in zijn grijze dagen datgene aangrijpt, wat in deze wereld het blijvend goed is. Een schoon bewijs, dat de geest van de koning niet verzwakt en verouderd is, vinden wij in het kleine lied, dat wij in 2 Samuel .23: 1-7 onder de benaming van "laatste woorden van David" hebben aangetroffen. Als eenvoudig harpspeler treedt de herdersknaap uit Bethlehem het eerst voor ons op (1 Samuel .16: 18); als de gevierde zanger van Israël neemt hij van ons afscheid in dit lied (2 Samuel .23: 1). Wat een wild, huiveringwekkend, prachtvol hooggebergte ligt tussen deze beide zo ver van elkaar verwijderde stille punten, en toch zien wij nog de vleugelslag van de levendigste verbeeldingskracht, toch voelen wij nog de krachtige polsslag van de gedachten in de zwanenzang van de grijze vorst! Is het de kunst en de kracht van zijn dichterlijke aanleg? Toen Goethe oud geworden was en het leven voor hem zijn schoonheid en wellust verloren had, zocht hij heul en verkwikking in de "Liefdetuin" van

de Perzische Hafis. (Een van de beroemdste perzische dichters, wiens gezangen slechts van liefde, bloemen en wijn spreken, en erop gemaakt zijn, het gemoed van de mens op mystiek godsdienstige wijze op te wekken. Hij kende de Koran van buiten). Niet also David. Het onderwerp van zijn laatste lied is het nabij-zijnde, het zichtbare, de volle werkelijkheid van het leven, zijn eigen nu volbrachte loopbaan. Het is niet meer slechts de natuur, maar de gave van de natuur verhelderd door de kracht van de eeuwige geest..

2) Dr. Lightfoot meent, dat hij geslagen geweest is met een verstervende beroerte..

2. Toen zeiden zijn knechten, zijn lijfartsen, bij monde van een van hen, tot hem: Laat ze mijn heer de koning een jonge dochter, een maagd zoeken, die voor het aangezicht van de koning sta, hem diene en hem koestere; en zij slape in uw schoot, dat mijn heer de koning, door haar jeugdige levenskracht, warm worde.

Deze raad van David's geneesheren berust op de ook door andere artsen van de oudheid (dezelfde raad geeft Gallenus voor zekere koude en droge ziekten; POLUS) gemaakte ervaring, dat door het bij elkaar slapen van een gezond jeugdig persoon en een hoog bejaard mens, de verdwijnende levenskracht van de laatste opgehouden en versterkt wordt. Men noemt dit middel wel eens de verlenging van het leven. Onbewust en zonder opzet ziet men dit middel niet zelden in gezinnen toegepast, als kinderen bij grootouders slapen, hetgeen echter de kinderen even nadelig als de oude mensen voordelig is. Aan iets anders dan aan opwekking van de verdwijnende levenskracht door opname (inzuiging) van de krachtige, frisse uitwaseming van het jeudige individu, kan hier gedacht worden (vs.4). De reden, waarom men voor de koning een reine maagd zocht, en wel de mooiste uit heel het gebied van Israël, ligt alleen daarin, dat dit met de koninklijke waardigheid overeenkwam. Het bedenkelijke, dat deze maatregel op nieuwtestamenteisch standpunt heeft, verdwijnt, wanneer men zich op oudtestamenteisch standpunt plaatst, daar toen de polygamie nog door God werd toegelaten (Ex 21: 11)..

3. Zo zochten zij, de weggezonden dienaren van de koning, een mooie jonge dochter in heel het gebied van Israël; en zij vonden er een, die boven alle andere geschikt scheen, in Abisag (= mijn vader is onwetend), een Sunamitische 1) en brachten ze tot de koning.

1) Sunem lag aan de westelijke grens van de stam Issaschar, niet ver van de kleine Hermon (Joz.19: 18)..

4. En 1) de jonge dochter was bovenmate mooi, en koesterde de koning, en diende hem, ook daarin, dat zij in zijn schoot sliep; maar de koning bekende ze niet, 2) waardoor zij zijn vrouw of zijn bijvrouw geworden zou zijn (De 25: 5); vandaar dat Bathseba er later geenbezwaar in vond haar voor Adonia tot vrouw te verzoeken, omdat zij zijn eigenlijke bedoelingen met zo'n aanzoek, in haar argeloosheid niet doorzag (2: 13).

1) Indien er ook onder David's vrouwen zich een jongere bevonden had, wat het geval niet schijnt te zijn geweest, omdat hij waarschijnlijk na Bathseba geen vrouw meer nam, en deze

wellicht reeds over de 40 jaar telde, zo had deze toch hem de thans gevorderde diensten uit hoofde van haar waardigheid niet kunnen bewijzen..

2) Toch meende het volk, dat Abisag in waarheid zijn bijvrouw was geworden. Anders toch had Adonia haar niet begeerd tot zijn vrouw. Deze dacht met de vervulling van zijn begeerte zich des te gemakkelijker nog eens de weg tot de troon te kunnen banen. Ook vele uitleggers zijn van mening, dat zij in waarheid zijn bijvrouw is geweest, maar o.i. is dit in strijd met de laatste woorden van dit vers. Ontegenzeglijk geeft deze mededeling de indruk, dat Abisag alleen diende om door haar bijligging de krachten van de koning te versterken. Het is tevens duidelijk, dat deze mededeling plaats heeft om te doen zien, dat David te zwak en te krachteloos was geworden, om zelf de teugels van het bewind te voeren en dus om de volgende geschiedenis in te leiden..

5. Adonia nu, de zoon van Haggith (= grote blijdschap), thans na Ammons en Absaloms gewelddadige en na Chileabs vroegtijdige dood (2 Samuel .3: 2vv.; 13: 29; 18: 14 "2 Samuel 14: 3) de oudste zoon van het koninklijke huis, verhief zich, gebruik makende van de zwakte van David, om nog bij diens leven zich van de troonopvolging te verzekeren, omdat hij wel wist, dat deze reeds Salomo toegedacht was (1Ch 28: 5), zeggende: ik zal koning zijn, 1) en hij bereidde zich, juist zoals Absalom het gedaan had, toen hij aanspraak maakte op de kroon (2 Samuel .15: 1), wagens en ruiters (een koninklijke wagen evenals een begeleiding van ruiters) toen hij uitreed, en vijftig mannen lopende voor zijn aangezicht.

1) Adonia weet wel, dat hij niet door God tot koning is bestemd. Immers de Heere had aan David, toen hij (Adonia) reeds geboren was, gezegd, dat die koning zou worden, die nog uit zijn lendenen zou voortkomen. Deze kon niet anders dan Salomo zijn. Wat Adonia hier doet is dan ook niet alleen opstand tegen David, maar rechtstreeks opstand tegen God, die alleen het recht had en dit ook tot dusverre had uitgeoefend, om precies aan te duiden, wie koning zou zijn..

6. En zijn vader had hem niet bedroefd van zijn dagen, zeggende: Waarom hebt gij zo gedaan zijn leven lang? 1) En ook zoals vroeger Absalom (2 Samuel .14: 25) was hij zeer mooi 2) van gedaante en a) Haggith3) had hem gebaard na Absalom.

a) 1 Kronieken 3: 2

1) De Lutherse Vertaling heeft: "En zijn vader wilde hem niet bedroeven bij zijn leven, zeggende: Waarom doet gij zo?" met welke vertaling bedoeld zou worden, dat David zo vast overtuigd was van de goddelijke keuze van Salomo, dat hij aan het gelukken van andere pogingen om deze keuze krachteloos te maken, niet geloofde; hij liet dus Adonia zijn gang gaan, omdat hij geen noodzakelijkheid zag hem tegen te staan (te bedroeven). De Statenvertaling is echter meer in overeenstemming met de grondtekst. Er wordt hier alleen een zekere toegevendheid van David ten opzichte van Adonia aangegeven, waarschijnlijk wel om in de opvoeding van Adonia de grond aan te geven van zijn laakbaar gedrag..

Deze vertaling deugt niet. Die van de Statenvertaling is beter en juister. Er wordt hier toch aangegeven een toegevendheid van David voor zijn zoon, waardoor deze het dus waagde, om nog tijdens het leven van zijn vader naar de teugels van het bewind te grijpen, hopende en er staat opmakende, dat zijn vader zich ook tegen deze daad niet zou verzetten..

2) Wat de schoonheid van Adonia betreft, het blijkt, dat hij daarvan een voorwendsel maakte om de kroon te bemachtigen, dit was geen gril (vgl. 1 Samuel .9: 2; 10: 23). Zijn voorrecht van de oudste te zijn deed hij gelden op grond van de wetsbepaling in Deuteronomium 21: 15vv. zonder zich aan de andersluidende bepaling omtrent het verkiezen van een Koning in Deuteronomium 17: 14vv. te storen..

3) Dit wil niet zeggen, dat Haggith ook de moeder van Absalom was. Deze toch heette Maächa, maar dat hij, Adonia, op Absalom volgde en dus nu de oudste zoon was..

10. Maar Nathan, de profeet, en Benaja en de helden, en Salomo, 1) zijn broeder, nodigde hij niet uit. Want het was zijn voornemen de laatste te verdringen, en hoe Nathan met de anderen zich ten opzichte van zulk gedrag zouden gedragen, was hem verre van onbekend.

1) Dat Adonia Salomo niet uitnodigde, noch Nathan en Benaja en de helden, had zijn reden hierin, dat hij ervan af wist, dat Salomo tot troonopvolger van David was uitverkoren..

11. Toen sprak Nathan, die omdat Adonia zijn voorbereidingen zo geheim had gehouden, pas op het ogenblik van de uitvoering daarvan kennis kreeg, tot Bathseba, de moeder van Salomo, om haar van het voorgevallene te verwittigen en met haar hulp tegenovergestelde maatregelen te treffen, zeggende: Hebt gij niet gehoord, dat 1) Adonia, de zoon van Haggith, reeds zo goed als koning is geworden? en onze heer David weet dat niet.

1) In het Hebreeuws staat er Ki malak, d.i. dat hij zo goed als koning is. Hieraan knoopt Nathan de waarschuwing vast, dat hun leven, dat van Salomo en Bathseba, niet langer zeker is, omdat een Adonia, indien zijn plannen doorgaan, hen niet in het leven zal laten, volgens de Oosterse gewoonte. Hij raadt haar daarom aan, terstond pogingen in het werk te stellen, om haar leven en dat van Salomo te redden..

14. Zie, als (onderwijl) gij daar nog met de koning spreken zult, zo zal ik na u eveneens in het vertrek van de koning inkomen, en zal uw woorden vervullen, 1) ze bevestigend herhalen, opdat de koning aangezet worde (aanleiding hebbe)zijn belofte terstond te verwezenlijken, en er alzo aan de verdere ondernemingen van Adonia een perk gesteld worde.

1) Niet, het ontbrekende aanvullen, maar, het gesprokene waar maken, zoals plhroun, door verwerkelyk vervullen, of, zoals hier, door hetzelfde te zeggen, ze bevestigen..

15. En Bathseba volgde de raad van de profeet, en ging tot de koning in de binnenkamer; 1) maar de koning was zeer oud, sterk aangetast door gebreken van de ouderdom en zeer hulpbehoevend, waarom hij deze kamer niet meer verliet, en Abisag, de Sunamitische, diende de koning overeenkomstig haar beroep.

1) Als de vrouw van de koning had zij vrijheid in zijn slaapkamer te komen, zonder verlof te vragen, terwijl Nathan niet voor de koning verscheen voordat zijn komst aangediend was..

19. En hij heeft bij de steen Zohelath naast de fontein Rogel ossen, en gemest vee, en schapen in menigte geslacht, en uitgenodigd tot een offermaal al de zonen van de koning en Abjathar, de priester, en Joab, de krijgsoverste, maar uw knecht Salomo heeft hij niet uitgenodigd 1) en daarmee duidelijk genoeg getoond, wat hij in zijn schild voert.

1) Dit laatste voegt Bathseba er niet bij, om daarmee te kennen te geven, dat zij er zich gekrenkt over voelt, maar om David te doen voelen, hoe de verhouding is tussen Adonia en zijn veelgeliefde zoon Salomo en om hem tevens voor ogen te stellen, wat het lot zal zijn van Salomo, indien Adonia de overhand behoudt..

20. Maar gij, mijn heer koning! in wiens hand de beslissing is, en Adonia heeft het nog zover niet gebracht, dat al het volk hem aanhangt, de ogen van het gehele Israël zijn op u, dat gij hun zou te kennen geven, wie op de troon van mijn heer de koning na hem zitten zal; 1) spoed u daarom mijn zoon Salomo in het koninkrijk te bevestigen.

1) D.i. de beslissing is in uw macht, want het volk hangt Adonia nog niet aan, maar ziet op u, wat gij in dit geval zult doen, en zal uw beslissing voor lief nemen. Haast gij u slechts, om Salomo tot koning te maken.

21. Of anders zal het gebeuren, als mijn heer de koning met zijn vaderen zal ontslapen zijn, en daarom zijn wil niet meer openlijk aan het volk zal kunnen verklaren, dat Adonia gewonnen spel zal hebben, er, ik en mijn zoon Salomo als zondaars zullen zijn, 1) wij beiden zullen door hem van hoogverraad beschuldigd en dienovereenkomstig behandeld worden.

1) Zondaars zijn, d.i. van hoogverraad beschuldigd en ter dood gebracht worden. Men ziet, Bathseba doet alles, om David tot een zo spoedig mogelijke beslissing te nopen, opdat hij met een forse slag al de aanslagen van Adonia zal vernietigen..

23. En zij, de dienaren, gaven de koning te kennen, zeggende: Zie, de profeet Nathan is daar, waarop David beval hem binnen te laten: Bathseba verwijderde zich intussen beleefdheidshalve; 1) en hij, Nathan, kwam voor het aangezicht van de koning en boog zich voor de koning op zijn aangezicht ter aarde.

1) Bij audiënties, die een koning gaf, mocht, zoals ook nog heden ten dage gebeurt, geen derde aanwezig zijn, of de koning moest uitdrukkelijk zijn aanwezigheid verlangen..

27. Is deze zaak, dat opzettelijk voorbijgaan juist van hen, die uw grootste vertrouwen bezitten, van mijn heer de koning gebeurd? en hebt gij uw knecht met opzet nietbekend gemaakt, wie op de troon van mijn heer de koning na hem zitten zou? Dit kan onmogelijk het geval zijn; daarom is voorzeker de gehele onderneming niets anders dan hoogverraad tegen u, en het is nodig, dat gij met vastberadenheid dit tegen gaat.

Nathan verschijnt, zoals altijd, voor hem als de ware profeet. Waar het geldt een poging om menselijk-eigenwillig voornemen tegenover het Raadsbesluit van God en Zijn wil tot uitvoering te brengen, waar het heil en het welzijn van het volk op het spel staan, daar was het de roeping van het profetisme tussenbeide te treden, radend en vermanend, waarschuwend en bestraffend. Niet zozeer de persoonlijke vriendschap van David en de liefde voor zijn leerling Salomo, als veeleer en boven alles de erkende wil van God, dat Salomo tot koning bestemd was, dreef hem een stap te doen, die voor hemzelf de ergste gevolgen had kunnen hebben, ja, hem het leven had kunnen kosten, wanneer Adonia koning was geworden. Zonder zijn snel, moedig ingrijpen was er voor Israël geen Salomonische tijd, geen bloeitijd van het theocratisch huis geweest..

Dit kan onmogelijk het geval zijn; daarom is voorzeker de gehele onderneming niets anders dan hoogverraad tegen u, en het is nodig, dat gij met vastberadenheid dit tegen gaat..

33. En de koning zei tot hen: Neemt met u de knechten van uw heer, de Krethi en de Plethi (vs.38) en doet mijn zoon Salomo rijden op de muilezelin, 1) die voor mij is tot een zinnebeeldig teken voor het volk, dat hij voortaan koning zal zijn in mijn plaats, en voert hem af naar Gihon, het dal dat ingesloten wordt door de bovenste en benedenste tak van de Gihon aan de westzijde van de berg Sion.

1) Wie onder Israël op de muilezelin van de koning reed, was bestemd tot troonopvolger. Later werd dit beschouwd als een eerbewijs aan de gunstelingen van de koning bewezen, zoals blijkt uit de geschiedenis van Mordechai..

34. En dat Zadok, de priester, met Nathan, de profeet, hem daar tot koning over Israël zalven.1) Daarna, als de zalving plaatsgevonden heeft, zult gij met de bazuin blazen, en zeggen: De koning Salomo leve!

1) David laat Salomo zalven, om daarmee te bewijzen, dat hij zeker wist, dat deze door God bestemd was, om zijn opvolger te zijn, en om aldus het volk te doen weten, dat niet Adonia, maar Salomo volgens Gods beschikking koning over Israël zou wezen..

II. Vs.38-53. Het bevel van David wordt onmiddellijk ten uitvoer gebracht, en als nu de thans in het dal Gihon tot koning gezalfde Salomo naar Sion teruggevoerd wordt, heft het volk een vreugdegeschrei aan, dat zelfs aan de zuidoostelijke zijde van de stad, waar Adonia met zijn aanhang juist zijn feestmaal geëindigd heeft, gehoord wordt. Weldra brengt Abjathar's zoon Jonathan tijding van hetgeen er in Jeruzalem voorgevallen is, en het gehele gezelschap stuift uit elkaar. Adonia vlucht naar het heiligdom en laat de koning vergiffenis vragen, die hem geschonken wordt onder de uitdrukkelijke voorwaarde, dat hij zich in het vervolg van alle oproer zal onthouden.

38. Toen ging Zadok, de priester af van de berg Sion naar het westelijk van de berg gelegen dal, om zo de bevel de koning onverwijld ten uitvoer te leggen, met Nathan, de profeet, en Benaja, de zoon van Jójada, en in het gevolg van de laatste, de Krethi en de Plethi, en zij deden Salomo rijden op de muilezelin van koning David, en leidden hem naar Gihon.

39. En Zadok, de priester, nam, toen men daar aangekomen was, de oliehoorn, gevuld met de heilige olie (Exod.30: 22vv.), die hij uit de tent, uit de voor de Ark van het verbond vervaardigde heilige tent (2 Samuel .6: 17) meegenomen 1) had, en zalfde Salomo

2) die toen ongeveer twintig jaar telde, en zij bliezen na het uitvoeren van de plechtigheid met de bazuin, en al het volk, de dienaren van de koning en andere inwoners van Jeruzalem, die zich bij de trein hadden aangesloten, zei: De koning Salomo leve!

1) Ofschoon Abjathar en niet Zadok de dienst bij de Ark van het Verbond waarnam, zo bestond er toch tussen hen niet zo'n verwijdering, dat de laatste bij afwezigheid van de eerste geen toegang tot de Tent zou gehad hebben. Ook in 2 Samuel .15: 24 komt Zadok voor als een persoon van grote invloed ten opzichte van het onder Abjathar's opzicht staande Heiligdom..

2) In 1 Kronieken 29: 22 wordt van een tweede zalving van Salomo gesproken, die voor de ogen van het gehele volk plaats had (1Ki 1: 53)..

47. Zo zijn ook de knechten van de koning in het slaapkabinet van koning David, die door ouderdom aan zijn legerstede gebonden is, gekomen, om onze heer, de koning David, te zegenen, hem met de troonsbestijging van zijn zoon geluk te wensen, zeggende: Uw God make de naam van Salomo nog beter dan uw reeds zo beroemde naam, en make zijn troon nog groter dan uw reeds zo hoog gezegende troon; 1) en de koning heeft, geroerd door deze gelukwensen van de groten van zijn rijk, aanbeden op de slaapstede, evenals vroeger de aartsvader Jakob deed, na zijn uiterste wilsbeschikking (Genesis47: 31).

1) Dit was geen vleitaal, maar hartelijke wens van het volk, om daarmee te kennen te geven, de grote liefde, die zij hadden voor de zoon van David. De liefde voor David gaat hier over op het hoofd van Salomo. Het moet dan ook de grijze koning goed gedaan hebben, dat het volk deze wens uitsprak..

50. Maar Adonia vreesde voor Salomo, thans met de koninklijke macht bekleed, en gerechtigd hem wegens oproer met de dood te doen straffen, en hij stond op en ging heen naar de berg Sion, waar de Ark van het verbond stond, en vatte de hoornen van het altaar, 1) daarmee tonende, dat hij zich onder de bescherming van de Heere stelde (Ex 17: 2).

1) In de hoornen van het altaar als symbolen van macht en kracht concentreerde zich de betekenis van het altaar als een woonstede van God, waarvan heil en leven uitgaat (Exod.27: 19). Door het aanvatten van de hoornen van het altaar, stelde zich de misdadiger onder de bescherming van de reddende en te hulp komende genade van God, die de zonde uitdelgt en juist daardoor de straf opheft..

Men mag als vrij zeker aannemen, dat Abjathar gevlucht is naar de tent op Sion, omdat van een vlucht naar Gibeon niets gemeld wordt..

51. En men (waarschijnlijk personen, die medelijden hadden met de voor zijn leven beduchte koningszoon) maakte Salomo bekend, zeggende: Zie Adonia vreest de koning Salomo: want

ziet, hij heeft de hoornen van het altaar gevat; hij smeekt u om het behoud van zijn leven, ofschoon hij wel weet, dat hij het eigenlijk verbeurd heeft, zeggende: dat de koning Salomo mij als heden zwere, dat hij zijn knecht met het zwaard niet zal doden, 1) opdat ik also zonder gevaar naar mijn huis kan terugkeren!

1) Hiermee gaf hij te kennen, dat hij zich aan geen rechterlijk onderzoek durfde bloot stellen, maar zich enkel en alleen verliet op de barmhartigheid van zijn vorst en dat zijn enige pleitrede was, dat Salomo in aanmerking van Gods genade en barmhartigheid in het vergeven van de overtredingen, ook bewogen mocht worden tot het verlenen van vergiffenis..

53. En koning Salomo zond boden heen, naar het heiligdom, en zij deden hem gaan van het altaar, d.i. zij haalden hem over zijn toevluchtsoord te verlaten, omdat hij vanwege de koninklijke begenadiging deze schuilplaats nietmeer behoefde, en hij kwam in het koninklijk paleis, ten einde uit de eigen mond van de koning zijn vrijspraak te vernemen, en voor de koning gekomen zijnde, boog hij zich neer voor de koning Salomo, hiermee te kennen gevende, dat hij Salomo als de rechtmatige koning erkende, en dus tevens een volledige onderwerping belovende, en Salomo zei tot hem: Van mijn zijde is alles vergeven en vergeten, geef gij van uw zijde nu slechts geen aanleiding, dat uw misdaad misschien naderhand nog gestraft moet worden (2: 13vv.). 1) Ga thans heen naar uw huis.

1) Wij hebben in dit het duidelijk bewijs gehad, dat David, ofschoon gebukt onder de last van de ouderdom, toch nog met volle kracht de teugel van het bewind voerde, en also in zijn eigen persoon de waarheid bevestigde van hetgeen hij in de 1ste Psalm van de vrome en oprechte zegt: dat hij zal zijn als een boom geplant aan waterbeken, die zijn vrucht geeft in zijn tijd en waarvan het blad niet afvalt; en al wat hij doet zal wel gelukken..

Evenzo zien wij hen op de laatste rijksdag, die hij volgens 1 Kronieken 28 en 29 enige tijd na Salomo's troonsbestijging hield, het in Deuteronomium 17: 20 de koning gestelde gebod: "hij zal zijn hart niet verheffen boven zijn broeders" in vervulling brengen. Terwijl hij tijdens de oploop, die Adonia's pogen om de troon te bemachtigen veroorzaakte, te bed lag, raapte hij voor deze laatste rijksdag alle levenskracht bijeen; niet op zijn troon zal hij een aanspraak houden, nee staande op de vlakke grond, evenals zij tot wie hij spreekt vangt hij aan: "Hoort mij, mijn broeders en mijn volk" (1 Kronieken 28: 2). Evenals hij zijn strijdgenoten (1 Samuel .30: 23) met de naam van broeders aanspreekt, toen zijn koningschap nog verborgen was, evenzo is ook thans nog, nu zijn koninkrijk voor geheel Israël en de heidenen openbaar geworden en tot volkomenheid geraakt is, zijn taal dezelfde gebleven. Een koning, die zo onder en met zijn volk geleefd heeft als David, wiens door menige storm bewogen levensdag in zo'n heldere en zachte avond eindigde, zo'n koning kan nimmer bij zijn volk in vergetelheid geraken. (Het Hollands hart kan niet nalaten hier aan Willem I te denken, wiens nagedachtenis in zegening zal blijven zolang er een Hollands hart slaat.) Toen het volk Samuel om een koning verzocht, was zijn wens slechts een duister verlangen, men zou haast zeggen een begeerte uit instinct. David heeft zijn volk voor altijd metterdaad duidelijk gemaakt, wat het koningschap in Israël is: hij heeft als koning zijn volk een nieuwe geest ingeboezemd en Israël tot een hoger staatsbewustzijn gevoerd, hij is het geheiligde voorbeeld geworden, waarnaar alle latere koningen van Israël beoordeeld werden. Nochtans weet en

erkent David, wat een zwak en gebrekkig voorbeeld hij is, en de eerste oorzaak van zijn gebrek vindt hij in de natuurlijke grond van zijn geboorte Psalm 51: 7 ; dat evenwel is de erfsmet, die al zijn opvolgers op dezelfde wijze aankleeft, maar die hen tevens belet zo ver te komen als het door Gods genade hem gegund was. Daarom erkent hij op profetische wijze in Psalm 2: 7 dat wat de toekomstige Gezalfde betreft, van wie de Heere hem gesproken heeft (2 Samuel 7: 12vv. 7.12) het woord: "Ik zal zijn Vader zijn en Hij zal mijn Zoon zijn," nog een meer uitgebreide vervulling moet verkrijgen dan dit in Salomo of een ander van zijn nakomelingen het geval was, als hij zegt (Psalm 2): "Ik zal van het besluit verhalen: de Heere heeft tot mij gezegd: Gij zijt mijn Zoon, Heden heb Ik u gegenereerd." En evenals hij toen, wanneer hij zijn zonde het diepst voelde, moest erkennen, dat de oorzaak van zijn verdorvenheid opklom tot ja voor zijn geboorte; zo verstond hij ook toen, wanneer hij zich geroepen achtte andermans zonden te dragen (2 Samuel 15: 16) dat hij niet in de volste zin van het woord schuldeloos leed en daarom ook niet een waarachtig priesterlijke verzoening kon aanbrengen. Dit is het innerlijke aanknopingspunt voor de verdere profetische blik, die wij in Psalm 110 aantreffen; want hier ziet hij op de toekomstige Gezalfde in Zijn heerlijke vereniging met God als de priesterlijke koning, die zijn rijksgenoten tot het einddoel voert, dat zij de geheiligde, al het boze overwinnende, waarachtig priesterlijke Gemeente vormen..

Salomo begint zijn regering zachtmoedig en wijs. Hij wil niet zonder noodzaak bloed vergieten, vooral niet het bloed van zijn broeder. Maar als straks Adonia weer een poging waagt, om de kroon te bemachtigen, zal Salomo bewijzen, dat zachtmoedigheid geen zwakheid is..

HOOFDSTUK 2.

DAVID'S LAATSTE WIL EN AFSCHIED. SALOMO'S OPVOLGING EN DOORTASTENDE REGERING.

I. Vs.1-11. David zijn einde voelende naderen, ontbiedt de reeds in zijn koninkrijk bevestigde koning Salomo tot zich, en geeft hem zijn laatste bevelen en vermaningen; de laatste hebben betrekking op de geest en zin, waarin Salomo regeren moet, opdat zijn regering gezegend zij en de Heere Zijn belofte aan het huis van David kan vervullen; de eerste betreffen de vergelding van Joabs misdaad, de vergelding van Barzillai's trouw aan diens kinderen en het scherpe waarnemen van de lasteraar Simeï, opdat ook deze nog zijn loon krijgt. Daarop wordt David's overlijden met korte woorden vermeld met opgave van de plaats, waar hij begraven werd, en van de tijd, dat hij geregeerd heeft.

1. Toen nu de dagen van David nabij waren dat hij sterven zou, en hij zelf ook voelde dat zijn einde naderde, gebod hij zijn zoon Salomo, nadat hij deze reeds op de rijksdag (1 Kronieken 28) met aandrang vermaand had, zeggende:

3. En neem waar de wacht van de HEERE, uw God (neem de dienst, die gij Hem schuldig zijt, wel waar), om te wandelen in zijn wegen, om te onderhouden zijn instellingen en zijn geboden, en zijn rechten en zijn getuigenissen,

1) zoals geschreven is in de wet van Mozes; dat een koning van Israël deze instellingen, geboden en rechten bestendig voor ogen moet houden, en daarvan noch ter rechter- noch ter linkerzijde afwijken (Genesis 16: 6 Deuteronomium 8: 11; 17: 18vv.), opdat gij verstandig handelt in al wat gij doen zult en in al waarheen gij u wenden zult (Joz.1: 7vv.; 1 Kronieken 22: 13);

1) Onder instellingen, geboden, rechten en getuigenissen zijn alle wetten van Mozes begrepen, die betrekking hadden op het godsdienstig, burgerlijk en staatkundig leven..

4. Opdat 1) de HEERE ook over u bevestige zijn woord, dat Hij over mij gesproken heeft, dat namelijk aan het wandelen in Gods wegen Gods zegen verbonden is, zeggende (2 Samuel .7: 12vv.): Indien uw zonen hun weg bewaren, om voor Mijn aangezicht trouw, met hun ganse hart en met hun ganse ziel, te wandelen, zo zal geen man, zei Hij, u afgesneden worden van de troon van Israël,

2) maar uw geslacht zal het koningschap in Israël blijven behouden, totdat Hij eruit voortkomen zal, wiens rijk een eeuwig rijk is (men herleze 2 Samuel .23: 1-7).

1) Zij, die de dierbaarheid van de Goddelijke beloften, die als zoveel heilige bewaarpannen zijn, oprecht waarderen, kunnen niet anders doen, dan zeer bezorgd zijn, om ze op hun geslacht vast te maken en om te verhoeden, dat na hen iemand van hun kinderen deze verbeuren mocht..

2) De betekenis is, dat het geslacht van David niet zal worden uitgeroeid. De hoogste vervulling van deze belofte treedt in de grote Koning te voorschijn, in de Heere Jezus Christus..

5. Zo weet gij ook, wat Joab, de zoon van Zeruja, met verachting van mijn koninklijk aanzien, mij gedaan heeft, zonder te bedenken hoezeer hij mij daardoor aan een valse verdenking bij het volk blootstelde, en mijn hart een smartelijke proef deed doorstaan, en wat hij om van hetgeen hij aan Absalom deed (2 Samuel .18: 10vv.) hier niet te spreken, dat gebeurde in een veldslag, maar wat hij gedaan heeft aan de twee krijgsoversten van Israël, Abner, de zoon van Ner (2 Samuel .3: 22vv.) en Amasa, de zoon van Jether (2 Samuel .20: 8vv.), die hij gedood heeft (op slinkse wijze heeft omgebracht), en heeft krijgsbloed (bloed dat slechts in de strijd vloeit) vergoten in vrede, en hij heeft krijgsbloed gedaan aan zijn gordel, die aan zijn lendenen was, en aan zijn schoenen, 1) die aan zijn voeten waren, doordat hij beide mannen doodde, met hen borst aan borst staande als ware hij een vriend en niet een vijand; dit bloed ware slechts eerlijk als het vergoten was in de strijd, en zou dan aan de eigenlijke krijgswapens gekleefd hebben; hij echter heeft er de kleding van de vrede mee bevlekt.

1) Gordel en schoenen, de hoofdbestanddelen van het Oosters gewaad, wanneer men zich tot een zaak toerust, werden met bloed bevlekt, omdat Joab beiden, bij de begroeting, op verraderlijke wijze, met het zwaard had doorboord..

Dit was de grote zonde van Joab, dat hij in volle vrede beide mannen op verraderlijke wijze had vermoord. Krijgsbloed, dat alleen in geval van oorlog vergoten had mogen worden, had hij in vredestijd vergoten. Want wel had Isboseth tegen David de strijd aangeboden, maar op het tijdstip, waarop Abner vermoord werd, was het vrede..

5. Zo weet gij ook, wat Joab, de zoon van Zeruja, met verachting van mijn koninklijk aanzien, mij gedaan heeft, zonder te bedenken hoezeer hij mij daardoor aan een valse verdenking bij het volk blootstelde, en mijn hart een smartelijke proef deed doorstaan, en wat hij om van hetgeen hij aan Absalom deed (2 Samuel .18: 10vv.) hier niet te spreken, dat gebeurde in een veldslag, maar wat hij gedaan heeft aan de twee krijgsoversten van Israël, Abner, de zoon van Ner (2 Samuel .3: 22vv.) en Amasa, de zoon van Jether (2 Samuel .20: 8vv.), die hij gedood heeft (op slinkse wijze heeft omgebracht), en heeft krijgsbloed (bloed dat slechts in de strijd vloeit) vergoten in vrede, en hij heeft krijgsbloed gedaan aan zijn gordel, die aan zijn lendenen was, en aan zijn schoenen, 1) die aan zijn voeten waren, doordat hij beide mannen doodde, met hen borst aan borst staande als ware hij een vriend en niet een vijand; dit bloed ware slechts eerlijk als het vergoten was in de strijd, en zou dan aan de eigenlijke krijgswapens gekleefd hebben; hij echter heeft er de kleding van de vrede mee bevlekt.

1) Gordel en schoenen, de hoofdbestanddelen van het Oosters gewaad, wanneer men zich tot een zaak toerust, werden met bloed bevlekt, omdat Joab beiden, bij de begroeting, op verraderlijke wijze, met het zwaard had doorboord..

Dit was de grote zonde van Joab, dat hij in volle vrede beide mannen op verraderlijke wijze had vermoord. Krijgsbloed, dat alleen in geval van oorlog vergoten had mogen worden, had

hij in vreedstijd vergoten. Want wel had Isboseth tegen David de strijd aangeboden, maar op het tijdstip, waarop Abner vermoord werd, was het vrede..

6. Doe dan jij, omdat ik in beide gevallen door de omstandigheden verhinderd werd zijn misdaad naar eis te straffen, naar uw wijsheid 1) en grijp de eerste gelegenheid aan, dat dit zonder uw koninklijke waardigheid afbreuk te doen, gebeuren kan, opdat jij zijn grauwe haar, die oude zondaar, die zijn inborst en wandel nog in geen enkel opzicht veranderd heeft, niet met vrede in het graf laat dalen; zorg dat hij de natuurlijke dood niet sterve en niet ongestraft deze wereld verlate.

1) Er behoorde een buitengewone mate van wijsheid toe, om een bij het leger gevierd opperbevelhebber als Joab op het behoorlijk ogenblik en op de juiste wijze naar verdienste te straffen..

7. Maar omgekeerd ook, zoals jij aan Joab de plicht van de gerechtigheid zult volbrengen, zult jij de plicht van de dankbaarheid vervullen aan hen, die mij goed bewezen hebben; in het bijzonder aan de zonen van Barzillai, den Gileadiet zult jij weldadigheid bewijzen, en zij zullen zijn onder degenen, die aan uw koninklijke tafel eten; 1) want alzo naderden zij tot mij, om mij deze liefdedienst, van mij te spijzigen en te verzorgen, te bewijzen, toen ik vluchtte voor het aangezicht van uw broeder Absalom (2 Samuel .17: 27vv.), de oude Barzillai is reeds niet meer onder de levenden, en heb ik volgens zijn verlangen Chimham 2) aan mijn tafel doen eten (2 Samuel .19: 31vv.), ik reken mij daardoor toch nog niet ontslagen van de dank, die ik aan zijn familie verschuldigd ben.

1) Dit betekent niet, zoals sommigen willen, dat zij van de tafel van de koning zouden eten dit was toch ook het deel van de dienaren van Salomo maar dat zij een plaats, een ereplaats aan de tafel van de koning zouden hebben, in tegenwoordigheid van hem, aan zijn dis gezeten zouden zijn..

2) Op grond van Jer.41: 17, waar van een herberg of karavanserai Gezuth Chimham in de omstreken van Bethlehem sprake is, zou men kunnen denken, dat Salomo aan de nakomelingen van Barzillai nog andere weldaden en gunsten bewezen heeft, en dat deze opnieuw zich verdienstelijk gemaakt hebben door het aanleggen van herbergen of karavanserai's voor reizigers (Jud 18: 2): zo hielden zij de nagedachtenis aan de vader in ere..

9. Maar nu, houd hem niet onschuldig, dat ook jij zijn misdaad ongestraft zou laten, zoals ik heb moeten doen, om de schijn van een persoonlijke wraak te vermijden en het verwijt mij niet op de hals te halen, dat ik hard gehandeld heb jegens een tegenstander, die mij om vergeving gevraagd heeft, en omdat jij een wijs man zijt, zult jij weldra een geschikte gelegenheid vinden om naar al de strengheid van het recht met hem te handelen, en jij zult weten wat jij met hem doen zult, opdat jij zijn grauwe haar, evenals dat van Joab (vs.6) met bloed in het graf doet dalen,

1) d.i. doe hem een gerechtelijke dood ondergaan.

1) Het kan ons bedenkelijk voorkomen, dat David nog op zijn sterfbed zijn zoon als bij uiterste wil gelast, Joab en Simeï te straffen, tegelijk met de aanbeveling van Barzillai's zonen te verzorgen. Het zijn dezelfde trekken, die wij in zijn Psalmen aantreffen, waar hij ook de wraak van God over zijn vijanden inroept. Ten eerste is dit niet te betwisten, dat David niet, evenals Jezus voor zijn vijanden bad; hij kon dit ook niet, want hij kon niet hogepriesterlijk voor hen sterven; zijn geloof voerde hem slechts zover, dat hij tegen hen bidden kon, maar bidden in het geloof, niet in wraakzucht..

Hij had in zijn leven ruimschoots ondervonden, dat er geweld en onrecht gepleegd werd tegen hem en anderen, zag dit zelfs nog dagelijks als de gewone loop van de wereld voor ogen, hij wist bovendien, dat de uitgestane vijandschap niet hem, noch zijn persoonlijke eigenschappen, maar hem, als de gezalfde, dus eigenlijk de Heere zelf gold..

Hij had also zijn geloof aan God moeten verloochenen, wanneer hij niet vastgehouden had aan deze redenering; eindelijk moet de verdrukte recht, de onderdrukkers vergelding geschieden, en de Heilige van Israël kan zich niet eindeloos laten lasteren en bespotten. God is niet een goedhartige zwakke Eli, David had zijn strenge rechtvaardigheid eerst aan zichzelf krachtig genoeg ervaren. En als Jezus Zijn verpletterend "wee"! over Chorazin, Bethsaïda, Kapernaum en de Farizeeën uitspreekt, wanneer Hij spreekt van de worm, die niet sterft en het vuur, dat niet wordt uitgeblust, wanneer Hij aan Judas dat ontzettende woord laat horen: "Beter nooit geboren", is dat dan wraak? Is het echter zachter dan wat David van zijn God hatende vervolgers van de huichelachtige verrader Doëg of Achitofel profeteert? Nee, God was hem van oudsher een waarachtig, een levend, een nabijzijnd God, jegens Wie hem heilige ernst bezielde; het kan ons niet verwonderen, dat zijn woorden scherp en hard klinken, en met een op zijn standpunt bestaande eenzijdigheid het wraakgericht uitdrukken. Bijzonder in betrekking tot Joab en Simeï was het voor hem gedurende zijn gehele leven een verootmoedigende zaak geweest, dat hij, die in Gods naam en plaats koning was, de boosheid en de woorden van de een en de lasteringen tegen de gezalfde van God van de ander ongestraft moest laten, omdat hij zelf met bloed bevlekt was geweest; toen was het een geloofsdaad van hem, dat hij zelf ootmoedig de beschamende misdaad ongestraft verdroeg, maar zich stervend daarmee troostte, dat er na hem een betere Gezalfde, een zoon van David zou opstaan, die met reine handen een reine rechtspleging ten uitvoer kon leggen..

Simeï is en blijft eerder een bewijs van David's grootmoedigheid, als van zijn wraakzucht. De booswicht gedurende zijn leven in zijn nabijheid te dulden was niet gering. Hem ook onder de volgende regering ongedeed zijn dagen te laten besluiten (wat hem ook nooit was beloofd) zou een goedheid geweest zijn, die toch altijd een voorbeeld van ongestrafte ongerechtigheid zou geweest zijn, wat makkelijk tot misbruik aanleiding had kunnen geven.

Wij staan aan het sterfbed van de koninklijke profeet. Hoe ziet hij wel op de naderende dood? Ziet hij over het graf heen? Wij vinden reeds in de waarschijnlijk wel reeds in vroeger jaren gedichte Psalm 17 een merkwaardig, duidelijk slotwoord, waaruit een sterk voorgevoel spreekt: "Maar ik zal Uw aangezicht in gerechtigheid aanschouwen, ik zal verzadigd worden met Uw beeld, als ik zal opwaken." En in de 16de Psalm, die het afschijnsel is van het innerlijke licht van zijn ouderdom, is door het gehele lied de grote, van boven gegeven, vrede

en het geloof van de man van God merkbaar, voor wie de dood niet de afsluiting van alle toekomstig leven, het dodenrijk niet voor eeuwig de laatste woonplaats is, maar die in de geest daarover heen ziet naar een nog verwijderd, maar heerlijk leven, met God. In het heldere avondrood, waarin zijn geest de toekomstige morgen van een eeuwige dag mag tegemoet kijken en begroeten, gaat voor David de levenszon onder, en wat Jezus van Abraham zei (Joh.8: 56) geldt gewis ook van hem: "Hij heeft met verheuging verlangd, opdat hij Mijn dag zien zou, en hij heeft hem gezien, en is verblijd geweest."

10. En David ontsliep in het zeventigste jaar van zijn leven met zijn vaders, tot wie zijn ziel na haar overlijden verzameld werd (Genesis25: 8; 35: 29; 49: 33) en werd begraven in de stad van David, op de berg Sion (2 Samuel .5: 9).

Volgens Hand.2: 29 was het graf van David, waarvan de plaats men bij de terugkeer uit de Babylonische gevangenschap wel kende (Nehemia 3: 16) nog voorhanden; het is nagenoeg boven twijfel verheven, dat het zich daar bevond, waar het nog tegenwoordig aangewezen wordt, op het zuidoostelijke deel van de berg Sion, met dien verstande, dat het buiten de tegenwoordige zuidelijke stadsmuur zuidwaarts van de Sionspoort gelegen is..

Oorspronkelijk stond daar een Christelijke kerk (ecclesia Sion), die echter later in een Islamitische moskee veranderd werd. Het bovenste gedeelte is volgens een Christelijke legende hetzelfde huis, waarin de Heere het Heilig Avondmaal ingesteld zou hebben, (van daar spijszaal geheten); het bestaat uit een grote, stenen, lege zaal van 50-60 voet lang en omstreeks 30 voet breed. Zij zou ook door de apostelen gebruikt zijn, toen de uitstorting van de Heilige Geest plaatshad. In het benedenste gedeelte bevindt zich de grafplaats door de Arabieren en Neby David (van de profeet David) geheten. Het is een 20 schreden lang en 14 schreden breed gewelf, of een met een koepel bedekte moskee, die geheel met kleden belegd is. Links bevindt zich het praalhemelsgewijs gebouwde monument, twee manslengten hoog, een reuzenzerk van wit en blauw gegarneerde kleden, geschenken van Sultans bedekken het thans; groen damast met goud en driehoekige figuren doorwerkt en voorzien van geelzijden snoeren omhult het monument; het midden is gedekt met een vierhoekig fluwelen kleed, waarop spreken uit de Koran in goud gestikt zijn. Een satijnen troonhemel, rood, blauw, groen en geel gestreept, hangt van het gewelf over de grafplaats naar beneden; een tweede zwartfluwelen tapijt, gedrapeerd met zilver bedekt in de achtergrond van de kamer een deur, die, naar men zegt, tot een lagere begraafplaats voert. Twee hoge, zilveren kandelaars staan daarvoor, en in een vensternis daarnaast hangt een lamp, die voortdurend brandend gehouden wordt. De muren zijn met blauw porselein belegd, en versierd met bloemenfiguren. Lange tijd hebben de Moslims de toegang tot deze plaats aan de ongelovigen (d.i. aan allen, die niet in de valse profeet geloven, dus ook de Christenen) met alle kracht ontzegd, ja zelfs aan hun eigen geloofsgenoten slechts zelden toegestaan, maar onlangs hebben Frankl en Tischendorf toegang verkregen en een beschrijving van de plaats gegeven..

Overigens werden na David ook de koningen Salomo, Rehabeam, Abia, Aza, Josafat, Ahazia, Amazia, Jotham en Josia op de berg Sion begraven, zodat hier een koninklijk familiegraf ontstond, dat spoedig algemeen de naam kreeg dan eens van "de graven van de koningen" dan

weer van "de graven van de zonen van David" of "de graven van David". Ieder van de koningen had daarin zeer waarschijnlijk zijn eigen grafkelders, van andere koningen daarentegen wordt het als een straf aangegeven, dat zij niet in de koninklijke grafkelder maar op de daaraan grenzende dodenakker begraven werden, ja de afgodische koning Achaz werd niet eens in de bovenstad, maar in de nog niet omsloten voorstad begraven (2 Kronieken 16: 14; 21: 20; 26: 23; 28: 27). Voor Hizkia schijnt er geen ruimte meer overgebleven te zijn in de koninklijke kelder, waarin ook de priester Jojada, omwille van zijn grote verdiensten was bijgezet (2 Kronieken 24: 16). Hizkia werd daarom begraven aan de weg, die opgaat naar de graven van de zonen van David (2 Kronieken 32: 33). Thenius heeft in zijn nasporing van de ligging van de graven van de koningen van Juda aangetoond, dat de ingang zich waarschijnlijk aan de oostelijke helling van de berg Sion bevond, schuin tegenover de bron Siloa; waarschijnlijk is daar ook de zo-even vermelde opgang naar de graven van de zonen van David te zoeken, waar Hizkia zijn rustplaats kreeg..

11. De dagen nu, die David geregeerd heeft over Israël, zijn veertig jaar (van 1050 tot 1010 v. Chr.). 1) Zeven jaar (nauwkeuriger 7 ½) heeft hij geregeerd in Hebron over de stam Juda alleen, en in Jeruzalem heeft hij drieëndertig jaar (nauwkeuriger 32 ½) geregeerd over geheel Israël (1 Samuel 5: 4vv.).

1) Deze tijdsbepaling wijkt van de gewone berekening af. Gewoonlijk volgt men die van Jakob Usher, aartsbisschop van Armagh en Primaat van Ierland. (Deze vergezelde in het jaar 1641 de graaf Strafford als biechtvader op het schavot, nadat hij onder alle de bisschoppen de enige geweest was, die van Karel I de ondertekening van het vonnis van zijn trouwste dienaar afgeraden had). Deze verschilt in zijn groot chronologisch werk: "Annales veteris et novi testamenti" vijf jaar van de door ons tot hertoe gevolgde jaartelling. Daar toch wordt de tijd van David's regering op de jaren 1055-1015 vóór Christus en het bouwen van Salomo's tempel op 1012 gesteld. Wij beproefden (1) deze afwijking van de gewone jaartelling, om voor het jaar van de werelddoering het ronde getal 4000 v. Chr. (Genesis 1: 3) te kunnen vasthouden, maar zien ons genoodzaakt de proef op te geven, en wel om de volgende redenen. Bij de chronologische berekening van de geschiedenissen van het Oude Testament komt het vooral aan op de tijdsbepaling van de uittocht van de kinderen van Israël uit Egypte. Dit jaar verkrijgen wij, wanneer wij bij elkaar tellen het getal van de levensjaren, die de voorvaders vóór en na de zondvloed (Genesis 5: 3vv.; 11: 10vv.), benevens de beide eerste aartsvaders bereikt hadden (Genesis 21: 5; 25: 26) op de tijd, toen de zoon geboren werd, die de geslachtsrij voortzet, hierbij de ouderdom van Jakob, toen hij naar Egypte verhuisde (Genesis 47: 9) en de jaren, die de kinderen van Israël in Egypte gewoond hadden (Exod. 12: 40). Uit de aldus verkregen som van 2513 jaren, hadden wij voor de chronologie van het Oude Testament verkregen, dat de kinderen van Israël uit Egypte trokken in het jaar 2513 na de werelddoering. Nu had volgens 6: 1 van ons boek, het begin van de tempelbouw plaats 480 jaren na de uittocht; toen had Salomo drie jaar geregeerd, zodat er van zijn 40-jarige regering nog 7 jaar bijkomen, terwijl de regeringstijd van zijn opvolgers tot op het vierde jaar van Jojakim, volgens de boeken van de Koningen 369 jaar bedraagt. Dat jaar van Jojakims regering is volgens Jer. 25: 1 het begin van de Babylonische ballingschap, zodat deze valt in het jaar 3399 na de werelddoering. Dit jaartal is een tweede uitgangspunt voor de tijdrekenkunde van het Oude Testament. Nu is de vraag, of er niet ergens een zeker punt te

vinden is, om de jaren van de wereld tot jaren vóór Christus' geboorte te herleiden, volgens de eenmaal gewoon geworden tijdrekening (aera Dionysiana). In het vijfde jaar van Nabopolassar, de vader van Nebukadnezar, is een maansverduistering in Almagesta waargenomen en opgetekend, die naar de berekening van Ideler (1814) heeft plaatsgehad op 22 April van het jaar 621 vóór Chr. geboorte. Vijftien jaar viel de slag bij Circesium aan de Eufraat voor, waarin Nebukadnezar farao Necho overwon en naar Jeruzalem optrok (Jer.46: 1). Dit zou het jaar 606 v. Chr. zijn; omdat nu het laatste, als het 4e jaar van Jojakim, volgens de vroeger medegedeelde berekening, zoals is aan het jaar 3399 na de wereldschepping, zo blijkt, dat het jaar van de wereldschepping het jaar 4005 v. Chr. geweest is. Wij hadden dus bij Deuteronomium 34: 12 en Joz.24: 33 overal 5 jaar meer moeten tellen, dan daar opgegeven is; dus Mozes' geboorte 1572; vlucht naar Midian 1532; uittocht uit Egypte 1492, Mozes' dood 1452, de tijd van Jozua 1452-1435 enz. tot Salomo's regering 1015-975. Wij verzoeken de lezers deze en enige andere bij Joz.24: 33 over de gelijktijdige rechters gemaakte opgaven te verbeteren, terwijl van nu af de chronologische berekeningen naar deze betere stelling zullen gemaakt worden..

(1) Deze fout is in de tweede druk hersteld. (v.G.)

2) Zo scheiden wij dan van de koning van Israël, de man, die in zijn oprechte, algehele en onvoorwaardelijke overgave van zichzelf aan de God aller genade, ons de weg ten hemel toonde. En zie, uit het grijs verleden klinkt een profetisch bazuingeschal in ons oor, en stemmen, door de Geest van God gedreven, verenigen zich tot een wonderschone verheerlijking van Jesse's zoon. Jesaja, de evangelist van het Oude Testament roept: "Aan de grootheid van deze heerschappij (van David's zoon) en van de vrede zal geen einde zijn op de troon van David en in zijn koninkrijk." De Heere zelf spreekt door de mond van Zijn profeet: "Ik zal met u een eeuwig verbond maken, namelijk de gewisse weldadigheden van David." "Ja," zo valt de Ziener Amos in: "de Heere heeft beloofd: "Op die dag zal Ik de vervallen hut van David weer oprichten, en Ik zal haar reten vertuinen, en wat aan haar is afgebroken, weer oprichten, en zal ze bouwen als in de dagen vanouds." Ezechiël vult dit woord aan door erbij te voegen: "Ik zal mijn schapen verlossen, spreekt de Heere, en Ik zal een enige Herder over hen verwekken, en Hij zal hen weiden, namelijk mijn knecht David, en Ik, de Heere zal hun tot een God zijn, en mijn knecht David zal vorst zijn in het midden van hen." Met een verheven gevoel van hart luisteren wij naar deze en dergelijke klanken van de belofte, en terwijl wij vragen wie het mag zijn, op wie deze beloften doelen, staat er Een voor ons "als de zoon van een mens" wie echter alle engelen van God aanbidden, en spreekt: "Ik ben de wortel uit het geslacht van David, de blinkende morgenster. Dit zegt de Heilige en Waarachtige, die de sleutel van David heeft, en die opent en niemand sluit, en die sluit en niemand opent!" Wij hebben Hem herkend, wij vallen biddend voor Hem in het stof en juichen Hem toe: "Hosanna de Zoon van David! Gezegend is Hij, die komt in de naam des Heren! Hosanna in de hoogste hemelen."

Ofschoon hij een groot koning en een profeet is geweest en in een koninklijk graf gelegd werd, hij heeft nochtans, zowel als andere mensen, de verderving gezien, en daarom kon hij de woorden in Psalm 16: 10 niet gesproken hebben van zichzelf, maar alleen van zijn Zoon en Heere, de Messias, die geen verderving heeft gezien (Hand.13: 37). Zijn grafschrift zou men

kunnen opmaken uit 2 Samuel 23: 1: "Hier ligt David, de zoon van Isai, de man, die hoog was opgericht, de Gezalfde van de God van Jakob, en liefelijk in Psalmen van Israël" en men zou zijn eigen woorden (Psalm 16: 9): Ook zal mijn vlees rusten in hoop, tenslotte daarbij kunnen voegen..

II. Vs.12-35. Spoedig na David's dood komt Salomo in de gelegenheid niet alleen om zijn koninkrijk tegen Adonia te bevestigen, die opnieuw beproeft zich van de kroon meester te maken, maar ook om het bevel van zijn vader met betrekking tot Joab uit te voeren. Adonia namelijk beproeft door bemiddeling van de koningin-moeder, Bathseba, Abisag van Sunem tot vrouw te krijgen; maar Salomo wel doorziende, welke bedoelingen hij daarmee heeft, laat hem als schuldig aan hoogverraad ter dood brengen. Omdat hij tegelijkertijd de hogepriester Abjathar, die het met Adonia gehouden heeft, uit zijn ambt ontzet, vlucht Joab, bevreesd, dat ook hem de wraak van de koning treffen zal, naar het heiligdom, maar Salomo vindt geen reden zijn leven daarom te sparen en laat hem aan het altaar doden.

12. En Salomo zat op de troon van zijn vader David, regeerde in diens plaats; en zijn koninkrijk werd zeer bevestigd, doordat al het volk met de vorsten hem zonder tegenspraak als koning erkenden (1 Kronieken 29: 23vv.).

13. Toen kwam Adonia, de zoon van Haggith, nog altijd belust op de reeds eenmaal maar tevergeefs overrompelde troon, tot Bathseba, de moeder van Salomo, om met haar hulp van de koning te verkrijgen, dat deze hem Abisag, de Sunamitische, tot vrouw zou geven; want, omdat volgens de rechten en gewoonten van het Oosten hij, die zich van het vrouwenpaleis van de vorige koning meester maakte, aanspraak op de troon kreeg (2 Samuel 12: 8), zo hoopte hij door het huwelijk met de verpleegster van David, die tevens bij het volk voor David's bijvrouw doorging, een houvast te verkrijgen, waardoor hij bij gelegenheid zijn aanspraken op de troon opnieuw kon doen gelden; en zij, Bathseba, die uit het vroegere gedrag van Adonia voor het tegenwoordige weinig goeds voorspelde, maar hem toch na zijn begenadiging de toegang niet ontzeggen wilde, zei toen hij binnenkwam: Is uw komst vrede, hebt gij vreedzame bedoelingen? (1 om.16: 4) en hij, huichelachtig als hij was, zei: Vrede.

15. Hij zei dan, om haar eerst alle achterdocht te benemen, als zou hij nog naar de troon staan: Gij weet, dat het koninkrijk vanwege het recht van mijn eerstgeboorte eigenlijk van mij was, en geheel Israël 1) reeds, omdat ik na het overlijden van de drie oudste prinses nu de oudste van David's zonen was, zijn aangezicht op mij gezet had, dat ik na David koning zou zijn; en hoewel het koninkrijk omgewend en van mijn broeder geworden is, zo wil ik mij toch in dit verlies schikken, want het is van de HEERE hem (Salomo) geworden, en nu de Heere het hem gegeven heeft, zal ik hem in het rustig bezit van de troon laten.

1) Geheel Israël. Adonia kon dit zeggen, omdat Abjathar, de hogepriester, en Joab, de opperbevelhebber van zijn rijk zich voor hem hadden verklaard. Daaruit kon Bathseba opmaken, dat, indien David niet op bijzondere wijze tussenbeide was gekomen, zijn verkiezing tot koning een feit was geworden..

17. En hij zei: Spreek toch tot de koning Salomo, want hij zal uw aangezicht niet afwijzen, zijn eigen moeder zal hij niet weigeren hem een verzoek voor te dragen, dat hij mij Abisag, de Sunamitische, tot vrouw geve, zij is door David niet bekend, en ik voel een hartelijke genegenheid tot haar. 1)

1) Adonia probeerde hiermee (1: 4) zijn overtreding van de duidelijke wet (Lev.18: 8), te verontschuldigen. Ook Bathseba maakte geen problemen daaromtrent..

18. En Bathseba, die Adonia's woorden voor welgemeend opnam, liet zich verstrikken en zei: Het is goed, 1) ik zal de koning voor u aanspreken. Niet alleen beschouwde zij het verzoek als inwilligbaar, om bovengenoemde reden, maar tevens wilde zij Adonia uit vrouwelijk medelijden des te liever te wille zijn, omdat daaruit een verzoening tussen Salomo en Adonia geboren kon worden.

1) Adonia had bij Bathseba de teruggezette gespeeld en zich gehouden, alsof hij volkomen de wil van de Heere goedkeurde. Hij had daardoor het hart van de koningin-moeder week gemaakt en zij had deze zaak beschouwd als een uitnemend middel, om de verzoening te bewerkstelligen tussen Adonia en koning Salomo..

19. Zo kwam Bathseba tot koning Salomo, om hem voor Adonia aan te spreken. En de koning stond bij haar binnentreden op van zijn zetel en ging haar, die niet alleen zijn moeder, maar ook de koningin-weduwe was, en aldus met onderscheiding moest behandeld worden, tegemoet en boog zich eerbiedig voor haar neer; daarna zat hij weer op zijn troon, om als koning haar zaak te vernemen, en hij deed een stoel (troonzetel) voor de moeder van de koning zetten, 1) en zij zat aan zijn rechterhand op de ereplaats (Psalm 110: 1).

1) De zetel naast de koning gold voor de hoogste ereplaats..

23. En de koning Salomo zwoer bij de HEERE, zozeer was hij zich van zijn zaak gewis, en zo vast was hij besloten zijn verkiezing van God tot koning van Israël niet langer door Adonia's arglistige en trouweloze kuiperijen te laten ontheiligen, zeggende: Zo doe mij God, en zo doe Hij daartoe, voorzeker Adonia zal ditmaal de welverdiende doodstraf niet ontgaan, hij zal dat woord tegen zijn leven gesproken hebben. 1)

1) Salomo zweert deze eed tevens, om daardoor Bathseba te verhinderen, dat zij uit vrouwelijk medelijden verzoekt Adonia's leven te sparen..

24. En nu, zo waarachtig als de HEERE leeft, die mij, ondanks alle tegenstand van mijn tegenstanders, bevestigd heeft, en mij heeft doen zitten op de troon van mijn vader David, en die mij een huis gemaakt heeft (Salomo had nu reeds een zoon, Rehabeam, van een jaar oud, (Vergelijk 14: 21 en 11: 42) zoals Hij gesproken had tot David (2 Samuel .7: 12vv.): Wanneer uw dagen zullen vervuld zijn, en gij met uw vaderen ontslapen zult zijn, zal Ik uw nageslacht na u doen opstaan, dat uit uw lijf voortkomen zal, en Ik zal zijn koninkrijk bevestigen; de Heere heeft mij aangewezen als degene, in wie deze beloften zullen vervuld worden, ja

voorzeker Adonia, die aldus niet tegen mij maar tegen God strijdt, zal daarom nog heden gedood worden.¹⁾

1) Tot een des te overvloediger bewijs van de onveranderlijkheid van Gods Raad en belofte, aangaande de bevestiging van David's koninkrijk, was de Heere met een eed daartussen gekomen en dientengevolge achtte Salomo zich verplicht, om insgelijks de krachtigste verzekering te geven, dat hij onveranderlijk besloten had, de vaststelling, zoveel hem mogelijk was, te handhaven en de vijanden daarvan te verdelgen. De Heere leeft, die mij bevestigd heeft. Voorzeker Adonia, die getracht heeft deze goddelijke vaststelling te verbreken, zal gedood worden..

Adonia ging niet alleen in tegen de wil en de begeerte van David, maar bovenal tegen de Raad van God. Hij trachtte het besluit van God te vernietigen, en daarom was hij de dood schuldig. Hij had zich schuldig gemaakt aan hoogverraad en daarop stond de doodstraf..

26. En tot Abjathar, de priester, Adonia's medestander, die zeer waarschijnlijk ook na de mislukte poging in 1 beschreven, voortdurend in geheime verstandhouding met hem gestaan had, zei de koning: Ga naar Anathoth, de priesterstad, waartoe gij behoort (Joz.21: 18), op uw akkers, en bebouw die in plaats van verder het priesterambt waar te nemen; want gij zijt een man van de dood, d.i. hebt door uw schanddaden de dood verdiend, maar op deze dag 1) (voor ditmaal) zal Ik u niet doden, omdat gij de Ark van de Heere HEERE voor het aangezicht van mijn vader David gedragen hebt (gij hebt over het vervoer een wakend oog gehouden, zowel bij de feestelijke overbrenging naar Jeruzalem (1 Kronieken 16: 11vv.), als toen David vluchtte (2 Samuel .15: 24) en omdat gij verdrukt zijt geweest in alles, waarin mijn vader verdrukt was (gij hebt zijn lot gedeeld, terwijl hij door Saul vervolgd werd (1 Samuel .22: 20vv. 23: 2 vv.) en tijdens de opstand van Absalom (2 Samuel .17: 15vv.); ik zal uw voormalige trouw en uw waardigheid in aanmerking nemen ten gunste van u.

1) Zie hier weer een trek van Salomo's wijsheid. Hij spaart hem op dit ogenblik en spaart hem het leven, maar omdat hij niet weet, of Abjathar zich ook weer zal laten gebruiken tot oproerige daden, zegt hij hem niet toe dat hij bij een volgende maal hem het leven zal sparen. Salomo's zachtmoedigheid komt hier te meer uit, vergeleken met de wraakzucht van Saul. Saul had het leven van Achimelech niet gespaard, om vermeend hoogverraad. Salomo herinnert zich de dienst van Abjathar en spaart hem, hoewel hij zich werkelijk aan hoogverraad heeft schuldig gemaakt..

27. Salomo dan verdreef Abjathar, 1) dat hij voortaan de priester van de HEERE niet meer was om te vervullen het woord van de HEERE, dat Hij over het huis van Eli te Silo gesproken had 2) (1 Samuel .2: 30vv.).

1) Over het verdere lot van Abjathar wordt het stilzwijgen bewaard, omdat de dood van een afgezette priester geen betekenis had voor het rijk van God; hij zal zijn afzetting wel niet lang overleefd hebben, want hij zal toen wel omstreeks 80 jaar oud geweest zijn (1 Samuel 2: 32). Overigens blijkt uit 4: 4 dat Abjathar wel het priesterambt, maar niet de priesterlijke

waardigheid ontnomen was, want op die plaats wordt hij nog naast Zadok als priester genoemd..

2) Het Priesterambt ging nu weer van het huis van Ithamar over op dat van Eleazar, zoals de Heere gesproken had..

28. Toen het gerucht van Adonia's gerechtelijke dood en Abjathar's afzetting tot Joab kwam, zo vreesde hij ook voor zijn leven (want Joab had zich gewend achter Adonia (zoals wij zagen in 1: 7vv.) hoewel hij zich niet had gewend achter Absalom), integendeel had hij met diens oproer David met alle macht ter zijde gestaan (2 Samuel .18: 1-20,22), zo vluchtte Joab om zijn leven te redden tot de tent van de HEERE 1) op de heuvel Sion, waar ook Adonia vroeger een schuilplaats had gezocht (Hoofdstuk .1: 50vv.), en vatte de hoornen van het altaar, hopende dat Salomo uit eerbied voorde heiligheid van de plaats hem daar niet zou laten doden, maar hem begenadigen, zoals dit vroeger Adonia geschied was.

1) Omdat Joab zich aan een tweevoudige moord had schuldig gemaakt, kon het altaar voor hem geen vrijplaats zijn (Exod.21: 13vv.)..

30. En Benaja kwam tot de tent van de HEERE en zei tot hem, omdat hij huiverde het doodvonnis voor het altaar van de Heere aan hem te voltrekken: Zo zegt de koning: Kom naar buiten! 1) (Ik sommeer u in naam van de koning deze plaats te verlaten). En hij (Joab) zei: Nee, ik zal er niet uitkomen, maar hier zal ik sterven! Hebt gij het bevel ontvangen mij te doden, doe het hier, dan zal geheel Israël erkennen, wat een wreed en bloeddorstig tiran koning Salomo is, omdat zelfs de heiligste plaats door hem niet wordt ontzien. En Benaja, niet wetende hoe hij zich in dit geval gedragen moest, bracht het antwoord weer aan de koning, zeggende: Zó heeft Joab gesproken, en zó heeft hij mij geantwoord, wat moet ik nu doen ten einde het bevel van mijn heer de koning aan hem te voltrekken, zonder dat deze daardoor zijn achting bij het volk verlieze, of zijn goede naam daardoor schade lijde.

1) Aan de lange tijd geleden gepleegde zonde dacht hij toen niet meer, maar slechts aan zijn deelname aan de opstand van Adonia; en wegens deze schuld mocht hij hopen, dat Salomo uit eerbied voor de godsdienst hem niet op de heilige plaats zou laten doden. Dat deze hoop niet geheel en al uit de lucht was gegrepen, merkt men daaruit, dat Benaja, toen Joab op de in naam van de koning tot hem gerichte vordering, niet van het altaar week, hem niet terstond de doodsteek gaf, maar dit aan Salomo berichtte en diens bevel daartoe afwachtte. Salomo echter liet de gerechtigheid haar vrije loop en beval hem daar te doden en dan te begraven..

32. Zo zal de HEERE zijn bloed op zijn hoofd doen terugkeren, omdat hij op twee mannen, rechtvaardiger en beter dan hij, aangevallen is a) en die met het zwaard gedood heeft, omdat mijn vader David het niet wist: 1) Abner, de zoon van Ner, de krijgsoverste van Israël, en Amasa, de zoon van Jether, de krijgsoverste van Juda (vs.6).

a) Ook: "2 Samuel 19: 13

1) Hiermee verzekert Salomo aan zijn tijdgenoten, dat David niets wist van de sluipmoorden van Joab, zodat de bloedschuld niet aan zijn vader verweten kon worden, maar Joab alleen er aansprakelijk voor was..

33. Zo zal hun bloed, overeenkomstig de vloek door mijn vader uitgesproken a) terugkeren op het hoofd van Joab, en op het hoofd van zijn 1) nageslacht in eeuwigheid, maar David en zijn nageslacht en zijn huis, en zijn troon zal vrede hebben van de HEERE tot in eeuwigheid, volgens de hem gegeven belofte. b)

a) 2 Samuel .3: 28vv. b) 2 Samuel .7: 12vv.

1) Door het onschuldig vergoten bloed te doen terugkeren op het hoofd van hem, die het geplengd had, werd de bloedschuld, die anders op het huis van David gebleven zou zijn, daarvan weggedaan, hetgeen insluit, dat de Overheid op een bijzondere wijze verantwoordelijk is voor onschuldig vergoten bloed, dat het ten hare laste ligt, het te wreken, en dat het is op straffe van Gods hoogste ongenade, indien het wordt nagelaten..

34. En Benaja, de zoon van Jojada, ging na deze woorden van de koning op naar de wat hoger gelegen tent van de Heere en viel op hem (Joab) aan, en doodde hem, hoewel hij de hoornen van het altaar vasthield, en hij werd daarna begraven in zijn d.i. de bij zijn huis vervaardigde grafspelonk a) in de woestijn van Juda, niet ver van Bethlehem zijn geboorteplaats.

a) 1 Samuel .25: 1

Salomo kende de wet van God. Hij wist, dat het altaar van de Heere geen bescherming verleende aan moedwillige moordenaars (Ex.21: 14): "Gij zult hem van voor Mijn altaar nemen, dat hij sterve". In gevallen dat dierenbloed de zonden kon verzoenen, verleende het altaar een schuilplaats, maar niet in Joabs geval. Salomo beval dus, dat hij daar gedood zou worden, om aldus te tonen, dat hij de volksmening niet vreesde in het betrachten van zijn plicht; integendeel wilde hij hen daardoor te kennen geven, dat de uitoefening van het recht beter is dan slachtoffer, en dat de heiligheid van een plaats nooit de goddeloosheid, van wie het ook zij, mag beschermen. Zij die met een levend geloof aan Christus en Zijn gerechtigheid vasthouden, vastbesloten om, moeten zij vergaan, daarop te vergaan, zullen in Hem een machtiger beschermer vinden dan Joab in de hoornen van het altaar..

II. Vs.36-46. Om Simeï, met betrekking tot wie Salomo evenzeer een opdracht van zijn vader had, meer van nabij te kunnen gadeslaan, liet Salomo hem naar Jeruzalem komen, en gebiedt hem op straffe van de dood de grenzen van de stad niet te overschrijden. Maar reeds na verloop van drie jaar wordt Simeï's lot beslist; toen enige knechten hem ontliepen naar Gath in het land van de Filistijnen, vergeet hij geheel en al zijn toestand van gevangene, en achtervolgt hen om hen terug te halen. Daardoor verbeurt hij zijn leven en zo treft hem nu de door zijn lastering aan David, de gezalfde van de Heere, welverdiende straf.

36. Daarna, om verder de opdracht van zijn vader uit te voeren (vs.5vv.), zond de koning naar Bahurim, oostelijk van Jeruzalem gelegen a) en riep Simeï tot zich en zei tot hem: Bouw u

een huis in Jeruzalem, en woon daar, opdat ik u beter onder mijn toezicht hebbe als in uw geboorteplaats; en ga van daar niet uit hierheen of daarheen, buiten de grenzen van de stad.

a) 2 Samuel .3: 16; 16: 5

37. Want het zal geschieden op de dag van uw uitgaan buiten de u gestelde grens, als gij over de beek Kedron 1) zult gaan, want ook daarover te gaan is u verboden, weet voorzeker dat gij de dood sterven zult; uw bloed zal op uw hoofd zijn, zo hebt gij niemand dan uzelf uw dood te verwijten; houdt gij u aan de voorwaarden zo-even gesteld, zo zullen wij ons ook houden aan hetgeen mijn vader David u beloofd heeft (2 Samuel .19: 23).

1) Het Kedrondal is als oostelijke grens van het stamgebied genoemd met het doel, omdat Bahurim, de woonplaats van Simeï, oostwaarts van Jeruzalem naar de kant van de woestijn lag..

40. Toen maakte Simeï zich op en zadelde zijn ezel en ging heen naar Gath, tot Achis om zijn knechten bij hem te zoeken, want omdat het land van de Filistijnen na David's overwinningen onder Israël stond, kon men hem de uitlevering van de beide slaven niet weigeren. Zo ging Simeï heen en bracht zijn knechten, die hij weldra gevonden had, van Gath

1) met zich naar Jeruzalem.

1) Simeï vergeet hetgeen hij beloofd heeft, maar deze zaak wordt aanleiding, dat de straf van God, vanwege zijn zonde tegen de Gezalfde van de Heere, aan hem eindelijk wordt voltrokken. De tijd van de genade was voor Simeï voorbij..

In blinde hartstocht vergeet Simeï geheel en al zijn belofte en zo treft hem door de wonderbare besturing van God, de straf aan David verdiend.

43. Waarom dan hebt gij de eed van de HEERE niet gehouden en het gebod, dat ik over u geboden had?1)

1) Simeï had onder ede beloofd in Jeruzalem te zullen blijven. Wanneer hem nu zijn slaven ontvlucht waren, dan had hij aan de koning verlof moeten vragen, om de stad te verlaten. Nu hij het niet gedaan heeft, heeft hij zichzelf de dood berokkend. Wij lezen dan ook niet, dat Simeï enige verontschuldiging heeft ingebracht..

45. Maar de koning Salomo is gezegend, dat de Heere het zo heeft laten gebeuren en mij het zwaard tegen u in de hand geeft is een bewijs, dat Hij mij zegent in mijn bestuur, en een teken, dat de troon van David bevestigd zal zijn voor het aangezicht van de HEERE tot in eeuwigheid; dit hebt gij vroeger niet willen geloven, maar hebt mijn vader gelasterd als ware hij door de Heere verworpen. 1)

1) Had Simeï niet onder het goddelijk oordeel gelegen, maar hij een in waarheid bekeerd en in genade aangenomen hart gehad, dan had hij zich wel zijn eed herinnerd bij het voorval met de slaven, en van de koning hulp gevraagd, om weer in het bezit van zijn eigendom te geraken,

in plaats van zichzelf te helpen. Deze geschiedenis is een bewijs, hoe God de onboetvaardige zondaar te zijner tijd straft (Psalm 7: 12vv.)..

46. En de koning gebood Benaja, de zoon van Jojada, het doodvonnis aan hem te voltrekken; die ging met hem uit naar de plaats, waar dergelijke vonnissen voltrokken werden, en viel op hem aan, dat hij stierf. 1) Alzo is het koninkrijk, door deze, van vers 13 af beschreven voorvallen bevestigd in de hand van Salomo; want de Heere liet het hem gelukken, terstond in de aanvang van zijn regering al het misdadige te verdoen, wat uit David's tijden nog ongestraft was gebleven, en door de handhaving van een strenge gerechtigheid de weg tot een vreedzaam en rustig bestuur te banen (Spreuken 16: 12; 25: 5).

1) De oude boosheid blijft in het onbekeerde hart, en het is nodig, dat er een waakzaam oog gehouden wordt op hen, die hun vijandschap aan de dag hebben gelegd, maar geen bewijs van berouw hebben gegeven. Evenwel is het recht zo onpartijdig te zijn, dat zij moeten toestemmen: "de uitspraak is rechtvaardig. "Maar geen verbintenissen of gevaren zullen de wereldling van het achtervolgen van zijn plannen doen afzien, hij zal voortgaan al stort hij lichaam en ziel in het verderf.

Laat ons tevens in herinnering houden, dat God Zijn oordeel niet naar het onze afmeet. Laat ons trachten het gevoel in ons levend te houden, dat Zijn oog ons ziet, en laat ons streven zijn steeds als in Zijn aanwezigheid te wandelen. Laat elk van onze daden, woorden en gedachten geleid worden door de wetenschap, dat het uur spoedig aanbreekt, waarop de minste omstandigheden van ons leven aan het licht zullen gebracht worden en ons eeuwig lot beslist zal worden door een rechtvaardig en alwetend God.

Zo gaf de Heere Simeï over in zijn dwaasheid, opdat de verdiende straf op hem kon worden toegepast, zodat iedere tegenstander van Salomo's rijk werd verdaan, en alle anderen afgeschrikt door hun voorbeeld. Zijn troon werd bevestigd in vrede als de type van het rijk van de vrede en de gerechtigheid van de Verlosser. En het is een troost, met betrekking tot de vijandschap van de vijanden van de kerk, dat hoe zij ook woelen, zij zich slechts tevergeefs zullen afmatten. Christus troon is gevestigd, zij kunnen hem niet overweldigen..

HOOFDSTUK 3.

SALOMO'S HUWELIJK, GEBED EN OORDEEL.

I. Vs.1-15. Salomo zo in het koninkrijk bevestigd, en met de vervulling van de opdracht van zijn vader zo ver gevorderd zijnde, dat nu eerst de eigenlijke geschiedenis van zijn regering begint, verbindt zich met de Egyptische koning. Reeds vroeger heeft hij zich echter naar Gibeon begeven, om daar zijn troonsbestijging door een plechtig offer te vieren, en daar verschijnt hem de Heere in de droom in de nacht na de dag van het offer, en geeft hem de vrijheid van Hem te begeren wat hij verkiest. Salomo begeert tot verheerlijking van de aan zijn vader bewezen goddelijke genade, en met erkenning van zijn onvermogen, om naar eis het volk van God te regeren, een aan God gehoorzaam hart. De Heere behaagt deze bede zozeer, dat hij Salomo niet alleen een wijs en scherpzinnig verstand geeft, zoals deze verlangd had, maar hem ook bovendien rijkdom en eer en onder zekere voorwaarde een lang leven belooft. (Vergelijk 2 Kronieken 1: 1-13).

1. En Salomo, nadat hij door een strenge handhaving van recht en gerechtigheid omtrent de voornaamste oproerstokers, zijn rijk gevestigd had (2: 46), verbond zich met farao, de koning, van Egypte, 1) en nam de dochter van farao (Psusennes, de toenmalige koning), en bracht ze in de stad van David, niet in het koninklijk paleis te Sion, dat zijn vader gebouwd had (2 Samuel .5: 11), en dat hij in die tijd zelf nog bewoonde, omdat dit hem heilig was vanwege de in diens nabijheid staande tent van de samenkomst (2 Kronieken 8: 11). Hij bracht haar in een van de koninklijke huizen, die zich op Sion bevonden, totdat hij voleind zou hebben het bouwen van zijn huis (zijn eigen prachtig paleis, 7: 1-12) en het Huis van de HEERE (de tempel op Moria, Hoofdstuk 6: 1vv. en 7: 13vv.) en de muur van Jeruzalem rondom (11: 27), om na volbrenging van al deze bouwplannen voor de dochter van farao een eigen harem te stichten (9: 24).

1) De naam van deze prinses was Tachpanhes, zij was zijn tweede vrouw, de eerste was een Ammonitische, Naäma geheten (14: 21)..

De vroegste geschiedenis van Egypte tot op Psammetichus in de 7de eeuw voor Chr., met wie de geloofwaardige geschiedenis van een Egyptische monarchie een aanvang neemt, is met fabels doorweven en nog slechts in brokstukken aanwezig (Ge 12: 10); wat wij er nog van weten is van de hand van Manetho, opperpriester uit Heliopolis, die het op bevel van Ptolomeüs Philadelfus (284-216 v. Chr.) in het Grieks te boek stelde, hierbij afgaande op de archieven van de tempel. Volgens hem kan men tot op Psammetichus 25 dynastieën of koningsgeslachten tellen, waaromtrent wij hier kort het voor goed begrip van de Bijbel noodzakelijke laten volgen, terwijl wij de laatste of de 26ste dynastie bij "2Ki 23: 29" zullen behandelen.

Alle bronnen van de oudste geschiedenis van Egypte noemen Menes uit de stad This als eerste koning van Egypte; deze gaf aan de Nijl, die vroeger dicht langs de Lybische bergketen heen vloeide, door afdamming een andere loop en bouwde op de daardoor verkregen ruimte

de nieuwe hoofdstad van zijn rijk, die de naam Memphis verkreeg. Van de vierde koning, Menephis, van deze dynastie (de

Thinistische) wordt verhaald, dat hij verscheidene piramiden gebouwd zou hebben, bij deze dynastie behoren trouwens 60 koningsgraven. In de derde dynastie wordt Sesortotis I als grondlegger van de geneeskunde geprezen, hij heeft waarschijnlijk ook het kastenwezen (Ge 41: 45) bij de wet geregeld. Van de beide beroemdste koningen van de vierde dynastie Cheops en Chephreh zijn de twee grootste piramiden, die wij kennen, afkomstig; de gouden eeuw van Egypte begon echter met de twaalfde dynastie, uit deze dynastie noemen wij, de door Herodotus Sesostris genoemde, geweldige vorst, op wiens naam alles gesteld werd, wat door al de vorsten van deze roemrijke en lange periode groots en merkwaardigs werd verricht. Hij verdeelde het land in twaalf tempel-districten en elke tempel afdeling in drie stadhoudersschappen en bepaalde het getal van de hoofdsteden op drie naar de drie jaargetijden van de dierenriem (zoals trouwens de gehele Egyptische staatsinrichting aan de sterrenhemel ontleend zou zijn). Deze hoofdsteden waren Thebe in Opper-Egypte, Memphis in Middel-Egypte en Heliopolus in Neder-Egypte. Tevens worden hem vele krijgstochten en aanzienlijke veroveringen toegeschreven. De laatste koning van deze dynastie was Amenemha III, de bouwmeester van het Labyrint en van de zich in de nabijheid daarvan bevindende piramiden. Onder de laatste koning van de volgende dynastie, Amentima, toen het Egyptische rijk sedert Menes reeds verscheidene eeuwen bestaan had, deed een woeste volksstam vanuit het noordoosten een inval in het land; deze stammen noemde men daar Hyksos (Ge 40: 11). De koningen van de 14de tot 16de dynastie behoorden tot deze stam. Zij hadden Memphis tot residentie (Genesis 41: 14). Zij werden echter na een 500 jarige heerschappij, zoals men gewoonlijk aanneemt (hoogst waarschijnlijk duurde echter de heerschappij niet langer dan 300 jaar) door de Thebesche koning Amenophis II verdreven uit Egypte en dat wel voorgoed onder Thutmes IV, uit de 17de dynastie. Deze laatstgenoemde, met wie een nieuw rijk, dat van de 18de dynastie een aanvang neemt is vermoedelijk de in Exodus 1: 8 bedoelde "nieuwe koning" zijn regeringstijd valt omstreeks 1575-1550 v. Chr. (volgens Lepsius begint deze koningsrij met het jaar 1550 v. Chr.). In de 19de dynastie volgde op Sethos I (omstreeks 1450 v. Chr.) diens zoon Ramses II, een groot en beroemd koning, wiens bijnaam Sesothis de Grieken waarschijnlijk aanleiding gaf, hem eveneens Sesostris te noemen, te meer omdat zijn roemrijke daden met die van de vroegere Sesostris uit de 12de eeuw veel overeenkomst hadden. Met diens zoon Menephta, die Lepsius verkeerdelijk voor die farao houdt, onder wie Israël uittrok (want het begin van zijn regering valt omstreeks 1322 v. Chr. de uittocht van de kinderen van Israël in het jaar 1492 v. Chr.) begint een nieuwe periode. De van nu aan volgende koningen van de 20ste dynastie dragen allen de naam van Ramses; maar Egypte's grootheid en macht neigden reeds tot de ondergang. Met voorbijgang van de vroegere koningen van de 21ste dynastie, of de Tanitische, noemen wij slechts de voorlaatste, Psinaches, aan wie wij te denken hebben bij hetgeen in 11: 18vv. verteld wordt, en de laatste uit dit huis, die 35 jaar geregeerd heeft en Psusennes heet. Hij is degene, met wie Salomo zich verbond en het is eerder te denken, dat het denkbeeld van deze vereniging van de Egyptische koning dan van Salomo uitging; want Israël was door David tot een voor de naburen geduchte macht en hoogte gebracht, terwijl Egypte toentertijd in weelde en vadsige rust verzonken lag. De eerste koning van de 22ste of Bubastitische dynastie, Sesonchis is zeker de in 14: 25vv. genoemde Sisak, die in het 5de jaar

van Rehabeams regering (970 v. Chr.) Juda met strijd vervulde en Jeruzalem veroverde. Van deze tijd aan komt de Egyptische geschiedenis niet weer in aanmerking als eerst in de 25ste dynastie, die na 750 v. Chr. aan de regering kwam, kregen de Ethiopische koningen de overhand. De eerste koning van deze dynastie was Sabako; zijn opvolger wordt door Manetho Sevichos genoemd. Zo ver als de onderzoeken in Egypte thans gevorderd zijn, laat het zich nog niet bepalen of onder de in 2 Koningen .17: 4 genoemde koning So de eerste dan wel de laatste moet verstaan worden. De derde en laatste van de Ethiopische koningen heet Tarkos; hij is de in 2 Koningen .19: 9 aangehaalde Thirhake, koning van de Moren (Ethiopië) wiens regering 28 jaren duurde. Strabo, een Grieks schrijver roemt hem als een groot veroveraar; de tijd van zijn regering kan niet chronologisch zuiver bepaald worden. Tot afschudding van het Ethiopische juk vormde zich nu de van Sais in Neder-Egypte uitgaande Dodekarchie of regering van de twaalf koningen, die onder elkaar als hoofden van de twaalf tempel-districten de koninklijke macht verdeelden. Spoedig echter geraakten deze vorsten in onenigheid (Jes.19: 2) en nadat in de daaruit ontstane burgeroorlog de derde koning Necho I gevallen was, lukte het diens zoon Psammetichus, met hulp van Griekse soldaten, omstreeks het jaar 656 v. Chr. zich tot alleenheerser in Egypte te maken, doordat hij door zijn militaire staatsinrichting aan de priesterheerschappij een einde maakte. Met hem begint een nieuwe periode in de Egyptische geschiedenis. Onder deze 26ste dynastie verhief het land zich nog eenmaal tot de oude bloei.

Om nogmaals hier op de in dit vers genoemde Psusennes terug te komen, zo merken wij hier op, dat Salomo's huwelijk met diens dochter geen overtreding van de wet was, die alleen het huwelijk met Kanaänitische vrouwen uitdrukkelijk verbiedt (Exod.34: 16 Deuteronomium 7: 3), overigens toestaat zelfs kriegsgevangen vreemde vrouwen te huwen. (Deuteronomium 21: 10,17). Deze huwelijken waren echter eerst dan in overeenstemming met de geest van het gebod, als de vreemde vrouwen de afgodendienst lieten varen en het geloof van de HEERE aannamen. Dit mogen wij ook van farao's dochter veronderstellen, omdat deze in 11: 1 uitdrukkelijk van de vreemde vrouwen onderscheiden wordt, en Salomo in de eerste jaren van zijn regering de Heere zo trouw aanhing, dat hij geen afgodendienst in zijn omgeving geduld zou hebben..

De naam van deze vrouw was Thachpanhes. Zij was zijn tweede vrouw. De eerste was Naëma, een Ammonitische..

Sommigen denken dat farao's dochter een oprechte bekeerling was (want de goden van de Egyptenaren worden niet genoemd onder de vreemde goden, die Salomo door zijn vrouwen overgehaald werd te dienen (11: 5,6), en dat het Hooglied en de 45ste Psalm voor deze gelegenheid vervaardigd werden, in de huwelijksbeschrijving waarvan de type wordt gezien van het geestelijk huwelijk van Christus met zijn Kerk, bepaald de Kerk uit de heidenen.. Maar dit is twijfelachtig..

Het huwelijk van Salomo met een dochter van farao was wel is weer eigenlijk een staatkundig huwelijk, maar heeft desalniettemin ook een geschiedkundige betekenis, die met het heil, dat uit Israël zou voortkomen, in het nauwste verband staat. De grote en machtige koning van het land, dat voor Israël het huis van dienstbaarheid was geweest, waarin het het brood van

ellende had gegeten, geeft nu aan de koning van dit eens zo veracht en verdrukt volk zijn dochter tot vrouw, en moet naar Gods beleid tot bevestiging van Israël's troon en tot vermeerdering van macht en heerlijkheid van het Israëlisch rijk behulpzaam zijn. Zo was dit huwelijk tegelijk een getuigenis van de goddelijke heilsdaad van de redding uit Egypte, welk doel Israël met de regering van Salomo, als de tijd van de hoogste bloei van het rijk volkomen bereikt heeft. Het is evenzeer een goddelijk zegel op de met de uitvoering uit Egypte begonnen en nu tot voleinding gebrachte zelfstandigheid van het volk.

2. Alleen, hoewel Salomo in de drie eerste jaren van zijn regering zijn koninkrijk naar buiten bevestigde en de koning van een groot rijk verbintenis met hem aanknoopte (3: 1), zo ontbrak echter nog de innerlijke uitbreiding en verbetering, immers offerde het volk nog op de hoogten, want geen huis was voor de naam van de HEERE gebouwd tot die dagen toe, zodat de door de wet voorgeschreven Godsverering op slechts één, door de Heere verkozen plaats, (Lev.17: 1vv. Deuteronomium 12: 1vv.) toentertijd nog niet mogelijk was.

Onder deze hoogten hebben wij offerplaatsen en plaatsen van aanbidding te verstaan, op heuvels, zoals dit sedert de verplaatsing van de Ark uit Silo onder Samuel gebruikelijk geworden was (1 Samuel .4: 3vv.; 9: 12vv.) en enigszins te rechtvaardigen was wegens de nood van het land. Deels bestonden zij slechts uit een altaar; dikwijls echter waren deze altaren waarschijnlijk op de manier van de hedendaagse katholieke veldkapellen ingericht, of er werd een heiligdom daarnaast opgericht; vandaar dat in 13: 32; en 2 Koningen .17: 19,32; 23: 19 huizen van de hoogten sprake is..

Later na de oprichting van het algemeen heiligdom was het offeren op de hoogten een openlijke overtreding van het gebod van God; het werd ook door vrome koningen, Hizkia en Josia,

(2 Koningen .18: 4; 23: 8,19) afgeschaft, terwijl in het rijk van Israël deze onlevitische en separatistische hoogtendienst openlijk werd ingevoerd (12: 31), hetgeen het volk des te eerder tot de Kanaänitische afgodendienst deed overslaan, omdat het overblijfsel van de vroegere bewoners van het land ook hoogten had aan Baäl gewijd, ja zelfs de Baäl-dienst en Astarte-dienst eigenlijk een hoogten dienst was..

De Tabernakel had zijn betekenis door de verwijdering van de Ark van het verbond voor het volk verloren, als plaats van gemeenschappelijke samenkomst. Het is daarom, dat het volk op verschillende hoogten offerde. Eerst later, toen de tempel was gebouwd, werd dit "offeren op de hoogte" tot zonde aangerekend, omdat de Heere zich een vaste plaats tot verering van Zijn Heilige Naam had uitverkoren..

4. En de koning, die in de tijd, dat hij aan de regering kwam (2: 12-18, dus nog in het jaar 1015 v. Chr.) behoefte voelde de Heere openlijk voor al het volk te danken en Hem om Zijn bijstand tot een gelukkige en gezegende regering te smeken, ging vergezeld van de vorsten van het volk en van de rechters enz., die hij zelf tot deelname aan deze plechtigheid had uitgenodigd (2 Kronieken 1: 2vv.) naar Gibeon (1 1/2 mijl noordwestelijk van Jeruzalem; Jozua 9: 3), om daar te offeren, omdat die daar gelegen hoogte 1) groot was, (toenmaals de

voornaamste van de hoogten, omwille van de tabernakel, die zich daar bevond (1 Samuel 22: 19): duizend brandoffers offerde Salomo op dat altaar, brandofferaltair bij de tabernakel, dat nog dateerde uit Mozes' tijd.

1) De tabernakel wordt hier de hoogte, d.i. de hoogte bij uitnemendheid genoemd. Er werden zoveel brandoffers gebracht, omdat volgens 2 Kronieken 2: 1 de vertegenwoordigers van het volk daaraan deelnamen..

5. Te Gibeon verscheen de HEERE, die niemand Zijn naam tevergeefs laat aanroepen, waar dit in het geloof gebeurt (Psalm 145: 18vv.), aan Salomo in een droom 's nachts, die op de dag van het offer volgde; en God zei, als het ware ten antwoord op de door het offer in het algemeen uitgesproken bede om een gelukkige en gezegende regering; Begeer wat Ik u geven zal. 1) Spreek het slechts nader en meer bepaald uit, wat gij onder een gelukkige en gezegende regering verstaat, welke gaven gij daartoe van Mij denkt te behoeven.

1) De goddelijke openbaring, die Salomo kreeg, vond plaats evenals in een menigte andere gevallen in het Oude Testament door middel van een droom. Op zichzelf is de droom ook naar de Schrift iets geheel nietigs en ijds (Prediker 5: 6 Job 20: 8 Jes.29: 7,8). In zo verre echter in de droom de mens van de zinnenwereld en buitenwereld geheel afgetrokken is, en zich in een toestand van zuiver geestelijk zien bevindt, kon de droom meer dan de natuurlijke wakende toestand een voor goddelijke inwerkingen en openbaringen ontvankelijke bode worden. De dromen van de laatste orde worden daarom op een lijn gesteld met de profetie en de gezichten, die een werking van de Geest van de HEERE zijn, Joël 3: 1 ; zij veronderstellen gewoonlijk een zekere stemming van de ziel bij de dromende. De profetische droom van de nacht hangt gewoonlijk met zedelijke overdenkingen en voorgevoel overdag samen. Een in de wakende toestand tot God en goddelijke dingen uitgaande ziel is juist in de stilte van de nacht bij haar onwillekeurige levensuitingen, dat is in de droom het meest geschikt, om zuiver geestelijke, innerlijk goddelijke inwerkingen op te nemen. Dit was het geval hierbij Salomo. Zijn droom toont aan, wat toen zijn ziel in beweging bracht en vervulde, en dat het feest, dat hij vierde, geen ijdele staatkundige plechtigheid was, maar uit een werkelijke godsdienstige behoefte voortkwam. Een Adonia had bij de bron Rogel (1: 9,25) nooit zo kunnen dromen. Wanneer ooit een droom niets droomachtig had zo was het die van Salomo te Gibeon.

Niet alsof God enige verplichting aan hem had voor zijn offeranden, maar zoals de dankbare erkenning van ontvangen weldaden de Heere nodigt, om nieuwe te schenken, zo behaagde het hem dus Zijn goedkeuring te betuigen, omtrent die van Salomo, en de koning als toe te werken, hoe grote en menigvuldige weldaden Hij voor hem in gereedheid had, indien Salomo slechts niet karig was op zichzelf..

't Is alsof ons hier de woorden uit Psalm 2: 8 in de oren klinken, en inderdaad was Salomo het voorbeeld van hen, tot Wie dit woord van God is gericht..

7. Nu dan, HEERE, mijn God! Gij hebt mij, uw knecht, koning gemaakt in de plaats van mijn vader David, en daarmee tot erfgenaam en drager van de hem geschonken beloften: daarom komt het er nu op aan, dat ik in de juiste geest regere, opdat de vervulling van de belofte door

mij haar voortgang hebbe, en niet misschien door mijn dwaasheid en afwijking van het rechte pad verijdeld worde, en ik ben een klein jongeling, 1) een jongeman nauwelijks 20 jaar oud (2 Samuel 12: 24), ik weet niet uit te gaan noch in te gaan, 2) en weet daarom nog minder uit mijzelf hoe ik mij als koning gedragen moet.

1) Salomo spreekt als iemand, die een gevoel heeft van zijn eigen onmacht. "Heere, ik ben maar een kleine jongeling." Hij noemt zichzelf een kind in het verstand, hoewel zijn vader hem een wijs man noemde (2: 9..

In het Hebreeuws Naër katoen, klein jongeling, in de zin van onervaren jongeling. Hiermee erkent Salomo zijn onmacht en onbekwaamheid in het regeren hoewel zijn vader hem een wijs man had genoemd. Hij drukt dit verder uit door de volgende woorden, waarmee hij wil zeggen, dat hij uit zichzelf niet weet, hoe hij zich als koning moet gedragen, om het volk, waarover hem de Heere heeft gesteld, te regeren. Salomo is dus op dit ogenblik in de juiste gestalte, om van de Heere te ontvangen, alles, wat hij moet bezitten, om een wijs en verstandig vorst te zijn..

2) De uitdrukking "uitgaan en ingaan" in de zin van werkzaam zijn, Joz.14: 11 Psalm 121: 8 hangt hiermee samen, dat de Oosterling bijna alleen buitenshuis werkzaam is, en zich in huis graag aan de rust overgeeft..

Absalom die een zot was, wenst een rechter te wezen. Salomo daarentegen, die een wijs man was, beefde, wanneer hij daaraan dacht en vertrouwde zich als daartoe niet in staat zijnde. Hoe wijzer en verstandiger iemand is, des te lager zal hij denken van zichzelf en van zijn bekwaamheid..

8. En nog groter wordt de moeilijkheid om goed te regeren daardoor, dat uw knecht is in het midden van uw volk, dat gij verkoren hebt, Gij hem tot koning daarover gesteld hebt; deze regering vordert geen menselijke, maar goddelijke wijsheid; tevens is dit volk zeer talrijk, zoals dit de vaderen beloofd was (Genesis13: 16 Exod.32: 13), een groot volk, dat niet geteld noch gerekend kan worden vanwege de menigte. a) 1)

a)4: 20; vgl. 2 Samuel .24: 9

1) Deze uitdrukking herinnert aan de beloften van God, aan de aartsvaderen gedaan en Salomo bezigt haar, om daarmee de Heere de eer te geven, omtrent de vervulling van die beloften..

9. Zo geef dan, om mijn grote behoefte en om Uw genaderijke bedoelingen met Uw volk en mij, aan uw knecht, wat ik in de eerste plaats behoefte, een verstandig hart,

1) om uw volk te richten, zoals het behoort, verstandig onderscheidende tussen goed en kwaad, recht en onrecht in het gericht, want wie zou dit Uw zwaar volk kunnen richten, indien Gij hem daartoe geen inzicht en verstand gaf?

1) In het Hebreeuws Leeb schomeä, eigenlijk een horend hart, d.i. een hart, dat hoort naar de uitspraken van de rechten en instellingen, van de wetten van God..

10. Die zaak nu was goed 1) in de ogen van de HEERE, dat Salomo deze zaak begeerd, om Zijn Geest gebeden en niet het vergankelijke goed van deze tijd begeerd had.

1) Wanneer is ons gebed God welgevallig? Wanneer wij in het gevoel van onze onmacht en hulpeloosheid en in vertrouwen op de barmhartigheid van God en Zijn beloften bidden; wanneer wij boven alles om geestelijke goederen en gaven bidden (MATTHEUS.6: 33 Efeziërs .1: 3 1.3). De ware wijsheid, waarom wij God moeten bidden (Jak.1: 5) bestaat niet in veel en uitgebreid weten, maar in het onderscheiden van dat, wat goed en kwaad is (Job 28: 28 Jak.3: 17 Efeziërs .5: 17), en is een vrucht van de vernieuwing van ons gemoeds (Rom.12: 2). Een koning, die niet zelf om een gehoorzaam hart bidt, kan en mag ook niet hopen en verlangen, dat zijn volk hem een gehoorzaam hart toedraagt. De jeugd, die gewoonlijk ongebondenheid voor vrijheid aanziet, is het bovenal nodig om een gehoorzaam hart te bidden.

12. Zie, Ik heb gedaan naar uw woorden, en uw bede reeds vervuld, zie, Ik heb u een wijs en verstandig hart gegeven, en wel in zo rijke en overvloedige mate, dat uw gelijke vóór u 1) niet geweest is, onder alle mensen op aarde

a) en uw gelijke na u niet opstaan zal.

a)4: 29vv.

1) Deze woorden zijn niet van toepassing op de vroegere koningen van Israël, maar in het algemeen voor alle mensen te verstaan..

14. En zo gij in Mijn wegen wandelen zult, onderhoudende Mijn instellingen en Mijn geboden, zoals uw vader David gewandeld heeft, zo zal Ik ook uw dagen verlengen, bij alles wat Ik u reeds geschonken heb. 1)

1) Omdat Salomo deze voorwaarde niet geheel is nagekomen, maar later van de wegen van de Heere is afgeweken (11: 1vv.), zo is ook de laatste belofte niet in haar gehele omvang vervuld geworden, want hij bereikte slechts een ouderdom van 60 jaar (11: 42vv.).

God beloofde aan Salomo rijkdom en eer op een volstreekte wijze, maar de belofte van een lang leven geschiedde onder een zekere voorwaarde. In het vervolg zal blijken, hoe Salomo hierin tekort schoot en daarom, ofschoon hij rijkdom en eer had, zo had hij daarvan geen zo langdurig genot, als hij anders, indien hij gehoorzaam was gebleven, volgens de loop van de natuur en uit hoofde van Gods belofte, had mogen verwachten..

Wij hebben in dit éne vers een voorbeeld van een positieve of stellige en van een conditionele of voorwaardelijke belofte van God. De positieve is die van rijkdom en eer, de conditionele, die van een lang leven. Deze beloften komen voortdurend in de Heilige Schrift voor..

15. En Salomo waakte op, onmiddellijk na deze openbaring, en ziet het was een droom (1Ki 3: 5). En hij kwam, na het einde van de plechtigheid te Gibeon, te Jeruzalem, en stond voor de Ark van het Verbond van de HEERE, die zich in de door David opgerichte tent bevond (1: 50vv.; 2: 28vv.) en offerde daar om de Heere voor de hem ten deel gevallen openbaring te danken en zichzelf met alles wat hij had, evenals te Gibeon, de Heere toe te wijden, brandoffers, en bereidde dankoffers, en maakte van het vlees van het dankoffer, dat buiten de vetdelen niet in het altaarvuur kwam, maar voor zover het niet de priester toekwam als offermaaltijd gebruikt werd (Le 3: 17), een maaltijd voor al zijn knechten, 1) hofbeambten, omdat het hem een behoefte was zich met hen tot een God welgevallig bestuur op het nauwste te verbinden.

1) Een hart, dat in zich de bewijzen van een bijzondere genade van God ondervindt, kan zich niet onthouden dit door uiterlijke tekenen en in het bijzonder door milddadigheid te betonen..

II. Vs.16-28. Er valt een geschiedenis voor, waarbij de ondervinding de bewijzen levert van de aan Salomo geschonken wijsheid, waarbij zijn scherpzinnigheid helder aan de dag komt. Twee hoeren namelijk, die in hetzelfde huis tezamen wonen, zijn kort na elkaar bevallen van een zoon. Terwijl nu de ene haar zoon in de slaap doodligt, verwisselt zij, toen zij dit gewaar werd, haar dode zoon met de levende van haar buurvrouw. De bedrogen moeder brengt haar rechtszaak voor Salomo; deze weet dit moeilijk geval, waarbij geen getuigen aanwezig zijn, en waarbij, eed tegenover eed staat, met zo'n scherpzinnigheid op te lossen, dat ieder een diepe indruk ontvangt van de wijsheid, die in hem is.

16. Toen, spoedig na de in de vorige afdeling vertelde gebeurtenis, kwamen er, niet zonder een bijzondere beschikking van God, die aan Salomo gelegenheid geven wilde de gave te gebruiken, hem beloofd (vs.12 2 Tim.1: 6) en daardoor het daadwerkelijke bewijs gaf van de vervulling van de belofte, kwamen er twee vrouwen, die hoeren¹⁾ waren, tot de koning ²⁾ en zij stonden voor zijn aangezicht om de rechtszaak, die zij met elkaar hadden, door hem te laten beslissen.

1) De prostitutie was onder de Israëlieten verboden (Lev.19: 29) en, wel des te strenger, omdat zij volgens de toenmalige toestanden in het nauwste verband stond met de afgodendienst (Deuteronomium 23: 17); desalniettemin waren er onder de Israëlieten, behalve enkele gevallen van vleselijke gemeenschap buiten het huwelijk (Richteren 11: 1), te allen tijde openbare hoeren die, zoals nu nog gebeurt in Perzië en Arabië, ook met zang en dans de kost wonnen (Jes 23: 16 Sir.9: 4); zij liepen sierlijk gekleed, en aan haar kleding kenbaar (Spreuken 7: 6 Baruch 6: 8 Bar 6.8) langs de straten, of lokten aan de wegen, onder de schaduw van de bomen gezeten, de voorbijgangers tot zich (Genesis38: 14vv. Baruch 6: 43 Spreuken 5: 3vv.; 23: 27vv. Jer.3: 2). Meestal waren het buitenlandse vrouwen (Richteren 16: 1), zoals in den tijd van de keizers, Syrische hoeren (ambubajae genoemd naar het Syrische ambob, dat een muziekinstrument betekent (Hor. Sat. 1,2: 1) de stad Rome doorkruisten, zij behoorden tot de klasse van de Hierodulen (in Oost-Indië Bayaderen genoemd), die zich ter ere van een godheid prijs gaven (14: 24; 22: 47). Of men hier ook aan deze te denken hebbe, of niet veeleer aan Israëlitische vrouwen, die het schandelijk beroep op eigen hand uitoefenden, laat zich niet met juistheid bepalen; evenwel het laatste is het waarschijnlijkst..

2) Volgens Deuteronomium 16: 18vv. moesten de op iedere plaats aanwezige rechters en ambtslieden zulke zaken, die hun te zwaar waren, zodat zij het niet waagden met hun rechtskennis daarover een oordeel te vellen, verwijzen naar de Hoge raad op de standplaats van het Heiligdom; evenals echter ten tijde van de Richteren, toen er nog geen vast geregelde gerechtshoven bestonden, de rechters elke tot hen gebrachte zaak beslechtten (Richteren 4: 5), en Samuel heen en weer trekkend dan hier dan daar recht sprak (1 Samuel .7: 15vv.), zo beslisten ook de eerste koningen, ofschoon onder David en Salomo reeds plaatselijke gerechtshoven aanwezig waren, uit eigen soevereiniteit alles wat tot hen gebracht werd. Zij waren dan ook daartoe in het voorportaal van hun paleis (voorhuis van het gerecht; 7) voor iedere onderdaan, die recht bij hen zocht, toegankelijk (2 Samuel .14: 4vv.; 15: 2,6; 1 Kronieken 18: 14

20. En zij, bemerkend hebbende wat er gebeurd was door haar onvoorzichtigheid, stond te middernacht op, en nam mijn zoon van bij mij, als ik, uw dienstmaagd, nog sliep, en legde hem in haar schoot, als ware het de hare, en haardode zoon legde zij in mijn schoot, 1) alsof ik de mijne doodgelegen had.

1) Deze daad moet verklaard worden uit de, het vrouwelijk geslacht aangeboren, moederliefde in het bijzonder voor kleine kinderen. Andere beweegredenen zijn hiervoor niet te zoeken..

22. Toen zei de andere vrouw tot de beschuldigster: Nee, zoals gij beweert is de zaak niet, maar die levende is mijn zoon, en de dode is uw zoon; 1) die daarentegen zei: Nee, maar de dode is uw zoon, en de levende is mijn zoon! Zo spraken zij beiden, elkaar bestrijdende 2) voor het aangezicht van de koning.

1) Het is opmerkelijk waarom zij, die hier de bedriegster is, zo begerig is het nog levende kind voor zich te eisen, omdat men toch in zulke gevallen van buitenechtelijk verwekte kinderen het tegendeel verwacht; moederlijke liefde toch, die bij elke geboorte, echt of onecht, in hoge mate kan voorhanden zijn, kon hier klaarblijkelijk niet de drijfveer geweest zijn, want in dit geval zou haar alleen iets gelegen geweest zijn aan het kind, dat werkelijk de vrucht van haar buik was; bovendien verloochent zij spoedig daarop elk moederlijk gevoel op een vreselijke wijze (vs.26). Er blijft dus geen andere verklaring over, dan dat zij het kind groot geworden zijnde, tot haar voordeel trachtte te gebruiken, of door hem als lijfeigene te verkopen, of door zich door hem te laten onderhouden. Met betrekking tot dergelijke plannen, verkoop namelijk, moest hij haar natuurlijk liever zijn dan haar eigen zoon, des te minder verschoning behoefde zij te gebruiken..

2) Zoals zonde verbindt en voert wel tezamen, maar slechts voor een korte tijd, dan baart zij ontevredenheid, tweedracht en strijd; voortdurende vrede woont slechts in het huis, waar de God van de vrede de harten aan elkaar verbindt..

28. En geheel Israël hoorde dat oordeel, in deze ogenschijnlijk zo moeilijke rechtszaak, die toch zo gemakkelijk uitgemaakt werd, 1) dat de koning geoordeeld had, en vreesde voor het aangezicht van de koning, kregen de indruk, dat een bovenmenselijke, goddelijke kracht in

hem woonde, want zij zagen uit deze en meer van deze zaken, dat de wijsheid van God in hem was, om recht te doen, een wijsheid, niet naar de schijn oordelende, maar het hart in zijn diepste schuilhoeken bespiedende.

a) Luk.4: 36; 8: 25

1) Het eenvoudigste en gemakkelijkste is in de regel het moeilijkst te vinden, ofschoon duizenden, is het gevonden, menen, dat hadden zij ook wel kunnen doen.

De geschiedenis van de beide vrouwen is een zuiver oosterse, waarbij men zich al onze rechtsvormen en bewijsvoeringen moet wegdenken; in die streken toch wordt een scherpzinnige blik, die in één oogopslag als met de scherpte van een zwaard de moeilijkheid oplost, veel hoger geschat dan rechtskundige overwegingen en vergelijkingen van de gronden vóór en tegen. Waarom deze wijsheid (van Salomo) als met de tijd, het land en de volksdenkwijze overeenkomstig, als een grote gave van God aangezien moet worden, zoals zij ook werkelijk was..

Met deze geschiedenis overeenkomende is de navolgende, bij Rambach (Kirchh. Pars II pag. 251) te vinden. Ariopharnes, koning van Thracië, kreeg voor zich drie personen, ieder zich uitgevende voor de zoon van de overleden koning van de Cimmeriërs. Ariopharnes beval toen, dat ieder met een werpspies naar het koninklijke lijk zou werpen, en verklaarde hem voor de zoon, die het weigerde. Terwijl Niemeijer in het oordeel van Salomo, indien ook niet "Gods Wijsheid", dan toch "snelheid van beslissing, tegenwoordigheid van geest en een juiste blik in het menselijk hart" ziet, hebben andere theologen van de zogenaamde verlichtingsperiode niets meer daarin gezien dan het gedrag van een oosters despoot, een inval (gril), waardoor een Europees vorst juist niet zeer vereerd zou worden.

Wie zo dwaas oordeelt, toont daarmee dat hij in gelijk of overeenkomstig geval, zeer waarschijnlijk niet op zulk een verstandig oordeel, als Salomo sprak, zou gekomen zijn. Hoe weinig de gerechtelijke handeling van Salomo met onze tegenwoordige begrippen van rechtspleging moge overeenkomen, zo is hem toch dat niet te ontzeggen, wat in elk geval de hoofdzaak blijft, namelijk de Goddelijke gave van het gesloten gemoed te openen en het slapende geweten wakker te schudden, zodat leugen en bedrog wijkt en de waarheid aan den dag komt. Zonder deze gave helpen alle vormen en regels van onderzoek niets, ja zij kunnen zelfs, zo als de ondervinding reeds dikwijls geleerd heeft, daartoe dienen de gewetens te verwarren en de waarheid te bedekken.

HOOFDSTUK 4.

SALOMO'S AMBTLIEDEN, HEERLIJKHEID EN WIJSHEID.

I. Vs.1-20. Het in dit hoofdstuk gegeven verslag van de namen van Salomo's hoogste staatsambtenaren en de wijze waarop hij hen en zijn gehele hofstoet verzorgt, loopt niet slechts over de hier bedoelde jaren van zijn regering, maar loopt over al de volgende jaren. Behalve de namen van de rijksbeambten vindt men daarin dan tevens ook een lijst van de door het gehele land verspreide 12 bestelmeesters, die de koning en zijn hof ieder een maand lang te verzorgen hadden.

1. Zo was koning Salomo koning over geheel Israël, zonder dat iemand het meer waagde hem naar de kroon te steken, nadat zo openbaar het goddelijk zegel aan zijn verkiezing gehecht was (3: 28).

2. En deze waren in deze 1) en de volgende tijd van zijn regering de vorsten, de grootwaardigheidsbekleders of hoogste rijksambtenaren, die hij had, Azaria, de zoon van Zadok, de hogepriester, (van wie wij vroeger reeds een zoon, Ahimaáz, leerden kennen), a) was opperambtman. 2)

a) 2 Samuel .15: 27; 17: 17vv.; 18: 19vv.

1) Omdat onder de bestelmeesters twee schoonzonen van Salomo gevonden worden, kan men daaruit opmaken, dat de opgave van deze lijst spreekt van ongeveer het midden van Salomo's regering..

2) Anders: "van Zadok de priester." Wanneer er drie schrijvers geweest moeten zijn..

Onder de vorsten, d.i. onder de hoofdambtenaren van het Rijk of de grootwaardigheidsbekleders wordt niet in de eerste plaats genoemd de opperbevelhebber, zoals onder de kriegsregering van David, maar geheel in overeenstemming met de vrede-heerschappij van Salomo, de Rijkskanselier..

3. Elihoref, en Ahia, de zoon 1) van die Sisa of Seraja, die David's staatssecretaris geweest was, a) waren schrijvers, secretarissen van Staat. Josafat, de zoon van Ahilud, was kanselier zoals reeds ten tijde van David. b)

a) 2 Samuel .8: 17; 20: 25 b) 2 Samuel .8: 16; 20: 24

1) Hebreeuws "zonen." De vertalers schijnen hier de LXX gevolgd te zijn..

4. En Benaja, de zoon van Jojada, onder David bevelhebber van de Krethi en Plethi, a) was sinds Joabs terechtstelling b) over het leger; en Zadok en Abjathar waren priesters, 1) hoewel de laatste slechts in naam, omdat de uitoefening van het ambt hem door Salomo verboden was. c)

a) 2 Samuel .8: 18; 20: 25 b) 2: 34vv. c) 2: 26vv.; 35

1) Ook Abjathar wordt hier nog genoemd, omdat zoals Theodoretus o.i. terecht aanmerkt, Salomo hem wel het priesterambt, maar niet de priesterwaardigheid heeft ontnomen, omdat deze erfelijk was.

5. En Azaria, de zoon van Nathan, de profeet, a) was over de twaalf bestelmeesters, van wie breedvoeriger in vs.7vv. en Zabud, of Zebad (1 Kronieken 2: 36), de zoon van Nathan, 1) zo-even genoemd, die Salomo opgevoed had b) en wiens zonen hij daarom tot hoge ambten bevorderde, was overambtman, de vriend van de koning.

a) Ook: "2 Samuel 7: 2" b) 2 Samuel .12: 25

1) Anderen menen, dat hier niet bedoeld is, de profeet met die naam, maar de zoon van David in 2 Samuel .5: 14 vermeld. Dan zouden Azaria en Zabud neven van de koning zijn geweest..

8. En dit zijn hun namen, zoals zij overeenkomstig de volgrij van de maanden hun diensten hadden te verrichten; de zoon van Hur 1) was in het gebergte van Efraïm aangesteld, een van de vruchtbaarste streken van Palestina (Jos 17: 14).

1) Bij vijf van de twaalf bestelmeesters zijn niet de eigennamen, maar slechts de namen van de vaders aangegeven. Of zij deze vadersnaam met het voorvoegsel ben (zoon) als eigennamen voerden, zoals de Vulgaat wil (Benhur, Bendeker enz.) is onzeker; moeilijk kan men echter Ben-Abinadab (vs.11) als een eigennaam aanzien. Deze namen hebben overigens geen verdere geschiedkundige betekenis, en zich daarom ook van minder aangelegenheid.

11. De zoon van Abinadab, waarschijnlijk de tweede van David's oudere broeders (1 Samuel .16: 18; 17: 13) had de gehele landstreek van Dor, de kustzoom langs de Middellandse zee ten zuiden van de berg Karmel, in welke streek de stad Dor lag (Joz.11: 2). Deze had Tafath (droppe), de dochter van Salomo, 1) tot een vrouw.

1) Uit het huwelijk met Naëma (14: 21), de Ammonitische..

12. Baäna, de zoon van Ahilud, wellicht een broeder van de kanselier (vs.3), had Taänach en Megiddo, aan de westelijke zoom van de Jizreëlse vlakte (Joz.12: 21) en het gehele Beth-Sean aan het zuidoostelijk einde van de vlakte, dat is, welk gebied ligt, bij Sartana, 1) zuidwestelijk van Beth-Sean aan de oostelijke helling van het gebergte Gilboa (Joz.3: 17), 2) beneden van de hooggelegen stad Jizreël 3) (Joz.19: 38), van Beth-Sean aan zich uitstrekkend (1 Samuel 31: 10) tot Abel-Mehola (2 Samuel 20.15) tot op de overzijde van Jokmeam, 3) 1 Kronieken 6: 68, in Jozua 21: 22 Kibzaïm genoemd.

1) Wellicht is deze naam nog behouden in het tegenwoordige Kurn Sartabeh, ongeveer vijf duitse mijl van Beth-Sean. (Beisan).

2) Deze aardrijkskundige bepaling noopt ons wanneer wij er een zin aan hechten willen, om de tot hiertoe aangenomen vermoedelijke ligging van de stad Sarthan op de plaats van het tegenwoordige Kurn Sartabeh, (Jos 3: 16) en de in de aanmerking op Richteren 7: 22 aangenomen ligging aan te nemen, waardoor de plaats meer noordelijk naar Beth-Sean gezocht moet worden. In de verklaring van Joz.3: 16 wordt daardoor niets veranderd als de opgave van de afstand van de overgangsplaat, die nu omstreeks 9 uur zou bedragen..

De van Cesarea, Palestina naar Beth-Sean lopende straat, die als weg van en naar de zee zeker reeds in de oudste tijden bestond, liep van de op de hoogvlakte gelegen stad Jizreël naar de Jordaanstreek af..

3) Wat deze nadere bepaling te beduiden heeft, kan niet met zekerheid bepaald worden, omdat ons de ligging van de Levietenstad Jokmeam niet bekend is. De Vulgaat verklaart de woorden in de zin: tegenover van Jokmeam; zo genomen zou de stad in zuidwestelijke richting van Abel-Mehola op het zich steil verheffende gebergte in de Jordaanvlakte tegenover de mond van de Jabbok te zoeken zijn..

13. De zoon van Geber was, had zijn verblijfplaats te Ramoth in Gilead, midden in de stam van Gad, aan de overzijde van de Jordaan (Deuteronomium 4: 43), hij had de dorpen van Jaïr, de zoon van Manasse, die in Gilead zijn, onder zijn bestuur (Num.32: 40vv. Deuteronomium 3: 4vv.en 13vv.), ook had hij de streek van Argob, die is in Basan, 1) de zo-even genoemde streek Basan Havôth-Jaïr, zestig grote steden met muren en koperen grendels.

1) Dit laatste is nadere verklaring van de voorgaande woorden, omdat volgens Deuteronomium 3: 13vv. tot het koninkrijk van Og, de koning van Bazan het noordelijk deel van Gilead behoorde en het gehele landschap Bazan, dat door Jaïr was ingenomen, die de veroverde steden naar zichzelf noemde.

15. Ahimaáz, misschien de oudste zoon van de hogepriester Zadok 1) (vs.21), was bestelmeester in Nafthali (Joz.19: 32-39); deze nam ook Salomo's dochter Basmath (de welriekende) tot vrouw.

1) Is dit vermoeden juist, zo schijnt de oudste broeder in zijn priesterwaardigheid bij de jongste te hebben achtergestaan. Intussen was hij niet alleen daardoor bijzonder vereerd, dat hij een dochter van de koning tot vrouw had, maar wellicht waren deze bestelmeesters tevens stadhouders van de hen toevertrouwde districten, ten minste Josephus vat hun ambt in die zin op. Omdat een oosters onderdaan, die een koningsdochter tot vrouw had, geen harem mocht hebben, zo kwam dit huwelijk van Ahimaáz juist met de wet overeen, die de hogepriester ook betreffende zijn echtelijk leven de hoogste reinheid tot plicht maakte (Lev.21: 13vv.)..

20. Juda nu en Israël waren velen, in vervulling van de goddelijke belofte, a) onder Salomo's heerschappij als zand, dat aan de zee is (3: 8) in menigte, etende en drinkende en blijde zijnde, 1) hadden onder zijn vreedzame regering, zoals zijn naam reeds te kennen gaf (2 Samuel .12: 24), een zeker en gelukkig leven, zoals de Heere hun beloofd had (Lev.26: 3vv.).

a)Genesis13: 16; 22: 16; 32: 12

1) Hierin bestond de macht en heerlijkheid, zowel als de eer van hun koning, dat zijn weldaden zeer veelvuldig waren en dat hij was de schrik van zijn vijanden en de wellust van zijn volk. Werd het land voor hen te eng, zodat zij wegens hun talrijkheid niet naar genoegen leven konden, dan konden zij met voordeel zich verenigen in andere landen, die onder de gehoorzaamheid van de koning stonden. Gods geestelijk Israël is mede zeer talrijk, of ten minste het zal zo zijn, wanneer het eenmaal verzameld is (Openbaring .7: 9)..

Met dit vers sluit in de Hebreeuwse Bijbel het vierde hoofdstuk en met de volgende afdeling begint een nieuw. Zolang er nog geen hoofdstuk- en versverdeling voor de Bijbelboeken van het Oude Testament bestond, placht men de indelingen, min of meer naar de inhoud, dikwijls op zeer onbepaalde wijze, aan te geven, Mark.2: 25; 12: 26 Rom.11: 2 Hebr.3: 8; 4: 4. De versindeling nu, zoals wij die thans hebben, berust gedeeltelijk op de ritmische zin en logische periodenbouw, die reeds bij de Joden, tot meer gemak bij het voorlezen in de Synagoge ingang had gevonden, en in het begin slechts door mondelinge overlevering bewaard bleef, totdat zij, en wel na afloop van de Talmoedische periode (2e en 6e eeuw na Chr.), echter nog voor de masoretische indeling van de tekst, ook eindelijk schriftelijk werd aangewezen.

Met getallen aan de rand aangewezen teksten worden echter pas in de uitgave van de Vulgaat van het jaar 1558 gevonden, bezorgd door de geleerde Parijse boekdrukker Robert Etienne, tweede zoon van de door zijne letterkundige werkzaamheden beroemde Henri Etienne; volgens bericht van zijn eigen zoon Hendrik heeft hij de indeling op een reis van Parijs naar Lyon in het jaar 1551, en wel te paard zittend gemaakt. Bij Luther vindt men slechts een versafdeling, maar zonder getallen bij de Psalmen en Spreuken, daarentegen zijn de hoofdstukken in verschillende onderafdelingen gesplitst; door Theodoor Beza, opvolger van Calvijn, is toen sinds 1565 de tekstverdeling met verzen in gebruik gekomen. De tegenwoordige hoofdstukverdeling daarentegen is van Christelijke oorsprong en te midden van de 13e eeuw ontstaan door de Scholastieken in de tijd, toen de Kardinaal Hugo de Sancto Caro (zo genoemd naar zijn geboorteplaats St. Cher, een voorstad van Vienne in de Dauphiné, overl. 1263 te Orvieto) bij vervaardiging van een Concordantie zo'n indeling dringend nodig had. Uit de Vulgaat is zij later (omstreeks 1440) ook in de Hebreeuwse Bijbeluitgaven overgenomen..

II. Vs.21-34. Op de naamlijst van Salomo's ambtenaren in de vorige afdeling volgt hier een overzicht van zijn koninklijke pracht en heerlijkheid, waarin de vervulling van Gods belofte, hem boven de verhoring van zijn wens ook nog rijkdom te schenken, duidelijk te voorschijn treedt; in even ruime mate werd ook de belofte omtrent de eer aan hem vervuld, want Salomo's wijsheid werd zodanig bekend alom, dat de vorsten van de overige volkeren hem als een wonder van grootheid aanzagen.

21. En Salomo was, behalve over de in vs.7 aangeduide landschappen, die hij door zijn bestelmeesters besturen liet, en het eigenlijke Kanaän uitmaakten, heersende over al de koninkrijken, waarvan in de belofte sprake was, welke belofte aan het volk Israël (zie vs.20

maar ook Genesis 15: 18 en "De 1: 8) thans vervuld werden, van de rivier de Eufraat in het noordoosten tot het land van de Filistijnen in het zuidwesten en tot aan het gebied van Egypte; in 2 Kronieken 9: 26 leest men hiervoor duidelijker: En hij heerste over alle koningen van de rivier tot aan het land van de Filistijnen (dit ingesloten) en tot aan het gebied van Egypte; die brachten geschenken¹⁾ en dienden Salomo al de dagen van zijn leven.

1) Die brachten geschenken; hier weer als in 2 Samuel 8: 2 en 5 belasting betalen, als volken, over wie Salomo de opperheerschappij had..

22. De spijze nu van Salomo, die een hofstoet had ingesteld met zijn uitgebreide macht overeenkomende, was zeer aanzienlijk, omdat aan de oosterse hoven de bezoldiging van de ambtenaren en hun families in natuurvoortbrengselen bestond; zij bedroeg voor één dag dertig kor 1) meelbloem en zestig kor meel.

1) Ook: Ex 16.36. Kor is de grootste van de droge maten bij de Hebreeën, bedragende ruim twee mudden.

Kor was de latere benaming voor chomer. Het was de grootste maat voor natte en droge waren en behelsde zuiver 2 mud en 2 ½ schepel..

23. Tien vette runderen, en twintig weiderunderen, en honderd schapen; uitgenomen de herten en reeën (gazellen) en buffels en gemeste vogels,

Volgens een ruwe berekening veronderstelt deze opgave een hofstoet van 14.000 personen. Deze opgaven moeten ons niet verwonderen, als wij horen, dat de koningen van Perzië dagelijks 1000 ossen behoefden en voor het hof van de Sultan thans nog dagelijks 500 schapen, lammeren en bokken geslacht worden..

24. Zoveel kon echter ook Salomo voor zijn hofhouding gebruiken, want hij had heerschappij over al wat op deze zijde van de rivier 1) de Eufraat was, van Thifsah (Thapsakus "2 Samuel 8: 6) tot aan Gaza, in het land van de Filistijnen (Isa 13: 3) over alle koningen van de Syriërs en Filistijnen en op deze zijde van de rivier, die door zijn vader David onderworpen waren (2 Samuel 8: 3vv.), en hij had vrede van al zijn zijden rondom.

1) In het Hebreeuws Bekol-eberhanahar, eigenlijk aan de overzijde van de rivier. Dit spraakgebruik komt daarvan, zoals Keil aanmerkt, omdat de schrijver van deze Boeken in de ballingschap aan de overzijde van de rivier leefde en van daaruit de omvang van Salomo's rijk nader bestemt..

25. En Juda en Israël woonden zeker, een ieder onder zijn wijnstok en onder zijn vijgeboom,¹⁾ en konden ongestoord de kostelijke voortbrengselen van het land genieten (2 Koningen 18: 31 Micha 4: 4 Zach. 3: 10) van Dan tot Ber-sheba (Jos 19: 47), al de dagen van Salomo.

1) Onder zijn wijnstok en onder zijn vijgenboom. Een uitdrukking, die moet aanduiden, het ongestoord bezit van vreugde en vrede, van overvloed van aardse goederen, maar ook, om daarmee te doen uitkomen de zegeningen van de Messiaanse tijd, vooral bij de profeet (Micha 4: 4 Zach.3: 10)..

26. En Salomo had ook veertigduizend paardenstallen 1) tot zijn wagens, zodat indien de schatplichtige koningen het hadden willen beproeven tegen hem op te staan, hij in staat was deze opstand terstond te onderdrukken, en twaalfduizend ruiters.

1) In 2 Kronieken 9: 25 leest men van vierduizend paardenstallen, wat Luther door wagenpaarden vertaalt, ofschoon de grondtekst paardenstallen heeft; maar in de oudheid had elk paard zijn eigen ruif of stal, zodat dit geen verschil oplevert. De opgave 4.000 is zonder twijfel nauwkeuriger dan 40.000; hetgeen daaruit blijkt, dat 40.000 paarden (nauwkeuriger 42.000) een getal van 14.000 krijgswagens zou doen veronderstellen, omdat bij elke krijgswagen 3 paarden behoorden, twee tot bespanning, een als reserve. 14.000 wagens, komt niet alleen niet overeen met 10: 26, maar staat ook in geen verhouding tot het getal ruiters. Hier moet men dus denken aan een schrijffout. Myebre (Arbaim) (40) hebre (Arbaäh), (4) evenals in 2 Samuel .15: 7..

28. De gerst nu, in plaats van de haver, die in Egypte en Palestina niet voortkomt (Ex 9: 32), en het stro voor de paarden van het leger (vs.26), en voor de snelle kamelen, die gebruikt werden tot snelle overbrenging van de bevelen van de koning naar de verschillende delen van het rijk, brachten zij op de plaats, waar hij, 1) de koning, op dat ogenblik was, omdat hij naar verkiezing of door zekere drang van de omstandigheden zijn residentie meermalen in het jaar verlegde (1Ki 9: 19) een ieder naar zijn last 2) in de maand en de hoeveelheid, die hij te leveren had.

1) Anderen vertalen: waar zij, de paarden, waren, omdat deze natuurlijk niet alleen in Jeruzalem geplaatst konden worden, maar in verschillende streken van het land, namelijk de in 1 Koningen .9: 19; 10: 26 genoemde steden waren gelegd, vandaar dan ook, dat weer anderen vertalen: waar het, namelijk gerst en hooi, zijn moest, d.i. op de plaatsen, waar de paarden zich bevonden..

Overigens valt het moeilijk aan te nemen, dat Salomo met al zijn duizenden paarden het land doortrok.

Aanmerking op vers 1-28.

Het rijk van Salomo in zijn grootheid en in zijn welgeordende gelukkige toestand voor te stellen, is het duidelijke doel van deze gehele passage, en dit is het dan ook, waardoor de op zichzelf droge opsomming van de ambtenaren enz., een hogere betekenis verkrijgt. De tijd van de Richters was de tijd van het ruwe onontwikkelde staatsleven, waarin orde en organische eenheid van het rijk ontbrak; de tijd van David was de tijd van de voortdurende oorlogen en van de strijd, waarin het tenslotte snel tot de overwinning van alle vijanden kwam, en daardoor tevens tot de aanvang van een geregelde toestand, maar toch niet tot een

volkomen vreedstijd, dit begon pas met Salomo's regering (1 Kronieken 22: 8,9). Het rijk van Salomo is de som van de voordelen voortdurend door de tot hiertoe gevoerde ontwikkelingsstrijd en door goddelijke leidingen verkregen; het is het rijk van Israël in zijn hoogste bloei. Om het als zodanig voor te stellen, was de opsomming in deze passage noodzakelijk, in de geschiedenis van de Koningen keert deze toestand niet meer terug. Op deze hoge trap was dit rijk aan de ene zijde de vervulling van de goddelijke belofte (Genesis 22: 17 Exod. 3: 17vv. 4: 20 en 5: 5) aan de andere zijde zelf echter ook weer een belofte, een geschiedkundige voorzegging. Zoals de gehele oudtestamentische huishouding in haar zinnebeeldige voorstelling doelt op de nieuwtestamentische toestand, in haar geestelijke toestand, zo is in het bijzonder het rijk van Salomo een type van de Messiaanse huishouding.

Tot schildering van het laatste ontlene de profeten woorden aan de schildering van het eerste in deze passage (Micha 4: 4 Zach. 3: 10vv. 1).

De aanzienlijke behoefte in de Salomonische hofhouding wordt in de nauwkeurigste overeenstemming gebracht met de welstand, het geluk en de vrede van het gehele volk (4: 20 4: 25). Het is daarom geheel verkeerd, wanneer sommigen deze plaats uit het verband rukken en deze uitgebreide hofhouding onder die dingen rekenen, waarmee het volk op Salomo als het ware belast zijn geweest, en die langzamerhand aanleiding gegeven hebben tot ontevredenheid en onlusten. In despotische regeringen, namelijk in de oud-oosterse, is de koning zijn volk in persoon. De glans van de hofhouding stelde de glans van het gehele volk voor; wel verre van een teken van de onderdrukking van het volk te zijn, getuigde dit veeleer van zijn welstand en geluk. Het bericht wil niet zeggen: de koning leefde in overdaad, terwijl het volk arm was, en zich gedrukt voelde, maar: zo het volk, zo de koning, en zo de koning, zo het volk; zij hadden beide overvloed en waren gelukkig en tevreden..

29. En God gaf Salomo, overeenkomstig zijn belofte (3: 12), zoals reeds in 3: 16-28 aangeduid werd, wijsheid 1) en zeer veel verstand en een wijd begrip van hart, zoals zand dat aan de oever van de zee is, in rijke onuitputtelijke overvloed (Genesis 41: 49 Joz. 11: 4).

1) Wijsheid betekent de meer praktische levenswijsheid, de bekwaamheid in zijn daden, het doelmatigste te kiezen; verstand de kracht van oordelen tot verklaring en oplossing van moeilijke en ingewikkelde gevallen; een wijd begrip van hart is de verheven kracht van de geest, die de verschillende takken van wetenschap omvat..

Salomo, hoe beroemd ook wegens zijn grootheid en rijkdommen, was echter nog meer verheerlijkt door zijn wijsheid, zijnde in dit opzicht hier vermeld: 1e. De bron wel van zijn wijsheid: God gaf ze hem. Hij erkende dit (Spreuken 2: 6). Niemand moet die toeschrijven aan zijn eigen vernuft of vlijt, maar alleen aan Gods gunst en zegen. 2e. De wonderlijke grootheid en uitgestrektheid van zijn wijsheid en kennis. Hij bezat een grote kennis van afgelegen gewesten en van de besturen van vroegere tijden; hij was begaafd met een zeer vlugge bevatting, een doordringend verstand en een sterk geheugen, zoals nog ooit iemand had gehad. Hij had een zeer uitgebreid verstand en een wijd uitgestrekte kennis van alle goddelijke en menselijke zaken..

30. En de wijsheid van Salomo was groter dan de wijsheid van al die van het Oosten, Chaldeeën, Arabieren, Sabeeërs, Idumeeërs en Themanieten (10: 1 "Nu 21: 10), die in het noordoosten, oosten en zuidoosten van Palestina woonden en beroemd waren door hun wijsheid in zinspreuken, sterrenkunde en andere wetenschappen, en dan alle wijsheid van de Egyptenaren. 1)

1) De wijsheid van de Egyptenaren was bijna tot een spreekwoord geworden; zij strekte zich uit over de verschillende takken van menselijk weten, als meetkunde, rekenkunde, sterrenkunde en natuurkunde enz. (Isa 19: 13)..

De wijsheid van het Oosten en van Egypte staat lager dan de wijsheid van Salomo, niet zozeer wat haar omvang betreft, als wel wat aangaat haar eigenaardig wezen..

Terwijl die op de vereenzelving van de wereld en de Godheid berust, en tenslotte in Pantheïsme overgaat, en daarom ook geheel en al van het ethische element ontbloot is, heeft deze tot grondbeginsel wat wij aan het begin van de Spreuken van Salomo lezen: De vrees van de Heere is het beginsel van de wetenschap; de dwazen verachten wijsheid en tucht (Spreuken 1: 7 en Spreuken 9: 10). De vrees van de Heere is het beginsel van wijsheid, en de wetenschap van heiligen is verstand. Zij berust op de kennis van de Ene God van de hemel en de aarde, die Israël verkoren heeft en daarmee een verbond heeft gemaakt, d.i. zich aan Israël door Zijn wet geopenbaard heeft; daarom is zij wezenlijk monotheïstisch, zij sluit de kennis van de natuur niet uit, zij wordt ook door Salomo geroemd (vs.13), maar zij is slechts dan een ware, een juiste kennis, als zij op de kennis van God rust en door haar doordrongen wordt..

In zoverre staat de wijsheid van Salomo in de gehele oosterse oudheid alleen en was als een oase in de woestijn, waarnaar mensen uit de naburige landen hun schreden richtten, een zich ver verspreidend licht, dat allen, die het licht liever hebben dan de duisternis, onwillekeurig aantrok. Slechts op de door de bron van het godsdienstige geloof gedrenkte grond kan de boom van wijsheid krachtig opgroeien en zijn takken in alle streken van het leven uitbreiden..

Zoals echter in het algemeen het rijk van Salomo een afspiegeling is van het Messiaanse, zo is ook in het bijzonder de wijsheid van Salomo (de monotheïstisch-wettische) een heen wijzing naar de wijsheid van Hem, die meer dan Salomo, die het Licht der wereld is, tot Wie alle koningen van het Oosten en Westen komen en Die zij aanbidden zullen..

Onder deze "al die van het Oosten" worden vooral begrepen de Sabeeërs en de Chaldeeën, de laatsten beroemd door hun grote geleerdheid in de sterrenkunde. De wijsheid van de Egyptenaren bestond vooral in de sterrenkundige wetenschappen en wat daarmee samenhangt en in de natuurwetenschappen, wat de geneeskunde betreft..

31. Ja, hij was wijzer dan alle mensen van zijn tijd, dan Ethan, de Ezrahiet, en Heman en Chalcol, en Darda, de zonen van Mahol; en zijn naam was onder alle heidenen rondom.

Deze worden ook in 1 Kronieken 2: 6 naast elkaar genoemd, daar staat een vijfde "Zimri" vooraan, terwijl de laatste Darda daar Dara genoemd wordt (Gemakkelijk kon de d na de r

wegvallen). Zij heten daar kinderen van Zerah en worden alzo bij het geslacht van Zerah, de zoon van Juda gerekend (Num.26: 13,20), bij welk geslacht zij dan als vreemdelingen burgerlijk moeten ingelijfd zijn (Jud 17: 7), omdat volgens 1 Kronieken 6: 33-38; 44-47; 16: 17 Heman, de kleinzoon van Samuel (1 Samuel 8: 3) aan het geslacht van de Kohathieten en Ethan, de zoon van Kisi, van de Merarieten afstamde. Omdat zij burgerlijk tot het geslacht van Zerah behoorden, heetten zij Zerahieten, welke naam niet alleen op Ethan, maar ook op de volgende betrekking heeft (zie Psalm 88: 1; 89: 1). Het woord Mahol kan ook als een gemeen zelfstandig naamwoord genomen worden; zo wordt het vertaald: "Kinderen van het reigezang", d.i. "voornamen zangers", hetgeen beter vertaald zou zijn met "Voornamen dansers"..

Bähr wil na zijn verklaring van deze plaats onbeslist laten, of deze allen tijdgenoten van Salomo waren, omdat het aan nadere berichten omtrent Chalcol en Darda ontbreekt. Alleen het Rabbinische boek Seder Olam zegt van hen: "Deze waren profeten, die in Egypte profeteerden"..

Zoals wij over de vorm van de Hebreeuwse poëzie gehandeld hebben (2 Samuel 1: 27), zo willen wij nu aanleiding nemen, om iets over haar karakter en haar soorten mee te delen. De Hebreeuwse poëzie is een vrucht van de godsdienst; haar oorsprong ligt niet in krijgskundige gebeurtenissen enz., maar zoals het gehele leven van de Israëlieten door Gods getuigenissen, beloften en wonderen bezielde was, en door de wet de geest op de hogere waarheden van de godsdienst gericht werd, zo waren het ook de heilige gevoelens, die Gods genade en heerlijkheid opwekten, die het gemoed van vrome Israëlieten met lofgezangen en liederen vervulden. Het epos en drama zijn de Hebreër onbekend, zoals in de aard van de zaak lag. Daarentegen zijn tot een bijzondere hoogte geklommen het lyrische en het didactische gedicht, omdat de dichter de indruk, die de Goddelijke openbaringen en waarheden op hart en gemoed maakten, of in de lyrische vorm van godsdienstige gevoelens en gezindheden uitsprak, of deze tot voorwerpen van onderwijzing, tot verbreiding van godsdienstige kennis, en tot opwekking van heilige besluiten in de vorm van spreken inkleedde. In de eerste klasse, in die van het lied (Hebreeuws shir) behoren behalve de liederen, die in de profetische boeken ingevlochten zijn, de Psalmen, verder het Hooglied en de Klaagliederen; in de klasse van de didactische soort, of van de spreukdichting de Spreken van Salomo, het boek van Job en de Prediker van Salomo. De lyrische poëzie kwam in David's tijd tot de hoogste bloei (1 Samuel 16: 13). Salomo bracht de Spreukdichting tot de hoogste volkomenheid; deze is een vrucht van nadenkend beschouwen van de in de wet gegeven en in Israël's eigenaardige leiding voorkomende Goddelijke openbaring; zij is een voortbrengsel van die wijsheid, die de leringen van de geopenbaarde waarheid in het zelfbewustzijn opgenomen heeft, en die zowel tot voorwerp van denken en erkennen, als tot beweeggrond van willen en handelen gemaakt heeft. Wat hij van dergelijke Gnomen of Spreken gesproken heeft (vs.32) is gedeeltelijk bewaard in het boek, dat naar zijn naam "Spreken van Salomo" genoemd wordt. Indien het waar is, zoals vele uitleggers aannemen, dat dezelfde Heman, die de 88ste Psalm vervaardigde, ook het boek van Job gemaakt heeft (en werkelijk is er een opmerkelijke overeenkomst in taal, terwijl wij in beiden dezelfde toestand van lijden en aanvechting vinden), zo zouden wij daaruit kunnen opmaken, dat de in ons vers genoemde mannen een Chokma-genootschap aan Salomo's hof uitgemaakt hebben, die de beoefening

van de Gnomen- of Spreukenwijsheid ten doel had. Hierdoor zou de twijfel van Bähr in onze vorige aanmerking omtrent de leeftijd van de genoemde mannen weersproken zijn. Niet altijd gaat deze wijsheid in de diepte van het leven, zoals in het boek Job; zij strekt zich meest in wijde en breedte uit, en zoekt de burgerlijke en huiselijke toestanden van de geest van de godsvrucht en de deugd te doordringen. De goddelijke wijsheid in de vorm van eenvoudige, zinrijke spreken het volk in hart en mond te leggen en reeds vroeg in het geheugen van de jeugd te prenten, was toch zeer geschikt om de godsdienstige en intellectuele vorming te bevorderen. Dit blijkt nog heden in Schotland, waar men de Spreken van Salomo de kinderen in groten getale laat leren, en waar ten gevolge daarvan veel en geheiligd natuurlijk verstand bij het volk gevonden wordt..

Deze Heman en Ethan, de dichters van Psalm 88 en Psalm 89 zijn niet te verwarren met de Levitische zangmeesters met die naam, vermeld in 1 Kronieken 15: 17 en 19..

32. En hij sprak drieduizend spreken, waarvan de voornaamste 5-600 in het boek der Spreken bewaard zijn gebleven; daartoe waren zijn liederen, die hij gemaakt heeft, duizend en vijf, 1) waarvan er echter slechts vier bewaard zijn gebleven in de Psalmen 72, 127, 132 () en het Hooglied.

1) Een zeer duidelijke aanwijzing van Salomo's persoonlijke geschiedenis, die naar 2 Samuel .12: 25 de naam Jedidja ontving, en aan wie de Heere in den droom verscheen (3: 5vv.; 9: 2vv.) bevat Psalm 127 in de woorden van het tweede vers: "Het is zo, dat Hij het Zijn beminde, als in de slaap geeft." Deze Psalm beweegt zich geheel en al op het terrein van het huishoudelijk-burgerlijk leven en behandelt het thema: "Aan Gods zegen is 't al gelegen." De 72ste Psalm is wellicht door Salomo gemaakt, kort nadat hij aan de regering gekomen was, en is als het ware een kerkgebed van de gemeente voor de nieuw regerende koning; de voorbeden en zegenwensen van het volk daarin strekken daarheen, dat zich in Salomo de aan het nageslacht van David gegeven beloften meer en meer mochten verwezenlijken; maar de verwezenlijking kon in Salomo slechts typisch zijn, en de Psalm wordt des te meer een Messiaanse, hoe meer de regering van Salomo verwijderd blijft van het beeld van het Godsrijk, van de gerechtigheid van zijn burgers in zijn uitbreiding over de ganse aarde. Het Hooglied eindelijk schildert in dramatisch-lyrische wisselzangen, onder het zinnebeeld van de liefde van Salomo en Sulamith, de liefdegemeenschap tussen de Heere en Zijn gemeente in haar door de verkiezing van Israël tot eigendomsvolk van God, geestelijke natuur; in welke gemeenschap elke uit Israël's ontrouw voortvloeiende verzwakking van deze gemeenschap door terugkeer tot de trouwe Verbondsgod en door diens onwankelbare liefde tot een steeds vaster liefdesverbond voert (Psalm 132 zie 8: 6)..

33. Hij sprak ook van de bomen: van de cederboom af, die op de Libanon is, die heerlijke en verheven boom, tot op de hysop, die aan de wand groeit, een gering en onaanzienlijk gewas (Ex 12: 22); hij sprak ook in verloren gegane schriften van het vee, en van het gevogelte, en van de kruipende dieren en van de vissen; 1) van de vier dierklassen, waarin de Hebreëen de dieren naar hun wijze van beweging verdeelde (Genesis 1: 26).

1) Wel heeft de gewijde schrijver hiermee willen aanduiden, hoe aan Salomo de schatten van wijsheid en kennis geschonken waren, maar ook blijkt hieruit zo treffend, dat hij in waarheid was, het doorluchtig voorbeeld van Hem, in Wie alle schatten van wijsheid en kennis verborgen zijn. Heeft Salomo ongetwijfeld bedoeld zijn wijsheid te doen strekken tot nut en voordeel van zijn volk, Christus Jezus is zijn Kerk in waarheid God tot wijsheid geworden..

34. En van alle volken kwamen er personen, om de wijsheid van Salomo te horen, zoals de geschiedenis van Scheba bewijst (10: 1vv.), en van alle koningen van de aarde, die van zijn wijsheid gehoord hadden, kwamen afgezanten om hun vorsten nader bericht daarvan te brengen.

Het door een Egyptische Jood vervaardigde Apocriefe boek "de wijsheid van Salomo aan de Tirannen", waarschijnlijk uit de laatste eeuw van de Ptolemeeën, voert wel Salomo als sprekende in, maar slechts om de daarin uitgedrukte lessen van levenswijsheid meer nadruk te geven, niet om het als een geschrift van Salomo zelf te willen doen voorkomen..

Hoezeer men naderhand de billijke roep van Salomo's wijsheid tot in het ongelooflijke uitgebazuind heeft, toont Josephus, die hem zelfs tot schrijver van toverboeken, vol van wonderbare dingen, maakt; en toen ten tijde dat de Heiland op aarde verscheen, het Joodse volk zich het meest van allen ophield met alle door den Heere verboden gruwelen van waarzeggerij en toverij, zochten zij hun handelwijze te wettigen, door Salomo tot de vader van alle toverij te verklaren. Vandaar dat men zich niet behoeft te verwonderen, wanneer de Koran hem niet alleen de kennis van de talen van de mensen of duivels, maar ook van de vogels en mieren toeschrijft. Gewichtiger dan al deze dwaasheden is echter de vergelijking van Salomo's persoonlijkheid met die van zijn vader David. Evenals Salomo's uiterlijk leven, dat merendeels in ongestoord geluk voortging, een in het oog lopende tegenstelling vormt met het onrustig, stormachtig leven van zijn vader, zo is ook de stemming van beider gemoed zeer verschillend. David had een zeer teder geweten, een oprecht, ootmoedig hart, dat zich bijzonder in de erkenning van zonde en genade uitspreekt. Salomo daarentegen beschouwt in zijn geschriften de waarheid meer van een algemeen standpunt en spreekt in grondstellingen en spreekwoorden uit, wat zijn vader als persoonlijke ondervinding, als zijn eigen gevoel aangeeft. Vandaar dat David's boete als een plotselinge, het innerlijke leven aangrijpende goddelijke droefheid zich kenbaar maakt in luid wenen, in tranen, terwijl Salomo, die wel niet zo grof zinnelijk, maar toch dieper gevallen is (11: 1vv.), en langer op zijn dwaalweg voort gewandeld heeft, in zijn terugkeer meer langzaam als van een dwaling tot de waarheid en van de schijn tot het wezen terugkeert. Door zijn meer gevoelige gesteldheid van gemoed voelde David zich inniger tot de gemeenschap van de gelovigen heengetrokken, van daar dat zijn Psalmen voor het gebruik van de openbare godsdienst bijzonder geschikt, het vrome bewustzijn van de gemeente uitdrukken, terwijl Salomo van zijn verstandshoogte met een zekere onafhankelijkheid op het gehele gebied van de natuur en de mensenwereld neerziet, en vandaar dan ook, dat zijn geschriften van de meeste oudtestamentische boeken in inhoud en vorm wezenlijk onderscheiden zijn. De richting van David's gemoed bepaalt zich meer tot het één nodige, Salomo's wijsheid heeft wel de liefde van God tot middelpunt, maar ontplooit zich in de meest verscheidene richtingen op de omvattendste wijze..

Allen, die bijzondere geestes- en verstandsgaven ontvangen hebben, handelen onverantwoordelijk en bezondigen zich zwaarlijk, wanneer zij, in plaats van ze tot Gods eer en tot heil van de medemensen aan te wenden, door leer en geschrift godvergetenheid en ongelooft, wereldliefde en vleeselijke lust, grove of verfijnde onzedelijkheid bevorderlijk zijn. De roem, die van de wereld door slechte boeken verkregen wordt, is smaad en schande voor Hem, die rekenschap van ieder onnut woord vordert..

Het strekt vorsten en hooggeplaatste personen meer tot eer, dat zij zich tot hun uitspanning op de studie toeleggen, dan dat zij in schouwspelen, komedies en overmatig zingenot hun ontspanning zoeken.

Tot Salomo kwamen er van alle volken personen om zijn wijsheid te horen. Hem echter, die meer is dan Salomo, willen thans de wijzen van deze wereld niet horen. Hoe velen reizen over land en zee om goud en zilver te zoeken, maar verroeren hand noch voet, om de wijsheid en kennis van de Waarheid te vinden, die in hun nabijheid is en beter is dan alle goud en zilver (Spreuken 8: 11; 24: 14 Job.28: 18)..

Het is een wijze vorst niet genoeg, dat zijn volk eet en drinkt en vrolijk is en ieder zeker woont onder zijn wijnstok en vijgenboom, maar hij bemoeit zich ook, dat vorming van het verstand, wetenschap en kennis van de waarheid behartigd en uitgebreid worden, wat meer aanzien geeft dan macht en rijkdom..

Dat van alle koningen kwamen, om de wijsheid van Salomo te horen, dat kon gelegenheid geven, om de heidenen kennis te doen krijgen van de ware God en ook in het bijzonder van de Messias, en hier was Salomo een voorbeeld van Christus, die grote profeet, die de gehele wereld zou moeten horen..

HOOFDSTUK 5.

SALOMO'S VERBOND MET HIRAM, VOORBEREIDING TOT DE TEMPELBOUW.

I. Vs.1-18. Na de mededelingen in het vorige hoofdstuk, die reeds op de geheel nog volgende regeringstijd van Salomo betrekking hadden, voert de heilige schrijver ons thans weer naar het begin terug. De gelegenheid, dat koning Hiram van Tyrus Salomo met zijn troonsbeklimming geluk wenst, wordt door deze te baat genomen om van zijn kant ook een gezantschap aan deze oude vriend van zijn vader te zenden en met hem te onderhandelen over de hulp, die hij betreffende de reeds in plan bestaande tempelbouw nodig had. Hiram schenkt hem bereidwillig niet slechts de benodigde bouwstoffen aan hout en stenen van het Libanongebergte, maar stelt ook een aantal Phoenicische bouwlieden tot zijn beschikking, die als werkmeesters de Israëlitische arbeiders en slaven onder hun leiding namen (Vergelijk 2 Kronieken 2: 1-18).

1. Hiram 1) de koning van Tyrus zond (wellicht omstreeks 1015 v. Chr.) zijn knechten, een aantal van zijn voornaamste hofdienaren tot Salomo, om hem met zijn troonsbeklimming geluk te wensen, zoals dat onder bevriende koningen in de nabuurschap gewoonte was (2 Samuel 10: 1vv.), (want hij had gehoord dat zij (de kinderen van Israël, 1 Kronieken 29: 22) Salomo tot koning gezalfd hadden in zijn (thans overleden) vaders plaats) (1 Kronieken 29: 28), omdat Hiram David altijd 2) bemind had; hij stond in goede verstandhouding met hem, zolang hij tegelijkertijd met hem regeerde, en nu wilde hij ook deze vriendschap op diens zoon doen overgaan.

1) Ook: "2 Samuel 5: 11"

2) In het Hebreeuws Kol-hajamim, al de dagen, n.l. die beiden, David en Hiram, hadden geregeerd. Zie verder noot 1) hierboven..

3. Gij weet, uit de raad, die hij tijdens zijn leven nog bij u ingewonnen heeft, dat mijn vader David zich voorgenomen had de naam 1) van de HEERE, zijn God een huis te bouwen, maar dat hij geen huis 2) kon bouwen, niet slagen kon in zijn voornemen, maar zich tot de voorbereidingen daartoe moest beperken (1 Kronieken 23: 4) vanwege de oorlogen, waarmee zij hem omsingelden, namelijk zijn buitenlandse vijanden, totdat de HEERE hen onder zijn voetzolen gaf, en ze de een na de ander aan hem onderwierp.

1) De naam van de Heere. Salomo bedient zich van deze uitdrukking met opzet, op grond van hetgeen vermeld is in Deuteronomium 12: 5 en 11. In de Naam wordt de Heere openbaar. De Naam van de Heere is de openbaring in een zichtbaar teken. Als Salomo daarom hier ervan spreekt, om de Naam van de Heere een huis te bouwen, dan wordt dit huis een plaats, waarin de Heere God duidelijk de heerlijkheid van Zijn Wezen zal openbaren..

2) De Tempel is het zichtbaar teken, dat de Heere met Zijn volk het verbond had opgericht en het onderpand, dat Israël Kanaän zal bezitten. Welnu, Salomo weet het, dat Israël nu tot zijn

bestemming, volgens Gods belofte is gekomen, dat nu de tijd is aangebroken, wanneer de Tempel kon en mocht gebouwd worden..

6. Zo gebied nu, dat men mij ceders en cypressen (vs.10) uit de Libanon houwe, van dat deel van het gebergte, dat onder uw beheer staat en rijk is aan dergelijke houtsoorten (Nu 24: 6), en mijn knechten zullen met uw knechten zijn, opdat de uwe aanwijzen, hoe de mijne zich bij het vellen als anderszins te gedragen hebben, en het loon van uw knechten, die zij voor hun arbeid hebben te vorderen, zal ik u geven, naar al wat gij zeggen zult, zoveel als gij zult goed vinden te bepalen, behalve nog de prijs van het hout (vs.11); want gij weet dat onder ons niemand is, die weet hout te houwen, wat regelmatigheid enz. betreft, zoals de in deze dingen bedreven Zidoniërs (2 Samuel 5: 11).

Zelfs in deze tijd van zijn hoogste bloei liep het volk van God, wat aardse kunst, nijverheid en bekwaamheid betreft achter bij de naburige Kanaänieten en Phoeniciërs; maar ook de kinderen van deze wereld helpen in deze tijd mee om het te verheerlijken; de voordelen van hun ver uitgestrekte handel en hun kunstvlucht vallen Salomo toe, wiens macht te land veel groter was dan die van Tyrus en Sidon, als een type van de tijd, waarin al het aardse in de dienst van het Godsrijk zal zijn..

Beter is een Israëliet, bedreven in de wet van God dan een Zidoniër bedreven in het houwen van timmerhout..

Het volk van God staat bij andere natiën in kunstvaardigheid achter. Tyrus levert bouwmeesters en bouwlieden.

Maar de tempel is geen menselijk kunstwerk, het bouwplan zelf is niet uit het brein van een heiden voortgekomen, maar door God zelf op Sinai gegeven, en evenals de gehele Wet, waartoe het behoort, door de Geest van de profeten vervuld..

7. En het geschiedde, toen Hiram de woorden van Salomo gehoord had, die Salomo hem behalve nog andere zaken had laten zeggen (2 Kronieken 2: 3-10), dat hij zich zeer verblijdde, want het was hem van groot belang in goede verstandhouding met een koning te leven, wiens land een korenschuur voor het zijne was en wiens vriendschap grote voordelen voor zijn handel kon aanbrengen, en hij zei: Gezegend zij de HEERE 1) heden, die David een wijze zoon gegeven heeft over dit grote volk.

1) Een nog grotere erkenning van de HEERE spreekt Hiram uit in 2 Kronieken 2: 12 waar hij Hem de Schepper van de hemel en de aarde noemt; dit wordt verklaard daaruit dat Hiram zich schikte naar de godsdienstige voorstellingen van Israël en doet niet direct een persoonlijk geloof vermoeden, dat de HEERE de enige ware God is; hij bleef trouwens een heiden..

8. En Hiram zond, door het gezantschap dat Salomo gezonden had (vs.2), een schrijven tot Salomo (1 Kronieken 2: 11) zeggende (met deze inhoud): Ik heb gehoord waarom gij tot mij gezonden hebt; ik zal al uw wil doen met het cederhout en met het dennen 1) (cypressen) hout (Genesis 6: 14).

1) Het Hebreeuwse woord Beresch is een hoge op de Libanon groeiende boom, en behoort tot zijn grootste sieraden; hij komt daarom dikwijls samen met de ceder voor (Jes.14: 8; 37: 24; 55: 13; 60: 13) hout werd dikwijls evenals dat van de ceder voor prachtgebouwen, lansstokken, muziekinstrumenten en zeeschepen gebruikt (6: 15,34 Nah.2: 4; 2 Samuel .6: 5). Dientengevolge is het niet waarschijnlijk, dat men hier de dennenboom bedoeld heeft. Onder de oudste uitleggers heeft dit ook weinig voorstanders; veel aannemelijker is de vertaling van de Septuaginta, die daaronder cypressen verstaat. Deze behoort tot de naaldbomen, heeft een slanke pyramidevorm, als onze populier; donkergroene naalden, welk statig en ernstig aanzien hem sinds oude tijden tot grafversiersel deed kiezen; het hout is welriekend, vast, duurzaam en licht. Hij behoort in het Oosten thuis, maar komt ook in de Zuid-Europese landen als sieraad van tuinen en parken voor..

9. Mijn knechten zullen het met behulp van de uwe afbrengen van de Libanon aan de Middellandse Zee, en ik zal het daar op vlotten laten leggen, en zo over de zee doen voeren, tot die plaats, 1) die gij aan mij ontbieden zult, en zal het daar losmaken, en gij zult het daar kunnen laten wegnemen en verder vervoeren naar Jeruzalem; gij zult daarentegen tot vergelding ook mijn wil doen dat gij, buiten het door u reeds aangeboden loon voor mijn knechten, ook voor het hout mijn huis spijs geeft, mij van graan voor mijn huis voorziet, omdat hieraan in mijn land gebrek is (Hand.12: 20 Ezechiël.27: 17).

1) In 1 Kronieken 2: 16 wordt Japho (het Joppe uit het Nieuwe Testament; Hand.9: 36, thans Jaffa genoemd) als de plaats vermeld, waarheen de vlotten gebracht werden aan de omstreken 130 voet hoge landtong van een heuvelland gelegen; aan het zuidelijk eind van de bloemrijke Saronse vlakte bezat deze zeer oude stad een veelbezochte maar als gevaarlijk bekend staande haven; van Jeruzalem lag zij ongeveer 12 uur verwijderd en vormde in alle tijden de verbinding van deze hoofdstad met de zee. In het begin was zij door Daniëten bewoond (Richteren 5: 17), makende tevens de grens van deze stam uit (Joz.19: 46), maar naderhand hebben de Phoeniciërs zich van haar meester gemaakt (vgl. Jona 1: 3 Ezra 3: 7). Pas de Makkabese vorsten Jonathan en Simon ontrukten haar aan de Syriërs en maakten er een vesting van (zie Gesch. der Makkab.). Later bracht Pompeus haar tot de provincie Syrië. Caesar gaf haar aan Hyrkanus terug, totdat zij eindelijk weer aan Syrië kwam. In de Joodse strijd werd zij door Cestius verwoest, maar spoedig nestelden er zich Joodse zeerovers in, zodat Vespasianus haar nog eens en wel geheel en al verwoesten liet, maar tevens hier een kasteel liet bouwen, waarom zich weldra weer een nieuwe stad verhief. Ondanks storm en moord, zegt Tobler, schijnt zij een onvernietigbaar leven te bezitten. Tegenwoordig telt zij 5.000 inwoners, maar hoe onaanzienlijk zij ook zijn moge, haar ligging is liefelijk, haar omgeving bekoorlijk, vandaar dat hier jaarlijks een groot aantal reizigers en pelgrims aan land stappen, wier reisdoel de heilige stad (Jeruzalem) is..

16. Behalve de oversten van Salomo's bestelden, die over dat werk waren, opzicht hadden over het boomvellen en het steenhouwen, drieduizend en driehonderd, 1) die heerschappij hadden over het volk, dat dat werk deed.

1) In 9: 23 wordt nog van 550 opzichters melding gemaakt, zodat wij een gezamenlijk getal verkrijgen van 3.850. Dit komt precies overeen met de opgave in de Boeken der Kronieken (2

Kronieken 2: 17 en 8: 10). Alleen wordt, volgens Michaëlis, in de Boeken der Kronieken duidelijk het onderscheid aangegeven tussen Kanaän en Israël (3.600 en 250) en hier in de Boeken der Koningen alleen onderscheid gemaakt alleen tussen opzichters van hogere en die van lagere rang..

18. En de bouwlieden van Salomo, en de bouwlieden van Hiram, en wel de Giblieten 1) uit de stad Gebal of Byblos (Joz.13: 5; 2 Samuel .5: 11), die het dichtst bij het cederwoud woonden (Num.24: 6) en het best geschikt waren om de overige werklieden te onderrichten, bewerkten ze en bereidden het hout toe, en de stenen, om dat huis van de Heere te Jeruzalem te bouwen, en zij brachten daarmee omtrent drie jaar door.

1) Joden en heidenen moeten naar het Goddelijk Raadsbesluit de tempel van God bouwen: een werkelijke profetie (Efeziërs .2: 14,19-22 Efeziërs .3: 4-6..

Wel ons, wanneer wij de rechte Salomo ook gewillig dienen bij het werk van Zijn eeuwige tempelbouw. Nog beter is het, wanneer wij zelf als levende stenen voorbereid worden om dan in de levende tempel te prijken (1 Petrus .2: 5)..

18. En de bouwlieden van Salomo, en de bouwlieden van Hiram, en wel de Giblieten 1) uit de stad Gebal of Byblos (Joz.13: 5; 2 Samuel .5: 11), die het dichtst bij het cederwoud woonden (Num.24: 6) en het best geschikt waren om de overige werklieden te onderrichten, bewerkten ze en bereidden het hout toe, en de stenen, om dat huis van de Heere te Jeruzalem te bouwen, en zij brachten daarmee omtrent drie jaar door.

1) Joden en heidenen moeten naar het Goddelijk Raadsbesluit de tempel van God bouwen: een werkelijke profetie (Efeziërs .2: 14,19-22 Efeziërs .3: 4-6..

Wel ons, wanneer wij de rechte Salomo ook gewillig dienen bij het werk van Zijn eeuwige tempelbouw. Nog beter is het, wanneer wij zelf als levende stenen voorbereid worden om dan in de levende tempel te prijken (1 Petrus .2: 5)..

HOOFDSTUK 6.

DE TEMPEL VAN SALOMO WORDT IN ZEVEN JAREN GEBOUWD.

I. Vs.1-13. In het vierde jaar van de regering van Salomo, d.i. in het jaar 480 na de uittocht van de kinderen van Israël uit Egypte begint de tempelbouw, en wel allereerst van het uitwendige gedeelte, waarvan de omvang en vorm nader wordt aangegeven. Als de bouw zo ver gevorderd is, ontvangt Salomo door profetische tussenkomst een woord van de Heere, dat hem de door zijn vader David gegeven belofte van het eeuwig koninkrijk van zijn huis bevestigt, en hem Gods wonen onder Israël, dat door het bouwen van de tempel een nieuwe werkelijkheid verkreeg, voor de toekomst belooft. Vergelijk hiermee en met de twee volgende passages 2 Kronieken 3: 1-17.

1. Het geschiedde nu in het vierhonderd en tachtigste jaar na de uittocht van de kinderen van Israël uit Egypte (1492 v. Chr.) in het vierde jaar van het koninkrijk van Salomo over Israël 1) (begonnen 1015 v. Chr., dus na verloop van het jaar 1012 v. Chr.), in de maand Ziv 2) (deze is de tweede maand) dat hij het huis van de HEERE bouwde, 3) met de bouw een begin maakte.

1) De tempelbouw was een belangrijk keerpunt in de geschiedenis van het oudtestamentisch Godsrijk, omdat toch hierdoor aan de tot nu toe bestaande toestand van het volk Israël in het land Kanaän een einde werd gemaakt, en het het zichtbaar onderpand ontving van het voortdurend bezit van dit erfdeel. Daarom wordt de tijd van de tempelbouw aangegeven, en wel niet slechts naar het regeringsjaar van Salomo, waarin hij voorviel, maar tevens naar het aantal jaren, dat sinds de merkwaardigste gebeurtenis in de geschiedenis van Israël, de uittocht uit Egypte, tot op dit ogenblik verlopen was..

2) Ziv betekent glans, pracht, dus genaamd naar de in deze maand ontluikende bloemen, overeenkomende met onze maand mei of bloeimaand..

3) De plaats, waar de tempel gebouwd werd, was volgens 2 Kronieken 3: 1 de berg Moria, zoals de Heere zelf dit reeds bepaald had bij gelegenheid van de om de volkstelling uitgebroken pest (2 Samuel .24; 1 Kronieken 23: 1) en ook reeds had aangeduid, door het aan Abraham opgelegde, maar daarna verhinderde offer van zijn zoon Izaäk (Genesis22: 2, 13vv. 22.2,13). Moria is de zuidoostelijkste van de vier heuvels, waarop de stad Jeruzalem gebouwd is (Jos 15: 63); op zichzelf is hij veel lager dan alle andere bergen van Jeruzalem, in een geestelijk opzicht echter is hij verheven boven alle bergen der aarde, want God had lust op deze berg te wonen (Psalm 68: 17). Thans draagt de gehele oude tempelplaats, die een ongelijkzijdige vierhoek vormde (in het westen 1617, in het oosten 1520 voet lang, in het noorden 1020 en in het zuiden 927 voet breed) de naam Haram es Scherif, d.i. edel heiligdom; deze plaats wordt door een gehele rij van tempelgebouwen ingenomen. Het voornaamste van deze gebouwen is, de door den Kalif Omar in het jaar 637 n. Chr. gebouwde moskee Sakhras; zij staat op een 15 à 16 voet hoge met wit blauw marmer belegde platvorm, en heeft de vorm van een achthoek, waarvan elke zijde 60 voet afmeting heeft. Vier deuren geven toegang tot het inwendige van het gebouw, dat door 52 ramen licht ontvangt; de muren zijn gewit en aan

elke muur ziet men drie zullen van 20 voet hoogte, terwijl de inwendige koepel door 16 zullen gedragen wordt. Tussen deze zullen is een ijzeren traliewerk aangebracht, dat het middelruim of het schip van de moskee omsluit, juist onder de koepel ligt een rots van kalksteen, waarnaar de moskee haar naam Kubbet es Sakhrah, d.i. rotskoepel, heeft ontvangen; hij is met rode atlas bedekt en betekent het eigenlijke heiligdom van de Moslims. Want deze steen, zo luidt de overlevering, viel van de hemel, toen de profetie te Jeruzalem begon; op hem geknield baden de profeten. Toen deze nu vluchtten, wilde de steen ook weg; de engel Gabriël echter, de sporen van wiens vinger men nu nog kan waarnemen, hield hem tegen en maakte hem vast aan de rots, totdat Mohammed kwam en de steen op deze heilige plaats onbeweeglijk maakte; vervolgens bouwde Omar er een moskee om. Het is een 17 voet boven de platvorm van de Harâm uitstekende natuurlijke rots, die zich van de moskee tot aan het noordwestelijk deel van het platvorm uitstrekt; de koepel van de moskee is 90 voet hoog; haar middellijn bedraagt 40 voet, zij is met gekleurde pannen bedekt, terwijl men van haar een mooi uitzicht op Jeruzalem heeft..

Terwijl alsoo Kubbet en Sakhrah het midden beslaat tussen de noord- en zuidmuur van de Harâm, maar dicht bij de westelijke en oostelijke muur ligt, en tevens misschien nauwkeurig de plaats aanwijst, waar de tempel gestaan heeft, ligt er een andere moskee, die uit meerdere andere moskeeën is samengesteld op het zuidelijk gedeelte van de plaats, maar evenzeer meer westelijk als in het midden; zij heet el Aksa (d.i. de uiterste, omdat zij, door de Moslims met de Sakhrah als één geheel beschouwd, van de drie heiligste moskeeën te Medîna, Mekka en Jeruzalem de noordelijkste is). Zij is volgens Robinson een door keizer Justianus omstreeks het jaar 530 n. Chr. gebouwde, aan Maria gewijde kerk, die echter door Omar in een moskee veranderd is. De overige niet met gebouwen bezette ruimte van de Harâm is met tuinen en springbronnen aangevuld en door frisse grasvelden, olijf-, oranje- en cipressenbomen omgeven. Onder de el Aksa bevinden zich grote gewelven, waarvan de oorspronkelijke bestemming schijnt geweest te zijn tot steun voor de vlakte te dienen, want daar de heuvel Moria op de noordwestzijde op het hoogst is, en naar het zuidoosten afhelt, moest men om een horizontaal te verkrijgen, ginds de heuvel laten zakken, hier daarentegen hem ophogen. Bovendien moest de vlakte ook verbreed worden; deze voorbereidingen tot de tempelbouw werden wel reeds gedeeltelijk onder David bewerkstelligd (1 Kronieken 23: 2-5 23.2-5), maar haar voltooiing deed het gehele werk van de tempelbouw tot het twintigste jaar van Salomo's regering duren (1Ki 6: 38)..

2. En dat huis, dat koning Salomo de HEERE bouwde, namelijk het hoofdgebouw of eigenlijke tempelhuis, was van zestig el in zijn breedte, en van dertig el in zijnhoogte, lengte en breedte alsoo tweemaal zo groot als die van de tabernakel, de hoogte daarentegen driemaal zo groot. (Ex 26: 35).

1) Naar de maat voor de ballingschap gebruikelijk. "Ex 25: 10"..

2) Dat de afmetingen in het algemeen het dubbele van die van de tabernakel waren, verklaart zich vanzelf, de tempel moest even zowel een vergrote als vaste en blijvende woning van de Heere zijn, een stenen paleis in plaats van de verplaatsbare tent. Deze vergroting van die oorspronkelijke ruimte was zeker naar de wil van de Heere, omdat het gehele bouwplan en de

inrichting van David afkomstig is, van wie in 1 Kronieken 26: 11vv. uitdrukkelijk gezegd wordt, dat hij zich met zijn gedachten richtte naar de openbaring van God en onder de invloed stond van Gods Geest. De vraag werpt zich echter op, waarom de afmeting van de hoogte ook niet bij het dubbel blijft, maar tot het drievoudige opklimt. Omdat wij nu in 2 Kronieken 3: 9 (1 Kronieken 29: 11) van opperzalen lezen, zo ligt de mening voor de hand, dat de 10 bovenste ellen van deze hoogte voor deze opperzalen bestemd waren; en werkelijk wordt in vs.20 gezegd, dat de ruimte van het Heilige der Heiligen evenzeer slechts 20 ellen hoog, als 20 ellen lang en breed was, en alzo de symbolische kubusvorm heeft gehad (Ex 26: 35). Slechts dit blijft twijfelachtig, of deze opperzalen zich ook over de 40 el lange en 40 el brede ruimte van het Heilige (vs.17) hebben uitgestrekt, en dit Heilige eveneens dus slechts 20 el hoogte hebben gehad, of dat de gehele 30 el hoogte door het Heilige werden ingenomen; wij houden ons aan de laatste mening, terwijl wij de beantwoording van de vraag, hoe men tot deze boven het Heilige der Heiligen aangebrachte opperzalen kwam, ons voorbehouden tot daar, waar van de bijgebouwen van de tempel sprake zal zijn..

Het gebouw had volgens de aangegeven maat alzo de afmeting van een matige dorpskerk, wat niet schijnt te passen bij de woorden van Salomo in 2 Kronieken 2: 5 "het huis dat ik zal bouwen zal groot zijn, want onze God is groter dan alle goden". Intussen waren in de regel de heidense tempels ook klein, slechts woningen voor de afgodsbeelden, geen verzamelplaatsen voor de gemeente, zoals b.v. bij de Egyptenaren het eigenlijke heiligdom of sanctuarium in het niet verdwijnt bij de kolossale tot priesterlijke optochten bestemde zuilengebouwen; reeds uit dit oogpunt was Salomo's huis, dat hij de Heere bouwde een groot te noemen; hoofdzakelijk echter had hij bij die woorden de grootse inwendige pracht, waarmee hij het huis wilde voorzien, op het oog..

De tempel is een zinnebeeld van Christus en Zijn gemeente. In de tempel ontmoeten God en de mens elkaar..

3. En het voorhuis vóóran de tempel van dat huis, aan de oostelijke zijde, was in zijn lengte van twintig el, naar de breedte van het huis, tien el in zijn breedte voor aan het huis, d.i. dit voorhuis, staande tegen het tempelgebouw, had een breedte van 20 en een diepte van 10 el.

De hoogte van dit voorhuis wordt in 2 Kronieken 3: 4 op 120 el gerekend; dit kan echter onmogelijk juist geweest zijn; hier moet een schrijffout aanwezig zijn, want 1. had een gebouw met deze vorm niet de naam van portaal, voorhuis kunnen dragen; veeleer was het een toren geweest; 2. is echter een toren van zo'n hoogte en bouwde en dat wel te meer om de afmetingen van het hoofdgebouw, een volslagen onding. Aan de Dom te Rouaan in Frankrijk zou de verhouding van de toren tot de kerk, wanneer de toren tot aan de spits voltooid ware, weliswaar ook zijn als 4: 1; maar men bedenke hierbij, dat dergelijke gothische torens in slanke spitsen uitlopen, terwijl bij de opgegeven hoogte van het tempelvoorhuis van Salomo aan een platte afgestompte toren moet gedacht worden, waardoor juist een slechte verhouding ontstaat. Bovendien kon zo'n schoorsteenachtig gebouw op een grondvlakte van slechts 10 el diepte volstrekt niet staan. De hoogte van het voorhuis zal ons bij de beschouwing van de daarbij behorende beide zullen (8: 15vv.) duidelijk worden. Het voorhuis diende om het eigenlijke tempelgebouw tot een van de buitenwereld gescheiden, stil,

geheimnisvol en van innerlijke heerlijkheid stralend heiligdom te maken; want zoals wij in vs.5vv. lezen was het aan de drie overige zijden door bijgebouwen omsloten, die slechts het bovendak van de hoogte van het gebouw voor de buitenwereld vrij liet..

4. En hij maakte vensters aan het huis (het hoofdgebouw) van gesloten uitzichten, vaste ramen.

De ramen aan de woonhuizen bestonden gewoonlijk uit jalouzievormig traliwerk, die naar keuze open en dichtgemaakt konden worden (Richteren 5: 28; 2 Koningen .13: 17) de hier bedoelde vensters daarentegen waren vast in de muur, omdat zij niet zo zeer dienden om het daglicht in te laten in het heiligdom, dat veel meer verlicht werd door de kandelaar met zeven lampen (7: 49), maar tot doorlating van lucht en uitlating van rook; dat hier uitdrukkelijk van vensters gesproken wordt van het hoofdgebouw, wil volstrekt niet zeggen, dat de andere delen daarvan verstoken waren, nee, maar deze vensters als zijnde van de gewone soort, worden daarom niet afzonderlijk vermeld..

Mogelijk werd hiermee aangeduid de donkerheid van de bedeling in vergelijking met die van het Evangelie..

6. De onderste kamer, of de onderste verdieping van de zijkamers, was van vijf el in haar breedte of diepte, en de middelste, de middelste verdieping van zes el in haar breedte of diepte, en de derde, de bovenste verdieping, van zeven el in haar breedte of diepte; want hij had aan het huis rondom buitenwaarts inkortingen gemaakt, opdat zij, de balken van de bijgebouwen, zich niet hielden, niet ingrepen in de wanden van het huis.

De buitenmuur van de tempel moet men zich zo voorstellen als deze afbeelding, de buitenkant van de tempelmuur werd bij elke verdieping een halve el ingekort, om een rustpunt te hebben voor de balken van de bijgebouwen. Dit was gebeurd om de symbolische betekenis van de tempel te bewaren, die steeds als een zelfstandig geheel moest verschijnen hetgeen bij een vorm als fig. C. aanwijst niet meer zou hebben plaatsgevonden. Anderen nemen aan, dat de inkortingen van de tempelmuur een el bedroegen en de buitenwand van de bijgebouwen loodrecht was..

7. Het huis nu, toen het gebouwd werd, met zijn bijgebouwen (vs.5vv.) werd met volmaakte steen, zoals hij op de Libanon of waarschijnlijk op een bijzondere plaats bij Jeruzalem reeds bereid 1) en van daar toegevoerd was, gebouwd, ten einde terstond zonder enige meerdere bewerking ze te kunnen gebruiken, zodat geen hamers, noch bijl of enig ijzeren gereedschap gehoord werd 2) in het huis, toen het gebouwd werd, maar de werkzaamheden in alle stilte aan de gewijde plaats voortgingen.

1) Deze zijn een symbool van de levende stenen, die het geestelijk huis zullen samenstellen (1 Petrus .2: 5); ieder van hen moet tevoren bereid zijn, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, voordat hij zijn plaats in de kerk kan innemen..

2) De bouwstoffen waren gereed gemaakt voor haar plaatsen, zodat er hamer noch bijl gehoord werd in het gebouw, terwijl men bezig was met bouwen. Het moest de tempel van de God van de vrede worden, waarom er geen ijzeren snijwerktuig mocht gehoord worden: bedaardheid en stilte passen bij godsdienstige oefeningen en begunstigen ze. Gods werk moet met de meest mogelijke zorg en het minst mogelijk gedruis gebeuren; de tempel werd vernield door bijlen en hamers; zij die dat deden "brulden in het midden van de vergaderplaatsen (Psalm 74: 4,6); maar hij werd gebouwd in stilte. Gedruis en geweld verhinderen zeer dikwijls en bevorderen nooit het werk van God. Zo komt het Koninkrijk der hemelen in de harten van de mensen in stilte (Mark.4: 27)..

8. De deur van de middelste zijkamer was aan de rechterzijde

1) van het huis (Ge 13: 9); en door wenteltrappen ging men, na bedoelde deur te zijn doorgedaan, tot de middelste zijkamer (2e verdieping), en van de middelste tot de derde verdieping. 2)

1)Rechterzijde = zuidzijde..

2) Om van de bovenste verdieping van het bijgebouw ook in de opperzalen boven het Heilige der Heiligen (1Ki 6: 2) te geraken, moet er een toegang geweest zijn, die aan de achterzijde van het tempelgebouw (d.i. westzijde) met wenteltrappen op het dak van het bijgebouw gevoerd heeft, en van daar met enige trappen door een buitendeur, in de opperzalen voerde. In deze opperzalen boven het Heilige der Heiligen werd zeer waarschijnlijk de tabernakel met toebehoren als een relikwie bewaard (8: 4)..

9. Zo bouwde hij het huis, hoofd- of eigenlijke tempelgebouw, waarvan in vs.2-4 sprake was, en volmaakte het, en bedekte dat huis met gewelven en rijen ceders; 1) gewelfsgewijs met cederen bogen.

1) Van binnen was het muurwerk met cederhout bekleed, de grond met cipressenhout belegd. Cederen palmbomen en open bloemen, zinnebeelden van het goddelijk leven, waren in de wanden uitgesneden. Deze figuren tekenden zich af op het goud, waarmee zij, evenals de grond en de zoldering, waren overtrokken..

10. Hij bouwde ook de kamers aan het gehele huis, aan de bijgebouwen, van vijf el in haar hoogte, namelijk elke kamer van de drie verdiepingen (vs.16); en hij voegde ze vast aan 1) dat huis met cederhout, met cederen balken, die rustten op de inkortingen van de muur van de tempel (vs.6). Zo vormden tempel en bijgebouw niet één stuk, maar was het laatste als het ware aangebouwd en stond alleen in uiterlijke verbinding met de tempel. 2)

1) De reden, waarom wij voor de tweede maal van deze zaak horen gewagen, is te zoeken in haar hoog gewicht. Het gehele bijgebouw moet duidelijk als zodanig, als bijgebouw uitkomen, dat geen onmiddellijk vast verband met het Heiligdom heeft, daarom steunde het slechts tegen de tempelmuur. Had men het daarentegen in de muur ingevoegd, zo was aan het op zichzelf staan van de tempel te kort gedaan..

Het bijgebouw was echter ook bestemd, om de aan de Heere toegewijde kleren, wapens, vaten, schatten en zeker ook de heilige oorkonden te bewaren het behoorde also weer onmiddellijk tot het Heiligdom, en moest zich dus daartegen aansluiten (2 Koningen .11: 10; 1 Koningen .7: 50 14: 26)..

Omdat nu de hoogte van alle verdieping op 5 el wordt aangegeven, de bedekking van de eerste en tweede verdieping elk wel op een el geschat worden, en die van de laatste verdieping wel drie el bedroeg, zo verkrijgen wij voor de gehele hoogte van het bijgebouw $3 \times 5 + 2 + 3 = 20$ el. ZO stond de hoogte van het bovendak van dit bijgebouw met de rand van het dak van het Heilige der Heiligen, waarvan de hoogte ook 20 el bedroeg (1Ki 6: 2) gelijk, wat een goede verhouding geeft..

Dit gebeurde zonder dat er gaten in de muren werden gemaakt, opdat aan de Tempel geen enkel teken van scheuring of iets dergelijks zou te zien zijn. De tempelmuren moesten zonder enig gebrek zijn. De kamers moesten weggenomen kunnen worden, zonder dat dit de Tempel enige schade aandeed. De Tempel als symbool van Christus en de Gemeente moest daarom ongescheurd en ongeschonden blijven. Wel een prediking voor de Gemeente van diepe en blijvende betekenis..

2) De door de drie verdiepingen verkregen ruimten waren wellicht door schotten tot kamers gedeeld, die door beschotdeuren met elkaar in verbinding stonden. Door de deur in het midden van de rechter- (zuidzijde; vs.8) kwam men rechts in een rij van kamers, die doorliepen tot vooraan de oostzijde, voorzijde van het gebouw; links kwam men in een nog grotere rij van kamers, want deze kamers gingen van de zuidzijde in die van de westzijde (achterzijde) en van deze weer in de kamers van de noordzijde tot aan het front (oostzijde) voort. Dezelfde verhouding had men, wanneer men door middel van de wenteltrap aan de ingang (vs.8) op de tweede verdieping was gekomen; evenzo als men van daar op de derde verdieping was gegaan. De diepte van de vertrekken was naar vs.6 in de onderste verdieping 5 el, in de tweede 6, en in de derde 7 el. Hoe stond het echter met de breedte? Hierover lopen de meningen uiteen. Josephus b.v. spreekt van 30 vertrekken op elke verdieping..

11. Toen 1) kwam het woord van de HEERE tot Salomo, waarschijnlijk door de mond van de profeet Nathan (2 Samuel .7: 1vv.), toen hij nu gereed was met het uitwendige gebouw van de tempel, behalve de beide zullen (7: 15vv.), zeggende:

1) God sprak de woorden, opdat Salomo met bouwen zou ophouden, indien hij niet van plan was de Heere te gehoorzamen; en de woorden in vs.14 geven te kennen, dat de koning, op die boodschap van God aan hem, n.l. op de vermaning, om in de instellingen van de Heere te wandelen en op de waarschuwing, dat God geen welgevallen zou hebben in hetgeen hij deed, tenzij hij gehoorzaam was en godvruchtig, voortgegaan is met de opbouw van het huis van de Heere; en dus is het alsof hij gezegd had: Heere, ik houd Uw beding ten aanzien van het gehoorzamen van uw geboden in alles voorgoed, en wat ik ook tot uw dienst mag doen, ik zal echter altoos genegen wezen, om uw handelwijze te billijken, indien gij in geval van ongehoorzaamheid de weg van uw Voorzienigheid met mij en dit volk zult veranderen..

12. Aangaande dit huis, dat gij bouwt, het is Mij zo welgevallig, dat Ik de volgende belofte daaraan verbinden wil: als gij wandelt in mijn instellingen, en doet Mijn rechten en onderhoudt al Mijn geboden, wandelende in deze (2: 2vv.), zo zal Ik Mijn woord met u bevestigen, dat Ik tot uw vader David gesproken heb; Ik zal de hem gegeven belofte van het eeuwig koninkrijk op u overdragende (2 Samuel .7: 12vv.).

13. En Ik zal, door middel van dit huis, in het midden van de kinderen van Israël wonen; en Ik zal Mijn volk Israël niet verlaten, 1) noch het verbond verbreken, dat Ik met hen gesloten heb (Lev.26: 11vv.).

1) Wij behoeven immer, bijzonder in belangrijke zaken, goddelijke troost en bijstand, opdat wij daardoor opgewekt worden, ons ambt des te vlijtiger waar te nemen. Wie een werk met Gods wil en tot Zijn eer ondernomen heeft, mag ook op de Goddelijke bijstand staat maken, op Gods beloften bouwen en behoeft zich door moeilijkheden die hem tevoren komen, niet te laten afschrikken of ontmoedigen. "Ik zal mijn volk niet verlaten", een heerlijk woord van troost, maar ook van vermaning..

II. Vs. 14-38. Na de voltooiing van het buitengebouw begint Salomo nu aan de inwendige volmaking van de tempel; de wanden bekleedt hij van de vloer tot de zoldering met cederen planken, de vloer zelf met dennen (cypressen) planken; voorts laat hij in het hout van de wanden betekenisvolle figuren snijden (en reliëf), en overtrekt al het houtwerk met goud. Vervolgens verdeelt hij de ruimte in twee delen, in het Heilige der Heiligen en het Heilige, die gescheiden worden door een cederhouten wand met een deur van olieachtig hout, en richt het eerste, door er twee Cherubs op te plaatsen, tot standplaats voor de Ark van het Verbond in; eveneens voorziet hij het Heilige met een deur van dennen (cypressen) hout, en omringt verder het tempelgebouw met een voorhof, die voor de priesters bestemd is, en bestaat uit drie rijen kunstig bewerkte stenen en een rij cederen balken. Na zeven en een half jaar is hij met deze arbeid in deze en de vorige passage beschreven gereed.

14. Zo, om hier de in vs.9 afgebroken draad weer op te nemen, zo bouwde Salomo dat huis en volmaakte het.

16. Daartoe bouwde hij twintig ellen, van de achterzijde a-b afgerekend, alzo a-e en b-f, met cederen planken aan de zijden van het huis van de vloer af tot aan de wanden: dit, deze ruimte a b e f bouwde hij Hem van binnen tot een aanspraakplaats,1) (A) tot het Heilige der Heiligen.

1) Het Hebreeuwse woord Debir betekent de plaats waar gesproken wordt, de plaats van de godsspraak, anderen verklaren het naar het Arabisch: "het achterste gedeelte", het ongenaakbare..

18. En het ceder aan het huis inwendig, zowel het Heilige als het Heilige der Heiligen, was gesneden met knoppen en open bloemen, met beeldwerk van eivormige kolokwinten (2Ki 4: 39), en met ontloken bloemen en reliëf versierd; het was al ceder, geen steen werd gezien.1)

1) Alles duidde dus aan, dat het goddelijk leven daarbinnen werd gesmaakt en geopenbaard..

20. En de aanspraakplaats vooraan 1) was van twintig el in lengte en van twintig el. In breedte, en van twintig el in haar hoogte, overeenkomende met de afmetingen van het Heilige der Heiligen in de tabernakel (Ex 26: 35), en hij overtrok ze, de met snijwerk versierde cederwanden, met gesloten goud; ook overtrok hij het cederen altaar (reukaltaar) aan de westzijde (g-h) van het Heilige staande, dat in onmiddellijke betrekking stond tot het Heilige der Heiligen. (Exod.30: 6).

1) Het word beschreven als vooraan zijnde, niet omdat iemand, die intrad het eerst daarbij kwam, maar omdat het bij zijn intreden voor hem bleef. (POLUS EN PATRIK).

21. En Salomo overtrok het huis, dat deel, waar het reukaltaar stond, het Heilige, van binnen, de met snijwerk voorziene cederwand (vs.18), met gesloten goud, en hij trok voor de aanspraakplaats een voorhang²⁾ heen door met gouden ketenen, en overtoog die met goud.

1) Het Heilige was van het Heilige der Heiligen reeds gescheiden door een afscherming, maar daarvoor hing ook een behangsel van gouden ketenen. Dus moet deze plaats verstaan worden, want het afschutsel zelf hing niet aan ketenen..

2) De vertaling biedt hier zeer vele moeilijkheden aan, omdat het Hebreeuws niet spreekt van een voorhang, dat door vele uitleggers dan ook onvertaald wordt gelaten; men is dan in ongelegenheid met de gouden ketenen, waarvan het vers spreekt. Waren zij aan de deur bevestigd? Maar nergens wordt gesproken van het wegnemen van de ketenen op de Verzoendag, Bähr zegt dienaangaande: "Klaarblijkelijk waren de ketenen niet beweegbaar, maar vast en voor de wand heengetrokken. Zij hielden de uit cederplanken bestaande wand, op gelijke wijze als de richels bij de tabernakel, tezamen en maakten tevens het Heilige der Heiligen tot een afgesloten ruimte"..

3) Te weten de afscheiding, die hier wordt onderscheiden van het huis of van de hoofdmuren van het huis. In het begin van dit vers heeft de heilige schrijver gezegd, dat die met goud overtrokken waren, en nu zegt hij hier hetzelfde van het afschutsel..

23. In de aanspraakplaats nu maakte hij, omdat deze groter zijnde dan bij den tabernakel, ook doelmatig moest gevuld worden, twee Cherubs 1) van olieachtig²⁾ hout, tot sterkere uitdrukking van de betekenis, aan de twee Cherubs boven het verzoendeksel, verbonden (Exod.25: 18vv.); waarvan elk tien el hoog was. 3)

1) Versta hier hout van de wilde olijfboom of oleaster (1Ki 6: 31). 2 Kronieken 3: 10 spreekt van "uittrekkend werk", een bijzondere manier van snijwerk, die men echter niet nader kan omschrijven..

3) Ook hier is tien weer het getal van de volkomenheid. Iedere vleugel strekte zich vijf el uit. De ene vleugel raakte de wand, de andere strekte zich uit boven het verzoendeksel..

24. En van vijf el was de ene vleugel van de Cherub, die naar de zuidzijde stond (m), en van vijf el de andere vleugel van de Cherub, van het einde van zijn ene vleugel tot aan het einde van zijn andere vleugel, waren tien el.

25. Zo was de andere Cherub, die naar de noordzijde stond, (n) van tien el: beide Cherubs hadden een maat in lengte en breedte en een snede, staande recht op hun voeten met het aangezicht naar het Oosten of het Heilige gekeerd (2 Kronieken 3: 13).

30. Daartoe overtrok hij de uit cipressenhout vervaardigde vloer (vs.15) van het huis met goudplaten, van binnen (in het Heilige der Heiligen) en van buiten (in het Heilige).

Naar 2 Kronieken 3: 4 werd het voorhuis © met cederen planken bevloerd en met louter goud overtrokken.

31. En aan den ingang van de aanspraakplaats maakte hij deuren van olieachtig 1) hout: de bovendorpel met de posten 2) was het vijfde deel van de wand.

1) Van de edele olijfbom (*olea sativa*) (zich de wilde (oleaster) door een struikvormige groei, doornachtige takken, kortere, bredere bladen en grotere, hoewel minder bruikbare vruchten; zijn takken gebruikt men bij voorkeur voor de loofhutten (Nehemia 8: 15), omdat hij zo veelvuldig voorkwam (Jes.41: 19). Ook zegt men, dat zijn loten op de edele olijfbom werden geënt, wanneer deze laatste begon te verdorren; daardoor ontving deze nieuw leven. Naar men meent doelt Paulus op dit gebruik in Rom.11: 17vv. als hij de Christen, die vroeger een heiden was, met de tak van een wilde olijfbom vergelijkt, die op de tamme olijfbom is geënt. Het hout van de olijfbom is vast geaderd, welriekend, van een gele kleur en neemt goed politoer aan; het is weker dan het palmbomenhout, waarmee het overigens veel overeenkomst heeft, en is bestand tegen de worm. De boom bereikt een zeer hoge ouderdom (omstreeks 200 jaar) en uit de in de aarde terugblijvende stomp, of op de tot aan de wortel door het vuur verbrande stam, groeit altijd weer een boom; daarom is de olijfbom een beeld van de onverdelgbare verjongingskracht, evenzeer wegens zijn groene bladeren een beeld van vrolijke wasdom (Psalm 52: 10; 128: 3); omgekeerd echter kan hij ook dienen als beeld van het vroegtijdig verwijnen van de goddelozen (Job 15: 33), omdat de boom evenmin vorst als sterke hitte kan verdragen, en zeer makkelijk zijn bloesems afwerpt..

2) Dit gedeelte van het vers wordt op verschillende manieren vertaald; het Hebreeuws geeft aanleiding tot moeilijkheden. De Statenvertaling schijnt de voorkeur te verdienen, als zijnde het minst aan bedenkingen onderhevig. Dientengevolge hebben wij de volgende verdere verklaring: "De deuren waardoor men de aanspraakplaats binnentrad, waren met inbegrip van de daarbij behorende posten, een vijfde deel van de wand, die 20 el lang was (vs.16), zodat deze deuren alzo 4 el breed waren. Rekenen wij nu de deurposten aan beide zijden $\frac{1}{2}$ el breed, dan geeft dit 3 el breedte voor de deuren, elke vleugel alzo $1 \frac{1}{2}$ el breed. De Verbondsark die achter de deur in het Heilige der Heiligen te staan kwam, en wel overlangs van het noorden naar het zuiden, was naar Ex.25: 10 twee en een half el lang; deze verhouding is bij de berekening van de handbomen (8: 8) van belang..

36. Daarna bouwde hij het binnenste voorhof 1) d.i. de onmiddellijk om het tempelgebouw zich uitstrekkende voorhof van de priesters, overeenkomstig de maatverhoudingen bij de tabernakel (Exod.27: 9vv.) die zeer zeker eveneens dubbel genomen werden, dus 200 el lang en 100el breed, hij bouwde het van drie rijen of lagen gehouwen stenen en een rij cederen balken.

1) Van een buitenste voorhof wordt in dit hoofdstuk niet gesproken (2 Kronieken 4: 9), evenmin als in vs.32 van een voorhang voor het Heilige der Heiligen. Zonder twijfel was het nog tweemaal zo groot als de binnenste voorhof, dus 400 el lang in de richting van het westen naar het oosten en 200 el breed in de richting van het noorden naar het zuiden, zodat de gehele tempelplaats een vlakte besloeg van 80.000 vierkante el. Zoals ter verduidelijking is aangewezen: (A Tempelbouw, B en C binnenste en buitenste voorhof) bedroeg de oostelijke ruimte van de buitenste voorhof voor het binnenste 150 el, dan volgen 100 el van de binnenste voorhof tot aan de tempel, deze beslaat over zijn gehele lengte het voorhuis met het achterste bijgebouw meegerekend omstreeks 80 el, en er blijft dus 70 el voor de ruimte gedeeltelijk achter de tempel, gedeeltelijk achter de binnenste voorhof tot aan de westzijde over. Beide voorhoven waren geplaveid, maar het buitenste lag lager dan het binnenste (Jer.36: 10), en opnieuw op dit laatste verhief zich het tempelgebouw op een stenen, vermoedelijk terrasvormig opklimmend voetstuk, dat tevens de trappen uitmaakte, waarmee men in het voorhuis kwam. De hoofdpoot bevond zich aan de oostzijde D, de deuren hiervan waren evenals de andere met koper overtrokken, behalve deze poort wordt de "hoge poort" genoemd (2 Koningen .15: 35), die wij naar alle waarschijnlijkheid aan de noordzijde te zoeken hebben. Dat er zich echter ook een poort I aan de zuidzijde bevonden moet hebben, blijkt daaruit, dat hier buiten de voorhof de Nethinim en de kruideniers hun woningen hadden (Nehemia 3: 26,31). Tussen deze drie poorten van de buitenste voorhof, die door sterke muren was omgeven, terwijl de bouw van de binnenste geheel anders was, (7: 12) bevonden zich verscheidene gebouwen met cellen, galerijen en zuilengangen, waarvan menigeen wellicht pas later gezet was. Een gelijk aantal van poorten had tegenover die van de buitenste, de binnenste voorhof. Vandaar dat in 2 Koningen 25: 18 van drie deurwachters sprake is. Over de toren Schalleket (K) benevens Parvarim (L) zie bij 2 Koningen .23: 11 ; over de deureinden zie 1 Koningen .10: 18)..

Er waren bij de Tempel een binnenste en een buitenste voorhof. Beide voorhoven hebben een symbolische betekenis. Beiden zijn zij het symbool van de strijdende en de zegepralende kerk. Evenzo, dat men door het Heilige moest gaan, om in het Allerheiligste te komen had evenzeer betekenis en wel deze, dat men tot de strijdende Kerk moet behoren, zal men eenmaal deel uitmaken van de overwinnende Kerk..

38. En in het elfde jaar in de maand Bul, dat is de achtste maand, ongeveer met november overeenkomend was dit huis, behalve de voorhof van de priesters volmaakt naar al zijn stukken en naar al zijn behoren; alzo heeft hij zeven jaar, nauwkeuriger 7 ½ jaar, daaraan gebouwd. 1)

1) Hiermee was echter de tempel nog niet volmaakt en kon daarom ook nog niet ingewijd worden, wat pas 13 jaar daarna gebeurde (9: 10); er ontbrak wellicht ook nog aan de ruimte

voor de buitenste voorhof, waarvan de aanleg op gelijke bodem grote voorbereidende werkzaamheden noodzakelijk maakte wegens de vorm van de heuvel Moria. Josephus schrijft daarvan: "Het was een rotsachtige, steile heuvel, die in het oostelijke deel van de stad langzaam opklom tot aan haar hoogste top. Deze heuvel heeft Salomo door grote werken boven naar zijn top met een muur omringd en hem van onderen aan de voet, die door een diepe afgrond omgeven is, beginnende en tot aan de hoogte voortgaande, met stenen door lood aan elkaar verbonden, ommuurd, zodat de grootte en hoogte van de vierkante bovenvlakte een reusachtig aanzien had." Wanneer hij nu de zo verkregen vlakte op 1/10 mijl in omtrek opgeeft, zo bedoelt hij zeker de Herodiaanse tempel, die behalve de binnenste voorhof voor de priesters en de buitenste voor het volk, nog een derde voorhof voor de heidenen had; intussen is het zeer waarschijnlijk, dat Salomo reeds de tempelplaats in deze omkring heeft aangelegd, omdat noch zijn opvolgers, wier macht door de verdeling van het rijk gebroken was, noch de uit de ballingschap teruggekeerde Joden zulke grootse en kostbare ondernemingen ten uitvoer konden brengen en ook de arbeid van Herodes zelf naar alle schijn zich tot het gebouw van de tempel en de om de voorhof liggende zuilengangen bepaalde. En inderdaad wijzen de nog aanwezige overblijfselen van die bouw door de grootte van de stenen en de wijze van haar bewerking op oud-Israëlitische oorsprong terug..

In ons begrip van een Tempel komen twee dingen tezamen; het eerste is, dat de Godheid daarin woont of enige kenbare tekenen van haar bijzondere aanwezigheid in deze geeft, waarom de Tempel te Jeruzalem genoemd wordt het huis van Gods woning en de Tabernakel het huis van de woning van Gods eer (Psalm 26: 8,9). Omdat nu de Heilige Geest onder het Nieuwe Verbond is, hetgeen de Shechina was onder het Oude, en Hij in de lichamen van de gelovigen woont en in hun vergaderingen aanwezig is, zo maakt dit hen tot een geestelijke tempel, of een woonstede van God (Efeziërs 2: 22). Het tweede is, dat deze gewijd en geschikt zij tot Gods gebruik en dienst, zoals dan ook om die reden de Tabernakel en Tempel zo dikwijls genoemd worden het Huis en de Tempel van de Heere, en door Hem zelf, mijn Huis, en dus zegt de Apostel met toepassing hiervan op de gelovigen: gij zijt u zelf niet, als die geheiligd en geschikt zijt tot dienst en eer van God..

Met het idee van het Huis als een onbeweeglijke woning van God hangt ook nog de plaatsing samen van twee kolossale Cherubs in het Allerheiligste, die met hun uitgebreide vleugels de gehele ruimte vulden en de Ark van het Verbond overschaduwden, om aan te duiden, dat de Ark van het Verbond met haar kleine gouden Cherubs op het verzoendeksel, die met het volk door de woestijn had gewandeld, voortaan hier een blijvende en onveranderlijke plaats zou hebben..

HOOFDSTUK 7.

VERVAARDIGING VAN DE KONINKLIJKE HUIZEN EN VAN DE VATEN VAN DE TEMPEL.

I. Vs.1-12. Na voltooiing van de tempelbouw, terwijl de arbeid tot de aanleg van de buitenste voorhof voortgaat, laat Salomo in het tijdsverloop van de volgende dertien jaar voor zichzelf een prachtig paleis bouwen op de noordoostzijde van de heuvel Sion, dat uit meerdere afzonderlijke gebouwen en zalen bestaat; zij volgden van voren naar achteren of van het oosten naar het westen in deze orde op elkaar het huis van het woud van Libanon (vs.2-5), het voorhuis van pilaren (zuilengang) met zijn voorhuis (voorportaal) (vs.6) het voorhuis van de troon en het voorhuis van het gericht (vs.7), het koninklijk paleis en dat van de koningin (vs.8). Deze gebouwen waren ingesloten door twee voorhoven, een voorste en een achterste voorhof en uit even kostbare als zorgvol bewerkte stenen vervaardigd.

1. Maar aan zijn huis, de bouw waarvan hij hierop na de afloop van de in 6: 38 vermelde 7 jaar, begon, bouwde Salomo, omdat hij daarmee zo'n grote haast niet maakte, en ook zo'n groot getal werklieden daartoe niet gebruikte, dertien jaar, en hij voltooide zijn gehele huis, 1) met al de bijbehorende gebouwen.

1) In het Hebreeuws Kol-betho, geheel zijn huis, omdat zijn paleis niet één gebouw bevatte, maar meerdere die allen met elkaar in verband stonden en die ons nader beschreven worden in vs.2-5,6,7 en 8..

4. Er waren drie rijen van uitzichten, 1) grote vensters, die een ruim uitzicht gaven; in al de drie verdiepingen, maar niet naar buiten op de straat; maar met uitzondering van de vier hoekkamers 1, 7, 9, 15, naar binnen op de hofruimte uitziende: zij waren zo gesteld, dat het ene venster was over het andere venster, dus de vensteropeningen van de ene breedtezijde (k) juist tegenover de openingen van de andere breedtezijde (k), evenzo die van de ene lengtezijde (l-p) tegenover die van de andere lengtezijde (l-p) in drie orden, dat is: dit had driemaal plaats, omdat er drie verdiepingen waren, waarvan ieder zijn vensters op de boven beschreven wijze had.

1) In het Hebreeuws Schekoephim. De Statenvertaling heeft: uitzichten. Anderen zoals Keil vertalen door lagen balken. Dit laatste is wellicht nog duidelijker. Wij hebben het ons aldus voor te stellen, dat de rijen van zijkamers boven elkaar waren gebouwd, zodat de kamers 3-maal uitzicht tegen uitzicht hadden. In de drie verdiepingen waren de vensters zo gemaakt, dat die van de ene tegenover die van de andere waren aangebracht, zodat men altijd het uitzicht had op de ruimte, die van binnen in het Paleis was. Het gehele gebouw was zo ingericht, dat de vertrekken op 4 rijen van zullen waren gebouwd, die op alle vier zijden van het van binnen 100 el lang en 50 el breed gebouw rondom waren gebouwd en de open ruimte van binnen van alle zijden omgaven..

5. Ook waren al de deuren en de posten, zowel als de vensters, vierkantig van enerlei uitzicht of balken, en venster was tegenover venster, in drie orden.

Trachten wij thans het in vs.2 gezegde nader toe te lichten, door een figuur aan het werk van Thenius ontleend: "Jeruzalem vóór de ballingschap" het onderste gedeelte van het gebouw met zullen en buitenmuur wordt dan op de volgende wijze voorgesteld.

Het is waar, dat men bij deze opvatting kon aanmerken, dat bij een breedte (d-e) van 50 el, waarvan toch wel 30 el voor de breedte van de inwendige ruimte (f-g) afgerekend moeten worden, de wellicht 1 el dikke zullen niet verder dan 1 1/2 el van elkaar hebben gestaan, wat ternauwernood een doorgang heeft toegestaan; het is echter wel degelijk de vraag, of wij deze als deambulacra (doorgangen) zoals de Vulgaat heeft, of als wandelplaats te beschouwen hebben; veeleer schijnt deze gehele ruimte van het benedengebouw een zelfde bestemming gehad te hebben als de latere op dezelfde plaats zich bevindende Xystus, die tot volksvergaderingen diende, en werd zij waarschijnlijk door Salomo met de 500 gouden schilden van zijn lijfwacht (10: 16vv.) versierd, die hij aan de binnenzijde van de omgevingsmuur in de hoogte liet ophangen, en ze zo aan het volk tentoonstelde. Aan beide zijden van de ingang (h) geleidden (volgens Thenius) wenteltrappen (i, i) naar het bovenhuis, dat uit drie verdiepingen, elk van 15 kamers bestond, waarvan telkens een boven de ingang (h) gelegen de voorzaal uitmaakte; genoemde geleerde geeft ons daarvan de volgende tekening, waarnaar wij reeds bij de verklaring van dit gedeelte verwezen hebben. Volgens zijn vermoeden diende kamer 8 in de onderste verdieping tot verblijf voor de koning en zijn gevolg, wanneer hij de oudsten van het volk voor zich verzamelde; hij rekent de zullen 8 el hoog, schat de benedenste verdieping 7, de middelste 6 en de hoogste 5 el hoog, zodat er nog 4 el voor de tussendekken (zolderingen) blijven. De kamers van de verschillende verdiepingen werden met kostbare meubelen versierd en tot verblijf gebruikt, wanneer men de koelte zocht, omdat zij met haar vensteropeningen op het binnenhof uitzagen, behalve de vier hoekkamers 1, 7, 9, 15 in alle drie verdiepingen, waarvan de vensters zich naar buiten openden, en deze zo nodig met grote tentdoeken voor de zonnehitte beschermd konden worden. Tot beter begrip van de volgende verzen geven wij hier nog een derde tekening, die de samenhang van de verdere gebouwen bij het paleis behorende, met elkaar zowel als met de tempelplaats op Moria, gedeeltelijk in aansluiting met Thenius, voorstelt.

Tot verklaring merken wij nog op, dat op de grondvlakte van de noordoostelijk gelegen tempelplaats de letters de volgende ruimtes aanduiden:

- a de poort Schalleket
- b de Parvarim
- c het tempelgebouw
- d de voorhof van de priesters
- e de voorhof van het volk
- f de ruimte om de tempel

Een voorhof van de heidenen was pas bij de Herodiaanse tempel aanwezig; onder f is echter zo ongeveer de ruimte daarvoor aangegeven. De verbinding van het paleis met de tempel werd door een brug over het Tyropeon of het Kaasmakersdal voorgesteld, van welke brug volgens Robinsons onderzoekingen nog thans de overblijfselen voorhanden zijn. De deur van het paleis (i) zowel als de toegangsdeur tot de tempelplaats zal later besproken worden..

7. Ook maakte hij nog meer westelijk van de tot nu toe beschreven gebouwen, maar onmiddellijk aan de zuilengang vs.6 palend, een voorhuis voor de troon, waar hij richtte, en audiëntie verleende (B); tot een voorhuis van het gericht, dat met ceder bedekt was, van vloer tot vloer. 1)

1) In deze troon- en gerechtszaal werd later de (10: 18vv.) geschilderde kostbare troon opgericht; in de poorten van hun paleizen echter plegen oosterse vorsten nog heden ten dage gericht te houden, vandaar de uitdrukking "de hoge poort".

Van vloer tot vloer. De betekenis van deze woorden is moeilijk weer te geven. Thenius is van mening dat het betekent, dat Salomo de wanden van de vloer tot de zoldering bekleedde met cederen planken. Het Hebreeuwse woord, dat in onze Statenvertaling is weergegeven door bedekken, betekent echter nooit bekleden, wel bedekken, een dak maken. Keil is dan ook van mening en wij sluiten ons bij hem aan, dat de bodem van de troonhemel en van de zuilengang, alsmede de bovenverdiepingen hier zijn aangegeven, zodat de zolder van de bovenste verdieping tevens diende tot dak van de onderste. Alles, waarop men liep en dit is de bedoeling daarom, hetzij beneden of boven, was van cederhout gemaakt..

8. En aan zijn huis, altijd naar het westen, waar hij woonde, was een andere voorhof (d.i. achterhof), meer inwaarts dan dat voorhuis (C), dat hij tot woonhuis bestemde, en aan dat (de troonzaal) werk gelijk was, 1) op dezelfde wijze gebouwd en met cederen planken bekleed; ook maakte hij in dit achterhof voor de dochter van farao, die Salomo tot vrouw genomen had (3: 11), een tweede huis, aan dat voorhuisgelijk. 2)

1) Volgens Thenius had het geheel van deze gebouwen zijn gewone uitgang aan de noordelijke lengtezijde (k) en zou men deze uitgang bedoelen met de poort Sur (d.i. de afwijkingspoort of de poort van de zij-uitgang) (2 Koningen .11: 6); aan de zuidelijke lengtezijde daarentegen, in de ruimte (n) bevonden zich, volgens dezelfde geleerde, de in Nehemia 3: 25 (Vergelijk Jer.32: 2) vermelde voorhof van de gevangenis en de koninklijke stoeterij..

2) Betere vertaling is o.i.: En zijn huis, waarin hij woonde, bij een ander plein, inwaarts van dit voorhuis (de troonzaal), was aan dit werk gelijk. De troonzaal was dus eigenlijk de poort van zijn paleis..

10. Het was, de gezamenlijke gebouwen waren, ook gegrondvest met kostelijke stenen, grote stenen, met stenen van tien el, en stenen van acht el in de lengte, en met overeenkomstige breedte en hoogte. 1)

1) In de ruïnen van Baälbek, in Syrië hebben reizigers van de laatste tijd stenen gevonden van 58 voet lang, 9 voet hoog en 12 voet dik..

12. En de grote voorhof, waarvan in vs.8 sprake was, was rondom van drie rijen op elkaar liggende gehouwen stenen, 1) met één rij van cederen balken daarboven recht opstaande en alzo een staketsel vormende. Zo was het ook gesteld met de binnenste voorhof van het huis van de HEERE, dat onmiddellijk om de tempel lag (6: 37 6.37) en met het voorhuis van dat huis (6: 3).

1) Van groot belang voor de Bijbelse oudheidkundigen zijn de reusachtige grote stenen, waaruit gedeeltelijk nog thans de muren van Jeruzalem, namelijk in de omstreken van de tempelberg, zijn vervaardigd, en die klaarblijkelijk tot de hoogste oudheid opklimmen. Zij hebben een afmeting van 17-19 voet lengte, bij 3 of 4 voet hoogte; zelfs heeft de hoeksteen aan de westzijde van de Haram, nu juist boven de oppervlakte van de grond een lengte van 30 voet 10 duim en een breedte van 6 ½ voet, verscheidene andere stenen wisselen af in lengte van 20 ½-24 ½ voet, bij een dikte van 5 voet. "Het is echter niet alleen de omvang van deze stenen, die de opmerkzaamheid van de beschouwer boeit, maar ook de manier waarop zij bewerkt zijn, geeft hun nog een eigendommelijk karakter. Met een technisch woord noemt men deze manier kantafkapping. Nadat namelijk de gehele oppervlakte eerst gehouwen en vierkant gemaakt is, heeft men langs de kanten een smalle strook 1/4 of ½ duim lager dan de overige oppervlakte uitgesneden; wanneer deze afgerande stenen in een muur samengevoegd worden, vormen zij natuurlijk voegen of voren, die juist door deze uitgesneden kanten bij hun aaneenvoeging ontstaan, waardoor de hoogte van de verschillende lagen, alsmede de grootte van de stenen, waaruit zij bestaan, duidelijker wordt aangewezen. De gehele muur heeft op deze wijze een paneelvormig aanzien..

Dat Salomo overigens nog vele andere lusthuizen, evenals wijnbergen, tuinen en parken, landhuizen in Ethani (1 Samuel 9: 5) en aan de lommerrijke afhelling van de Libanon heeft laten aanleggen, kan men uit 9: 1,19 Prediker 2: 4vv. Hoogl.7: 5 en 8: 11 7.5 8.11 opmaken; ook zorgde hij voor uitgestrekte waterleidingen in Jeruzalem, waarop wij later terugkomen..

II. Vs.13-51. De heilige schrijver, die onder de mededelingen in de vorige afdelingen, omtrent de bouw van Salomo's paleis, de tempelbouw niet uit het oog heeft verloren (vs.12) keert nu tot de laatste terug en beschrijft de tempelgereedschappen nader, die Salomo door Hiram van Tyrus als werkmeester liet vervaardigen, allereerst van koper: de beide zullen voor het voorhuis van de tempel (vs.15-22); de gegoten zee tot waterhouden bestemd (vs.23-26); de tien stellingen met even zoveel wasvaten vs.27-39 en de kleinere gereedschappen van de voorhof van de priesters vs.40; voorts uit goud, het reukaltaar, de tien tafels van de toonbroden, de tien kandelaren, de kleinere gereedschappen van het Heilige en de heren aan de deur van het Heilige der Heiligen en van het Heilige. Hiermee had dan de tempelbouw in een tijdsverloop van 20 jaar sinds zijn begin, zijn beslag gekregen; wat er van datgene, dat koning David aan zilver en goud en aan gereedschappen geheiligd had, niet gebruikt was geworden, werd in de schatkamer van de tempel bewaard. (Vergelijk 2 Kronieken 4: 1-5).

13. En de koning Salomo zond heen, toen hij na voltooiing van de eigenlijke tempelbouw (hofdst.6: 37vv.), nu ook met de vervaardiging van de metalen tempelgereedschappen een aanvang maken wilde, en liet Hiram (of Hiram) van Tyrus halen, die hem Hiram, de koning van Tyrus, als werkmeester had aangewezen (2 Kronieken 2: 13vv.).

14. Hij was de zoon van een weduwe, uit de stam van Nafthali, 1) en zijn vader was een man van Tyrus een geboren Tyriër geweest, met wie zijn moeder na de dood van haar eerste man hertrouwd was; hij, deze Hiram, was een koperwerker, die vervuld was met wijsheid en met verstand en met wetenschap, om alle werk in het koper te maken, en eveneens bedreven was in hout en steensnijwerk en in de kunstweverij: deze kwam tot koning Salomo, als opperste werkmeester, en maakte al zijn werk, dat hij in goud en koper enz. wilde laten maken.

1) Wanneer de moeder van deze Hiram in 2 Kronieken 2: 14 een vrouw uit de dochters van Dan genoemd wordt, zo kan deze schijnbare tegenstrijdigheid heel eenvoudig opgelost worden door de opmerking, dat zij van geboorte een Danitische vrouw was, in de stam van Nafthali huwde, maar als weduwe uit deze stam, de vrouw van een man uit Tyrus werd, bij wie zij deze zoon had. De Rabbijnen verklaren, om de aanstoot te vermijden, die het de latere Joden gaf, dat de vervaardiger van de tempelgereedschappen uit Tyrus afstamde, de zaak aldus: De tot de stam Dan behorende moeder zou in de stam Nafthali gehuwd zijn en bovengenoemde Hiram bij deze man verkregen hebben; toen zij daarna weduwe werd, huwde zij, weliswaar ten tweeden male met een Syriër, maar bracht hem alzo deze zoon toe; of ook wel zo: De tot de stam Nafthali behorende vader van Hiram, zou met zijn uit Dan geboren vrouw naar Tyrus getrokken zijn, en daar enige tijd als kunstenaar werkzaam zijn geweest, totdat hij eindelijk daar stierf, en vrouw en kind achterliet, waarom hij een Tyriër genaamd werd, ofschoon hij eigenlijk een Israëliet was. Beide uitleggingen zijn echter in tegenspraak met de letter van de Schrift. Wanneer nu verder Hiram in 2 Kronieken 2: 13 Hiram Abi (= "mijn vader") genoemd wordt, zo is dit laatste een eervolle bijnaam in de zin: "mijn meester, raadgever" (vgl. Genesis 45: 8); daarentegen komt de naam Hiram evenzo voor in het boek der Kronieken met betrekking op de koning van Tyrus..

De kunstenaar Hiram nu wordt in zijn kunstvaardigheid bijna eveneens beschreven als Bezaleël (Ex. 31: 3vv.) de werkmeester van Mozes, bij de vervaardiging van de tabernakel. Slechts wordt de kunstvaardigheid van de laatste verklaard uit een vervuld zijn met de Geest van God, en dus als een bovennatuurlijke gave, terwijl die van Hiram in ons vers meer als een natuurlijke gave voorkomt..

De vrijmetselaars, wier oorsprong opklimt tot aan het steenhoudersgilde in de middeleeuwen, die toen een afzonderlijke broederschap uitmaakten en hun werkplaatsen, in het Engels "loges" genoemd, meestal aan de grote domkerken hadden, waarin wij nu nog hun kunstvoortbrengselen bewonderen, de vrijmetselaars hebben de legende, dat Hiram bij de tempelbouw door zijn oproerige gezellen gedood zou zijn, en het behoort tot de geheimen van hun orde zijn graf te zoeken; met het terugvinden daarvan of met het verschijnen van de waren grootmeester, zal dan naar hun mening de verlichtingsperiode voltooid zijn..

15. En Hiram toonde metterdaad dat hij een kundig bouwmeester was, want hij vormde twee koperen pilaren, die vóór het tempelgebouw aan de ingang van het voorhuis opgericht zouden worden (6: 3); de hoogte van de ene pilaar was achttien el 1) 2) en een draad van twaalf el omving de andere pilaar, wat een doorsnede van vier el geeft.3)

1) In 2 Kronieken 3: 15 wordt een lengte van 35 el opgegeven; daarmee is echter wel waarschijnlijk de lengte bedoeld, die beide zullen tezamen genomen hadden, zodat elke zuil afzonderlijk 7 ½ el lang was. Rekenen we nu, dat iedere zuil boven ½ el diep in het kapiteel ging, waarop de schrijver hierbij geen acht sloeg, is daarmee dit verschil opgelost..

2) Omdat de Kronieken, afwijkende van elke andere plaats 35 stellen, zo is dit getal duidelijk door verwisseling van de getalmerken 18 met ontstaan..

3) Volgens Jer.52: 21 waren de beide in het Jordaandal gegoten zullen (vs.46) elk 4 vingers dik en van binnen hol..

Wat voor de ene zuil geldt, geldt ook voor de andere. Kortheidshalve is slechts de hoogte van de ene gemeld..

20. De kapitelen nu waren op de twee pilaren, ja daarboven tegenover de buik, zij kwamen overeen met de grootste dikte van de schacht, die naast het net was, zij staken van boven even ver uit als het dikste gedeelte van de pilaren, en tweehonderd granaatappelen waren in rijen rondom, 1) ook over het andere kapiteel.

1) Volgens Jer.52: 23 waren er 96 granaatappelen, "alle granaatappelen waren honderd over het net rondom". Dit is zo te verstaan, dat b.v. aan de bovenste rij elk enkel snoer van de vier, die om het kapiteel liepen, en met hun viereen een rij vormden, in het geheel 24 granaatappelen telde, en dus de vier snoeren (vergelijk e-f) tezamen 96. Tot aanhechting echter aan de kapitelen bevonden er zich overeenkomstig de hemelstreken e, f, g (h is aan de achterzijde te denken), vier enkele granaatappelen, groter en zwaarder. Het spreekt voor zich dat wanneer in vs.42 en in 2 Kronieken 4: 13 in het geheel 400 granaatappelen gerekend worden, er van de beide zullen sprake is..

21. Daarna richtte hij de pilaren op in het voorhuis van de tempel, zodat zij aan beide zijden van het portaal te staan kwamen, en de rechter pilaar opgericht hebbende, alzo die aan de noordzijde, zo noemde hij zijn naam Jachin, d.i. hij zal bevestigen, en de linker pilaar opgericht hebbende, zo noemde hij zijn naam Boaz, d.i. in hem is kracht. 1)

1) Twee koperen pilaren, opgericht in het voorhuis van de tempel tot versiering, maar ook betekenisvol. Hun betekenis ligt opgesloten in de namen Jachin, hij zal bevestigen, en Boaz, in hem de kracht. Sommigen denken dat zij aanduidingen waren van de wolk- en vuurkolom, die de kinderen van Israël door de woestijn leidde. Anderen menen, dat zij bestemd waren om hen, die kwamen aanbidden in de tempel van de Heere, aan te manen alleen op God hun vertrouwen te stellen en niet op enige waardigheid aan hun zijde. Wanneer wij tot God komen en bevinden hoe zwerfziek en onstandvastig ons hart is, laat ons dan in het geloof de Heere en Zijn bijstand aanlopen. Jachin, God zal dit zwervende hart vastheid geven. Het is goed, dat ons hart gesterkt wordt door de genade. Wij bevinden onszelf zwak en onbekwaam voor de heiligste plichten, maar dat is onze bemoediging; Boaz, in Hem is onze kracht, die in ons werkt beide het willen en het werken. Ik zal gaan in de mogendheid van de Heere. Geestelijke

kracht en standvastigheid kunnen verkregen worden aan de deur van Gods tempel, maar wij moeten wachten op de genadegiften, in de weg van de genademiddelen..

Wat wij ook mogen ondernemen om het huis en de dienst van God te schragen, van Hem moeten wij verwachten al onze hulp en ondersteuning. De twee pilaren Jachin en Boaz wekken ons daartoe op..

De zullen behoorden niet tot de constructie van de Tempel, maar waren symbolen van vastheid en kracht. Salomo wilde door deze zullen zijn volk onderwijzen, dat het Rijk van God nu in Israël zijn beslag had bekomen, omdat de HEERE Zijn vaste woonplaats onder Zijn volk had verkregen..

22. En, om hier nogmaals op de in vs.19 vermelde versiering terug te komen, op het hoofd van de pilaren was het leliewerk. Zo werd het betekenisvol werk van

1) de pilaren volmaakt.

1) De lelie als de bloem van de heiligheid, de granaatappel als zinnebeeld van het Goddelijk woord (Ex 28: 35), het netvormig ketenwerk als het ware een zinnebeeld van het Godsverbond, het koper en het geheel van de zullen, die allereerst aan het voorhuis kracht en stevigheid gaven en voorts een waarteken waren van de vastheid en duurzaamheid van het gehele gebouw, waarin de Heere Zijn vaste en blijvende woning, in tegenstelling tot de vervoerbare Tabernakel, hebben wilde; dit alles geeft ons de indruk van een even mooi als doelmatig en betekenisvol kunstwerk..

23. Verder maakte hij, om hier niet te spreken van het twintig el lange en brede en tien el hoge brandofferaltaar 1) (2 Kronieken 4: 1), de gegoten zee: van tien el was zij van haar ene rand tot haar andere rand, rondom rond, en van vijf el in haar hoogte, en een meetsnoer van dertig el omving ze rondom, welke zee dan in de plaats zou komen van het koperen wasvat van de tent der samenkomst (Exod.30: 17vv.).

1) Dit altaar was meer dan waarschijnlijk gemaakt naar dat van de voorhof van de Tabernakel. Het was verdeeld in 4 afdelingen (a-a, b-b, c-c, d-d). De bovenste diende tot omgang voor de priester. Het onderste maakt de bodem uit. Het bovenste gedeelte (e-e) was de vuurhaard. Aan de zijden is (A en B) afgebeeld een de in vs.27 beschreven stelling met een wasvat (vs.38).

25. Zij stond op twaalf 1) runderen 2) eveneens uit koper gegoten (2 Koningen .16: 17), omstreeks vijf el hoog: drie ziende naar het noorden, drie ziende naar het westen, en drie ziende naar het zuiden, en drie ziende naar het oosten; en de zee weg onmiddellijk boven op deze, zonder dat tussenbeide, nog een of ander steunsel was aangebracht; en al hun achterdelen waren inwaarts, also het steunpunt uitmakende van het midden van het watervat.

1) Twaalf runderen, omdat er twaalf stammen van Israël waren. Zij duiden aan, dat die 12 stammen één priesterlijk volk uitmaakten, dat zich in die koperen zee verenigde, om zo rein gewassen voor de Heere te verschijnen..

2) Runderen, niet leeuwen, omdat het rund het voornaamste dier was tot slachtoffer.

26. Haar dikte nu was een hand breed, evenals de beide zullen (zie vs.15) en haar rand enigszins naar buiten omgebogen, als het werk van de rand van een beker, of een leliebloem: zij hield verder een volume water van tweeduizend bath.

1) De bestemming van dit watervat in 2 Kronieken 4: 6 uitdrukkelijk aangegeven schijnt deze te zijn, dat de priesters voor het aanvangen van de uitoefening van hun ambtsplichten, daarin handen en voeten moesten wassen (Ex.30: 18); daarom had het ook zijn plaats zijwaarts of tussen de tempel en het brandofferaltair, en de lelievorm van de bovenrand herinnerde de priesters aan de heiligheid van hun stand, die zij ook door die wassingen voor het uitwendige betrachtten. De twaalf runderen daarentegen herinnerden aan de twaalf stammen van Israël, en karakteriseerden het gehele volk als een priesterlijk volk (Ex.19: 6), dat zich hier in zijn priesters reinigde om rein en heilig voor de Heere te verschijnen, evenals de twaalf leeuwen aan Salomo's troon (10: 20) het als een koninklijk volk kenschetsten. Nu doen zich echter deze twee vragen voor: 1e. hoe vulde men dit vat met water en 2e. hoe deed men het tot wassen benodigde water daaruit aflopen? Wat de eerste vraag betreft, zo is bij de hoogte van het gehele toestel (5 el hoogte voor de runderen en 5 el hoogte het waterbekken, d.i. alzo 10 el) aan indragen zeer moeilijk te denken. Daarom komt het als zeer aannemelijk voor wat de Joodse overlevering stelt, dat het water namelijk van de koperen zee, toegevoerd zou zijn door middel van pijpen, die door de poten van de runderen naar boven liepen. De Griekse aardrijkskundige Strabo (omstreeks 19 jaren v. Chr.) vermeldt het eigenaardige door alle belegeringen van Jeruzalem gestaafde verschijnsel, dat de stad van binnen zeer voldoende met water voorzien was, terwijl de gehele omtrek geheel droog was, waardoor de belegeraars steeds een groot voordeel tegen de belegerden misten en deze het daarentegen bezaten. Spreken wij thans niet van de waterleidingen, die de geheel op rotsen gebouwde stad met water van buiten voorzagen, evenmin van de door Hizkia aangelegde waterleiding (2 Koningen .20: 20), noch van een andere, die van Bethlehem uit de vijver van Salomo komend (1 Samuel 9: 5) de heuvel Sion aan de zuidzijde omsingelt, noordoostelijk daarvan in de tempelberg komt, en Salomo's naam voert; door Tacitus (een van de voornaamste redenaars en historieschrijvers onder de Romeinen, geb. omstreeks 60 n. Chr.) spreekt, als hij over de tempel te Jeruzalem schrijft, van een levende fontein, die zich daar bevond, en van onderaardse gangen in de berg (Hist. V, 12). Nu hebben Robinsons verdere onderzoeken die, zoals wij bij 2 Samuel .17: 17 opmerkten, ontdekt had, hoe de bron Siloam zijn water door een onderaards kanaal verkreeg, tot de mening geleid, dat er binnen in de rots op een diepte van 80 voet onder de Haram, een kunstbron zou zijn, waarvan het water dezelfde eigenschappen vertoont als dat, dat door de kunstige uitgravingen, door Siloam en de Mariabron onder in het dal uitvloeit. Voegen wij verder hierbij, wat Aristeas (officier van de lijfwacht van de koning Ptolemeus Philadelphus van Egypte) in een door Josephus meegedeeld uittreksel uit zijn geschiedenis van de 72 (70) vertalers zegt, dat er zich aan de voet van het brandofferaltair openingen bevonden, waaruit voor de noodzakelijke reiniging van de voorhof van het bloed van de offerdieren, water sprong, dan kunnen wij niet langer twijfelen, of de tempelberg verborg in zich alle inrichtingen, die ter verzorging van het heiligdom met fris en levend water nodig waren. Hierop schijnen ook de plaatsen Psalm 46: 5 Ezechiël.47: 1vv. Zach.13: 1 en 14: 8 te zinspelen; en omdat deze inrichting zeker door

Salomo is uitgevoerd, waarom ook de tempelbouw, voordat alles geëindigd was, twintig jaar duurde, zo krijgen ook de woorden in Jes.8: 9, waar de wateren van Siloam, die zachtens gaan, als beeld van de geringe macht van het huis van David, in tegenstelling met de sterke en geweldige wateren van de Eufraat, als beeld van de macht en heerlijkheid van de Assyrische koning, een volledige betekenis. Naar de tegenwoordige staat van de wetenschappelijke onderzoeken, zullen er zeker nog vele vragen op dit gebied onbeantwoord blijven. Wat overigens het uitvloeien van het water uit het grote vat betreft, zo zijn wij zonder aarzeling de mening toegedaan, dat daaruit pijpen geleidden naar de bekken van de runderen en uit deze het water liep, of door de daartoe aangebrachte kraan te openen, of wat ons waarschijnlijker voorkomt, zonder enige tegenstand afvloeide in het vierkante stenen bassin, dat vat en runderen omgaf, aan welk bassin dan weer pijpen waren. Waarschijnlijk hield dit bassin duizend bath water, en misschien heeft men in 2 Kronieken 4: 5 daarop het oog gehad, wanneer het daar verschillend van deze plaats, heet dat de koperen zee 3.000 bath hield, dat is juist de inhoud van de koperen zee en van het bassin tezamen genomen, zodat men geen schrijffout ($n = 3$ voor $k = 2$) behoeft aan te nemen..

De rand, op de manier van een lelie gevormd, moest wijzen op de liefelijkheid van het leven, dat van het heiligdom uitging..

27. Hij maakte ook tien koperen stellingen, vierhoekige kasten, om daarop de ketels of bekkens te zetten, waarin de priesters het offervlees reinigen konden, voordat zij het in het altaarvuur brachten (2 Kronieken 4: 6), vier el was de lengte van een stelling en vier el haar breedte en drie el haar hoogte.

De tweede helft van dit vers is zeer moeilijk te verstaan. Wat de tekening betreft, zij opgemerkt, dat vanwege de kleinheid daarvan, de reliëfversiering moeilijk op de stelling (k) kon worden aangebracht. Men heeft deze echter te denken tussen h-h..

35. En op het hoofd van een stelling was een ronde hoogte van een halve el rondom; ook waren op het hoofd van de stellingen haar handhaven handvatsels en haar lijsten uit deze, d.i. aan één stuk gegoten.

Het hoofd van een stelling was niet plat of vlak, maar gerond, d.i. gewelfd, zodat de welving een halve el hoog zich boven de hoogte van de zijden verhief. Deze gewelfde deksels hadden handvatsels en lijsten. De handvatsels hebben wij er aan te denken als brede, sterke lijsten van metaal, die het deksel de nodige vastigheid gaven en de lijsten zijn die lijsten, die zich tussen de handvaten bevonden..

38. Hij maakte ook tien koperen wasvaten; 1) een wasvat hield veertig bath; een wasvat was van vier el in doorsnede, op elke stelling van die tien stellingen was een wasvat.

1) Zoals zij, die de vaten van de Heere droegen zich zorgvuldig reinigen moesten, zo moesten ook de offeranden, die zij aanbrachten, rein wezen en de veelvuldige wettische wassingen en reinigingen daartoe verordend, waren de tekenen en zegels van inwendige zuivering door Gods kracht en genade en afbeeldingen van de heiligmaking onder het Evangelie. Telkenmale

hebben wij nodig gewassen te worden, zelfs ten aanzien van onze heiligste verrichtingen en zo was er een overvloedige verzorging is gemaakt tot onze reiniging door het bloed van Christus, zo zou het een onverantwoordelijkheid, ja, de snoodste ondankbaarheid en ongevoeligheid wezen jegens de Goddelijke genade, hiervan geen gebruik te maken..

Dat hier ook weer van tien watervaten sprake is, zoals vroeger van tien stellingen is om aan te duiden, dat de dienst van de Heere nu pas onder het Oude Verbond zijn hoogte had bereikt. De koperen zee en het wasvat wezen ook hierop dat onder het Evangelie een volkomen reiniging van alle zonden zou worden gepredikt..

39. En hij zette vijf van die stellingen aan de rechterzijde (zuidzijde, "Ge 13: 9) van het huis, en vijf aan de linkerzijde van het huis; (noordzijde w.) maar de zee, waarvan in vs.23vv. gesproken is, zette hij aan de rechterzijde van het huis, zuidelijke zijde van het tempelgebouw, zoals de eerste rij van de stellingen, maaroostwaarts meer naar het brandofferaltaar toe, ofschoon niet daarmee in een rechte lijn, maar op enige afstand tegen het zuiden.

Door deze stellingen met haar wasbekkens moest op de gemakkelijkste wijze het voor de offerdienst benodigde water tot aan de trappen van het altaar gebracht worden en tevens op waardige wijze, in betekenisvol omhoog gehouden bekkens, aan de de dienst waarnemende priesters ten gebruike worden aangebracht. Of echter de bekkens uit de koperen zee gevuld werden, zoals Thenius wil, is twijfelachtig; veeleer menen wij te moeten verwijzen naar het tussen de beide moskeeën es Sakrak en el Aksa (1Ki 6: 1) nog thans aanwezige grote marmeren bekken, waarvan ook in de kruistochten melding wordt gemaakt, en waarvan de springbron wel waarschijnlijk evenzeer tot Salomo's werken behoord heeft. Deze stellingen moesten daarom in zo'n groot aantal voorhanden zijn, omdat er dikwijls een vrij aanzienlijk aantal van offers voor het altaar moest voorbereid worden; het gebruikte water kon door de gemakkelijke verplaatsbaarheid van de stellingen, snel weer ter zijde geschoven, en door ander vervangen worden. De versieringen echter op de stellingen, hebben dezelfde betekenis als de cherubs, palmen en bloemkransen aan de wanden van het heiligdom en als de runderen onder de koperen zee en de leeuwen op de troon van Salomo; die hebben betrekking op de heerlijkheid van de Heere en het blijde en bloeiende leven in Zijn gemeenschap, deze op het koninklijk priesterlijk karakter van het zijn God dienende volk..

40. Daartoe maakte Hiram de wasvaten, 1) en de schoffels, tot het opruimen van de as van het altaar, en de besprengbekkens, tot opvang van het bloed van de offerdieren (Ex.27: 3). En Hiram voleindigde al het werk te maken, dat hij voor koning Salomo maakte, uit gegoten werk, voor het huis van de HEERE, waartoe niet behoorden het koperen brandofferaltaar en de koperen deuren van de buitenste voorhof (2 Kronieken 4: 1, want dat was geslagen werk.

1) Eigenlijk bekken tot het wegdragen van de as (Zie vs.45)..

47. En Salomo¹⁾ liet al deze vaten ongewogen vanwege de zeer grote menigte, het gewicht van het koper werd niet onderzocht, het was het koper, dat David eens Hadad-ezer als buit had ontnomen (1 Kronieken 19: 8).

1) Dit wil natuurlijk niet zeggen, zoals sommigen willen, dat Salomo nu deze heeft gemaakt en niet Hiram, maar dat zij op bevel van de koning zijn vervaardigd, voor zijn rekening. Dat Salomo daarom de opperbouwmeester was..

50. Evenals de schalen, en de gaffels, en de sprengbekkens of kannen voor de wijn, honderd in getal (2 Kronieken 4: 8), en de rookschalen, kleine vlakke schalen, om daarin de wierook naar het altaar te brengen, en de wierookvaten, van gesloten goud, daartoe de herren¹⁾ van de deuren van het binnenste huis, van het Heilige der Heiligen en van de deuren van het huis van de tempel van goud, maar slechts gewoon goud.

1) In het Hebreeuws Phototh, herren, volgens sommigen, de duimen van de hingsels. Ook wordt wel verondersteld, en dit komt ons het meest waarschijnlijkst voor, dat hier de hoeken worden bedoeld waarin de deuren draaiden..

51. Zo werd al het werk volbracht, dat koning Salomo aan het huis van de HEERE maakte. Daarna bracht Salomo de geheiligde dingen van zijn vader David, dat zijn vader de Heere had toegewijd in het heiligdom, in de kamers, bijgebouwen (6: 5vv.), het zilver en het goud, en de vaten (1 Kronieken 22: 14vv. en 29: 2vv.) die men bij de tempelbouw niet gebruikt had, legde hij onder de schatten van het huis van de HEERE. 1)

1) Salomo wilde al het overschot van het goud en zilver, door zijn vader verzameld en tot het werk van de Tempel niet gebruikt, niet aanleggen tot zijn eigen nut, maar hij legde het weg in de schatten van het heiligdom, een in het vervolg tot verbetering en onderhoud hiervan gebruikt te worden. Hetgeen de ouders aan God hebben toegewijd, moet door de kinderen niet vervreemd worden, of tot iets anders gebruikt, maar wij moeten blijmoedig diens godvruchtige en liefdadige voornemens bevestigen, opdat ze met hun goederen ook hun zegeningen beërven mogen..

HOOFDSTUK 8.

DE TEMPEL VAN SALOMO WORDT INGEWIJD.

I. Vs.1-21. In het twintigste jaar na het begin van de tempelbouw, als deze nu geheel geëindigd is, verzamelt Salomo de oudsten en stamhoofden van het volk te Jeruzalem, en laat de Ark van het Verbond door de priesters van uit de tent, die David voor haar had opgericht, naar de tempelberg brengen, terwijl de voormalige tabernakel met zijn gereedschappen, door de Levieten ter bewaring naar de opperzalen van de tempel wordt gebracht. Als de trein van de feestelingen in de voorhof van de priesters is aangekomen, wordt de Ark voor het voorhuis van de tempel neergezet, en eerst een groot en plechtig offer op het brandofferaltaar verricht; daarop stellen de priesters haar op de voor haar bestemde plaats, onder de vleugels van de beide grote cherubs in het Heilige der Heiligen. Een wolk, en daarin de Heerlijkheid des Heren vervult de plaats, als de priesters weer weggegaan zijn, en er buiten in de voorhof door de Levieten een tempelmuziek uitgevoerd wordt; Salomo ten hoogste verheugd over dit genadebewijs, waardoor de Heere van de door hem gebouwde tempel als Zijn woonplaats bezit neemt, geeft ook zijn vreugde hierover te kennen, en wendt zich hierop tot de in de voorhof verzamelde gemeente, terwijl hij haar met een zegenwens begroet, en looft de Heere in haar bijzijn daarvoor, dat hij met Zijn hand nu vervuld heeft, wat Hij eens met Zijn mond tot David gesproken had. (Vergelijk 2 Kronieken 5: 2-6,11).

1. Toen vergaderde Salomo, op dezelfde wijze als vroeger zijn vader had gedaan, toen deze de Ark van het Verbond naar Sion brengen wilde (2 Samuel .6: 12vv.; 1 Kronieken 16: 3vv.) de oudsten van Israël en al de hoofden van de stammen, de oversten van de vaderen (vaderhuizen) onder de kinderen van Israël, als representanten of vertegenwoordigers van het gehele volk, dat natuurlijk niet in al zijn afzonderlijke leden aan het feest kon deelnemen, tot koning Salomo te Jeruzalem, een de Ark¹⁾ van het Verbond van de HEERE op te brengen uit de stad van David, dat is Sion; daar had zij zich, sinds het in 2 Samuel .6: 12vv. vertelde, voorlopig bevonden in een tent naast het koninklijke paleis.

1) De Tempel, ofschoon een zeer prachtig gevaarte, was nochtans zonder de Ark daarin, als een lichaam zonder ziel, als een kandelaar zonder licht, of om eigenlijker te spreken, als een huis zonder inwoner. Al de kosten en moeiten aan dat statig gebouw besteed zouden vergeefs zijn geweest, indien God geen welgevallen daarin had gehad, en ten teken dat het de Heere behaagde het te eigenen als een plaats, waarin Hij de gedachtenis van Zijn Naam wilde stichten, zou het na alles, wat daaraan gedaan was, slechts een bouwvallige hoop zijn geweest..

2. En alle mannen van Israël, die tot de oudsten en de stam- en geslachtshoofden behoorden, aan Salomo's roepstem gehoor gevende, verzamelden zich tot de koning Salomo, in de maand Ethanim, van het jaar 991 v. Chr., op het feest van de loofhutten, d.i. acht dagen vóór het begin van dit feest, dat van 15-21 van de genoemde, later Tizri geheten maand gevierd werd (Lev.23: 33vv.), dit gebeurde om dit feest terstond na de tempelinwijding te kunnen vieren (vs.65vv.), die maand Ethanim (d.i. de vloeiende beek of stroom) waarmee de regentijd een

aanvang neemt, is de zevende maand 1) van het kerkelijke jaar, overeenkomend met onze maand oktober (Ex 12: 2).

1) Volgens 2 Koningen .25: 8vv. Jer.52: 12vv. werd de tempel van Salomo op de zevende dag van de vijfde maand (omtrent Aug.) in het 19de jaar van Nebukadnezar, of in het jaar 588 v. Chr. vernield. In het geheel heeft hij zo 403 jaar gestaan. (Volgens de verkeerde opgave van Josephus 570 jaar).

Wij moeten aannemen, dat Salomo na het voleindigen van de bouw van de Tempel in de achtste maand, de inwijding van de in orde gebrachte Tempel tot de zevende maand van het navolgende jaar heeft uitgesteld, om dat grote nationale feest te verschuiven tot de Sabbathmaand van het volgende jaar, 8 dagen vóór het Loofhuttenfeest, wanneer het volk met offergaven van de oogst placht te verschijnen bij het Heiligdom..

4. En zij brachten de Ark van de HEERE en de tent der samenkomst, die tot hiertoe te Gibeon geweest was (3: 4) opwaarts, naar de tempelberg, die wel lager lag dan de berg Sion, maar eerst moest men de berg Sion afstijgen en daarna de heuvel Moria weer opklimmen, evenals al de heilige vaten, die in de tent waren, als het reukaltaar, de gouden kandelaar, de tafel van de toonbroden, benevens de gereedschappen van het voorhof, het brandofferaltaar en het koperen wasvat; zij werden door de Levieten gebracht naar de opperzalen boven het Heilige der Heiligen voor zover daar plaats was om als een heilig relikwie bewaard te worden (1Ki 6: 8" vgl. 2 Mak.2: 4vv.); en de priesters en de Levieten brachten deze opwaarts, 1) omdat de wet dit also vereiste (Numeri 3: 31, 4: 4vv.) en een andere wijze van vervoer na de reeds eenmaal opgedane ondervinding (2 Samuel 6: 1vv.) zonder twijfel de Heere zou hebben vertoornd.

1) Dit is zo te verstaan, dat door de Priesters de Ark van het verbond werd ingebracht, omdat zij alleen in het Heilige en Allerheilige mochten komen en de heilige vaten door de Levieten. In de Kronieken (2 Kronieken 5: 3) staat: de Levitische Priesters..

5. De koning Salomo nu en de gehele vergadering van Israël, die in de vertegenwoordigers van het volk bij hem vergaderd waren, waren met hem 1) vóór de Ark, 2)offerende schapen en runderen, namelijk nu de Ark aangekomen en voorlopig in het voorhuis van de tempel neergezet was, die vanwege de menigte niet geteld, noch gerekend konden worden. 3)

1) De koning voorop en verder de hoofden van de stammen, de vorsten, de priesters en de Levieten, het gehele volk, allen verenigen zich om de Ark, waarin de Wet, d.i. het Verbond bewaard wordt, en belijden alzo door hun mede optrekken, metterdaad plechtig het woord van de Heere; geen enkele, hij moge uit lage of hoge stand zijn, schaamt zich deze openlijke belijdenis. Er is geen hartverheffender gezicht dan een geheel volk, van de aanzienlijkste tot de geringste in één zin, om het heiligste wat het bezit, verenigd te zien..

2) Wij hebben het ons zo voor te stellen, dat eerst de Ark van het Verbond in het voorhof van de Tempel werd geplaatst en dat daar Salomo met de gehele vergadering van Israël de vele

offeranden bracht, waarvan nader in dit vers sprake is. In het Hebreeuws staat er toch Liphnee haäron, eigenlijk: voor het aangezicht van de Ark..

3) Het volk in Salomo's tijd was zeer rijk, in rust en voorspoed levende, en zeer blijde en daarom was het betamelijk, om bij deze plechtige gelegenheid niet alleen de varren van hun lippen (Hos. 14: 3) aan God te betalen, maar ook met hun hart en hun hartelijke dankzeggingen een gedeelte van hun bezittingen aan God en tot Zijn eer te heiligen..

6. Zo, terwijl na het offer de aan de oostzijde van het brandofferaltair staande priesters en Levieten met begeleiding van muziek en trompetgeschal een Psalmgezing¹⁾ aanhieven (2 Kronieken 5: 12vv.), zo brachten de overige priesters, met de verzorging van het heiligdom belast, de Ark van het Verbond van de HEERE tot haar plaats, tot de aanspraakplaats van het huis, tot het Heilige der Heiligen tot onder de vleugels van de beide Cherubs, waarvan in 6: 32 gesproken is.

1) Het lied, dat naar onze mening bij deze gelegenheid gezongen werd, is nog in Psalm 132 voorhanden; in elk geval is deze Psalm door Salomo zelf vervaardigd, er bestaat dan ook een zekere overeenkomst tussen deze en de 72ste (van Salomo) en in 2 Kronieken 6: 41vv. wordt aan het inwijdingsgebed van Salomo een slot gegeven, dat niets anders is dan een herhaling van de woorden in Psalm 132: 8-10. Hierdoor moet echter volgens ons niet verstaan worden, dat Salomo pas hier aan het slot van dit gebed deze woorden zou gesproken hebben. Want wat hij hier bad: "Sta op, Heere tot Uw rust, Gij en de Ark van Uw sterkte," had de Heere reeds gedaan (2 Kronieken 5: 11vv.). Wel echter wordt hiermee gezegd, dat dit gebed uit Psalm 132 een ook bij de inwijding van de tempel uitgesproken en wel een door Salomo uitgesproken gebed is, waarom wij deze Psalm ook hier te pas brengen en Salomo als vervaardiger noemen. Wat nu de aanhef van de bewuste Psalm betreft, komt deze geheel overeen met die van Psalm 24, die gedicht was door David, bij gelegenheid van de plechtige overbrenging van de Ark naar de Sion (2 Samuel 6: 15); vs. 1-5 wordt gezongen door het eerste koor van de Levitische zangers; vs. 6 en 7 door een tweede koor de gemeente voorstellend, in vs. 8-10 laat zich dan weer het eerste en in vs. 11 en 12 het tweede koor horen; in vs. 13-18 zingen dan beide koren tezamen en hier vallen tevens de priesters met trompetgeschal in (2 Kronieken 5: 12vv.). Nemen wij verder aan, dat het gezang in vs. 8-10 met het ogenblik samenvalt, waarop de Ark het Heiligdom wordt binnen gevoerd, en door de priesters op haar plaats gebracht, terwijl onder deze verrichting het gezang van 11 en 12 en van vs. 13-18 voortging, zo wordt ons niet alleen het in dit hoofdstuk vs. 6vv. beschreven, alsmede de inhoud van de Psalm zelf aanschouwelijker en levendiger, maar ook het volgende 10de vers, van de wolk, die het huis van de Heere vervult, doet zich nu ook als een daadwerkelijk Amen van de Heere op de bede van Israël en zijn koning voor, en wij begrijpen Salomo's vreugde over dit bewijs van de Goddelijke genade, die hij in vs. 12vv. aan de dag legt, en de drang van hart, waarmee hij in vs. 14-17 de gemeente zegent en de Heere, Israël's God prijst..

8. Daarna schoven zij de handbomen aan de Ark verder uit, dat de hoofden van de handbomen de knoppen aan haar uiteinden gezien werden uit het Heiligdom, in het ruim van het Heilige, wanneer men onmiddellijk voor de aanspraakplaats stond voor de open deur van het Heilige der Heiligen, en de voorhang terugsloeg; maar buiten, maar naar de ingang van het Heilige

niet gezien werden, volgens de wetten van het perspectief 1) en zij zijn daar tot op deze dag, de dag dat deze geschiedenis beschreven werd; totdat eindelijk met de verwoesting van de tempel (1Ki 8: 2) alles verloren ging (2Ki 25: 17).

1) Deze opmerking heeft tot doel aan te tonen, hoe nauwkeurig men de wetsbepalingen (Exodus 25: 15), dat de handbomen aan de Ark moesten blijven, in acht nam. Men heeft uit de opgaven van dit vers berekend, dat de handbomen 7 el (volgens Merz 10 el) lang geweest zouden zijn, en dus 2 1/4 el buiten iedere zijde van de Ark, die 2 1/2 el lang was, uitgestoken zouden hebben..

9. En er was niets in de Ark, dan alleen de twee stenen tafelen van de wet, die Mozes bij Horeb daarin gelegd had 1) (Exodus 40: 20) nog tijdens het oponthoud van de kinderen van Israël aan de Sinaï (Ex 33: 6), toen de HEERE een verbond maakte met de kinderen van Israël, toen zij uit Egypte getrokken waren.

1) Ook deze opmerking heeft tot doel aan te tonen, dat men het gebod trouw nakwam, dat de Ark alleen bestemde tot opname van de beide tafelen van de wet (Exodus 25: 16). Als de apostel in Hebr. 9: 4 schrijft, dat in de Ark zich ook nog bevonden de kruik met manna en de staf van Aäron, die gebloeid had, zo sluit hij zich aan bij de in die tijd bij de Joden, waaraan hij schreef, algemeen gangbare opvatting van Exodus 16: 33vv. en Numeri 17: 10vv., 17.10 volgens welke deze beide voorwerpen in de Ark bewaard zouden zijn. (Wij lezen echter daar duidelijk vóór). De apostel laat zich verder niet met deze verkeerde opvatting in om geen tegenspraak te voorschijn te roepen, die hem de harten gesloten zou hebben van hen met wie hij spreekt..

In Exodus 16: 34 en Numeri 17: 10 staat duidelijk, dat de staf van Aäron en de kruik met manna zijn geweest *voor* de Getuigenis en niet *erin*. Men behoeft echter Hebr. 9: 4 niet in strijd te achten met deze plaatsen, omdat de apostel iets wat vlak bij iets is, geheel vereenzelvigd met datgene, waarbij het ligt of geplaatst is, indien het er ten nauwste aan verbonden is. De kruik met manna en de staf van Aäron waren op het nauwste met de Ark verbonden als blijken van de trouw en almacht van de HEERE. Zo ook zegt hij, dat het wierookvat stond in het Allerheiligste, hoewel het stond in het Heilige, omdat verzoening en gebed ten nauwste met elkaar verbonden zijn en men door het gebed nadert tot de troon van de Allerhoogste. Het wierookvat was dan ook in de hand van de hogepriester als hij het Allerheiligste binnenging..

10. En het geschiedde toen de priesters uit het Heilige 1) uitgingen, en het gezang van de Levieten, begeleid door trompetgeschal, geëindigd was, dat een, (de) wolk, 2) die reeds bij de inwijding van de tabernakel deze vervuld had (Exodus 40: 34vv.) het huis van de HEERE vervulde.

1) Het Heilige, niet in de ergere zin, maar in de ruimere zin van het woord, in de betekenis van het Heiligdom. De Ark was toch geplaatst in het Allerheiligste..

2) Niet een maar de wolk, waarin en waarmee bij de tabernakel de Heerlijkheid des Heren neerkwam, ofschoon dan ook niet dezelfde als daar..

In het Hebreeuws Hèānan. Hier vertaald door een wolk. Bij de inwijding van de Tabernakel was ook de Wolk verschenen, zodat Mozes niet kon binnengaan. Zo ook hier weer de Wolk als het zichtbaar teken van de Goddelijke aanwezigheid. De Wolk bewees, dat de Heere zelf Zijn Goddelijk zegel zette op de arbeid van Salomo en de Tempel had verkozen tot Zijn woning om Zich van daaruit boven het verzoendeksel aan Zijn volk te openbaren..

11. En de priesters die gereed stonden zich met reukwerk te voorzien en een reukoffer op het gouden reukaltaar in het Heilige te ontsteken, konden niet staan om te dienen, vanwege de wolk, 1) want de heerlijkheid des HEREN had in deze wolk het huis van de HEERE vervuld, 2) en daarom durfden de priesters het niet wagen het Heiligdom reeds nu te betreden, en konden zij hun dienst pas later verrichten.

1) Het niet kunnen staan van de priesters is niet zo op te vatten, alsof de Wolk de priesters had verdreven; want zij vervulde de Tempel pas toen de priesters naar buiten waren getreden, maar zegt ons, dat zij in het Heilige niet konden blijven om de dienst te verrichten en een reukoffer op het altaar tot inwijding te brengen, zoals na het gebed op het brandofferaltaar offers werden gebracht. In de Wolk openbaarde zich de heerlijkheid des Heren, die op een verterend vuur lijkt, waarvoor de onheilige mens niet kan bestaan..

2) In latere tijd was alleen de wolk zichtbaar op de grote verzoendag, als de hogepriester met het bloed van de verzoening daarin ging, om bedekking van de zonden te verkrijgen..

12. Toen zei Salomo, die de betekenis van deze verschijning terstond goed opvatte: De HEERE heeft gezegd, op meer dan één plaats verklaard, dat Hij in donkerheid zou wonen 1) dat Hij Zijn wonen onder Israël door het verschijnen van een dichte donkere wolk te zou kennen geven (Exodus 19: 9; 20: 21 Leviticus 16: 2 Deuteronomium 4: 11; 5: 22vv. Omdat alzo dit teken van Zijn genadige aanwezigheid nu hier verschijnt is het gewis, dat Hij ons gebed (Psalm 132: 8) verhoord en op dit ogenblik van de plaats van Zijn woning tussen de Cherubs weer in bezit genomen heeft, evenals eenmaal onder Mozes toen de tabernakel werd ingewijd.

1) In de grondtekst staat hier schachān, waarvan het zelfstandig naamwoord shechina, de inwoning, gevormd is. Zo heet bij de Rabbijnen de wolk, of nauwkeuriger, de door de wolk omgeven en van uit de wolk stralende vurige lichtglans van de goddelijke Majesteit en waarvan de verschijning de aanwezigheid van de HEERE, of liever de aanwezigheid van de Engel des Heren, de HEERE voorstellende, en zijnde de Middelaar in de openbaring van de HEERE, zich te kennen gaf en zich belichaamde (Exodus 16: 10vv. Leviticus 9: 23 Numeri 14: 10; 16: 19). Volgens de eenparige mening van de Rabbijnen en de oudere Christelijke theologen, zweefde deze shechina wolk met haar lichtglans in het Heilige der Heiligen van de tabernakel en van de Salomonische tempel, bestendig boven de caporeth (het verzoendeksel), verdween echter met de verwoesting van Jeruzalem, en ontbrak in de tweede tempel, die van Zerubbabel. Volgens de mening echter van de nieuwere theologen, belichaamde de op

zichzelf onzichtbare aanwezigheid van God zich slechts in buitengewone gevallen, zoals bij de tocht door de woestijn, zo naderhand wanneer de hogepriester het Heilige der Heiligen op de grote verzoendag binnenging. Zij is de voorafschaduw van het nieuwtestamentische wonen van God onder Zijn volk, also zowel van het Woord, dat in den beginne bij God was en in de volheid van de tijd vlees werd (misschien is de in Joh. 1: 14 Openbaring 21: 3 voor wonen gebruikte uitdrukking schichoen tevens een zinspel op het woord shechina), als van de Geest van de heerlijkheid, die op de gelovigen rust (1 Petrus 4: 14). Vandaar dat in de Talmoed van haar (shechina) iets geheel overeenkomstige gezegd wordt, als wat in het Nieuwe Testament van Christus geschreven staat: (Waar twee verenigd zijn en zich met de Thora bezighouden, daar is de Shechina in het midden van hen," vgl. MATTHEUS. 18: 20) en van de Heilige Geest (de Shechina wijkt van de treurige en rust op de vrolijke en moedige," (vgl. vs. 6 van het lied: "Ga in tot uw poorten," Gij zijt een Geest van vreugde, van treuren houdt Gij niet.)..

Salomo zag, dat de Tempel met de wolk vervuld werd en werd indachtig, dat God ook in de Tent van Mozes in de wolk zich had willen openbaren. Hierdoor geloofde hij vast, dat God ook in deze wolk was, die, zoals vroeger de Tabernakel, zo ook nu de Tempel vervulde, en in deze wilde wonen.

2) O ziel! Wanneer gij u in een toestand van aanvechting bevindt, als in donkerheid en duisternis en gij klaagt, dat God verre van u is, o merk dan dit op tot uw troost: God woont ook bij u in de donkerheid en is uw troost (Psalm 23: 4; 27: 1 Jes. 57: 15). Het oog van het geloof ziet ook in de duisternis de heerlijkheid des Heren, in de kruisnacht het licht der wereld, in het donkere omhulsel van het vlees de eniggeboren Zoon van God vol van genade en waarheid.

13. Daarop tot de Heere zich wendende en Hem als het ware welkom hetend in Zijn huis, ging Salomo voort: Ik heb immers (gewis) een huis gebouwd, dat zijn doel bereikt heeft en dient waartoe het bestemd is, namelijk U tot woonplaats, een vaste plaats tot uw eeuwige 1) woning, zolang de bedeling van het Oude Testament duurt, totdat zij door een meer volkomen bedeling wordt vervangen en dan Uw wonen onder Uw volk een nog volkomener en werkelijk in alle eeuwigheid voortdurend wonen zijn zal.

1) In tegenstelling tot het wonen in de Tent als iets onvast, onzekers, vergankelijk, en met het oog op de belofte aan David gedaan (2 Samuel 7: 14-16). Die belofte was van eeuwige kracht en zou blijven voortduren, ook al zou deze Tempel ten onder gaan..

14. Daarna wendde de koning, nadat hij dit gesproken had met zijn gelaat naar het Heilige der Heiligen gekeerd, zijn aangezicht om, naar het achter en ter zijde van hem staande volk en zegende 1) de gehele gemeente van Israël, vertegenwoordigd door de oudsten en de geslachtshoofden, zowel als door de uit eigen beweging opgekomenen; en de gehele gemeente van Israël stond vol diepe eerbied voor de Heere, gedeeltelijk aan de oostzijde van het brandofferaltaar, deels aan de beide zijden van de voorhof.

1) Zegenen, in de zin van met een zegenwens begroeten. Dit moet dienen, om de volgende woorden in te leiden..

17. Het was ook in het hart van mijn vader David, 1) omdat hij begreep dat de verplaatsbare tabernakel nu voor een vast en stenen gebouw moest plaats maken, een huis voor de naam van de HEERE, de God van Israël, te bouwen.

1) Hoeveel enkele personen, zowel als gehele gemeenten, hebben de middelen en het vermogen een godshuis te bouwen, of een vervallen te herstellen, of een te klein geworden te vergroten, maar zij zijn op al het andere maar niet op zo iets bedacht..

David's goedwilligheid was bij God zo aangenaam als het werk zelf, ofschoon het niet gedaan werd door hem, maar die eer was gespaard voor zijn zoon..

18. Maar de HEERE, wiens gedachten toch altijd hoger zijn dan de beste en hoogste van de mensen, zei tot David, mijn vader, door de mond van de profeet Nathan: Omdat dit in uw hart geweest is, Mijn naam een huis te bouwen, zo herken Ik daarin uw liefde tot Mij; gij hebt welgedaan,

1) dat het in uw hart geweest is.

1) God had David's oogmerk goedgekeurd en geprezen, ofschoon Hij hem niet had toegelaten het tot uitvoering te brengen. Oprechte voornemens om goed te doen zullen goedkeuring en aanneming vinden bij God, ofschoon Zijn Voorzienigheid ons verhinderen kan ze te volbrengen. (Vergelijk 2 Cor. 8: 12)..

Wie het voornemen heeft gehad een goed werk te doen, maar zonder zijn toedoen door goddelijke tussenkomst daarin verhinderd is, heeft toch "welgedaan". God ziet zijn voornemen als de daad zelf aan..

19. Evenwel gij, in eigen persoon, zult dat huis niet bouwen, 1) maar uw zoon, die uit uw lendenen voortkomen zal en op uw troon zal zitten na u, die zal Mijn naam dat huis bouwen.

1) God ontzegt soms, naar Zijn ondoorgrondelijke maar altijd wijze raad, aan de Zijnen de vervulling van hun liefste wensen, ook wanneer deze de verheerlijking van Zijn naam bedoelen, om hun geloof te beproeven en hen in onderwerping en zelfverloochening te oefenen..

20. Zo heeft de HEERE bevestigd zijn woord, dat Hij toen gesproken had; want ik ben opgestaan in de plaats van mijn vader David en ik zit op de troon van Israël, zoals de HEERE gesproken heeft, en ik heb een huis gebouwd voor de naam van de HEERE, de God van Israël. 1)

1) Iedere zoon, die de nalatenschap van zijn vader aanvaardt, moet het als zijn eerste plicht rekenen, het goede werk, waarvan zijn vader de voltooiing niet kon bereiken, op te vatten en het met liefde en ijver te voleindigen..

21. En ik heb daar een plaats beschikt in het Heilige der Heiligen voor de Ark, waarin het op de beide stenen tafelen gegrifde Verbond van de HEERE is, dat Hij met onze vaders maakte, toen Hij hen uit Egypte leidde. 1)

1) Wat voor goeds wij ook verrichten, wij moeten dit immer aanzien als de vervulling van Gods beloften aan ons, veel meer dan als de vervulling van onze geloften aan Hem..

Hoe meer wij doen voor God, hoe meer wij Hem verschuldigd zijn; want onze bekwaamheid is uit Hem en niet uit onszelf..

II. Vs. 22-53. Hierop betreedt Salomo het kanselvormige, opzettelijk voor deze gelegenheid vervaardigde, koperen gestoelte, knielt hier neer en spreekt met tot de hemel geheven handen het inwijdingsgebed uit. Hierin roept hij, na begonnen te zijn de Heere te prijzen, die aan Zijn knechten het verbond en de trouw houdt, en de aan David gegeven beloften tot nu toe vervulde, de Heere aan om Hem te smeken deze beloften nog verder te vervullen, Zijn ogen voortdurend open te houden over de tempel, de gebeden van Zijn volk te willen verhoren, en de door de wet bedreigde vloek van de zondaren af te wenden van allen, die in deze tempel boetvaardig en gelovig tot Hem gaan.

22. En Salomo stond voor het altaar van de HEERE op de vóór het enigszins oostwaarts voor hem opgerichte koperen kansel (6: 10) 1) en knielde daar neer (2 Kronieken 6: 13) tegenover de gehele gemeente van Israël, met het aangezicht weer naar de tempel gekeerd, zoals bij de woorden (vs. 12) en hij breidde zijn handen uit naar de hemel. 2)

1) Deze kansel bleef hierna de bijzondere standplaats voor de koning, wanneer hij vanuit zijn paleis op Sion door middel van de gang (10: 5) de tempel bezocht (2 Koningen 11: 14; 23: 3); hij was waarschijnlijk door een hemel tegen zon en slecht weer beschut (2 Koningen 16: 18). Als zijn hoogte in 2 Kronieken 6: 13 op drie el en zijn lengte en breedte op vijf el wordt aangegeven, moet men dit, omdat Salomo daarop knielen wilde, wel zo verstaan, dat de eigenlijke kanselvormige tribune slechts 1 1/2 el hoog, maar met een trap voorzien was, eveneens 1 1/2 el hoog, en bovendien een vierkante gedaante had van de opgegeven lengte en breedte..

2) Wat een hartverheffend gezicht, een koning op de knieën, overluid biddende ten aanhoren van het gehele volk en voor dat volk. Ofschoon de hoogste van allen zijnde, schaamt hij zich niet zich een knecht van God noemen en op zijn knieën te vallen; ofschoon de wijste van allen (5: 11) bidt hij, tot betuiging dat een wijsheid, die niet meer bidden kan, dwaasheid is; ofschoon de machtigste van allen (5: 1), erkent hij, dat door zijn macht niets gebeuren kan, maar de Heere eeuwig koning is; daarom wil hij niet enkel over zijn volk gebieden, maar als een goed koning er ook voor bidden. Salomo trad voor het altaar boog zijn knieën en breidde de handen uit, het volk stond en al de aanbidders wendden hun aangezicht naar het Heiligdom. Uiterlijke vormen bij het gebed en de godsdienst zijn niet te verworpen, wanneer zij de natuurlijke, ongedwongen uitdrukking van de gemoedsstemming zijn. De Heere zelf en Zijn apostelen aanbaden gekniel (Luk. 22: 41 Efeze 3: 14). Niemand staat zo hoog, dat hij niet zijn knie zou mogen buigen en zijn handen vouwen. Zij hebben geen waarde als zij

verdienstelijk aangezien worden en de mens er zijn vertrouwen op stelt. Zij zijn zondig en verwerpelijk, wanneer zij slechts voor de schijn en om door de mensen gezien te worden, worden verricht; de Heere kent de harten van alle mensen; met dode werken kan men de levende God niet dienen..

Het was goed dat hij daartoe bekwaam was, ten bewijze, dat hij een goed gebruik had gemaakt van de godvruchtige opvoeding, die hij van zijn ouders had ontvangen. Bij al zijn wijsheid had hij naar het schijnt ook wel geleerd te bidden, hoe hij zich bij voorkomende gelegenheden jegens God had uit te drukken, zonder een formulier of voorschrift te hebben. In de drang van zijn filosofische bezigheden en van zijn spreuken en liederen vergat hij zijn Godsdienst niet. Ook had hij ondervonden, hoe nuttig en voordelig het gebed voor hem was (3: 11) en wij mogen veronderstellen, dat hij vaak zich daartoe afzonderde, zoals ook, naar we hier bevinden, zijn gaven daartoe zeer voortreffelijk waren..

Salomo is hier een heerlijk voorbeeld voor alle vorsten en groten der aarde, die zich niet hun geringheid te schamen ten opzichte van de Hoge God, maar ook, die de openbare en bijzondere Godsdienstoefeningen in ere te houden. Salomo gaat hier zijn volk voor in het gebed. Het mag niet onopgemerkt blijven, dat hij stond voor het altaar van de Heere. Hiermee toch gaf hij te kennen, dat hij de goede uitslag van zijn gebeden alleen verwachtte uit kracht van de zoenofferande. Onze gebeden zijn dan alleen de Heere God aangenaam, wanneer over deze verzoening geschiedt door de grote Hogepriester over het Huis van God..

23. En hij, Salomo, zei: HEERE, God van Israël, er is geen God, zoals Gij, boven in de hemel, noch beneden op de aarde, zodat hij evenals Gij in waarheid God zou kunnen genoemd worden (Exodus 15: 11 Deuteronomium 4: 392 Sam. 7: 22; 22: 32 86: 8) houdende het verbond en de weldadigheid aan Uw knechten, die voor Uw aangezicht met hun gehele hart wandelen 1) (Deuteronomium 7: 9).

1) Salomo wijst erop, dat God Zijn Verbond houdt. Daarom geeft hij zich ook met volle vertrouwen over en dit is de grond, waarop hij verhooring wacht..

24. Die Uw knecht, mijn vader David, gehouden hebt, wat Gij tot hem gesproken had; (vs. 20vv.) want met Uw mond hebt Gij gesproken, en met Uw hand 1) vervuld, wat in die belofte, die ik thans bedoel (2 Samuel 7: 4vv.) op de bouw van de tempel betrekking heeft, zoals het op deze dag is.

1) Hand is ook hier weer het teken van macht. Salomo prijst hier niet alleen de trouw maar ook de almacht van God. Zowel trouw als sterk noemt hij zijn God, om te vervullen al wat Hij belooft..

Mond en hand, woord en daad, belofte en vervulling zijn bij God één.

25. En nu HEERE, God van Israël! houd uw knecht, mijn vader David, ook dat andere wat Gij tot hem gesproken hebt, zeggende: Geen man zal u van voor Mijn aangezicht afgesneden worden, die op de troon van Israël zit: alleen zo, onder de uitdrukkelijke voorwaarde, dat uw

zonen hun weg bewaren om te wandelen voor Mijn aangezicht, zoals gij gewandeld hebt voor Mijn aangezicht. 1)

1) Verbond en genade zijn geen oorkussen voor de oude mens, maar een aandringende kracht om de weg van God te bewaren en voor God te wandelen..

Zij, die de voordelen van het Verbond wensen te verkrijgen, moeten ook lust hebben tot de Verbondseis, die onafscheidbaar daaraan gehecht is, zoals Salomo als een wijs man dit erkende en dus betoonde, dat hem de wil van God ten volle bewust was, die hij dan ook alleszins billijkte..

26. Nu dan, o God van Israël! laat toch uw woord waar worden, dat Gij gesproken 1) hebt tot uw knecht, mijn vader David, daar en bij andere gelegenheden met betrekking tot zijn geslacht en het volk, dat door dit geslacht geregeerd zal worden.

1) De belofte van God moet niet alleen bij ons zijn het richtsnoer, maar ook de grondslag van onze hoop in onze gebeden. Zo was het ook bij Salomo. In de diepste ootmoed houdt de koning de Heere God bij Zijn woord. Deze woorden dienen tevens als inleiding van hetgeen volgt, nl. ter verhoring van de gebeden, die in deze tempel zullen worden gedaan..

27. Maar ik weet wel, dat Gij niet op dezelfde wijze in de tempel woont, als de mens in zijn huis, zodat Uw aanwezigheid zich tot deze ruimte zou beperken; of zou er waarlijk een mens zijn, die zich dit kon inbeelden, zou God op zo'n beperkte wijze op de aarde wonen? Dat zij verre. Zie de hemelen, ja de hemel der hemelen, de hemel in zijn grootste omvang (De 10: 14) zouden u niet omvatten, in zich bevatten naar Uw oneindig, boven al wat wereld heet, verheven Wezen, hoeveel te min dit huis, dat ik gebouwd heb!

1) Ofschoon de hemel der hemelen de Oneindige niet bevatten en geen huis, hoe groot en heerlijk het ook zij, Hem begrijpen kan, zo wil Hij toch naar Zijn genade in elk mensenhart, dat Hem bemint en Zijn woord houdt, woning maken, opdat het een tempel worde; ja juist bij hen wil Hij wonen, die nederig van geest zijn..

28. Maar, omdat ik aan de andere kant mijzelf bewust ben, dat Gij naar Uw neerbuigende genade (Jes. 66: 1vv.) bij wijze van belofte U met Uw aanwezigheid aan deze plaats gebonden hebt, wend U dan nog tot het gebed van uw knecht, en tot zijn smeking, o HEERE, mijn God! en te horen naar het geroep 1) en naar het gebed, dat uw knecht heden voor Uw aangezicht bidt. 2)

1) Voor gebed, smeking en geroep worden verschillende woorden gebruikt. Onder gebed hebben wij te verstaan, het gebed in het algemeen, zowel het bidden als het loven en het danken; onder smeking het vluchten tot de Heere met smeekgebeden en onder geroep in het bijzonder het naderen tot de Heere met dankzegging voor genoten weldaden..

2) Vs. 26-28 hangen nauw samen in deze zin: Maak toch Uw tot David gesproken woorden waar, want ofschoon deze tempel Uw oneindig Goddelijk Wezen niet bevatten kan, zo weet ik

toch, dat Gij U zult wenden tot de gebeden van Uw knecht om Uw ogen over deze Tempel geopend te houden, om ieder gebed, dat Uw volk in deze zal doen, te verhooren..

29. Dat uw ogen open zijn tot genadige behoud en zorg, nacht en dag, over dat huis, over deze plaats, waarvan Gij gezegd hebt, haar als een huis voor Uw naam gebouwd benoemende (2 Samuel 7: 13): Mijn naam zal daar zijn! 1) Nu dan Heere, volbreng Uw belofte (Exodus 20: 24 Deuteronomium 12: 5,11) en bewijs ook nu Uw aanwezigheid op deze plaats (door), om te horen naar het gebed, dat uw knecht bidden zal op deze plaats.

1) Gods ogen zijn nog altijd open over ieder huis, waarin Zijn naam is, waar allen in één geest verenigd harten en handen verheffen tot Hem en Hem aanroepen (Psalm 121: 4). Voor elke kerk geldt ook nu nog het woord: "Mijn naam zal daar zijn: elke kerk is bestemd als een woonplaats van de goddelijke openbaring, d.i. van het geopenbaarde Woord van God te zijn, waarin op grond van dat Woord de naam van de Heere aangeropen, geloofd en geprezen wordt..

Het was een ootmoedig gebed, het was een ernstig gebed, zodanig, dat het een geroep was, een gebed van geloof tot God, de Heere en als zijn God..

Salomo roept hier Gods Voorzienigheid en aanwezigheid in over deze plaats. Niet alleen dat de Heere deze Tempel moge bewaken, maar steeds geneigd zijn zich te wenden in gunst tot dit volk, dat in deze Tempel Zijn aangezicht zal zoeken..

30. Hoor dan naar de smeking van uw knecht en van uw volk Israël, die in deze plaats zullen bidden; 1) en Gij, hoor in de plaats van uw woning, in de hemel, waar Gij troont, ja hoor en verhoor en vergeef hun zonden en schenk hun het goede, waarom zij U gebeden hebben.

1) De godshuizen moeten vóór alles gebedshuizen zijn, zij worden ontwijd, wanneer men ze in plaats van tot bidden en smeken, tot wereldse doeleinden, van welke aard ook gebruikt. De verhooring van de gebeden hangt wel niet van de plaats af, waar deze plaatsvinden (Joh. 4: 20vv.), maar het gemeenschappelijk gebed moet een bepaalde plaats hebben, waarop wij evenzeer verplicht zijn te verschijnen, als God wil dat wij hem eenparig als met één mond loven en Zijn naam met elkaar verheerlijken (Rom. 15: 6 Psalm 34: 4). Is de Heere, waar twee of drie in Zijn naam vergaderd zijn, in het midden, hoeveel te meer daar, waar een gehele gemeente vergaderd is om Hem aan te roepen..

Hij bad, dat God de gebeden verhooren en de zonden vergeven wilde van al degenen, die naar deze weg tot Hem zouden bidden, niet met dien verstande, alsof de godvruchtige gebeden tot God opgezonden door degenen, die van dit huis niets wisten en diens gevolge daaraan niet denken konden, daarom verwerpelijk waren; maar hij meent, dat de zichtbare tekens van de Goddelijke tegenwoordigheid, waarmee het gezegend was, altijd verstrekken moesten tot gevoeglijke opwekking en vertroosting van gelovige smekelingen..

31. Wanneer, 1)om hier meer in het bijzonder enige gevallen te noemen, dat men in dit huis bidden zal, wanneer iemand tegen zijn naaste gezondigd zal hebben, onder de verdenking zal

liggen, dat hij zich aan het hem toevertrouwde goed heeft vergrepen, of ook anderszins zijn naaste heeft benadeeld (Exodus 22: 6 en Leviticus 5: 1-13) en hij (de naaste) hem een eed van vloek opgelegd zal hebben om zichzelf te vervloeken; en zich zo van zijn verdenking te zuiveren, en de eed van de vloek voor uw altaar, in dit huis, komen zal; d.i. inderdaad hier gedaan wordt op de heilige plaats voor Uw altaar, of ook wel met het aangezicht gekeerd naar de plaats, waar dit Uw huis staat;

1) Met vs. 31 begint Salomo zeven gevallen op te noemen, waarvoor hij smeekt, dat de Heere God zich als een Verhoorder van het gebed mag openbaren. In het Hebreeuws Eth-ascher. Dit kan men wel door wanneer vertalen, maar o.i. is de vertaling beter: Wat nu betreft, indien..

32. Hoor Gij dan in de hemel, omdat daarbij Uw naam als die van de almachtige en rechtvaardige God aangeroepen wordt, en doe, en richt uw knechten, die met elkaar in proces liggen, veroordelende de ongerechtige, die of het onrecht gedaan heeft en zich toch door een valse eed heeft trachten te zuiveren, of die zonder grond zijn naaste in verdenking heeft gebracht en op lichtzinnige wijze hem tot een eed genoodzaakt heeft, gevende also zijn weg op zijn hoofd, en rechtvaardigende de gerechte, gevende hem naar zijn gerechtigheid, 1) door zijn onschuld door bijzondere goddelijke gunstbewijzen aan het licht te brengen.

1) Het staat een godvrezend mens vrij God te bidden, dat Hij zijn rechtvaardige zaak handhave; maar men mag uit vleselijke wraakzucht de naaste geen kwaad toewensen. De eed is een gebed, een plechtige aanroeping van God tot getuige van de waarheid; de meined is niet slechts leugen, maar een vermetele bespottung van God; maar God laat niet met zich spotten (Gal. 6: 7 Exodus 20: 7). Bedenk, wanneer gij zweert, dat gij voor het altaar, dat is voor de richterstool van de heilige en rechtvaardige God staat, die lijf en ziel kan verderven in de hel. Waar de eed niet meer heilig gehouden wordt, gaan volk en gaat te gronde (Zach. 8: 16vv.).

Het gewoon gebruik om bij de Tempel en bij het Altaar te zweren (MATTHEUS. 28: 16,18) schijnt uit deze veronderstelling geboren te zijn, hoewel dit de mening van Salomo niet geweest zij, omdat hij alleen spreekt van een eed, gedaan vóór of met het gezicht naar het altaar om het bedrijf des te plechtiger te maken..

34. Hoor Gij dan in de hemel, en vergeef de zonde van uw volk Israël en breng hen, die door de vijanden als krijgsgevangenen zijn meegevoerd naar een vreemd land, weer in het land, dat Gij hun vaders gegeven hebt, 1) tot hen die daarin zijn terug gebleven en voor hun redding in Uw tempel hebben gebeden.

1) De overwinnende vijand is de roede en gesel, waarmee de Heere een volk tuchtigt, opdat het uit zijn gerustheid ontwaakt, zijn zonden belijde, zich tot Hem bekeert en het nagelaten smeken weer leert. Van hen, die in de strijd gevangen worden en ver van hun vaderland onder een vreemd juk leven moeten, geldt het woord van de Heere (Luk. 13: 2). Daarom moeten zij, die het goed gaat in het vaderland voor hen bidden, gelovig aan het woord (Psalm 146: 7. 146.7)..

35. Als de hemel gesloten zal zijn, een andere straf, waarmee Gij de afval van U bedreigt (Leviticus 26: 19; Deuteronomium 11: 17; 28: 23) dat er geen regen is, en er also duurte en hongersnood ontstaat, omdat zij tegen U gezondigd zullen hebben; en zij in deze plaats bidden, en uw naam belijden en van hun zonde van de afval zich bekeren zullen, als Gij hen geplaagd

1) zult hebben, en hen door kastijding weer tot U terug te voeren;

1) Beter: Als Gij hen verootmoedigd zult hebben. Verootmoedigd door de plagen en straffen hun toegezonden. Daarop ziet ook in het volgende vers de uitdrukking: omdat Gij hun zult geleerd hebben de goede enz., n.l. niet door de wet en de profeten, maar in dit geval door de verdrukkingen; waarmee de Heere hen verdrukt zal hebben..

36. Hoor Gij dan in de hemel en vergeef de zonde van uw knechten de koningen, en van uw volk Israël, de onderdanen, als (beter omdat 1)) Gij hun zult geleerd hebben de goede weg, waarop zij wandelen zullen; en geef regen op uw land, 2) dat Gij uw volk tot een erfenis gegeven hebt.

1) Omdat God Zijn volk leert en het bij het niet opvolgen van Zijn geboden door kastijdingen op de goede weg terug zoekt te brengen, zo wil Hij ook vergeven wanneer het de straf als een goddelijke tuchting erkennende, berouwvol tot Hem vlucht..

2) Omdat vruchtbare tijden zo dikwijls in plaats van als bewijzen van Gods goedheid tot boete en bekering te leiden, tot weelde, brasserie en lichtzinnigheid voeren, zo sluit de Heere soms Zijn hemel. Dan moeten wij echter niet over Hem maar over onze zonden klagen (Klaagt. 3: 39) en erkennen, dat alle menselijke moeite en arbeid om brood uit de aarde te doen voortkomen, vergeefs is, wanneer Hij niet in de hemel regen en vruchtbare tijden geeft..

Eerst vergeven en dan zegenen. Bekering, vergeving en zegenen. Niet omgekeerd. God wil dan alleen Zijn volk bezoeken met Zijn zegeningen, als het ootmoedig met Hem wandelt. God kan dan alleen Zijn gunstrijk aangezicht over hen verheffen, wanneer de zonde en schuld door Hem vergeven is..

38. Alle gebed, alle smeking die van enig mens, enkele personen of van al uw volk Israël gezamenlijk, gebeuren zal; als zij erkennen, een ieder de plaag van zijn hart, 1) ze als een door U gezonden kastijding voor de zonden erkennen, en een ieder zijn handen in dit huis uitbreiden zal;

1) De plaag van het hart te erkennen is hier niet, of niet alleen, smart voelen over de zonde, maar de kastijding erkennen als een straf van God over hun zonden, een droefheid over de zonde als zonde, die tot waarachtige bekering leidt..

39. Hoor Gij dan in de hemel, de vaste plaats van uw woning, en vergeef, en doe, en geef een ieder naar al zijn wegen, 1) zoals Gij zijn hart kent: 2) want Gij alleen kent het hart van alle kinderen van de mensen, 3) om een ieder naar zijn doen, naar de vruchten van zijn werken, te kunnen geven (Jer. 17: 10).

1) Salomo smeekt hier, dat de Heere hen, wanneer zij met een waar bezwaard hart tot Hem komen, vergeven moge. Een ieder naar zijn wegen geven wil hier niet zeggen, dat de Heere deze kennende, al naar dat hij berouw heeft, wel of niet moge vergelden naar zijn toestand, d.i. vergeven of niet vergeven; maar de koning stelt hier twee gevallen, waarvan hij het ene noemt en het andere niet. Het ene is, dat zij de plagen van het hart erkennen en het andere is (wat hij verzwijgt), dat zij dat niet doen. Welnu, wil hij zeggen, als zij komen, dan zult gij hen vergeven, maar als zij in hun zonde blijven en de plagen niet erkennen, dan zult Gij uw aangezicht voor hen verbergen..

2) D.i. zoals het voor ieder naar de toestand van zijn hart, of naar zijn gezindheid nuttig is..

3) De verhoring leidde hij af van Gods deugden en volmaakheden: a. Van de alwetendheid van de Heere. Gij alleen kent het hart van alle mensenkinderen, niet alleen de plagen van hun hart, hun verschillende noden en zwarigheden, maar Gij kent insgelijks de begeerten en voornemens van hart, de oprechtheid of de geveinsdheid hiervan; Gij weet welke gebeden hartelijk of welke lippenwerk zijn. b. Van Zijn rechtvaardigheid. c. Van Zijn barmhartigheid..

40. Opdat zij U vrezen, door de uitgestane nood voor de vloek van de zonde gewaarschuwd en door de verlangde gebedsverhoring U door nieuwe dank verbonden, al de dagen, die zij leven zullen in het land, dat Gij onze vaders gegeven hebt.

1) De nood leert bidden, maar dikwijls slechts zo lang als hij daar is. God kent ons hart en weet of ons bidden slechts een voorbijgaande opwekking is, of dat wij ons waarachtig tot Hem bekeerd hebben. Hoe geheel anders zouden dikwijls onze gebeden luiden, wanneer wij bedachten, dat wij met Hem spraken, die ons hart met zijn verborgenste en geheimste gedachten, neigingen en wensen kent..

De vrucht van de verhoring van onze gebeden moet zijn, dat wij niet alleen in tijd van nood en druk, maar altijd zolang wij hier leven de Heere vrezen en in Zijn wegen handelen..

41. Zelfs ook aangaande de vreemde, 1) die van uw volk Israël niet zal zijn, maar een heiden, maar uit een ver land omwille van Uw naam komen zal, van Wiens eer en heerlijkheid hij gehoord zal hebben, en Wie hij zich nu gedwongen voelt eer te bewijzen.

1) Salomo veronderstelt niet, dat hij zal komen, maar houdt er zich van verzekerd. Dit blijkt duidelijk uit de tussenzin van vs. 42, waar hij zegt dat zij horen zullen. De grote Naam en de sterke hand en de uitgestrekte arm van de Heere was overal en aan alle zijden bekend geworden. Van die arm had een Bileam in Mesopotamië reeds gehoord, en daarvan zouden de vreemden nog verder horen. En waarom vraagt Salomo ook dit? Opdat, zegt hij in vs. 43, de volken van de Naam van de Heere zouden kennen, d.i. tot de erkenning komen van het heilig en waarachtig Wezen van de Heere, dat de God van Israël de enige ware God is, die hoort en verhoort. Salomo als type van Hem, die heersen zal van de zee tot aan de zee en van de rivier tot aan de einden van de aarde, heeft hier de uitbreiding van het Godsrijk onder alle volken op het oog. Enigszins klinkt ons hier tegen, de bede van het Allervolmaaktst Gebed: "Uw Naam worde geheiligd."

43. Hoor Gij dan in de hemel, de vaste plaats van Uw woning en doe naar alles, waarom die vreemde¹⁾ tot U roepen zal; opdat alle volken van de aarde uw naam kennen, als zij zo krachtig ervaren, dat in die naam alleen hulp te vinden is, om U te vrezen, terwijl zij hun valse goden vaarwel zeggen, zoals uw volk Israël, en om te weten, dat uw naam genoemd wordt over dit huis²⁾ dat Ik gebouwd heb, dat Gij Uw goddelijk bestuur en werk in dit huis openbaar wilt laten worden.

1) De geschiedenis maakt van geen gevallen melding, dat reeds in de Salomonische tempel buitenlanders hebben aanbeden; wel echter werd het in deze bede uitgesprokene vervuld na de ballingschap. Josephus vertelt van Alexander de Grote (336-323 v. Chr.) en Ptolemeus Philadelphus (284-246 v. Chr.) en het 2e boek der Makkabeeën (2 Makk. 3: 1vv.) van Seleukus Philopator (186-175 v. Chr.) hoe zij de tempel te Jeruzalem bezochten en begiftigden. Ten tijde van het Nieuwe Testament gebeurde het dikwijls dat godvruchtige heidenen voor hun godsdienstige behoeften in de tempel van de Heere bevrediging zochten (MATTHEUS. 2: 1vv. Luk. 7: 2vv. Hand. 8: 27vv.), zoals dan trouwens ook de Herodiaanse tempel een afzonderlijk voorhof voor de heidenen had. Voor het overige werd het streven van Salomo naar algemeenmaking van de geopenbaarde godsdienst, dat nog het ware en op Gods Woord gegrond is (Jes. 56: 7) later een ander (1Ki 11: 8)..

2) Zoals Salomo bekent, dat het huis dat hij gebouwd heeft, Hem niet bevatten kan, Die de hemel der hemelen niet vermogen te bevatten, zo betuigt hij ook, dat het verbond, dat God met Israël gemaakt heeft, niet alle andere volken van het heil uitsluit, maar tot doel heeft alle volken tot erkenning van de waarheid te brengen. Bidt reeds een Salomo daarvoor, dat dit doel bereikt mag worden, hoeveel te meer past het dan ons voor de bekering van de heidenen te bidden en het onze te doen, dat de volken, die nog in duisternis en schaduw van de dood zitten, tot Hem komen, Die God voorgesteld heeft voor alle volkeren als een licht tot verlichting van de heidenen. Hoopt Salomo, dat de heidenen, wanneer zij van de grote daden van God, die Hij aan Israël gedaan heeft, horen, zich tot die God bekeren zullen, hoeveel te meer is dit te hopen, wanneer hun de oneindig veel grotere weldaden in Christus Jezus verkondigd worden. Maar hoe zullen zij prediken, als zij niet gezonden worden? (Rom. 10: 14vv.) De erkenning van Gods naam werkt noodzakelijk de vrees van God. Wanneer de laatste bij de mens of bij een geheel volk ontbreekt, dan ontbreekt de ware erkenning van God, hoezeer men zich op verlichting en gelouterde godsdienst beroeme moge..

44. Wanneer uw volk in de strijd tegen zijn vijand uittrekken zal door de weg, die Gij hen heen zenden zult, 1) op een op Uw bevel, of ten minste met Uw goedkeuring ondernomen veldtocht, en zullen daar buiten in het leger tot de HEERE bidden naar de weg van deze stad, met het aangezicht naar deze stad gekeerd, die Gij verkoren hebt, en met het aangezicht naar dit huis, 2) dat ik uw naam gebouwd heb;

1) In het Hebreeuws *Bedèrek ascher thischlacheem*. De strijd wordt hier daarom voorgesteld als een weg, waarop de Heere zelf Zijn volk zou leiden, een zich te verdedigen tegen een binnenlandse of tegen een buitenlandse vijand..

2) Omdat de Heere God, die hen gezonden had op die weg, in dit Huis Zijn woning had verkozen..

45. Hoor dan in de hemel hun gebed en hun smeking, en voer hun recht uit, 1) de rechtvaardige zaak, waarvoor zij strijden en schenk hun de zege.

1) Een volk, dat ten strijde trekt, moet voor alles zeker zijn, dat het de weg gaat, die God het zendt. Een rechtvaardige oorlog is slechts daar, waar met God voor Gods zaak en recht en gerechtigheid gestreden wordt..

47. En zij daarna, zoals dit reeds evenzeer bij die bedreigingen vooruitgezien is (Leviticus 26: 41 Deuteronomium 30: 1vv.) in het land, waar zij gevangen weggevoerd zijn, weer aan hun hart brengen zullen, dat zij het zich ter harte nemen, zodat zij zich bekeren, en tot U smeken in het land van hen, die ze gevangen weggevoerd hebben zeggende: (vgl. Psalm 106: 6 Dan. 9: 5). Wij hebben gezondigd, zijn van het rechte pad afgeweken, en hebben verkeerd gedaan, wij hebben goddeloos gehandeld,

1) hebben ons tegen U verzet en dus gerebelleerd;

1) Drie woorden worden hier gebruikt, die elk een afzonderlijke betekenis hebben. Zondigen betekent hier: afglijden van de weg van de rechtvaardigheid, het recht van God opzij zetten. Verkeerd doen, bewust het recht verkeren en goddelooslijk handelen is, tegen God metterdaad opstaan..

49. Hoor dan in de hemel, de vaste plaats van uw woning, hun gebed en hun smeking en voer hun recht uit 1) (2 Kronieken 6: 39).

1) Hij smeekt dan, dat God hun gebeden verhoren, hun recht tegen hun vijanden uitvoeren en de vijanden bewegen mocht en medelijden met hen te hebben. God heeft het hart van een ieder van de mensenkinderen in Zijn hand en wanneer het Hem behaagt, kan Hij de sterke stroom van verdrukking en gewelddoening een tegenstrijdige keer doen nemen of doen stilstaan, zodat zij, die de wreedste verdrukken en vervolgers van Gods volk waren, hen gunstig en zachtmoedig behandelen..

50. En vergeef, overeenkomstig Uw goddelijke belofte (Leviticus 26: 44vv. Deuteronomium 30: 3vv. 30.3) aan uw volk, dat zij tegen U gezondigd zullen hebben, en al hun overtredingen, waarmee zij tegen U overtreden zullen hebben; en geef hun barmhartigheid voor het aangezicht van hen, die ze gevangen houden, 1) opdat zij zich over hen ontfermen, 2) en hen weer vrij laten.

1)Letterlijk: En maakt ze ontferming voor degenen, die hen gevangen hebben genomen, opdat zij zich over hen mogen ontfermen. Salomo smeekt hier, dat de Heere de harten van de vijanden zo moge neigen, dat zij Zijn volk weer vrij laten uitgaan. De koning treedt hier als het ware op als een priesterlijk voorbidder voor zijn volk en draagt het met al zijn noden, maar ook met al zijn zonden en ongerechtigheden op aan de God van alle ontferming..

2)Gerechtigheid verhoogt een volk, maar de zonde is een schandvlek van de natiën (Spreuken 14: 34). Daarvan is het volk Israël het levend bewijs, voor alle tijden tot een waarschuwing (1 Kor. 10: 11). De Heere heeft geduld met elk mens en ook met gehele volken en staten, want Hij weet: er is geen mens, die niet zondigt. Als echter de rijkdom van Zijn goedertierenheid, lankmoedigheid en geduld veracht wordt, en een volk zich aan verharding en onboetvaardigheid overgeeft (Rom. 2: 4vv.), zo verwerpt Hij het van voor Zijn aangezicht en wist het uit, zoals men een schotel uitwist (2 Koningen 21: 13), zodat het ophoudt een volk, een rijk te zijn. De wereldgeschiedenis is reeds een wereldgericht. De toorn van God over alle goddeloosheid van de mensen is niet slechts een Bijbelse spreekwijze, maar een vreselijke waarheid, die hij, die niet horen wil, ervaren moet. Het woord: "er is geen mens, die niet zondigt," mag niet tot verontschuldiging van de zonde, als zijnde een natuurlijke zwakheid, misbruikt worden, het moet ons veeleer vermanen en waarschuwen, dat wij haar, die altijd voor de deur ligt, niet ter wille zijn, maar heersen over haar (Genesis 4: 7) want wie de zonde doet is een dienstknecht van de zonde (Joh. 8: 34). De bekentenis: wij hebben gezondigd, enz., moet uit de diepte van het hart komen en met de bekering van de gehele ziel tot de Heere verbonden zijn, want slechts hij kan alleen vergeving van zonden ontvangen, in wiens gemoed geen valsheid is (Psalm 32: 2). Maar hoe dikwijls wordt op boete- en bededagen deze bekentenis slechts met de mond uitgesproken! Hoe kan men dan op verhoring van de gebeden, op genade en ontferming hopen? De Heere, die de harten van de mensen leidt als waterbeken, kan ook onze vijanden een verzoenlijk en barmhartig hart schenken, zoals Israël dit ondervonden heeft. Daarom en niet om de verdelging van onze vijanden moeten wij bidden..

53. Want om nogmaals op deze grond van de verhoring terug te komen, die ik U als koning van Israël steeds weer voorleg: want Gij hebt hen U tot een erfdeel afgezonderd, uit alle volken van de aarde; zoals Gij gesproken hebt door de dienst van Mozes, uw knecht (Exodus 19: 5vv.), als Gij onze vaders uit Egypte leidde, Heere HEERE!

In goede volgorde spreekt Salomo eerst (vs. 31-40 van de gebeden van de Israëlieten aan de plaats van het heiligdom, daarna van de gebeden van de vreemden (vs. 41-43), eindelijk van de gebeden van de Israëlieten, die, omdat zij zich niet in Jeruzalem bevinden, zich daarmee vergenoegen moeten, hun gezicht naar de tempel heen te richten (vs. 44-50). Met een bepaald doel ook zijn juist zeven gevallen door hem genoemd, waarin gebeden op de plaats van het Heiligdom of met het aangezicht daarheen gekeerd, voor de Heere gebracht worden, omdat het zevental als het heilige verbondsgetal beter dan elk ander, geschikt was om daarin de aan God gerichte smekingen samen te vatten..

Aan het slot van zijn bede doet de koning een beroep op de bijzondere betrekking, die de Heere God op dit volk heeft. Hij heeft hier niet alleen het heil van het volk op het oog maar bovenal de eer van God. Zoals Mozes eenmaal de Heere daarop wees, zo ook pleit Salomo daarop, opdat nooit de vijand zou kunnen zeggen, dat het Israël's God aan macht ontbreekt, een hen te beschermen..

III. Vs. 54-66. Na voleindiging van het gebed staat Salomo van zijn knieën op, treedt naar de gemeente toe die, omdat de Heere vuur van de hemel laat vallen en de offers op het

brandofferaltair ontsleekt, in plechtige aanbidding is neergevallen. Salomo zegent haar onder grootmaking van de Heere, en met een voorbede voor de toekomst, en brengt vervolgens zeven dagen rijke offers, waarna het zevendaagse Loofhuttenfeest met zijn sluitings-plechtigheid op de achtste dag gehouden wordt. Daarna laat hij de gemeente van zich gaan, en iedereen begeeft zich welgemoed weer naar huis (Vergelijk 2 Kronieken 7: 1-11).

54. Het geschiedde nu als Salomo voleind had dit gehele gebed, zoals het in de vorige passage woordelijk is meegedeeld, en deze smeking tot de HEERE te bidden, en in hetzelfde ogenblik dat hij dit geëindigd had vuur van de hemel viel en de op het brandofferaltair toebedeide offers verteerde (2 Kronieken 7: 1vv. Leviticus 9: 24) dat hij van voor het altair van de HEERE opstond, met een verheugd hart, omdat hem daarmee het dadelijk bewijs van de verhoring van zijn gebed gegeven was, van het knielen op zijn knieën, met zijn handen uitgebreid naar de hemel.

56. Geloofd¹⁾ zij de HEERE, die aan zijn volk Israël rust ²⁾ gegeven heeft, naar alles, wat Hij gesproken heeft beloofd heeft! (1Ki 3: 17" Deuteronomium 12: 9); niet een enig woord is er gevallen, on vervuld gebleven, van al zijn goede woorden, die Hij gesproken heeft door de dienst van Mozes, zijn knecht (Jozua 21: 44vv.; 23: 14).

1) Wanneer Hij het volk zal zegenen, begint hij met God te danken voor de grote en oneindige weldaden, die Hij geschonken had. Hij vergelijkt de zegeningen met de belofte, die de Heere gedaan had, opdat God de eer mocht ontvangen voor al Zijn trouw en goedertierenheid..

2) Hij dankt God, die hem gegeven had, hij zei niet rijkdom, eer, macht en de overwinning over hun vijanden, maar ruste, zijnde deze als het ware voor de voornaamste en wezenlijke zegening te achten. Laten zij, die daarmee bewelddadigd zijn, zich tevreden houden, ofschoon zij ook vele andere zegeningen moeten missen..

57. De HEERE, onze God, zij dan ook verder met ons, zoals Hij geweest is met onze vaders; Hij verlate ons niet, 1) en begeve ons niet zoals Hij beloofd heeft (Deuteronomium 31: 6,8 Jozua 1: 5).

1) Van God verlaten is niet hij die het slecht gaat, maar hij die opgehouden heeft zijn hart tot Hem te neigen. Hij verlaat slechts hen, die Hem verlaten (Psalm 9: 11).

58. Neigende tot Zich ons hart, om in al zijn wegen te wandelen, en om te houden zijn geboden, en zijn instellingen en zijn rechten, die Hij onze vaders geboden heeft, opdat wij zo gespaard mogen blijven van het door Mozes geprofeteerde woord van het onheil (Leviticus 26: 14vv. Deuteronomium 28: 15vv.).

59. En dat deze woorden, waarmee ik voor de HEERE gesmeekt heb (vs. 25vv.), mogen nabij zijn voor de HEERE, onze God, dag en nacht; 1) opdat Hij het recht van zijn knecht (de

koning) uitvoert en het recht van zijn volk Israël, elk een dagelijks op zijn dag, naar iedere behoefte op elke dag;

1) Wat Salomo hier smeekt is volkomen vervuld in Hem, van Wie hij het doorluchtig voorbeeld was, in Christus Jezus, Wiens gebeden altijd zijn voor het aangezicht van de Heere, opdat deze het recht van Zijn volk moge uitvoeren en de zaak van Zijn Gemeente handhaven..

60. Opdat alle volken van de aarde weten, ziende in Israël, in koning en onderdanen het voorbeeld van een waarlijk gezegend volk, dat de HEERE die God is, 1) niemand meer;

1) Dat de Heere God is en niemand meer, blijkt uit niets zo duidelijk als uit de verkiezing en leiding van het volk van Israël, waaraan Hij zich in Zijn macht en heerlijkheid, heiligheid en gerechtigheid, trouw en barmhartigheid geopenbaard heeft (Psalm 145: 3-12). Er is geen beter bewijs voor het bestaan van een enig levend God, dan de geschiedenis van Israël..

61. En uw hart volkomen zij met de HEERE onze God, geheel en alleen aan Hem overgegeven¹⁾ om te wandelen in Zijn instellingen en Zijn geboden te houden, zoals het is op deze dag, waarop gij u zo recht tot Hem voelt heengetrokken.

1) Wie zich aan Hem toevertrouwen wil, moet zich geheel en al aan Hem toevertrouwen, alle halfheid is Hem een gruwel; de lauwen zal Hij uit Zijn mond spuwen..

Salomo wekt hier het volk op tot een volkomen wandelen in de instellingen van de Heere. Zal zijn gebed verhoord worden, dan is het nodig, dat Israël wandelt in die instellingen. Niet, omdat dit op zichzelf de grond is van de verhoring van het gebed, maar omdat de Heere het eist en Hij in de rechte weg alleen Zijn zegen wil schenken..

62. En de koning en geheel Israël met hem, offerden, hierna, nadat ook de zegening van de gemeente was afgelopen, onder de muziek en het gezang van de priesters en Levieten (2 Kronieken 7: 6) slachtoffers 1) voor het aangezicht van de HEERE.

1) Hiermee betuigen zij op een plechtige wijze, dat de Heere hun God was en het schijnt, dat deze offeranden op het altaar gelegd zich in gereedheid, om geofferd te worden, voordat Salomo zich gebed begon, en dat op het eindigen van het vuur uit de hemel is gekomen en de offeranden verteerd heeft. Dit was een andere blijk van Gods aanwezigheid in dit huis en een nadere bevestiging van het getuigenis hierover door middel van een wolk gegeven; want het vuur uit de hemel betoonde, hoe welgevallig de offeranden waren, die op deze plaats geofferd worden.

63. En Salomo offerde op deze eerste en de zes volgende dagen van het feest (van 8-14 van de maand Ethanim vs. 2) ten dankoffer, dat Hij de HEERE offerde voor zich en zijn volk, tweeëntwintig duizend runderen en honderdentwintigduizend schapen dagelijks over de 8.000 runderen en over de 17.000 schapen. Alzo hebben zij het huis van de HEERE ingewijd, 1)de koning en al de kinderen van Israël.

1) Dat was een heilige kerkwijding. O, hoe geheel anders worden de aanwezige gemeenlijk gehouden, zij zijn veeleer af te keuren dan te prijzen om het zondige misbruik, dat daarbij de overhand gekregen heeft.

64. Op deze dag heiligde de koning het middelste van de voorhof, dat vóór het huis van de HEERE was, het gehele inwendige voor het tempelhuis gelegen deel van de priestervoorhof tot een offerplaats, buiten het brandofferaltaar, omdat hij daar het brandoffer en het spijsoffer 1) bereid had, mitsgaders het vet van de dankoffers: want het koperen altaar, dat voor het aangezicht van de HEERE was (zie 6: 16), hoewel twaalf el in het vierkant metende en alzo een tamelijk grote hoeveelheid offervlees kunnende bevatten, was nochtans te klein, om de brandoffers en de spijsoffers en het vet van de dankoffers te vatten, die men allen in de loop van het zevendaagse feest de Heere daar toebracht.

1) Hieronder hebben we te verstaan het gewone Morgen- en Avond-offer met zijn Spijsoffer.

65. Op dezelfde tijd ook hield Salomo het feest van de loofhutten dat in deze tijd viel, en geheel Israël met hem, een grote gemeente, van de ingang af, van de uiterste grens in het noorden, namelijk het gebied van de stad Hamath aan de Orontes (Numeri 34: 8; 2 Samuel 8: 6) "2 Samuel 8: 6) tot de rivier van Egypte, de tegenwoordige Wady el Arisch in het uiterste zuiden (Numeri 34: 5) voor het aangezicht van de HEERE, onze God, zeven dagen (van 8-14 van de maand), en nogmaals zeven dagen, (van 15-21 van dezelfde maand Ethanim), zijnde tezamen veertien dagen, waarvan alzo de eerste helft voor het feest van de tempelwijding, de tweede helft voor het loofhuttenfeest.

66. Op de achtste dag na het einde van de op deze dag van de loofhuttenfeest vallende sluitingsplechtigheid (Leviticus 23: 33vv.) liet hij het volk gaan, zodat zij op de 23ste dag van de maand weer konden huiswaarts keren (2 Kronieken 7: 10), en zij zegenden de koning 1) namen afscheid van hem op de 22ste van de maand; daarna gingen zij de volgende morgen naar hun tenten, blijde en goedsmoeds, over al het goede, dat de HEERE aan David, Zijn knecht, en aan Israël, Zijn volk, door de gelukkige voleindiging van de tempelbouw gedaan had.

1) Zoals Salomo zijn volk, zo wenste ook het volk zijn koning Gods zegen. Slechts die vorst kan van zijn onderdanen verlangen, dat zij voor hem bidden, die ook voor hen bidt. Heil het land waarin vorst en volk elkaar het goede toewensen en voor elkaar bidden, want daar zullen goedertierenheid en waarheid elkaar ontmoeten, gerechtigheid en vrede elkaar kussen (Psalm 85: 11). Wanneer men God gegeven heeft wat Godes is, kan men blijde en goedsmoeds weer aan zijn dagelijkse arbeid beginnen. God te loven en te danken maakt het hart vrolijk en gewillig tot de arbeid..

HOOFDSTUK 9.

I. Vs. 1-9. In de nacht, volgende op de inwijding van de tempel, verschijnt de Heere evenzo, als Hij vroeger spoedig na Salomo's troonsbeklimming gedaan had, deze in de droom, en belooft hem de verhoring van alle door hem gedane voorbeden en gebeden, wijst hem echter ook op de verwoesting van de tempel, die Israël treffen zal, als het niet op de weg van de goddelijke geboden blijft wandelen, maar zich aan de dienst van vreemde goden overgeeft (Vergelijk 2 Kronieken 7: 11-22).

1. Het geschiedde nu als Salomo voleindigd had te bouwen, zoals in 6 en 7 verteld is, het huis van de HEERE op de berg Moria, en het huis van de koning op de berg Sion en al de begeerte van Salomo, die hem gelust had te maken, in verbinding met zijn hoofdgebouwen.

2. Dat de HEERE ten anderen maal, of in de nacht volgende op de eerste dag van de inwijding (8: 1-65) of in die, die volgde op de dag van de sluiting van het veertiendaagse feest (8: 65vv.) aan Salomo verscheen, in de droom, zoals Hij hem de eerste maal (3: 4vv.), in Gibeon verschenen was.¹⁾

1) Het doel van de verschijning van God lag nu niet alleen, of niet zozeer in het uitspreken van de verzekering, dat Hij zijn gebed verhoord had bij de inwijding van de Tempel gedaan, als wel hierin, dat de Heere in vs. 6 en 7 erop wijzen wil, dat de Tempel op zichzelf hen niet zal vrijwaren van de straf, indien het volk de Heere God verlaat en zich voor andere goden neerbuigt. De Heere verzekert hier, dat de vastheid van Salomo's heerschappij verbonden was aan de standvastigheid van zijn getrouwheid aan God en eveneens dat Israël alleen dan zou mogen rekenen op de zegen van God, indien het volk in Zijn instellingen zou wandelen..

7. Zo zal Ik, Ik heb dit reeds te voren door Mozes doen aanzeggen (Deuteronomium 28: 63vv.; 29: 22vv.), Israël uitroeien van het land, dat Ik hun gegeven heb; en dit huis, dat Ik Mijn naam geheiligd heb, zal Ik van Mijn aangezicht wegwerpen; en Israël zal tot een spreekwoord en spotrede zijn ¹⁾ onder alle volken.

1) De goddelijke bedreiging is woordelijk vervuld. Geen volk ter wereld is zoals Israël tot een spreekwoord geworden. Enig als het staat in zijn uitverkiezing uit alle volken, zo enig staat het ook in zijn verwerping en zijn ten ondergaan in de wereldgeschiedenis; tot heden toe is het 't levend getuigenis aan de ene zijde van de reddende liefde en genade, aan de andere zijde van de heiligheid, waarachtigheid en straffende gerechtigheid Gods, en het predikt door zijn geschiedenis aan alle volken de eeuwige waarheid, die de profeet Azaria de koning Aza voorhield: "Zult gij Hem verlaten, zo zal Hij ook u verlaten" (2 Kronieken 15: 2). Toen ten gevolge van de volkomen afval de door Salomo gebouwde tempel vernield werd, hield Israël op een zelfstandig rijk te zijn, en werd in ballingschap gevoerd; en toen na opbouw van de tweede tempel het de grote Zoon van David, zijn beloofde, ware en eeuwige Koning, waarin alle volken van de aarde gezegend zouden worden, verwierp, werd deze tempel vernield om niet weer herbouwd te worden, en het volk werd over de gehele aarde verstrooid, om voor altijd op te houden een zelfstandig volk en rijk te zijn, overal veracht, gehoond, vervolgd..

8. En aangaande dit huis, 1) dat verheven zal geweest zijn, al wie daarvoor zal voorbijgaan, zal zich ontzetten en fluiten; men zal zeggen: Waarom heeft de HEERE also gedaan aan dit land en aan dit huis?

1) Hun straf zal het merkteken van hun zonden vertonen en openbaar maken. Zij verlaten de Tempel en diens gevolg verlaat God hen insgelijks, zij ontheiligden Gods huis door hun zonden en maakten het tot een gewoon huis, een huis van de zonden, en daarom ontheiligde de Heere het door Zijn oordelen en maakte het woest en tot ontzettingen. Dus gaf God zeer heilzame waarschuwingen aan Salomo, nu hij voleindigd had de Tempel te bouwen..

9. En men zal zeggen tot hen, die vol ontzetting deze vraag op de lippen nemen: Omdat zij de HEERE, hun God, verlaten hebben, die hun vaders uit Egypte uitgevoerd had, en hebben zich aan andere goden gehouden, en zich voor deze neergebogen en hen gediend; daarom heeft de HEERE al dit kwaad over hen gebracht 1) (Deuteronomium 29: 24vv.).

1) Hoe menig mens, hoe menige familie, hoe menig volk, hoe gezegend ook in ieder opzicht, is met schande en afgrijzen aan het eind gekomen. Vraagt gij: Waarom is dit geschied? men kan slechts antwoorden: daarom, dat zij de Heere, hun God, verlaten hebben; want wat de mens zaait, dat zal hij maaien. Wijs hem, die van een goddelijk gericht niets weten wil, op de tweemaal verwoeste tempel van Jeruzalem en op het door de gehele wereld verstrooide volk, dat tot een spreekwoord geworden is bij alle volken..

II. Vs. 10-28. Als een laatste samenvatting van alles wat er over Salomo's gebouwen nog te berichten valt, worden ons hier verscheidene mededelingen gedaan, deels over zijn betrekking tot Hiram, de koning van Tyrus en de hulp, die deze hem verleende, deels over de omvang van zijn gebouwen, over de arbeidskrachten, die hij zich wist te verschaffen en de middelen, die hem daartoe ten dienste stonden. Onder de laatste wordt met name genoemd, de opbrengst van de in gemeenschap met Hiram ondernomen scheepvaart op Ofir. In deze mededelingen is ingevlochten, dat na voleindiging van de bouw van het paleis, de dochter van farao de voor haar bestemde harem betrok, en, na het einde van de tempelbouw, Salomo voortaan zijn offeranden in het algemene heiligdom en niet meer op de hoogten verrichtte (Vergelijk 2 Kronieken 8: 1-18).

10. En het geschiedde na verloop van twintig jaar (van 1011-991 v. Chr.), waarin Salomo die twee huizen, waarvan in 6-8 sprake geweest is, gebouwd had, het huis van de HEERE en het huis van de koning.

11. (Waartoe Hiram, de koning van Tyrus, zoals in 5 vermeld is, Salomo van cederbomen en van dennen (cypressen) bomen. en van goud naar al zijn, Salomo's, lust opgebracht had), dat als toen de koning Salomo aan Hiram, als beloning daarvoor, namelijk voor van hem verkregen goud (vs. 14), twintig steden gaf in het land van Galilea, nauwkeuriger in het land van Galil, 1) het noordelijk deel van het latere landschap Galilea.

1) Het land Galil betekent district, landafdeling (Jos 9: 6) en men moet er door verstaan, zoals blijkt uit Jozua 20: 7 en Jes. 9: 1 dat gedeelte van het stamgebied van Nafthali, dat gelegen is

boven het meer Merom, westelijk van de Jordaan op het gebergte, en meest bewoond door heidenen of overblijfselen van de oude Kanaänitische bevolking (vgl. 2 Samuel 24: 7). Deze 20 steden waren zonder twijfel alleen zulke, waarin alleen heidenen woonden, waarom Salomo er geen moeilijkheid in vond ze aan de heidense koning van Tyrus, aan wiens gebied zij ten oosten grensden, af te staan ter vergoeding van het hem gezondene (vs. 14 9.14). Maar zij bevonden zich in een slechte toestand, en God beschikte het zo, dat zij evenwel bij Israël, tot welk gebied zij naar de wil van de Heere behoorden, bleven; Salomo werd later door de geschenken van de koningin uit Scheba (10: 10) in staat gesteld zijn schuld (120 talenten goud) te dekken. Later werd toen de naam aan een veel groter stuk land gegeven (2 Koningen 15: 29)..

13. Daarom zei hij, na de bezichtiging, tot Salomo: Wat zijn dat voor steden, mijn broeder, die gij mij gegeven hebt? En hij gaf ze de koning Salomo terug, die ze naderhand uitbreidde en met Israëlieten bevolkte (2 Kronieken 8: 1vv.), en hij (beter men) noemde ze, wegens de geringschatting van de koning van Tyrus en in navolging van hem, het land Kabul, tot op deze dag.

1) Het is de gewoonte onder vorsten elkaar met het "Broeder!" aan te spreken (20: 32 1 Makk. 10: 18; 8: 11, 30; 2 Makk. 11: 22).

2) Waarschijnlijk zal Hiram zelf deze steden met de naam; het land Kubul, dat is: verpand of voor schuld overgenomen land genoemd hebben; de geestigheid van het volk maakte daarvan lwbhk = sicut id, quod evanuit tanquam nihil, land, dat niets waard is. Dit Kabul is niet te verwisselen met het in Jozua 19: 27 genoemde, dat nog als een dorp Kabel, 4 uur zuidoostelijk van Acco bestaat..

14. En Hiram had de koning gezonden, tot voltooiing van diens vele gebouwen (vs. 15vv.), honderd en twintig talenten (Ex 30: 13) goud. 1)

1) Wel had David veel verzameld, wel had Salomo veel geïnd door belastingen, vooral van de onderworpen volken, maar de werken, die hij verrichtte, waren zo omvangrijk, dat hij noodzakelijk van Hiram deze voor die tijd een zeer grote som moest lenen. Maar waar de koning van Tyrus weigert, om de 20 steden in het noorden van Galilea daarvoor te ontvangen, omdat heeft Salomo ongetwijfeld in de 20 jaar, die hij nog geleefd heeft, zijn verplichtingen aan Tyrus volbracht..

15. Dit is nu de oorzaak van het uitschot, 1) dat de koning Salomo deed uitkomen, uit geheel Israël, om het huis van de HEERE te bouwen en zijn huis, het huis van de koning en de koningin (7: 1vv.), en Millo, het hoofdbolwerk of de citadel van de burg Sion (2 Samuel 5: 9), en de muur van Jeruzalem, binnen de omvang waarvan nu ook de tempelberg moest opgenomen worden (11: 27), mitsgaders Hazor, de oude Kanaänitische koningsstad, noordwestelijk van het meer Merom (2 Samuel 13: 23), en Megiddo, aan de zuidwestelijke zoom van de Jizreëlse vlakte (Jozua 12: 21 12.21), en Gezer, een grensstad tussen de stammen Dan en Efraïm (Jozua 10: 33; 16: 3,5).

1) Hier wordt op een ander middel gewezen, waardoor het Salomo mogelijk werd, om zijn plannen door te zetten. Letterlijk staat er: Zo stond het met de herendiensten..

19. En al de schatsteden, die Salomo had, om daarin de opbrengsten van het land in te zamelen, deels tot voeding voor zijn leger, deels tot verzorging van zijn volk in tijden van nood (Exodus 1: 11 Genesis 41: 33vv.), en de wagensteden en de steden van de ruiters, alle steden waarin hij zijn ruitery en krijgswagens had (4: 26), en wat de begeerte van Salomo begeerde te bouwen, wat hij anders nog voor zijn uitspanning bouwen wilde, in Jeruzalem, en op de Libanon, en in het gehele land van zijn heerschappij. 1)

1) Behalve van de tempelbouw en de bouw van het paleis en de verdere versterking van Sion horen wij hier alsoo gewag maken van vestingen, magazijnen en lusthuizen, die Salomo gedurende zijn regering gebouwd heeft, om daarna te vernemen, hoe hij zich daartoe arbeidskrachten en geldmiddelen verschafte. Wat nu allereerst de vestingen betreft, zo waren de steden Gezer, Baälath en de beide Beth-horons zeer gewichtige plaatsen tot bescherming van het bergland Benjamin, Efraïm en Juda tegen vijandelijke invallen van de kant van de Filistijnse vlakte; van evenveel gewicht was echter ook de ligging van Megiddo aan de zuidelijke zoom van de Jizreëlse vlakte, door welke vlakte de weg liep van de Jordaan naar de Middellandse Zee en de ligging van Hazor in het noorden van het land ter beschutting tegen Syrië. Tegen het laatstgenoemde land vooral moest Salomo op zijn hoede zijn; want zoals in 2 Kronieken 8: 3vv. verteld wordt, had hij het rijk Hamath Zeba veroverd (vgl. 2 Koningen 14: 28) en moest het in onderwerping houden; in het door zijn vader onderworpen rijk van Damascus echter had hij volgens 11: 23vv. een voortdurende tegenstander aan Rezon. Ware het bericht over de Edomiet uit koninklijk nageslacht, Hadad (in 11: 14vv.) vollediger, zodat de mening van Thénienius meer dan een bloot vermoeden zou zijn, die zegt, dat Hadad na zijn terugkeer, spoedig na het intreden van Salomo's regering, het eigenlijke bergland aan de Israëlitische oppermacht ontruikt zou hebben, totdat het dan na het uitsterven van deze dynastie aan het rijk Juda kwam, dat zijn macht door aanstelling van een stadhouder weer probeerde te doen gelden, ware dit meer dan een vermoeden, zeggen wij, zo kon ook de verdere bewering van deze geleerde, volgens welke onder Thador in vs. 18 9.18 niet Thador in de Syrische woestijn, maar het in Ezechiël. 47: 19 en 48: 28 genoemde Thamar in de woestijn van Juda kon bedoeld zijn, des te aannemelijker worden, omdat daardoor niet alleen de bijvoeging "in het land" door deze verklaring tot zijn volle recht komt (Thamar in de woestijn van Juda in het eigenlijke Palestina), maar dan ook beter passend onder Baälath, het Baälath, het Baälath-Beër of Ramath in het zuiden (Jozua 15: 24; 19: 8) zou kunnen worden verstaan, en zou dan ook de uiterste punten van het land evenzeer door twee vestingen tegen Edom beschermd maken als het middelste bergland door Gezer en Beth-horon tegen het land van de Filistijnen..

(Robinson heeft de ligging van het in Ezechiël. 47 genoemde Thamar op de plaats van het tegenwoordige Kurnub, iets zuidelijk van Baälath-Beër, menen te moeten stellen).

Terwijl in 2 Kronieken 8: 3vv. Thador in verbinding met Hamath-Zeba en met de korensteden in Hamath geheel op zijn plaats is, laat zich daarentegen op deze plaats in de opneming van Baälath en Thamar een grote sprong niet loochenen, wanneer beide namen

verklaard worden op een wijze, zoals in onze tekst gebeurd is. Wat nu verder Salomo's magazijnen betreft, zo dienden zij zeer waarschijnlijk ook tot bewaring van behoeften voor reizigers en hun lastdieren, wanneer zij, zoals met Thadmor het geval was, aan de grote handelswegen gelegen waren; in 2 Kronieken 16: 4 worden zulke magazijnsteden in het land Nafthali genoemd, en behoorden daartoe ook Baälbek of Heliopolis in Opper-Syrië, dat verscheidene uitleggers onder Baälath hebben willen verstaan. Op zijn lusthuizen heeft Salomo het oog in Prediker 2: 4vv. Hoogl. 4: 12vv.; 7: 4 en wij hebben reeds gesproken van Salomo's tuinen en vijvers bij Etham (1 Samuel 9: 5); bovendien bevinden er zich niet ver van Hesbeya een bergvlek, zeer oude ruïnen van een burg, die aan de toren doen denken op de Libanon, die tegen Damascus ziet (Hoogl. 7: 4)..

22. Maar van de kinderen van Israël maakte Salomo, overeenkomstig de wetsbepaling, geen slaaf in bovengenoemde zin, maar zij waren krijgslieden en zijn knechten, zijn hofbeambten, en zijn vorsten, hoofden in burgerlijke of militaire dienst, en zijn hoofdlieden, koninklijke adjudanten (2 Samuel 23: 18), en de oversten van zijn wagens en zijn ruiters (4: 26). 1)

1) Tot zo vele en grote werken waren zeker vele handen nodig en deze allen bezig te houden, had op zichzelf de nuttigheid, dat het, zoals men heeft aangemerkt, dienen kon tot verdrijving van de ledigheid, tot lering van handwerken, tot redding van behoeftigen, tot verbanning van nijd en oproer, omdat de onderdanen zagen, dat de schatting, die geheven werd, ten voordele verstrekke van zo velen uit hen. Immers, de armen van werk te voorzien beveiligde hen voor allerlei verzoeken..

25. En Salomo offerde nu, nadat de tempel voltooid was, niet meer zoals voorheen (3: 3) op de hoogten, maar driemaal per jaar op de drie hoofdfeesten, Pascha, het feest van de oogst en het Loofhuttenfeest (Exodus 23: 14vv.) brandoffers en dankoffers op het brandofferaltaar, dat hij de HEERE gebouwd had (1Ki 7: 23), en rookte daarop, dat voor het aangezicht van de HEERE was, 1) liet op dit, voor de in het eigenlijke tempelhuis aanwezige Heere opgerichte altaar, zijn offers ontsteken, daarmee zijn gehoorzaamheid betuigende aan de goddelijke wet (Deuteronomium 12: 4vv.), als hij het huis volmaakt had (of: "zo volmaakte hij het huis). 2) Voortaan werd de tempel als algemeen heiligdom en plaats van aanbidding voor geheel Israël gebruikt (2 Kronieken 8: 13).

1)Opzettelijk wordt dit door de heilige schrijver meegedeeld om daardoor te doen uitkomen, dat nu niet meer op de "hoogten" werd geofferd. Als straks dan ook gedurig wordt gezegd, dat het volk op de hoogten offerde, wordt dit als een zondeschuld het volk aangerekend..

2) Tot deze volmaking van het tempelgebouw door een regelmatige dienst daarin te brengen behoorde, volgens 2 Kronieken 8: 14, ook de doorvoering van de door David betreffende de priesters en Leviëten ingevoerde regeling (1 Kronieken 24-27)..

Van de Psalmen uit Salomo's tijd noemen wij hier de door een van de kinderen van Korah vervaardigde Messiaanse Psalm 45, een lofzang vol heilige vervoering op een onvergelijkelijke koning, wiens schoonheid, geestesgaven, heldenkracht, mildheid en gerechtigheid geprezen worden en die voorgesteld wordt als bruidegom op een bruiloftsdag,

als hij juist op het punt staat zijn huwelijk met een schaar edele jonkvrouwen te sluiten. Onder deze is er een bijzonder op de voorgrond gesteld als de meest bevoorrechte gemalin; tot haar wordt dan het woord gericht om haar dringend te vermanen haar volk en haar vaderlijk huis te vergeten, om door een onvoorwaardelijke overgave aan haar heer en gemaal zich hem waardig te maken. Daarop volgt een schildering van de optocht van de bruid en gevolg naar het paleis van de koning; omdat deze een nakomelingschap beloofd wordt, die hij tot vorsten zetten zal over de gehele aarde, sluit de Psalm met de gelofte van voortdurende lof, gevolgd als het ware door de echo van het lofgezag van alle volken. Hoe meer wij nu daaraan vasthouden, dat de zanger hier niet te doen heeft met de bruiloft van een aardse koning, maar met een profetisch gezicht, waarin hij de Gezalfde van de Heere, die op aarde geen gelijkenis heeft Hem waardig, in Zijn heerlijkheid en vorsten-deugden aanschouwt, en onder het beeld van een huwelijk profetisch de opneming van het oude verbondsvolk en die van alle volken der aarde voorstelt, vanwaar dan ook zijn taal immer hoger stijgt, totdat het lied in de eeuwigheid zich verliest, hoezeer wij daaraan vasthouden, laat zich echter ook aan de andere zijde niet loochenen, dat de Psalm een menigte zinnelijke rekken heeft, die zich moeilijk laten vergeestelijken, en die onvergelykelijke koning, wiens heerlijkheid met zijn betrekking tot zijn rijksgenoten het onderwerp van dit lied vormt, in zo'n geheel stoffelijk kleed verschijnt, dat, zeggen wij, er een historische grond van het geheel aanwezig is..

Dr. Filip Nicolai, toen hij omstreeks het jaar 1597 predikant te Unna in Westfalen was, in een tijd, dat te Unna en in het vorstendom Waldeck, zijn vaderland, de pest vreselijk woedde, wendde zijne liefde steeds beslister van de wereld af en tot het hoogste goed, en zijn ziel werd zo vervuld van een hemelse liefdegloed tot zijn Verlosser en Heiland, dat hij alles om zich heen vergat; het lukte hem eindelijk een werelds liefdeslied uit die tijd met duidelijke heen wijzing op Psalm 45 te hervormen in een geestelijk bruidslid van de gelovige ziel en haar hemelse bruidegom Christus Jezus, met welk lied hij niet alleen de volheid van zijn eigen hart uitstortte en de drang van zijn hart om het wereldse door het geestelijke te vervangen voldeed, maar ook tegelijk zijn doel nader kwam om zijn vroegere leerling de graaf Willem Ernst van Waldeck, tot een gelijke hemelse liefde op te wekken; het bedoelde lied is dan ook tevens een zogenoemd naamvers op de graaf. Nu op gelijke wijze menen wij, heeft een van de kinderen van Korah, misschien ten tijde dat Salomo de dochter van farao overbracht van de stad van David naar het voor haar gebouwde huis (vs. 15), een reeds bestaand bruiloftslid, dat eens bij het huwelijk van de koning gediend had, vervormd in een geestelijk bruidslid; maar niet naar menselijke willekeur, maar gedreven door en vervuld van de Heilige Geest..

28. En zij kwamen te Ofir 1) en haalden van daar of bij elk van de verschillende tochten, die zij in drie jaar (hdst. 10: 22) deden of, wat meer waarschijnlijk is, op al deze vaarten tezamen, aan goud vierhonderd en twintig talenten als ook zilver, elpenbeen, apen, pauwen en sandelhout (10: 22) en brachten het tot koning Salomo. 2)

1) Over deze scheepvaart naar Ofir, namelijk over de plaats waar deze stad ligt (naar onze opvatting van Genesis 10: 29 aan de oostkust van Arabië), zijn vele geleerde onderzoekingen in het werk gesteld geworden, zonder dat deze tot nu toe tot een vast en betrouwbaar resultaat hebben geleid. Wij stippen daarom hier slechts aan, dat anderen Ofir zoeken 1e. in het zuidelijk deel van Arabië bij de straat van Bab-el Mandeb; 2e. aan de zuidoostkust van

Afrika, bij Sofala, tegenover Madagascar; 3e. aan de Oost-Indische kust van Malabar, waar zich beneden de monden van de Indus een landschap Abhira bevond; 4e. in het Zuid-Amerikaanse Peru, terwijl men het in 2 Kronieken 3: 6 vermelde goud van Parvaïm in deze zin verklaarde "goud van de beide Peru's", d.i. Peru en Mexico. Onder deze meningen heeft de derde het meeste voor zich, omdat het zeer waarschijnlijk is, dat de naam van het oorspronkelijk aan de oostkust van Arabië gelegen Ofir, sinds de tijd dat men naar Oost-Indië voer, dit land in de wandeling mede begreep..

2) De scheepvaart naar verre landen moest niet alleen dienen om van daar schatten en goud te halen, maar hun daarvoor schatten te brengen, die de mot en de roest niet verderven en de dieven niet stelen (MATTHEUS. 6: 19vv.). De handel kan voor een volk hoogst gezegend zijn, maar ook tot een onverzadelijke geldzucht voeren, of tot weelderigheid en godvergetenheid, zoals dit bij Israël dikwijls gebleken is..

39. En Ik zal hierom, daarom 1) dat Salomo de hem op dezelfde wijze als u gestelde voorwaarde (vgl. vs. 38 met 3: 14; 6: 12; 9: 4vv.) niet vervult, maar zich met zijn volk van Mij afgewend heeft, het nageslacht van David, door afscheuring van het grootste deel 2) van Israël verootmoedigen; nochtans niet altijd, integendeel, eenmaal zal de hereniging plaats hebben van de beide rijken, in die Spruit van het huis van David, die alles weer terecht zal brengen en Wiens koninkrijk eeuwig zal zijn (2 Samuel 7: 12vv.).

1) Ahia zegt Jerobeam de reden, waarom hij koning zou zijn over tien stammen; niet om zijn goed karakter of zijn verdiensten, maar om Salomo voor diens afval te straffen. Zo moest Israël weten, dat zij niet om hun vroomheid meester waren geworden van Kanaän, maar om de goddeloosheid van de Kanaänieten (Deuteronomium 9: 4). Jerobeam verdiende deze goede post niet, maar Israël verdiende die slechte vorst. Als Ahia hem de reden zegt, waarom God het koninkrijk van Salomo's huis afscheurde, waarschuwt hij hem in acht te nemen, dat hij niet evenzo zijn voorrechten verzondigt..

2) Het is opmerkelijk, dat in dit gehele verhaal slechts van één stam aan de ene en van tien stammen aan de andere zijde sprake is, omdat toch het volk uit twaalf stammen bestond, en ook Ahia zijn mantel in twaalf stukken scheurt, en nu is het volstrekt onmogelijk, de twaalf stammen op beide rijken zo te verdelen, dat Jerobeam dientengevolge hierna werkelijk 10 stammen en het huis van David echter 1 à 2 stammen gekregen heeft. Inderdaad stond het veeleer zo, dat tot het rijk Juda behalve de stam Juda ook de stam Simeon (Jes. 19: 1-9) en de stam Benjamin (12: 21; 2 Kronieken 11: 3,23) also tezamen 3 stammen behoorden; tot het rijk van Israël daarentegen 9 stammen Aser, Nafthali, Zebulon, Manasse, Issaschar, Efraïm, Dan, Gad en Ruben. Hieruit blijkt dat de getallen symbolisch en niet rekenkundig moeten worden opgevat..

"De tien als het ronde getal en het getal van de verzameling is tegenover de één gesteld, om aan te duiden, dat geheel Israël (vgl. hoofdstuk 12: 20) van het huis van David gescheurd zou worden, en het huis van Salomo slechts één enkel doel zou behouden." Dit was de oplossing van de strijd (conflict), waarin Gods trouw aan de ene zijde, en Zijn gerechtigheid aan de andere zijde met elkaar geraakten, ten opzichte van het huis van David, toen Salomo van Hem

afvallig werd; de Heere had het nageslacht van David een eeuwig koninkrijk beloofd, en Zichzelf daarmee om zo te spreken, de handen gebonden, zodat Hij met Salomo niet op dezelfde wijze kon handelen, als met Saul was gebeurd; en toch moest Hij aan hem dezelfde gerechtigheid uitoefenen als aan de eerste koning van Israël was gebeurd. Daar wordt nu Israël als een geheel, iets volkomens, of in een uitgebreidere zin het koninkrijk (vs. 11, 31 en 34), d.i. het koninkrijk als zodanig, als uiterlijke macht en waardigheid van Salomo's hand gescheurd, wat daarentegen aan het huis van David verblijft, is een deel, en wel dat deel, waaraan de verlossing is verbonden, want deze kan niet gebroken worden, Juda met zijn middelpunt Jeruzalem (Isa 1: 1). Nu echter is van begin af aan Simeon Juda ingeplant en lang als een eigen stam uit de geschiedenis verdwenen; Jeruzalem echter behoorde oorspronkelijk tot de stam Benjamin (Jozua 18: 16 Richteren 1: 21), en ging alzo ter wille van deze stad ook Benjamin voor het grootste deel, wat zijn uiterlijk bestaan betrof, in Juda over. Wat het begrip van zijn toebehoren betreft daarentegen, zo stond Benjamin aan de zijde van Jozef of van de overige stammen in tegenstelling tot Juda (Psalm 78: 67vv. Amos 6: 6 Obadja 1: 18); zoals Jozef en Benjamin de beide lievelingszonen van Jakob van de geliefde Rachel waren, en zelf aan elkaar door de tederste liefde verbonden waren (Genesis 43: 29vv., 34; 44: 27vv.), en evenals bij de tocht door de woestijn Benjamin met Efraïm een banier had (Numeri 2: 18vv.; 10: 22vv.), zo bestond ook in David's tijd bij Benjamin, reeds om de eer van het koningschap, dat deze stam aan de stam Juda verloren had, een grote neiging tot de overige stammen en tot die ijverzucht tegen Juda (2 Samuel 19: 20; 20: 1); en dat bij David's volkstelling behalve Levi, Benjamin de enige stam is, die niet meegeteld wordt (1 Kronieken 21: 6), heeft ongetwijfeld zijn grond daarin, dat Joab het meest ertegen opzag om met deze stam in aanraking te komen en hem daarom tot het laatste bewaarde..

Een duidelijk bewijs, dat de Schrift zelf naar de geest de stam Benjamin tot de 10 stammen gerekend heeft, ofschoon ook de stam aardrijkskundig tot Juda behoorde, vindt men in Psalm 80: 3. Wij hebben hiermee hoofdzakelijk de verklaringsgrond gevonden, waarin de Heere de verdeling van het rijk in het plan van de leiding van Zijn volk opnam: de van oudsher aanwezige en op een zekere verscheidenheid in karakter en beroep berustende kiem van het onderscheid tussen Juda en het overige Israël (1 Samuel 11: 8; 15: 14; 17: 52) moest volkomen tot ontwikkeling komen, om tenslotte in een hogere eenheid over te gaan (Jes. 11: 13). Tegelijk echter is in Benjamins tweeslachtige toestand, omdat het uiterlijk aan Juda verbonden was, en innerlijk tot Israël zich getrokken voelde, aangeduid, dat de verdeling geen scheiding zou zijn, waarin de reeds nu daargestelde eenheid het veeleer voor verbastering bewaard en tot welke hogere eenheid het later teruggevoerd kon worden, dat is Jeruzalem met zijn heiligdom en zijn belofte..

Terwijl nu aan Jerobeam uitdrukkelijk gezegd wordt, dat de Heere Salomo voor het overige van zijn leven koning wilde laten blijven over het onverdeelde rijk, zo is hem daarmee elk recht ontnomen zelf iets te doen om in het bezit van het hem beloofde koningschap te geraken en zo een opstand te bewerken; hij moest de weg van David bewandelen, en geduldig leren wachten totdat de Heere zelf hem de weg tot de troon zou banen om dan ook bij verdere trouw de belofte te zien vervullen: "Ik zal met u zijn, en u een bestendig huis bouwen, zoals Ik David gebouwd heb." Dat echter Jerobeam niet als David gezind was, blijkt uit de gehele samenhang; hij liet zich door datgene, wat Ahia van Gods bedoelingen tot hem gezegd had,

verleiden de hand op te heffen tegen de koning (vs. 36vv.), waarschijnlijk door bij de onder hem staande arbeiders oproerige gedachten op te wekken, of liever, omdat naar alle schijn reeds dergelijke gedachten als vonken onder de as gloorden, probeerde hij deze gloed te voeden (vgl. vs. 37 met 12: 4)..

40. Daarom, 1) omdat hij van zijn gehele onderneming kennis droeg, probeerde Salomo Jerobeam te doden; maar Jerobeam maakte zich op en vluchtte naar Egypte, tot Sisak, de koning van Egypte, de eerste uit de 22ste of Bubastitische dynastie (1Ki 3: 1), hetgeen wellicht omstreeks het jaar 976 v. Chr. voorviel, en was in Egypte totdat Salomo stierf.

1) Niet omdat Ahia die boodschap aan Jerobeam gedaan had, maar omdat deze een opstand tegen hem bewerkstelligde (zie vs. 28). Het is wel waarschijnlijk, dat hij, n.l. Jerobeam, uit die woorden van Ahia, de Profeet, reden heeft gezien om zich door een opstand van de troon over de tien stammen te verzekeren, maar zonder oorzaak. Want de Heere had hem uitdrukkelijk laten zeggen, dat Salomo koning zou blijven over het gehele rijk, zolang hij zou leven. Wat een treffende tegenstelling tussen David en Jerobeam! Ook David had van Samuel de belofte ontvangen koning te zullen worden; maar bij hem was van een verwekken van een oproer geen sprake. Integendeel, hij wacht op de leidingen van zijn God, en niet eerder neemt hij bezit van den troon, dan toen de Heere het hem duidelijk maakte, na de dood van Saul. David was een man naar Gods hart. Jerobeam volgt zijn eigen wegen en inzichten..

III. Vs. 41-43. Tot slot van de geschiedenis van Salomo volgen nu nog, met verwijzing naar uitvoeriger bron, die ook de grond van deze geschiedenis uitmaakt, korte aanmerkingen over de duur van zijn regering, over zijn dood en de plaats van zijn begrafenis (Vergelijk 2 Kronieken 9: 29-31).

41. Het overige nu van de geschiedenissen van Salomo en al wat hij gedaan heeft en zijn wijsheid waarvan boven reeds proeven meegedeeld zijn, is dat niet geschreven in het boek van de geschiedenissen van Salomo? in het boek van de geschiedenis van de Salomonische tijd (1Ki 14: 19) dat de profeten Nathan, Ahia en de ziener Jaddi samengesteld hebben? (2 Kronieken 9: 29)

43. Daarna ontsliep Salomo met zijn vaderen 1) en werd begraven in de stad van zijn vader David, en Rehabeam, zijn zoon, werd koning in zijn plaats (1Ki 2: 10).

1) Nog had geen van de drie tegenstanders van Salomo (14vv.) iets tegen hem vermocht; want tijdens zijn leven zou het onheil nog niet over hem komen; maar hoeveel grond tot bezorgdheid was toch reeds overal voorhanden, hoe loerde de vijand reeds van alle zijden, om te kunnen inbreken! Toen David oud geworden was, kon hij gerust op zijn rijk neerzien; het had vrede van binnen en naar buiten; Israël's koning was gevreesd, hij kon aan zijn zoon een groot en heerlijk rijk nalaten. Toen Salomo oud geworden was, was het geheel anders; de koninklijke naam had zijn ontzag verloren. En reeds zag Salomo van ver de bliksemflitsen, die spoedig zich in een onweer boven zijn rijk zouden ontlasten. Of de kastijdende hand van de Heere, die toch nog zo genadig gespaard had, een vreedzame vrucht van de gerechtigheid bracht? Of Salomo zich vóór zijn dood nog tot de Heere bekeerd heeft? is een vraag,

waarover de gewijde geschiedenis het stilzwijgen beweert. Een antwoord geeft alleen de Prediker van Salomo, dat (1Ki 4: 31) in elk geval een geschrift van zijn hoogste ouderdom is. Een boete, zoals die van zijn vader geweest is, treffen wij echter ook hier niet aan. Salomo's geest en toestand was anders, het was een verzadigd zijn van de wereld en haar heerlijkheid en de bekentenis, hoe ijdel alles is; en wanneer zo de levenszatte en levensmoede koning naar iets blijvends omziet, daar is het slechts één zaak, namelijk de vrees van God..

De gelovige Jood knoopte zijn schitterendste vooruitzichten niet vast aan de naam van Salomo, maar aan die van zijn vader David, terwijl in het heidense en Islamitische Oosten altijd "Saleiman" (d.i. Salomo) hoog gevierd is..

Terecht zegt Bertheau: "Salomo heeft tot de ondermijning van de eigenaardigheid van zijn volk meer bijgedragen dan enig ander koning," slechts moet men de oorzaak daarvan niet alleen zoeken daarin, dat hij het tot de akkerbouw aangewezen volk tot een handeldrijvend volk maakte en zijn prachtige gebouwen, zijn harem en zijn schitterende hofhouding vreemdsoortige verschijnselen waren in Israël; de eigenlijke, de hoofdoorzaak was deze, dat hij door invoering en duldend van vreemde afgodische eredienst, de godsdienst van zijn volk, waaruit alle eigenaardigheden ten opzichte van andere volken voortvloeiden, ondermijnde; dat was de worm aan de wortel van het rijk en van het volksleven..

HOOFDSTUK 12.

VERDELING VAN SALOMO'S RIJK.

I. Vs. 1-24. Na de dood van Salomo, als diens zoon Rehabeam zich wil laten huldigen, geven de tien stammen hun plan om zich van het huis van David los te scheuren en een eigen koninkrijk te vormen, niet onduidelijk daardoor te kennen, dat zij niet naar Jeruzalem tot de huldiging opkomen, maar Rehabeam dwingen naar Sichem, de hoofdstad van Efraïm, te komen, opdat hij daar de huldiging ontvangt, terwijl zij Jerobeam uit Egypte roepen, om bij de daar ter plaatse bijeengeroepen volksvergadering aanwezig te zijn. Zij stellen daar de koning als voorwaarde van hun onderwerping aan zijn regering voor, de belofte van verlichting van de door Salomo opgelegde diensten; deze wil hun na verloop van drie dagen antwoord geven op hun vordering; hij gaat nu eerst met de oudere raadslieden uit de tijd van zijn vader Salomo te rade, daarna met de jongere, die met hem opgegroeid zijn, welk antwoord hij aan het volk geven zal. Hij verlaat echter de raad van de oudsten, die wilden, dat hij de ontevredene gemoederen, door tegemoetkoming aan hun bezwaren, tot bedaren zou proberen te brengen, en op de dag van de beslissing spreekt hij overeenkomstig de raad van de jongeren met harde en overmoedige woorden de tien stammen aan, die zich daarna terstond van het huis van David afscheiden, en op een latere volksvergadering Jerobeam tot hun koning verkiezen. Als Rehabeam op de genoemde dag van de beslissing de gevolgen van zijn dwaze handelwijze ziet, wil hij door toedoen van Adoram, opnieuw met de tien stammen onderhandelen, maar moet overhaast de vlucht nemen uit Sichem, ten einde niet evenals zijn rentmeester in de volksoploop om te komen; als hij daarna van Jeruzalem uit een veldtocht onderneemt, om met geweld van wapens de afvalligen onder zijn gehoorzaamheid terug te brengen, treedt het woord van de Heere verhinderend tussenbeide en hij moet met zijn volk zijn voornemen opgeven. (Vergelijk 2 Kronieken 10: 1-11: 4).

1. En Rehabeam¹⁾ toen hij nu in het 41ste jaar van zijn leven koning geworden was in zijn vaders plaats (14: 21; 11: 43), ging naar Sichem, een van oudsher beroemde stad tussen de bergen Ebal en Gerizim (Genesis 12: 6; 33: 18-35: 5 Jozua 8: 30 vv.; 24: 1,32 Richteren 9: 1vv.): want het gehele Israël, het volk van de tien stammen (vs. 20vv.) was te Sichem gekomen, om hem daar koning te maken. 2)

1) Wij lezen niet dat Salomo een andere zoon had, behalve Rehabeam, wat als een berisping van de voorzienigheid beschouwd mag worden, daarvoor dat hij zo'n menigte vrouwen nam. Salomo voelde het, dat zijn zoon waarschijnlijk geen verstandig man zou blijken te zijn, of zijn plannen tot heil van Israël zou uitvoeren, daarover was hij verdrietig (Prediker 2: 18,19). Zijn natuurlijke onvoorzichtigheid en onbezonnenheid zou verergerd worden door de vleierij van jonge mensen, met wie Rehabeam was opgevoed. Salomo beklom de troon nog zeer jong zijnde, toch was hij toen reeds een wijs man. Rehabeam was op zijn veertigste jaar een dwaas. Wijsheid gaat niet altijd met de jaren gepaard, en wordt niet door de menigte jaren of de voordelen van een opvoeding alleen verkregen..

2) Dit "tot koning maken" is een zalving van de zijde van de oudsten en stamhoofden, evenals een openlijke huldiging, zonder dat wij hierbij aan een formele verkiezingscapitulatie, aan een

wederzijds verdrag in de geest van de constitutie van de latere tijd te denken hebben (2 Samuel 5: 3). Het recht, de door God gekozen vorst op deze wijze tot koning te maken, hadden de stammen niet slechts bij Saul en David (1 Samuel 11: 15; 2 Samuel 2: 4; 5: 3 bij Salomo (1 Kronieken 29: 22) uitgeoefend; terwijl nu Juda en Benjamin Rehabeam ongetwijfeld in Jeruzalem huldigden, doen de oudsten van de overige stammen de nieuwe koning naar hun eigen hoofdstad komen, omdat zij, zoals D. Kimchi aanmerkt, gelegenheid zochten van hem af te vallen en het koninkrijk op Jerobeam over te dragen..

Uit de beide volgende verzen blijkt, dat men deze reeds uit Egypte teruggeroepen had, en dat hij van zijn zijde de oudsten aan de hand gegeven had, welke eisen zij aan Rehabeam stellen moesten, om een geschikte grond tot uitvoering van hun voornemen te hebben; want omdat hij voorheen opziener van de arbeiders uit het huis van Jozef geweest was, wist hij het best de woorden te vinden, die zowel de voorhanden brandstof van het oproer bij de tien stammen tot laaiende vlam zouden doen uitbarsten als tegenover de nieuwe koning een rechtsvordering instellen..

Bähr merkt hier aan "niet omdat de koning naar Sichem gegaan was kwamen de tien stammen daarheen, maar omgekeerd, omdat deze naar Sichem gegaan waren, ging hij daarheen. Alzo had hij ze niet daarheen bescheiden, maar zij, d.i. hun oudsten, rechters en vorsten, hadden zich naar deze oude Efraïmitische hoofdstad begeven, als eens ten tijde van Jozua (Jozua 24: 1; vgl. 2 Samuel 5: 1,3), en dit bewoog de koning tot de reis naar Sichem. Het doel van hun vergadering was hem koning te maken, d.i. hem die reeds de troon beklommen had, evenals Juda, tot koning te erkennen en hem te huldigen, maar niet onvoorwaardelijk; alleen als hij naar hun eisen en wensen zou luisteren, en juist daarom verzamelden zij zich niet te Jeruzalem, zoals zij eigenlijk hadden moeten doen, en zoals zij eens naar Hebron, waar David zijn verblijf hield, gekomen waren, om die te huldigen; zij gingen veeleer naar Sichem. Dit was dan reeds "een betekenisvolle wenk, had Rehabeam hem maar behoorlijk verstaan."

Dat zij hem lieten roepen, zoals Jerobeam, is zeer onwaarschijnlijk, hij schijnt opgeroepen met zijn gehele gevolg gekomen te zijn..

4. a) Uw vader heeft ons juk hard gemaakt door belastingen en herendiensten; gij dan nu, maak uw vaders harde dienst en zijn zwaar juk, dat hij ons opgelegd heeft, lichter 1) en wij zullen u dienen.

a) 2 Kronieken 10: 4

1) Zij klagen niet over zijn vaders afgoderij en afkering van God. Wat de grootste van alle grieven was, was voor hen niets; zo zorgeloos en onverschillig waren zij omtrent godsdienstsaken, als zij maar konden leven op hun gemak en zonder belastingen. En bovendien was de klacht ongegrond en onbillijk. Nooit leefde een volk geruster of in groter overvloed dan zij. Kosten Salomo's gebouwen hun geld, het kostte hun geen bloed, zoals de oorlog zou doen, die nog geld vereist bovendien. Werden er een menigte handen vereist om deze werken uit te voeren, het waren niet de handen van de Israëlieten. Waren de belastingen een juk, Salomo maakte het zilver geacht te worden als stenen, zodat zij aan hem slechts

teruggaven wat hem toebehoorde. Onruststokers hebben nooit gebrek aan een reden tot klagen. En wanneer wij zien op het verhaal van de Heilige Schrift omtrent Salomo's regering, op de vrede, de weelde en de voorspoed, die Israël toen genoot, twijfelen wij niet of deze klachten waren vals, of grotelijks overdreven..

Het is een gewoon verschijnsel bij de massa, dat zij meer schreeuwt over onderdrukking dan over afgoderij en andere zonden. Zij zijn meer bezorgd voor de buik dan voor de ziel, en mogen zij slechts vrij zijn dan letten zij weinig op het heil van de ziel..

Uit alles blijkt genoeg, dat zij het er opgezet hadden van Rehabeam af te vallen. Want, weliswaar waren de lasten niet gering onder Salomo vanwege de vele kostbare gebouwen, die hij had laten zetten, maar wat een tijdperk van vrede en geluk en voorspoed was het ook geweest! Er had zo'n weelde bij het volk geheerst, dat het zilver als niets geacht werd. In plaats van dankbaarheid voor de genoten weldaden te tonen, komen zij nu met klachten over de zware lasten. Vanwaar de oorzaak? Omdat door Salomo de heiligheid van de dienst van de Heere bij het volk was verdonkerd door zijn afgoderij. Hij had de dienst van de Heere op één lijn gesteld met de afgodendienst en nu was er bij het volk een minachting gekomen voor de dienst des Heren. De zuivere en ware godsdienst was verdonkerd, de wetten van de Heere waren veronachtzaamd en daardoor was aan het gezag een gevoelige knak toegebracht..

5. En hij zei tot hen: Gaat heen tot aan de derde dag, opdat ik mij kan bedenken 1) omtrent uw eis, komt dan weer tot mij om mijn antwoord te vernemen. En het volk ging heen.

1) Een vorst, die bij zijn komst aan de regering nog bedenktijd nodig heeft, of hij mild en genadig, dan of hij hard en despotisch denkt te regeren, heeft zijn hoog verantwoordelijk ambt niet met God aanvaard, en kan daarom ook geen zegen van God verwachten. Is het recht en goed, in alle gewichtige aangelegenheden tijd tot bedenken te nemen, zo is toch bij onverwachte gevaren een snel en vast besluit noodzakelijk. Wie gewoon is in Gods wegen te wandelen, zal dan ook geen stap doen, die hem later berouwen zal..

6. En de koning Rehabeam hield gedurende de bedongen tijd raad 1) met de oudsten, de bejaarde raadsliden, die gestaan hadden voor het aangezicht van zijn vader Salomo, toen hij leefde, en die zo in diens dienst een rijpe ervaring in regeringsaangelegenheden hadden opgedaan, zeggende tot hen: Hoe raadt gij, dat men dit volk antwoorden zal?

1) Wij lezen niet, dat Rehabeam raad zocht bij Hem, die alleen onfeilbare raad geven kan. Raad van wijze lieden is niet gering te achten, maar ook zij zijn feilbaar. Rehabeams gedrag doet ons zien, dat hij zich met enkel menselijke redeneringen ophield, zonder zich om de wil van de Heere te bekommeren. Hij verschilt daarin zeer van zijn vader (1 Koningen 3: 9).

7. En zij spraken tot hem, zeggende: Indien gij heden, nu het erop aankomt bij het begin van uw regering voor alle dingen de harten van het volk te winnen, knecht van dit volk wezen zult en hen dienen, en hun antwoorden en tot hen goede woorden spreken zult, overeenkomstig hetgeen zij aan u gevraagd hebben, zo zullen zij te allen dage uw knechten zijn, 1) zo zal het

u voor dit ogenblik lukken een afscheiding te voorkomen, en later, wanneer gij eens in het koninkrijk bevestigd zijt, zult gij wel een middel kunnen vinden om hen in toom te houden.

1) De weg tot de heerschappij is dienen, dat is goed doen, zelfs in neerbuiging voor onze minderen en allen alles worden, opdat we hun genegenheid mogen winnen. Boven alle dingen is de plicht van een vorst, de harten van zijn onderdanen door nederigheid en goedertierenheid tot zich te trekken..

8. Maar hij, de onverstandige zoon van de wijze Salomo, die in plaats van een vermeerderaar van het volk te zijn, zoals zijn naam betekent, door zijn dwaasheid zelf daartoe moest meewerken, dat zijn vaders rijk verdeeld werd, hij verliet de raad van de oudsten, die zij hem geraden hadden, omdat hij niet met zijn zin overeenkwam, 1) en hij hield raad met de jongelingen, die met hem opgegroeid waren, die voor zijn aangezicht stonden, zoals pas aankomende regenten gewoonlijk de fout begaan, dat zij om hun macht te tonen, dadelijk hun raadsliden wegzonden en andere beambten kiezen.

1) Zo gaat het met velen; zij winnen de raad van andere, wijzere personen in, alleen om daardoor als het ware een goedkeuring van eigen inzichten te verkrijgen, hetgeen daaruit blijkt, dat zij toch, ook bij verschil van mening hun eigen hoofd volgen. Gemis aan een vast richtsnoer in onze handelingen geeft tot deze hardnekkigheid aanleiding, omdat men geen andere toets kent dan eigen willekeur. Uw woord is mij een lamp voor mijn voet..

10. En de jongelingen, die met hem opgegroeid waren 1) en even overmoedig en trots gezind waren als hij zelf, spraken tot hem, zeggende: Zo zult gij zeggen tot dat volk, dat tot u gesproken hebben, zeggende: Uw vader heeft ons juk zwaar gemaakt, maar maak gij het over ons lichter, zo zult gij tot hen spreken, opdat het terstond bij het begin van uw regering blijkt, dat gij u door hun bedreigingen niet laat verschrikken: Mijn kleinste vinger zal dikker zijn dan mijn vaders lendenen; 2) als gij meent met mij als met een nog jong vorst te kunnen doen, wat gij u tegen mijn vader nooit gedurfd zou hebben, zult gij weldra mijn hand zo zwaar ondervinden, als ware haar kleinste vinger zo dik als mijn vaders heup; want juist als een jong vorst bezit ik die kracht van handelen, om mijn gehele van mijn vader geërfde macht, waarvan hij zich misschien in dit geval niet geheel bediend zou hebben, in volle mate tegen u aan te wenden.

1) Het is niet genoeg, dat men slechts raadplege met wijze en verstandige lieden, maar men moet ook hun raad volgen. Zij, die meest hun werk maken, om ons op te vrolijken, zijn zelden onze beste en nuttigste vrienden..

Die met ons opgegroeid zijn, hebben onbewust en onwillekeurig de grootste invloed op onze denkwijze en levensrichting, daarom moeten ouders steeds een waakzaam oog op de omgang van hun kinderen houden..

Wij weten, dat Rehabeam 41 jaar was, toen hij koning werd. De jongelingen daarom, die hij raadpleegde, hier met die naam genoemd in tegenstelling tot de straks genoemde oudsten,

waren dus geen kinderen meer, maar mannen, mannen echter die het ontbrak aan alle mogelijke ondervinding, mannen die men kinderen kon noemen in het verstand..

2)Grootspreken is volstrekt geen teken van moed. Hoe vermeteler iemand spreekt, des te minder is hij tegen gevaar en verleiding bestand; een wezenlijk sterk, vastbesloten en rustig man praalt niet..

Het is nodig om scherpe oordeelvellingen wel te overwegen, omdat zij gewoonlijk uit het vlees en niet uit de Geest zijn, welke laatste zachtmoedigheid wil..

11. Indien nu mijn vader een zwaar juk op u heeft doen laden, 1) zo zal ik boven uw juk nog daartoe doen; mijn vader heeft u met gesels gekastijd, maar ik zal u met schorpioenen 2) kastijden.

1) Wat een onzinnige dwaasheid was het toch, dat Rehabeam de waarheid van de beschuldiging toegaf, die het volk tegen zijn vader voortbracht, en hem niet probeerde te verontschuldigen en zo'n voortreffelijke vorst niet verdedigde, van wie het volk, zoals het voorzeker erkennen moest, zulke uitnemende weldaden had ontvangen.

2) In de Mozaïsche wet komt zij als gerechtelijk strafwerktuig niet voor; bij lichamelijke tuchting was alleen van de stok sprake, maar evenals later de gesel met betrekking op Leviticus 19: 20 in gebruik werd gebracht, zo ook deze soort van verscherpte geseling (De 25: 3)..

De schorpioen was een wreed strafwerktuig. Zij was een lange zak van leder, opgevuld met zand en met punten of spijkers bezet.

Schorpioenen zijn gesels, voorzien van stukjes lood of ijzer, in de vorm van weerhaken, overeenkomende met de angel van de schorpioen. Isidor Hisp zegt: "Een roede, indien zij met knobbels of scherpe punten voorzien is, wordt een schorpioen genoemd." Rehabeam had kunnen voorzien, dat dit antwoord grote verbittering bij het volk moest verwekken, want het was niet een woord van een vorst, die zich bewust was onder de macht van God te staan, maar van een bloeddorstig tiran..

14. En hij sprak tot hen naar de raad van de jongelingen, 1) die zijn overmoed en eerezucht prikkelde, zeggende: Mijn vader heeft uw juk zwaar gemaakt, maar ik zal boven uw juk nog daartoe doen; mijn vader heeft u met gesels gekastijd, maar ik zal u met schorpioenen kastijden (vs. 9vv.).

1) De stem van de Koning der Koningen luidt geheel anders tegen ons (MATTHEUS. 11: 28) dan Rehabeams stem; daarom moeten wij des te gewilliger Hem gehoorzaam en onderdanig zijn.

De allerhoogste God heeft steeds mede Zijne hand daarin; Hij bestuurt en leidt de meest boze doeleinden van de mensenkinderen tot een goed einde en tot de vervulling van Zijn

allerheiligste wil, zoals Jozef tot zijn broeders sprak (Genesis 50: 20). God richt niet de gedachten van de mensen op dwaasheid en zonde, wel echter moet hun verkeerdheid en zonde, die hun eigen schuld is, hun tot een oordeel dienen, en ook daartoe om Zijn raadsbesluit uit te voeren.

15. Zo hoorde de koning naar het volk niet, zodat hij door welwillendheid de ontevreden stammen elk voorwendsel tot oproer zou ontnomen en hen van afscheuring teruggehouden hebben (Spreuken 15: 1), want deze omwending was van de HEERE, zodat de koning door zijn dwaasheid de harten volkomen van zich vervreemde en alle misschien nog bestaande banden, die de stammen aan het huis van David verbonden, geheel uiteen reet, opdat Hij (de Heere) Zijn woord bevestigde, tot uitvoering bracht, dat de HEERE (11: 29vv.) door de dienst van Ahia, de Siloniet, gesproken had tot Jerobeam, de zoon van Nebat.¹⁾

1) Men kan niet nalaten hier op te merken, hoe groot het onderscheid is tussen de gewijde en ongewijde geschiedschrijvers. Het oogmerk van de eersten is, het verstand van de mensen in te nemen met erkenning van de goddelijke Voorzienigheid, die in het verborgen alle zaken, zowel openbare als bijzondere bestuurt. Machiavelli zelf (een groot staatsman en geschiedschrijver uit het begin van de zestiende eeuw), ofschoon verre van godvruchtig te zijn, is overtuigd geweest van een overheersende macht in alle dingen, waarvan weinig geschiedschrijvers naar behoren spreken, maar veeleer op zo'n trant redekavelen, alsof ze niet wilden, dat de lezer op iets zou letten, dan op de wijsheid, kracht en staatkunde van hen, die de zaken behandelen, zonder enigszins in overweging te nemen, de zorg, die God over alles laat gaan..

Een enkel voorbeeld slechts. Schiller zegt in zijn "geschiedenis van de afval van de Nederlanden" onder meer: "Ware het ooit geoorloofd in menselijke dingen een hogere Voorzienigheid te vlechten, dan ware het bij deze geschiedenis, zo druist zij tegen alle verstand en ervaring in." Schiller heeft dus vantevoren reeds vastgesteld, dat men geen hogere Voorzienigheid mag aannemen in de geschiedenis..

Het was van de Heere, die Rehabeam overgaf tot zo'n dwaze en noodlottige misslag, de harten van het volk van hem vervreemde en door Zijn wijze Voorzienigheid alle omstandigheden tot dat doel bestierde. Dus volbrengt God Zijne Raadslagen en Voornemens door middel van de dwaasheid en ongerechtigheid van de mensen, terwijl Zijn Gerechtigheid in het besturen van alle zaken zo zichtbaar blijkt en zo onbeweeglijk is als de hoogste bergen, die de grootste macht van de aarde niet kan doen schudden, noch doen neigen naar hun wil..

Dit is natuurlijk van achteren geredeneerd. Niet de dwaasheid en overmoed was rechtstreeks van de Heere, dit was Rehabeams zonde; maar dat daardoor het woord vervuld werd, wat Hij had doen spreken tot Jerobeam. Het was Rehabeams doel niet om dit Woord in vervulling te doen komen, maar ten gevolge van zijn overmoed en dwaasheid, werden de plannen van de Heere uitgewerkt..

16. Toen geheel Israël zag, dat de koning niet naar hen hoorde, op hun eisen niet de minste acht sloeg, zo gaf het volk, dat slechts op een aanleiding wachtte om zich formeel van het

Davidische koningshuis te kunnen losmaken en het reeds in plan bestaande eigen koningschap te kunnen uitroepen, de koning weer een antwoord, dat de trots met grotere trots beantwoordde, zeggende, op dezelfde wijze als eens Sheba, de Benjaminit, oproer gepredikt had (2 Samuel 20: 1): Wat deel hebben wij aan David? 1) ja geen erfdeel hebben wij aan de zoon van Isai, waarom wij verder bij dit koningshuis uit een andere stam verblijven zouden; naar uw tenten, o Israël! en laat u voortaan door een koning uit uw midden regeren. Voorzie, zorg nu voor uw huis, o David! bekommer u van nu aan alleen om hen, die tot uw stam behoren, gij geslacht van David, met ons hebt gij niets meer te maken. Zo, na zo'n formele scheuring van het huis van David, ging Israël naar zijn tenten, de vergadering van Sichem verlatende.

1) Het volk noemde David veeleer dan Rehabeam, om te tonen, dat zij niet alleen Rehabeam, maar het gehele geslacht van David verwierpen.

2) Dus noemden zij David uit smaad en verachting, waarin men, zoals Victorinus Stregelius hier aanmerkt, een levendige schildering van een ondankbare wereld ziet. Want geen welsprekendheid is genoeg in staat om uit te drukken de grote verplichting, die de kinderen van Israël aan David hadden..

Het volk noemde David de zoon van Isai, en wilde zeggen: Rehabeam heeft geen reden om zich zo hoogmoedig en trots te gedragen tegen zijn onderdanen, want als men op zijn oorsprong lette, zal zijn geslacht niet edeler of bekender zijn dan dat van velen uit ons. En omdat hij zijn macht misbruikt, mogen wij hem weer brengen tot zijn vorige geringheid. (POLIS).

18. Toen zond de koning Rehabeam Adoram die over de schatting was (4: 6; 2 Samuel 20: 24), naar de hoofdsteden van de noordelijke delen van het land, om de oproerige gemoederen tot rust te brengen en nieuwe onderhandelingen met de oudsten van Israël aan te knopen en het gehele Israël, in plaats van hem aan te horen, stenigde hem met stenen zodat hij stierf, want juist zijn verschijning wekte in de oproerige gemoederen de gehele haat tegen Salomo's herendiensten, waardoor zij zich gedrukt achtten (vs. 4) weer op; maar de koning Rehabeam, nog in Sichem en thans zijn leven niet meer veilig achtende, vermande 1) zich om op een wagen 2) te klimmen, dat hij in allerijl naar Jeruzalem vluchtte.

1) Eigenlijk moest alle kracht inspannen. Slechts door een haastige vlucht kon hij zich het leven redden..

2) Dit is de eerste maal, dat men leest van een koning, die op een wagen reed; want nergens vindt men dat Saul, David of Salomo daarop gereden hebben. Maar na de verdeling van het rijk wordt dikwijls gesproken van het gebruik van de wagens, beide door de koningen van Juda en van Israël..

19. Zo vielen de Israëlieten van het huis van David 1) tot op deze dag.

1) Hun opstand wordt een afval genoemd en was bijgevolg zondig, omdat hij streed met Gods bevel, van aan David en van diens nageslacht onderdanig te zijn tot in eeuwigheid, waarvan het volk niet bevrijd was door de belofte en het geschenk aan Jerobeam gedaan, omdat dit in het verborgen was gebeurd en hier nog niet volkomen geopenbaard; behalve dat aan Jerobeam de tegenwoordige en dadelijke bezitting niet was gegeven, maar God hem alleen had toegezegd, dat Hij hem die op Zijn tijd en op Zijn wijze zou bezorgen, hetgeen gedaan kon zijn, ofschoon het volk deze kwade en onrechtmatige wegen niet had ingeslagen, zoals ten opzichte van David gezien was. En behalve dit, het volk deed dit niet uit onderwerping aan Gods wil, maar om zijn eigen drift te voldoen en enige verlichting te verkrijgen. (POLIS).

20. En het geschiedde toen geheel Israël door de van Sichem naar hun woonsteden terugkerende oudsten en stamhoofden (vs. 16) hoorde dat Jerobeam uit Egypte, waarheen hij, naar men wist, gevlucht was ten gevolge van Salomo's nasporingen, teruggekomen was, 1) omdat hij bij de eisen aan de koning gedaan, het woord gevoerd had (vs. 3 vv.) dat zij heen zonden, naar zijn stad Zareda of Zarthan (11: 26 11.26), waarheen hij waarschijnlijk reeds vóór de tweede komst bij Rehabeam zich begeven had, ogenschijnlijk uit bescheidenheid, maar inderdaad uit sluwe berekening; en hem in de vergadering riepen, eveneens te Sichem bijeengeroepen, met het doel een koning te verkiezen, en hem daar door hun stamhoofden over geheel Israël tot koning maakten: 2) niemand volgde het huis van David, dan de stam van Juda alleen, met inbegrip van de met deze tot één stam verenigde stammen Benjamin en Simeon.

1) Vs. 20 begint evenals vs. 2 aan te duiden, dat met hem het in vs. 2 begonnen verhaal afsluit..

De noordelijke grens van de stam Benjamin met de steden Bethel, Rama en Jericho, behoorde naar 12: 29; 15: 17,21; 16: 34 tot het rijk van Israël, daarvoor echter kwamen meerdere steden van de stam Dan aan het rijk van Juda, namelijk Ziklag (1 Samuel 27: 6), Zereja en Ajalon (2 Kronieken 11: 10; 28: 18)..

2)Uitdrukkelijk doet de gewijde schrijver hier uitkomen, dat het volk, zonder de wil van de Heere te vragen, Jerobeam tot koning verkiest. Want wel had de Heere het Jerobeam laten aankondigen, dat hij koning zou worden, maar eigenmachtig had hij toen zelf de kiem gelegd voor de opstand, die nu uitbrak. Hierdoor en door de straks ingevoerde beeldendienst haalde Jerobeam zich een oordeel van God op de hals, waardoor hij feitelijk al verworpen was, eer hij de teugels van het bewind over de tien stammen in handen had genomen (zie Hosea 8: 3)..

24. Zo zegt de HEERE: Gij zult niet optrekken, noch strijden tegen uw broeders, de kinderen van Israël: een ieder kere terug tot zijn huis; want deze zaak, de afscheiding van de 10 stammen van het koninkrijk van het huis van David, is door Mij gebeurd 1) en dus moeten alle pogingen om de zaken op de ouden voet te brengen, vruchteloos zijn. En zij hoorden het woord van de HEERE en keerden terug om weg te trekken, naar het woord van de HEERE, 2) een ieder naar zijn woonplaats, zonder verder pogingen aan te wenden om de kinderen van Israël door het geweld van de wapens weer onder Rehabeams heerschappij te brengen.

1) God had besloten te handhaven, hetgeen Hij had gedaan en daarom verbood hij elke vijandelijkheid..

2) De broedertwist tussen het noorden en het zuiden heeft Israël verscheurd; maar de hand van de Heere had het zo beschikt, om David's nageslacht door mensenroeden te kastijden zonder toch daaraan Zijn barmhartigheid te ontfangen (2 Samuel 7: 14vv.). Hoewel dus de losscheuring van het rijk van de tien stammen van het huis van David een besluit van God was tot vervulling van het over Salomo uitgesproken oordeel (vs. 15), zo berustte zij toch aan de andere zijde op een zondige rebellie tegen het door God aangestelde koningshuis en op minachting van de tempel en de aan Jeruzalem verbonden beloften; want ook daarvan tevens scheurden de 10 stammen in een zondige lichtzinnigheid zich los, door zich af te scheiden van het rijk Juda. Hiertegen kon nu slechts met geestelijke wapens gestreden worden, zoals in de 78ste Psalm plaatsheeft. Ogenscheinlijk behoort deze Psalm tot het Davidische tijdvak; hij kondigt in de aanvang Psalm 78: 1-4 als zijn doel aan, de feiten uit de Mozaïsche tijd tot lering en vermaning voor de tegenwoordige te doen dienen, en duidt als die tegenwoordige tijd in het slot Psalm 78: 65-72 die aan, toen de Heere Zich over Zijn volk tegen de Filistijnen weer erbarmde en het in Zijn machtige bescherming genomen heeft, maar daarbij echter het voorrecht van aanvoerder te zijn van Efraïm op Juda overgebracht heeft en in de keuze van Sion tot Zijn heiligdom en van David tot koning Zijn volk Jakob alzo rijk gezegend. Wij geloven echter daarom niet minder, dat de heilige dichter niet een mogelijke, maar een reeds voorgevallen afval van David en van het heiligdom te Sion op het oog heeft, en stellen de vervaardiging van de Psalm in de eerste tijd van Salomo's regering. Toen nu de betreurenswaardige scheiding van de 10 stammen van de zijde van Juda als een feit erkend moest worden, waaraan het huis van David om zijn door Salomo's afval ontstane schuld als aan een goddelijke beschikking zich onderwerpen moest, kwam het erop aan, aan de 10 stammen een onderwijzing "mee te geven in de tijd van de scheuring," hoe de laatsten die scheuring op te vatten hadden, opdat de juiste erkenning van hun ontrouw die niet slechts als ontrouw ten opzichte van het rechtmatige koningshuis en als ondank jegens David's verdienste bij Israël zich deed kennen, maar veeleer als ontrouw jegens de Heere zelf en jegens Israël's verheven bestemming, opdat, zeg ik, deze erkenning berouw bij hen zou opwekken en tenslotte een terugkeren tot Hem, van Wie zij afgefallen waren, bij hen zou bewerken..

Omdat wij nu beginnen de geschiedenis van de beide rijken afzonderlijk te beschouwen, zullen wij tot gemakkelijker overzicht voor de lezer de op elk rijk betrekking hebbende afdelingen elk afzonderlijk rekenen en wel zodanig dat die, welke over het rijk van Israël handelen, door een sterretje naast het cijfer aangeduid worden, daarbij zal een nieuw nummer gebruikt worden, waar van een nieuwe koning sprake is, terwijl de op dezelfde koning betrekking hebbende afdelingen hetzelfde nummer hebben, maar met een bijgevoegde letter naar alfabetische volgorde. Een bijzondere moeilijkheid geeft in de geschiedenis van de koningen de chronologie; wij geven evenwel in aansluiting met het chronologisch overzicht aan het slot van het boek Jozua vooraf een tabel over de tijdrekening in de boeken van de koningen, in welke tabel de moeilijkheden reeds uit de weg geruimd zijn, terwijl wij het bewijs voor de opgaven bewaren tot aan de verklaring van de daartoe betrekkelijke Schriftplaatsen.

I. RIJK Juda. II. RIJK ISRAËL'S.

Jaren v. Chr. Jaren v. Chr.

- 1 Rehabeam 17. 975-57 1 *Jerobeam*I 22. 975-953
- 2 Abia 3. 957-55
- 3 *Asa* 41. 955-14 2 Nadab 2. 953-952
- 3 *Baëza* 24. 952-930
- 4 Ela 2. 930-929
- 5 Zimri 7 dagen
- 6 *Omri* 12. 929-918
- 7 Achab 22. 918-897
- 4 *Josafat* 25. 914-889 8 Ahazia 2. 897-896
- 9 Joram 12. 896-883
- 5 Joram 6. 889-84
- 6 Ahazia 1. 883
- 7 Athalia 6. 883-77 10 *Jehu* 28. 883-856
- 8 *Joas* 40. 877-38 11 Joahaz 17. 856-840
- 9 *Amazia* 29. 838-10 12 Joas 16. 840-824
- 13 Jerobeam II 41. 824-783
- 10 *Uzia* 52. 810-758 Regeringloos 11. 783-772
- 14 Zacharia 6 maanden
- 15 *Sallum* 1 mnd. 771
- 16 *Menahem* 10. 771-60
- 17 Pekahia 2. 760-59
- 11 *Jotham* 16. 758-42 18 *Pekah* 20. 759-39
- 12 Ahas 16. 742-27 Regeeringloos 8 1/2. 739-30
- 13 *Hizkia* 20. 727-698 19 *Hosea* 9. 730-22
- 14 Manasse 55. 698-643
- 15 Ammon 2. 643-641
- 16 *Josia* 31. 641-610
- 17 Joahaz 3 mnd. 610
- 18 Jojakim 11. 610-599
- 19 Jojachin 3 md. 10 dg.
- 20 Zedekia 11. 599-588

Terwijl in de rubriek links de cursief gedrukte namen die koningen van het rijk Juda betekenen, die zich door een godsdienstige regering deden kennen, zijn in de rubriek rechts van de koningen van Israël door dezelfde letters de stichters van een nieuw koningshuis aangegeven. De opgegeven regeringsjaren moeten niet altijd als volle jaren gerekend worden, zoals b.v. in het Nieuwe Testament de "drie dagen", die Christus in het graf gelegen heeft, slechts een volle dag insluiten, de eerste en derde dag daarentegen zijn slechts delen van de dag en wel zeer kleine delen. De geschiedenis van de beide rijken bevat 3 perioden, 3 keerpunten. In de eerste periode, d.i. in de tijd van Jerobeam tot Omri in Israël en van Rehabeam tot Asa in Juda (12-16), stonden de rijken vijandig tegenover elkaar, totdat Israël in een grote strijd tegen Juda een zware nederlaag leed en bij herhaling van Israël's aanvallen op Juda de koning Asa de Syriërs te hulp riep, en daardoor Israël in langdurige en zware

oorlogen met dit machtige buurland wikkelde. De vijandschap nam een einde, in de tweede periode onder Achab en zijn zonen Ahazia en Joram in Israël, en onder Josafat, Joram en Ahazia van Juda, terwijl de beide koningshuizen zich door huwelijken met elkaar verbonden en zich met elkaar verbonden tot bestrijding van de gemeenschappelijke vijand, totdat de koningen van beide rijken Joram van Israël en Ahazia van Juda gelijktijdig door Jehu gedood werden. Op deze tijd van verbintenis volgde in de derde periode, aanvangende met Jehu in Israël en Joas in Juda (2 Koningen 10: 28-17: 41) weer verwijdering en wederkerige bestrijding, die eindelijk door de goddeloze politiek van Achas de ondergang van het rijk van Israël door de Assyriërs veroorzaakte..

Hieraan sluit zich de geschiedenis van het rijk van Juda na de ondergang van het rijk van de tien stammen tot aan de Babylonische ballingschap (2 Koningen 18: 1-25,30), dat een tijdvak van 134 jaar omvat..

Vs. 25-33. Jerobeams eerste zorg, nadat hij koning over de tien stammen geworden is, is zijn rijk naar buiten te bevestigen; daarom verbouwt hij Sichem in het westen en Pnuël in het oosten tot vestingen. Om echter daarna zijn heerschappij ook naar binnen te bevestigen en Israël voor altijd van Juda te scheiden, beproeft hij aan zijn volk een vergoeding voor de ontbrekende tempel te verschaffen en het door oprichting van twee heiligdommen van de jaarlijkse feestreizen naar Jeruzalem terug te houden; hij richt tot dat doel aan de zuidelijke en noordelijke grens van zijn land een gouden kalf op, waaronder Israël voortaan de Heere vereren moest, en bindt zich bij de aanwijzing tot de priesterdienst niet aan de stam van Levi en verzet het feest van de loofhutten van de zevende maand naar de achtste.

25. Jerobeam nu, toen Israël hem op de volksvergadering te Sichem (vs. 20) tot koning gemaakt had, bouwde juist dit Sichem, op het gebergte van Efraïm, dat zo geheel in het midden van het westelijk deel van zijn rijkgelegen was, tot een vesting, 1) en woonde daarin, hield daar zijn residentie, totdat hij die naderhand naar het mooie en hooggelegen Thirza (14: 17) verlegde en trok van daar uit, begaf zich na de voltooiing van Sichem naar het oostelijke Jordaanland, en bouwde a) Pnuël, aan de rechteroever van de Jabbok.

a) Genesis 32: 30vv. Richteren 8: 8vv.

1) Wij moeten ons niet op vestingen, maar op God verlaten, en God niet anders willen dienen dan Hij in Zijn geopenbaard Woord bevolen heeft; zo zal onze Godsverering uit geloof zijn en God welgevallig, en wij zullen door Hem gezegend worden.

26. En Jerobeam, die in het verdere verloop van zijn regering zag, hoe ondanks de verdeling van het land in twee rijken, evenwel de bewoners van het noordelijke rijk voortgingen bij gelegenheid van de jaarlijkse hoofdfesten de tempel te Jeruzalem te bezoeken en daarheen hun offers te brengen, zei in zijn hart: 1) Nu zal het koninkrijk, het rijk van de tien stammen, dat mij ten deel gevallen is, weer tot het huis van David keren.

1) Zodra Jerobeam bereikt heeft wat de wens van zijn hart is, namelijk de heerschappij, vraagt hij niet meer naar de voorwaarde, waaronder zij hem beloofd en waaraan hij gebonden was (

11: 38). Hoe dikwijls vergeten wij, wanneer God ons gegeven heeft wat ons hart begeert, nu ook in Zijn wegen te wandelen. Wie op de weg van het oproer tot de heerschappij geraakt is, moet altijd in vrees en zorg zijn, dat hij ze weer op dezelfde wijze verliest, want het volk, dat heden Hosanna roept, roept morgen: kruisigt hem! kruisigt hem! Een kwaad geweten maakt ook de moedigste en krachtigste bevreesd en angstig, zodat hij gevaren ziet, waar geen gevaren zijn, en dan tot zijn veiligheid op verkeerde en boze middelen peinst. De ene misdaad wordt altijd door de andere gevolgd..

27. Als dit volk, dat geen eigen heiligdom bezit, opgaan zal om offeranden te doen in het huis van de HEERE te Jeruzalem, zo zal het hart van dit volk eindelijk tot hun vroegere heer, tot Rehabeam, de koning van Juda, terugkeren, ja, zij zullen mij doden, en tot Rehabeam, de koning van Juda terugkeren. 1)

1) Dat was een nodeloze vrees, want het was door de Heere gebeurd, dat hij koning over geheel Israël geworden was, en de Heere had hem uitdrukkelijk beloofd hem een bestendig huis te bouwen, zoals voor David, wanneer hij slechts in de wegen van de Heere wandelen wilde, zoals David gedaan had (11: 37vv.). Maar het is nu eenmaal zo met hen, die met hun hart van de Heere afwijken, dat zij zich nodeloos ongerust maken en in de wegen van wereldse wijsheid hun hulp zoeken moeten..

28. Daarom hield de koning een raad met de hoofden van zijn volk, die hem op de troon hadden gebracht (vs. 20), en hem ook nu bij de invoering van de nieuwe godsdienst, die hij uitgedacht had, behulpzaam zijn moesten, en maakte twee gouden kalveren, had meteen twee gouden kalveren vervaardigd, overeenkomstig het afgodsbeeld, dat Aäron eens op aandringen van het volk liet oprichten (Exodus 32: 1vv.), en hij zei tot hen, terwijl hij deze inrichting verontschuldigde met te zeggen dat het voor het bestwil van het volk was: Het is u te veel, te bezwaarlijk en te omslachtig om op te gaan naar Jeruzalem, en daar uw godsdienst te verrichten, zoals de Wet voorschrijft (Deuteronomium 12: 4vv.), maar het is ook niet nodig de Heere op zo'n verwijderde plaats te gaan vereren, ziedaar uw goden, o Israël! die u uit Egypte gebracht hebben; in deze beide beelden heb ik u de God, die u uit het diensthuis van Egypte verlost en tot Zijn volk gemaakt heeft, nader gebracht, dat gij hem hier in uw land dienen kunt, en wat ik u daarin aanbied is eigenlijk niets nieuws, maar slechts een herstel van dat, wat reeds de vader van uw priesterschap het volk tot een zichtbare voorstelling van de Heere gegeven heeft 1) (Exodus 32: 4).

1) Voor de wereld is Jerobeam in deze overlegging onschuldig, want wereldse lieden houden het ervoor, dat de godsdienst vastgesteld, gehouden en veranderd kan worden, naarmate dit het land, de onderdanen of het algemeen welzijn nuttig kan zijn of ten goede kan komen, en dat niet de regering om de godsdienst, maar de godsdienst omwille van de regering ingesteld is. Daarom meent men, heeft Jerobeam hier goed en wijs gehandeld. Maar God zegt daarentegen: "Alles wat Ik u geboden heb zult gij houden, gij zult niet daarbij, noch daaraf doen" (Deuteronomium 12: 32). Want de godzaligheid moet zich niet schikken naar het algemene welzijn, maar het algemene welzijn moet geregeld worden naar de godzaligheid. Elke regering die niet omwille van God, of van het zielenheil, maar tot bereiken van politieke en in het algemeen wereldse doeleinden, zich van godsdienstige middelen bedient en in het

geloof van het volk ingrijpt, maakt zich aan de zonde van Jerobeam schuldig en laadt een zware verantwoording op zich..

De goddeloze mens is, wat hij voor zijn God doen zal, weldra te veel. In zaken van het geloof en de Godsverering moet men niet naar datgene, wat aan de gemakzucht van de grote massa voldoet of haar aangenaam is, vragen, maar alleen naar datgene, wat God in Zijn Woord voorschrijft. Wie aan de zinnelijkheid en ruwheid van de massa tegemoetkomen en het ongeloof of bijgeloof in de hand werken, behoren tot de valse profeten, die de weg tot het leven breed maken. Leringen en instellingen, die van het geopenbaarde Woord van God afwijken worden dikwijls als vooruitgang en met de tijd meegaand aangeprezen, terwijl zij in waarheid achteruitgang en verderfelijke nieuwigheden zijn.

Wij bidden in het Christendom niet meer hout en steen en gouden kalveren aan en menen daarom hoog boven het duistere heidendom verheven te zijn, maar wij stellen nochtans zo dikwijls het schepsel boven de Schepper en zijn daaraan met onze gehele ziel, met al onze zinnen en bemoeiingen verbonden. Zie, de dingen en personen, die gij met uw gehele hart en met alle krachten bemint, dat zijn uw afgoden..

Wat is de grote zonde, die Jerobeam begaan heeft? Het ingrijpen in de bestellingen van God, het veranderen naar menselijke inzichten van de belijdenis, die de Heere God aan Israël had gegeven. In het tweede Gebod had de Heere God aan Israël doen verstaan de wijze, waarop Hij vereerd wilde worden. En dit was op geestelijk gebied. Niet op zinnelijke wijze, maar op geestelijke wijze. Niet met, maar zonder een symbool. Opdat Israël er niet toe verleid zou worden, om straks het symbool tot een afgod, tot een ander god te maken. En nu verleidt Jerobeam uit politiek oogmerk het volk, om de belijdenis van het geestelijk Wezen te veranderen in de belijdenis van een zichtbaar wezen. Hier viel de zuivere en ware Godsdienst. En dit was zo'n grote zonde in de ogen van God, dat zelfs van Jehu, die alle afgoderij had uitgeroeid, nog dit gezegd wordt, dat hij wandelde in de zonde van Jerobeam, de zoon van Nebat. Een waarschuwing voor onze tijd..

29. En hij zette, omdat de volkshoofden zijn plannen goedkeurden, het ene, een van de beide kalveren te Beth-el, 1) dat van oudsher gewijde huis van God (Genesis 28: 10vv.; 35: 7 Richteren 20: 18, 26vv.; 1 Samuel 10: 3) en het andere stelde hij te Dan, waar in oude tijden evenzeer reeds een eigen godsdienst bestaan had (Richteren 18: 30vv.).

1) Van een hoogte bij Beth-el heeft men een vrij uitzicht op Jeruzalem; deze hoogte is wel waarschijnlijk diegene, waarop Jerobeam het afgodische beeld oprichtte, en zijn zonde schreit des te meer ten hemel, omdat al het volk, dat kwam om op dit altaar te roken, in de verte het huis zag, waar zoals zij wisten, de heerlijkheid van de Heere woonde. In deze tijd toen Jerobeam, de zoon van Nebat, Israël zondigen deed, valt naar onze mening de vervaardiging van de 78ste Psalm. Wat hem zelf betreft, zo was Jerobeam, hoewel ook niet van een uitstekend geslacht evenals Saul, die naar zijn afkomst tot de geringsten van het volk behoorde, een rijkbegaafd en vlug man (1 Samuel 9: 21 en

"1 Samuel 10: 27), en hij had evenzo als deze zijn land tot grote zegen kunnen zijn (1 Samuel 12: 14); nadat echter het drijven en jagen van het volk zelf, hem evenzo, als een Saul, trots gemaakt had en het reeds zich bij deze gelegenheid liet denken, dat David's zin de zijne niet was (11: 40; 12: 2vv.), en hij niet van plan was om in strenge onderwerping aan de Heere en het woord van Zijn mond zich te laten leiden, zoals het de Heere wilde, maar hij veeleer zichzelf leiden wilde, zoals zijn voorbeeld Saul (1 Samuel 13: 8vv.; 14: 24; 15: 9 was ook zijn einde zoals dat van Saul, hij werd verworpen. Maar zijn invloed had veel bozer gevolgen op het rijk, dan die van Saul, want terwijl deze na zijn verwerping terstond een David ter zijde gesteld werd, die een tegenwicht vormen moest, opdat het volk niet met hem in het verderf zou storten, maar na hem des te hoger verheven en des te rijker gezegend zou kunnen worden, zo heeft Jerobeam daarentegen het noordelijk rijk het stempel van zijn bestaan en van zijn verwerping, terstond bij het begin van zijn regering zo diep ingedrukt en zo scherp ingeënt, dat de geschiedenis van de tien stammen onder hem en zijn opvolgers niets anders is dan een verdere ontwikkeling van het afgodische bestaan en een eindelijke ondergang, waaruit geen herstel meer mogelijk is..

Anders is het gelegen met het zuidelijke rijk; dit is getreden in de erfenis van David's zin en David's belofte; zijn geschiedenis draagt als kenmerkend teken de vervulling van dat woord, dat van David met betrekking tot zijn nageslacht gegeven was (2 Samuel 7: 14vv.): "Ik zal hem zijn tot een vader en hij zal Mij zijn tot een zoon, die als hij misdoet, zo zal Ik hem met een mensenroede en met plagen van de mensenkinderen straffen; maar Mijn goedertierenheid zal van hem niet wijken, zoals Ik die weggenomen heb van Saul." Het is waar, naar de uiterlijke schijn te oordelen, is het, alsof de afgodendienst in het rijk van Juda erger geweest is, dan in het rijk van Israël, want in het laatste vinden wij de eigenlijk gezegde afgodendienst slechts onder Achab en zijn zoon Ahazia, van de overige koningen vóór en na wordt gezegd, dat zij in de wegen van Jerobeam wandelen en zijn zonde, de kalverdienst, niet lieten varen. In het rijk van Juda daarentegen waren van de twintig koningen slechts zes de Heere trouw (Asa, Josafat, Uzzia, Jotham, Hiskia en Josia) twee anderen (Joas en Amasia) slechts gedurende de eerste tijd van hun regering, onder de anderen daarentegen diende men openlijk de afgoden, richtte Baälszuilen en Aschera-beelden op, op elke hoge heuvel en onder elke groene boom, onderhield schandjongens in het land en deed alle gruwelen van de voor Israël uitgeroeide volkeren. Nochtans was deze grove afgodendienst niet zo gevaarlijk en onuitroeibaar als die verfijnde, die in het rijk van Israël heerste; want terwijl Jerobeams beeldendienst de kloof tussen de waarachtige verering de HEERE en de dienst van de natuurgoden zover dempte, dat men zich wijs kon maken, dat de kalverdienst in de grond niets anders was dan de dienst van de HEERE, zoals het voorbeeld bewijst van Joram (Achabs tweede zoon; 2 Koningen 3vv. 896-83 v. Chr.) en zo de terugkeer tot de reine en onvervalste godsdienst bijna onmogelijk gemaakt werd, aanschouwt men in het rijk van Juda een steeds vernieuwende en zegenrijke reactie (tegenwerking) tegen de vreemde goden. Reeds toen werd vervuld, wat later Jezus de Farizeeën en Schriftgeleerden tegenwierp: "de tollenaars en hoeren zullen voorgaan in het koninkrijk Gods." Men moet zich wachten, dat men niet door de uitspraken van sommige leerboeken over de Bijbelse geschiedenis, die de hoogtendienst van het rijk van Israël door het ontbreken van de door God bevolenen dienst in de tempel proberen te sparen, en haar soms billijken als een vernieuwing van het patriarchale standpunt, dat men zich niet, zeg ik, daardoor laat misleiden, anders begrijpt men niet,

waarom de Heere de tien stammen in de Assyrische ballingschap verkwijnen liet en als een wilde loot van de boom van Zijn rijk afsneed, Juda daarentegen uit de Babylonische gevangenschap terugvoerde om met de "Joden" de nakomelingen van deze stam, Zijn werk voort te zetten. Evenals Israël's afval van het Davidische koningshuis de vrucht was van een boze lust naar een minder theocratisch en meer heidens koningschap, zo was de invoering van de hoogtendienst de vrucht van een ingewortelde, uit ongodelijke vleselijke zin voortkomende afkeer van de strenge en uitsluitende dienst aan de HEERE. Elke vergoeding, die Jerobeam zijn volk voor het optrekken naar Jeruzalem probeerde te geven, was tevens een tegenstelling..

30. En deze zaak werd tot zonde, werd Jerobeam tot een zware schuld, zodat zijn naam als een geschandvlekte daar staat in de heilige geschiedenis (15: 16,30,34; 16: 2vv.; 26), en als het tegenbeeld van de naam van David (3: 14; 9: 4; 11: 38; 15: 112 Koningen 14: 3; 18: 3; 22: 2), want het volk ging heen voor één van beide beelden, of voor dat van Beth-el of voor dat van Dan om zijn godsdienst te verrichten, en werd zo door het gehele land, van het uiterste zuiden in Beth-el, tot Dan tot 1) in het uiterste noorden, Gods gebod, dat niet slechts andere plaatsen tot Godsverering, dan de door de Heere verkorene, uitsloot, maar ook elke verering van de HEERE onder enig beeld of gelijkenis op het strengste verbod (Deuteronomium 12: 4vv. Exodus 20: 4vv.), goddelooslijk overtreden.

1) De betekenis is, dat één van beide beelden vereerd werd door het volk, terwijl dit afhing van de plaats, waar men woonde. En waar er bijgevoegd wordt tot Dan toe, daarmee wordt verklaard, dat het gehele volk van de tien stammen van de Heere afweek..

31. En hij maakte op beide plaatsen, waar hij de gouden kalveren gesteld had, een huis van de hoogten ter vervanging van de tempel te Jeruzalem, evenals de twee stierenbeelden in deze huizen van de hoogten een vergoeding moesten zijn voor de Ark van het Verbond met het teken van de aanwezigheid van God, de Shechina (1Ki 8: 12); en a) hij maakte priesters van de geringsten van het volk 1) (woordelijk van de laatsten van het volk; wat ook luiden kan van allerlei lieden uit het volk (Genesis 19: 4); die niet waren uit de zonen van Levi.2)

a) Numeri 3: 10; 1 Koningen 13: 33; 2 Koningen 17: 32

1) In het Hebreeuws Miktsoth haäm. Letterlijk: uit de laatsten, uit de einden van het volk, d.i. uit het gehele volk, zonder onderscheid van stam. Jerobeam wilde alle stammen bevredigen en zette daarmee het gebod opzij dat de priesters moesten zijn uit de stam van Levi..

2) Jerobeam meende zich des te eerder aan de bepalingen van de wet van God in Exodus 28: 1vv. (Numeri 17: 1vv.) te kunnen onttrekken, omdat de zonen van Levi zich niet lenen mochten om de priesterdienst bij de gouden kalveren te verrichten en naar het rijk van Juda uitweken (2 Kronieken 11: 13vv.)..

Wij hebben onder het Nieuwe Verbond wel geen Levitisch priesterdom meer, maar toch een herders- en predikambt, dat de Heere heeft ingesteld (Efe. 4: 11), opdat het lichaam van Christus daardoor opgebouwd worde. Wie dit ambt geringacht en meent, dat ieder zonder

onderscheid en zonder daartoe een geordende roeping te bezitten, daartoe het recht heeft, maakt zich schuldig aan de zonde van Jerobeam: "Niemand," zegt de Augsburgse Confessie, "zal in de kerk openlijk leren of prediken, of de Sacramenten bedienen zonder daartoe geordend te zijn."

33. En hij offerde op het altaar, dat hij te Beth-el gemaakt had, op de vijftiende dag van de achtste maand, 1) van de maand, die hij uit zijn hart verdacht had, zo maakte hij de kinderen van Israël een feest, dat de plaats vervangen moest van het wettelijke Loofhuttenfeest; en offerde op dat altaar rokende, 2) bracht bij de stichting en eerste offerplechtigheid van dit feest voor zichzelf offers, welk vlees evenzo op het altaar verbrand zou worden, als Salomo bij de inwijding van de door hem gebouwde tempel, talrijke offers voor zich en zijn volk had aangebracht (8: 6vv.).

1) Het voorwendsel voor deze willekeurige verandering van de wettelijke bepaling vond hij waarschijnlijk hierin, dat in de noordelijke delen van het rijk de gewassen omstreeks een maand later rijp waren, dan in het zuidelijke Juda; tevens echter schijnt het, dat hij dit nationale feest met zijn eigen persoon in verbinding heeft willen brengen, omdat wellicht in de achtste maand zijn troonsbestijging in Israël had plaatsgevonden (vs. 20). Omdat deze zo waarschijnlijk in november 975 had plaats gegrepen, heeft de hier beschreven gebeurtenis wellicht plaats in nov. 973 v. Chr..

De eigenlijke grond lag in de bedoeling, de scheiding op godsdienstig terrein zo volkomen mogelijk te maken, ofschoon hij de dag behield, de vijftiende, om de zwakheid van hen, die aanstoot namen aan zijn nieuwigheden. Want dat velen, ook buiten de stam van Levi, over deze instellingen, die zo zeer met de wet in strijd waren, zeer ontevreden waren, dit kan men opmaken uit de aantekening in 2 Kronieken 11: 16 dat er uit alle stammen naar Jeruzalem gingen, om de God van de vaders daar te offeren..

2) Deze zin maakt de overgang uit tot de geschiedenis in de volgende afdeling gemeld, en past beter bij 13. De vertaling zou dan zo zijn: "Als nu juist de offeranden aangestoken zouden worden, ziet, een man Gods kwam uit Juda enz."

34. In zijn dagen, de dagen van Achab, gekenmerkt door zijn goddeloosheid, bouwde zo recht duidelijk daarmee aantonende hoever de verachting van God en Zijn woord in Israël reeds gegaan was, maar ook zozeer ten teken, dat de Heere zich niet laat bespotten, Hiël, de Betheliet (12: 29) een bouwmeester, op bevel van de koning, die de overtocht over de Jordaan door een vesting dekken wilde, het aan de zuidoostelijke grens van het rijk gelegen Jericho, behorende aan de stam van Benjamin, dat door God zo scherp vervloekt was (Jos 6: 26). Ook trof hem, die zich voor zo'n zondig werk vinden liet, de rechtvaardige straf, tevens een ernstige waarschuwing voor Achab, die te zijner

tijd evenzeer een zwaar oordeel treffen zou, indien hij niet naliet de Heere te vertoornen: Op Abiram, zijn eerstgeboren zoon heeft hij haar grondvest, en op Segub zijn jongste zoon heeft hij haar poorten gesteld, tussen de aanvang (grondvesting) en de voleinding van de bouw (het stellen van de poorten) stierven ook zijn overige kinderen, naar het woord van de HEERE, dat Hij door de dienst van Jozua, de zoon van Hun gesproken had. 1)

1) Deze geschiedenis staat in het nauwste verband met de tijd, waarin zij voorviel. Uitdrukkelijk had God, de Heere, gewaarschuwd tegen het opbouwen van Jericho tot een vesting en deze daad met zware straffen bedreigd. Zo was echter het ontzag voor de Heere God verdwenen en de kennis van Gods Naam verloren gegaan, dat een Achab, de waarschuwingen van God verachtende, aan Hiël opdracht gaf, om te bouwen, en deze laatste zich niet verzette tegen zo'n last en evenmin ophield, toen de Heere in de dood van zijn oudsten, Zijn oordelen begon uit te voeren. Ook aan hem werd het bevestigd, dat niemand zich tegen God verhard heeft en vrede heeft gehad.

Vs. 19-21. Van de Horeb naar zijn vaderland terugkerende roept Elia, overeenkomstig de hem gegeven goddelijke aanwijzing, bij Abel-Mehola in de stam Issaschar, de op het veld met 11 knechten van zijn vader ploegende Elisa als zijn helper en opvolger en deze, nadat hij zijn volk nog een afscheidsmaal gegeven heeft, volgt de profeet, gewillig zijn ouders en het rijke vaderlijke erf verlatende.

19. Zo ging hij, door de Godsopenbaring op Horeb van de drukkende somberheid, die tot hiertoe op zijn ziel gelegen had, ontheven, en nu weer vrolijk en getroost van daar door de woestijn terug naar het land Israël, en vond in de omstreken van Abel-Mehola, aan de Jordaan, 2 mijl beneden Bethsan, Elisa, de zoon van Safat; deze ploegde op de akker 1) van zijn vader met twaalf juk runderen (paar runderen), voor zich heen, en hij was bij het twaalfde; 2) en Elia ging van de weg over tot hem op de akker en wierp zijn profetenmantel op hem, daarmee hem zinnebeeldig tot het profetenambt roepende.

1) Het was thans een groot genot buiten op de akker te zijn en achter de ploeg te gaan, van alle zijden blonk de zegen van God tegemoet en het aardrijk, dat gedurende drie en een half jaar in een dorre woestijn was veranderd, scheen thans na de heerlijke regenstromen nauwelijks de zaaitijd af te kunnen wachten om de nieuw geschapen krachten in halm en aren te kunnen overgieten. Hoe dikwijls hebben misschien de akkerlieden, wanneer zij vóór zich de vette, dampende kluiten zagen opheffen met elkaar van de grote wonderen gesproken, waarmee de HEERE in de laatste tijd hun vaderland bezocht had! Hoe dikwijls was misschien onder hen de Elia genoemd en met ophef van het vuurteken op de Karmel gesproken. Want waarschijnlijk waren zij allen ooggetuigen van die grootse gebeurtenis geweest, en dat zij

gezamenlijk mede tot de 7000 behoorden, die voor de Sidonische afgod hun knieën niet bogen, is nauwelijks aan twijfel onderhevig..

Elia trad als een helder lichtende gestalte uit het diepste duister te voorschijn; wij weten niet van waar hij afstamde, wie zijn ouders waren, waar hij zijn jeugd doorbracht, hoe hij voor zijn verheven ambt gevormd werd, zijn eerste optreden doet hem terstond als een meester onder de knechten van de Heere kennen. Anders vinden wij het bij Elisa; wij horen de naam van zijn vader en diens woonplaats, wij vernemen onder welke omstandigheden de roeping van de Heere tot hem kwam, en hoe hij tot het profetenambt werd opgeleid..

Toen Elia tot Elisa ging en zijn mantel op hem wierp, zonder een woord te spreken, dacht hij dat Elisa deze betekenisvolle handeling reeds verstaan zou, en kon uit diens gedrag terstond besluiten, hoe hij hem te beschouwen had, hoe veel of hoe weinig hij op hem rekenen kon, hoe weinig of hoe geheel Elisa in zijn geest en zin zou intreden..

2) Een ander zou in zijn plaats lang op de inval genomen zijn, dat hij te goed was voor de ploeg en voor een hogere kring geboren, als voor die van een eenvoudige landman; hij mag de mensheid zijn talenten niet onthouden, hij moet studeren en dan vooruit op het toneel van het publieke leven, om de wereld te verlichten en ze te regeren. Bedenk, die lichten hebben de mooiste en zuiverste glans, die niet weten, dat zij schitteren, en die Godsbloemen verspreiden de heerlijkste reuk om zich heen, die met het heerlijke plaatsje dat de Heere hen aangewezen heeft, weltevreden op stille gronden verborgen bloeien. Uit het roepen van Elisa, vanachter de ploeg tot profeet, volgt niet dat ieder van achter de ploeg of uit een ander gewoon ambt zonder gaven en zonder veel te weten het profetenberoep aanvaarden kan. De mensen menen dikwijls dat de Heere hen tot een andere, hogere plaats roept, terwijl het toch slechts hun ijdelheid en de overschatting van hun gaven en krachten is, die hen drijft. Heeft God u tot iets geroepen, zo zal Hij u ook de wegen openen en de middelen geven, die daartoe bevorderlijk zijn..

20. En hij, Elisa, in de handeling van de profeet een roeping van God erkennende, en gewoon daar, waar een bepaalde wil van de Heere hem tevoren kwam, die ook onvoorwaardelijk en zonder voorafgaande berading met vlees en bloed (Gal. 1: 16) op te volgen, verliet de runderen en liep Elia, die terstond zijn weg vervolgd had, na en zei: Dat ik toch eerst nog eenmaal naar mijn ouderlijk huis ga en mijn vader en mijn moeder kus ten afscheid; daarna zal ik U gewillig navolgen. En hij, Elia, wel wetende, dat Elisa's woorden volstrekt geen voorwendsel waren om zich aan de roeping te onttrekken (vgl. Luk. 9: 61vv.), maar tegelijk hem een geestelijke drangreden gevende, waaraan hij zich niet zo makkelijk onttrekken kon om hem het afscheid van huis gemakkelijker te maken, zei tot hem: Ga, en keer weldra terug, want wat heb ik U gedaan? 1) namelijk iets, dat de Heere zelf mij bevolen heeft, en wanneer gij dit indachtig zijt, dat gij met een goddelijke roeping te doen hebt, en voortaan niet meer uzelf en uw ouders toebehoort, maar een andere, dan zal deze gang naar huis u niet tot een net en valstrik worden.

1) Elia weet, hoe hij met Elisa handelen moet. Dit antwoord staat in verband met de tijden van afval en hinkerie, waarin Israël verkeerde, maar ook met de hoge en moeilijke roeping van de

profeet. Elisa gaat een moeilijke tijd tegemoet, een tijd, waarin het gelden zou, dat die achterom ziet, niet bekwaam is tot het koninkrijk van God. Wellicht vreesde de profeet, dat zijn ouders Elisa zouden afhouden of hem nog moeilijkheden in de weg zouden leggen. Daarom eist hij beslistheid, een volgen zonder enige aarzeling, een zich losmaken van alle aardse banden, om alleen te vragen, wat de Heere wil. Elisa heeft de wenk begrepen en als bewijs daarvan, slacht hij straks niet alleen de runderen, maar verbrandt ook het houten ploeggereedschap. Daarmee geeft hij zich geheel aan de dienst van God, en verbreekt alle banden, die hem nog aan zijn vroeger bedrijf bonden..

21. Zo keerde hij, na verlof, weer van achter hem af, 1) om op plechtige wijze afscheid te nemen van het ouderlijke huis en zijn tegenwoordig beroep, en nam een juk runderen, datzelfde, waarmee hij voorheen geploegd had, en slachtte het thuis in Abel-Mehola, tot een dankoffer, en met het gereedschap van de runderen, het houten ploeggereedschap, dat hij tot bereiding van de offermaaltijd gebruikte, kookte hij hun vlees, dat hij aan het volk gaf van zijn plaats, dat in zijn vrienden en bekenden, en metgezellen in zijn beroep, en zij aten. Daarna stond hij op en volgde Elia na, en diende hem voortaan als zijn jongere. 2)

1) Een onzichtbare hand raakte Elisa's hart en neigde het op een onbegrijpelijke wijze door een verborgen kracht, zonder enige uiterlijke beweegreden tot het verlaten van de landbouw, om een discipel en een dienaar te worden en zijn medegenoot in de verdrukking. Dus zullen op de dag van de heertocht van de Heere degenen, die Hij geschikt heeft tot Zijn koninkrijk, zich bij uitstek gewillig en blijmoedig aan Hem onderwerpen (Psalm 110: 3)..

Gods volk is geen geprest, maar een vrijwillig volk..

2) Menigeen hoort de woorden van de goede boodschap met vreugde...en ziet het kleinood, dat zij voorhoudt. Er zijn ogenblikken en uren dat hij het levendig voelt, dat het de mens niet zou baten, wanneer hij de gehele wereld gewon en schade leed aan zichzelf; dat echter in Christus Jezus leven en volle zaligheid is...en in plaats van een goed snel, vast besluit te nemen, zich op staande voet, zonder nevenbedoeling, onvoorwaardelijk op de genadevolle aanbidding van de Heere over te geven, gaat hij weer onder de zorgen en neigingen van deze wereld daarheen, wendt de blik van de Onzichtbare en Eeuwige weer af; het gewillige hart wordt weer onwillig en zoekt slechts een voorwendsel, hoe het deze of gene verhindering rechtvaardigen kan, hoe het dit of dat, wat door de enge poort van het hemelrijk niet kan gaan, met eer behouden bedingen kan, en zo komt het bij hem nooit tot een algehele getrouwheid en opoffering (Vergelijk Joh. 12: 26)..

Tussen de hier en de in het volgende hoofdstuk vertelde gebeurtenis ligt een tijdruimte van omstreeks 5 jaar. Elia vertoonde zich aan koning Achab pas na 8 jaar weer, als hij met hem te handelen had wegens de aan Naboth begane misdaad (21: 17vv.); desalniettemin heeft de profeet deze tijd volstrekt niet in een stil, bespiegelend leven doorgebracht, maar zoals uit 2 Koningen 2: 1vv. blijkt door herstel van de door Samuel gestichte profetenscholen (1 Samuel 7: 2) zich zeer werkzaam en rijk aan invloed betoond om het ontwaakte nieuwe leven, dat door zijn vernietigende slag, aan de Baälsdienst toegebracht, bij het volk opgewekt was te bevorderen, en aan de van het koningshuis uitgaande bemoeiingen tot instandhouding van de

kalver- en Baäldienst een gesloten Phalanx (keurbende) tegenover te stellen. Terwijl de in de geschiedenis van David voorkomende profeet Gad (1 Samuel 22: 5) naar alle vermoeden tot de profetenvereniging in Rama behoorde, treffen wij juist van de regeringstijd van deze koning af geen spoor meer aan van dergelijke verenigingen; veeleer had de beoefening van de dichtkunst toen een plaats gevonden in David's bemoeiingen voor de openbare godsdienst (1 Kronieken 26: 1,5), en de profeten en zieners in de bijzondere zin van het woord nemen zo'n plaats ten opzichte van de koning in, dat men met enig recht van "hofprofeten" spreken kan: maar men mag dit niet als een afhankelijke stelling op welke wijze ook opvatten, zodat het profetendom zijn wachters- en bestraffingsambt tegenover de koning prijs zou hebben gegeven. Onder Salomo, die met medewerking van zijn opvoeder Nathan tot de troon verheven was, schijnt dat weliswaar voor een langere tijd op de achtergrond getreden te zijn; het verhief zich echter tegen het einde van zijn regering terstond weer des te dreigender in Ahia van Silo, toen de koning tot afval van de HEERE overneigde, en bewees zijn macht ook over het volk in het woord van de profeet Semaja, als het er na de deling van het rijk op aankwam, het ondernemen van Juda tegen de 10 stammen te verhinderen (11: 11vv. 12: 12vv.). In het rijk van Juda nu, waar het ware heiligdom met de wettelijke Godsverering en de rechtmatige priesterschap zijn zetel had en de troon in geregelde erfopvolging aan een dynastie (vorstenhuis) toebehoorde, die door de op haar rustende beloften geheiligd was, en waaruit meerdere vrome, godgezinde heersers voortkwamen, konden de profeten bij tijd en wijle in alle eendracht met de priesters en kortingen samenwerken, en in het bijzonder bij de herhaald intredende godsdienstige reformaties naast de koningen zich tot het geestelijke en wetenschappelijke bepalen; zij hadden aan de bestaande theocratische inrichtingen houvast genoeg, om buitengewone steun en de formele vorming van nieuwe profetenverenigingen te kunnen ontberen. Vandaar dat wij altijd slechts enkele profeten zien optreden. Semaja onder Rehabeam (2 Kronieken 11: 2vv.; 12: 5vv.), Azaria, zoon van Oded, en Hanani onder Asa (2 Kronieken 15 en 16), Jehu, zoon van Hanani, Eliëzer en de Leviet Jehazeël onder Josafat (2 Kronieken 19: 2; 20: 14,37). Zacharia onder Joas (2 Kronieken 24: 19vv.) en onder de opvolger van de laatste, onder koning Amazia, twee niet nader aangewezen profeten (2 Kronieken 25: 7vv., 15vv.). Van die tijd af begint dan een nieuwe periode in de ontwikkelingsgeschiedenis van het oudtestamentische profeetschap, waarvan uitvoeriger gesproken zal worden bij 2 Koningen 14: 22.

Terwijl nu in Juda, gedurende de eerste 160-170 jaar sinds de scheuring van de beide rijken de werkzaamheid van de profeten in het algemeen slechts een afgezonderde is en bij die van koningen en priesters terugtreedt, zodat b.v. in de commissie, die Josafat ten behoeve van het godsdienstonderwijs onder het volk in het land laat rondreizen, zich geen profeten bevinden (2 Kronieken 17: 7vv.) en ten tijde, dat Athalia beproeft de rol van haar moeder Izebel in het rijk vol te houden, de redding alleen door de hand van de hogepriester gebeurt (2 Kronieken 22: 10-24: 3), zo is daarentegen het hoofdtonel van de werkzaamheid van de profeten gedurende die tijdruimte het rijk Israël, en beweegt zich de geschiedenis van dat rijk grotendeels om de politiek-godsdienstige strijd van de profeten tegen de afvallige koningen. Deze strijd werd reeds onder Jerobeam te voorschijn geroepen daardoor, dat hij, om zijn troon te bevestigen, de staatkundige scheiding van de stammen ook tot een godsdienstige maakte en afzonderlijke heiligdommen voor de HEERE met afgodische beeldendienst aan de beide grenzen van zijn rijk oprichtte. Van de priesters en Levieten en andere burgers, die aan zo'n

afval van het wettige heiligdom geen deel mochten hebben, had hij zich slim weten te ontdoen (2 Kronieken 11: 13vv.). En enkele profeten, die nog in het land waren, hebben wellicht zoals uit 13: 11vv. kan opgemaakt worden, bij de invoering van zijn nieuwigheden gezweven, en zich hiermee gerustgesteld, dat toch de dienst van de HEERE nog altijd de eigenlijke staatsgodsdienst was, en de nieuwe vorm daarvan, de kalverdienst, nog menige oude wettelijke instelling bewaard had; ja, deze kalverdienst had zelfs haar eigen profeten, die haar voorstonden en haar in de ogen van het volk de goddelijke wijding proberen te verschaffen (22: 6vv.). Aanstonds daarop echter trad de man Gods uit Juda (1 Koningen 13: 1vv.) op als wachter van de theocratie, en verheft zich als wreker van de beledigde Majesteit van de HEERE en van Zijn gebod; aan zijn zijde stond, door zijn gewelddadige dood tot nieuwe geloofsmoed opgewekt, de oude profeet uit Beth-el (13: 31vv.), en dezelfde Ahia van Silo, die Jerobeam zijn verheffing had verkondigd, profeteerde in die dagen, toen hij van ouderdom blind geworden was, hem ook de nabij zijnde uitroeiing van zijn huis (14: 1vv.). Eveneens die profeet uit Juda, die Jehu, de zoon van Hanani, wiens naam wij reeds noemden onder de profeten van dit rijk (16: 1,7), spreekt de vloek uit tegen Baësa, de stichter van de tweede dynastie. Als nu met de regering van Omri en zijn zoon Achab in de godsdienstige toestand van het rijk van de tien stammen een grote schrede op de baan van de achteruitgang gedaan wordt, in zoverre als de verering van de HEERE voortaan geen staatsgodsdienst meer bleef, maar in haar plaats de Phoenicische Baäl- en Ascheradienst tot openbare en algemene godsdienst gemaakt zou worden, zodat ondertussen het volk een lijdende houding aannam en op twee gedachten hinkte, de nog aanwezige profeten van de Heere bloedig vervolgd werden, en zij, die aan de vervolging ontkwamen, zich in holen verborgen, dan onderneemt Elia de Thisbieter het, die nog alleen op het toneel is, met één slag het bolwerk van de afgodendienst omver te werpen; en dat zijn werk niet vruchteloos gebleven is, zoals hij meent, bewijst niet alleen de menigte van de profetenzonen, die, als hij na zijn terugkeer van de Horeb de oude profetenscholen weer herstelt, zich om hem verzamelen (1 Koningen 2: 1vv.), maar ook de omstandigheid, dat in de volgende tijd profeten ongedeed in Samaria zich kunnen ophouden, en openlijk met de koning verkeren, bij wie de gebeurtenis op Karmel naar het schijnt niet zonder enige invloed geweest is (20: 13,22,28).

Dergelijke profetenscholen vinden wij te Gilgal, Beth-el en Jericho. De leden daarvan stonden tot Elia en diens opvolger Elisa, die de instelling verder begunstigde en volmaakte, wel waarschijnlijk in een nog nauwere betrekking dan de kwekelingen van de oude profetenscholen tot Samuel gestaan hadden; tenminste schijnt de steeds op hen toegepaste naam, "de zonen van de profeten" dit aan te duiden, en ook overigens is waarschijnlijk de inrichting van de verenigingen heel anders geweest dan vroeger, want het kwam nu in de eigenlijke zin van het woord meer op scholen aan, op geestelijke seminaries, waarin de kwekelingen als zij nog ongetrouwd waren, dicht bij elkaar woonden en voor hun bijeenkomsten een gemeenschappelijk lokaal hadden dat hun volgens 2 Koningen 4: 30 ook voor het gemeenschappelijk middagmaal diende; de gehuwden daarentegen woonden in kleine huizen in de nabijheid van het seminarie en hadden hun eigen huishouding (2 Koningen 4: 1vv.

).De tucht in deze scholen had voornamelijk tot doel op te leiden tot onvoorwaardelijke gehoorzaamheid aan het Goddelijke woord, tot algehele overgave aan het van God gegeven

bevel (20: 35 vv.); ook schijnt er onder hen, omdat het volk van het noordelijke rijk van het wettige heiligdom te Jeruzalem afgescheiden was, een dienst bestaan te hebben, die het gemis van de dienst te Jeruzalem enigszins vergoeden kon, bij welke dienst de vromen op Sabbat en met de Nieuwe manen met hen zich verenigden tot onderlinge stichting (2 Koningen 4: 23). Ja, zelfs is het niet onwaarschijnlijk, dat de vromen in het rijk van de tien stammen de in de Wet voor de Levitische priesters bestemde tienden voor de profeten in die seminaries brachten (2 Koningen 4: 42vv.), omdat de kwekelingen in het algemeen, wat hun onderhoud betreft, bij voorkeur van vrijwillige bijdragen leefden. Het herleven van de Baäl- en Ascheradienst in het rijk was door de juist beschreven inrichting voorkomen; maar tot een doortastende hervorming, zodat ook de kalverdienst zou afgeschaft zijn en de zuivere dienst van de HEERE hersteld, kwam het evenwel niet. Van daar dat juist de staat in die dagen, waarin hij zich in vroeger nooit gekende bloei mocht verheugen, onder Jerobeam II, met zijn koningen rijp werd voor het strafgericht, en wel in zo'n mate, dat de profeten van nu aan uitsluitend met dit gericht bezig zijn, en in Israël, evenals in Juda, voortaan hun geschriften in de engere zin of de vervaardiging van de eigenlijke Boeken van de Profeten een aanvang neemt (2Ki 14: 29).

Nog een andere gebeurtenis moeten wij hier vermelden, die eveneens voorvalt in de tijd tussen de voorgaande en de volgende afdeling; het is de verzwagering van het koningshuis van Juda met het koningshuis van Israël; naar onze berekening viel het huwelijk van Joram, de zoon van Josafat met Athalia, de dochter van Achab en Izebel, voor in het jaar 905 v. Chr. (2 Kronieken 18: 1). Juist de omkering van Achab van de weg van de grove afgoderij kon de vrome Josafat, naar het ons toeschijnt, bewegen in plaats van de hiertoe aanwezige staat van oorlog met betrekking tot het noordelijke rijk een toestand van vrede in het leven te roepen. Of hij hoopte door die verbintenis in de toekomst eens het rijk van de tien stammen op de weg van vrede weer aan het huis van David te brengen, kunnen wij niet zeggen; was het inderdaad zijn verwachting, dan heeft hij zich, zoals de verdere loop van de geschiedenis leren zal, zeer bedrogen. Wel echter heeft een andere hoop hem niet geheel teleurgesteld, namelijk deze, dat hij de zwakke Achab een tegenwicht zou zijn tegen de invloed van diens goddeloze vrouw; want Achab toont zich werkelijk een beter man dan in de eerste twaalf jaren van zijn regering..

HOOFDSTUK 20.

DUBBELE STRIJD EN OVERWINNING VAN ACHAB OVER BENHADAD, DE SYRIËR.

1-21. Achab, die in zijn nu bijna zeventienjarige regering in vrede geleefd heeft met de omliggende volkeren, wordt nu door koning Benhadad II van Syrië in een oorlog gewikkeld en door deze in de hoofdstad Samaria met een grote overmacht ingesloten; eerst beproeft hij te onderhandelen en is zelfs in zijn kleinmoedigheid bereid zich aan de Syrische koning te onderwerpen en hem schatplichtig te worden; omdat echter deze in zijn overmoed steeds grotere eisen doet, overgave op genade of ongenade verlangt, en zich voorbehoudt Samaria geheel te mogen plunderen, raden de oudsten uit Israël hun koning aan door de strijd te doen beslissen en de eisen van de Syriër af te wijzen. Deze toestand, dat Achab tegen een overmoedige en overmachtige vijand zich verweren moet, en toch te zwak is om het tegen hem op te nemen, neemt de Heere te baat, om zich opnieuw als de enige Almachtige God te betonen, aan deze koning die niet zozeer aan het kwaad zelf is overgegeven, als wel willoos prijsgegeven is aan een boze invloed, en reeds enigmatische daarvan vrijgemaakt. Hij zendt alzo een profeet tot hem en laat hem Zijn hulp aanzeggen. En omdat Achab niet slechts de belofte aanneemt, maar ook de goddelijke schikking, van door de jongens van de oversten van de landschappen, deze naar de mens gesproken zo geheel machteloze en ongeoefende schaar, de vijand te doen aangrijpen, gelovig opvolgt, verleent de Heere hem (Achab), die deze voorhoede slechts met 7000 man kan volgen, een schitterende en grote overwinning.

1. En Benhadad (de tweede met deze naam, "1Ki 11: 25), de koning van Syrië, de plannen van zijn vader, betreffende de verovering van Noord-Galilea en het Oost-Jordaanland weer opvallende (1Ki 16: 27), vergaderde omstreeks het jaar 901 v. Chr., dus 5 jaar na de in beide vorige hoofdstukken vertelde gebeurtenissen, al zijn strijdmacht, en tweeëndertig kleinere koningen waren als zijn vazallen (2 Samuel 8: 5; 10: 16) met hem, en paarden en wagens; en hij trok van het noordoosten op tegen Israël, en belegerde Samaria, de hoofdstad van het noordelijk rijk (16: 24) en hij streed tegen haar.

3. En hij zei, als bescheid op deze vraag, hem aan: Zo zegt Benhadad: Uw zilver en uw goud, dat is reeds zo goed als het mijne; daartoe uw vrouwen en uw beste kinderen, die zijn van mij, 1) omdat gij niet bij machte zijt mij te beletten het eerste als buit, de laatste als gijzelaars mee te voeren; geef dus dit alles goedwillig aan mij over, zo zal ik de stad sparen en van een bestorming afzien.

1) Met deze woorden bedoelt Benhadad van Achab te vergen, dat deze zich op genade of ongenade overgeeft. Achab vat het echter zo niet op, maar in deze zin dat hij Benhadad erkenne als leenheer, zodat de koning van Syrië in vs. 5 zich beter uitdrukt en zegt, waar het op staat. Door deze tweede eis en deze bedreiging wordt de koning van Israël wakker geschud uit zijn lauwheid..

6. Maar zo heb ik het toch eigenlijk niet gemeend, als gij het uitlegt, als ware hier slechts sprake van mijn soevereiniteit over uw bezit; neen, ik wil dat alles, wat ik geëist heb, en nog meer, werkelijk in eigen bezit hebben; daarom morgen om deze tijd zal ik mijn knechten tot u

zenden, dat zij uw huis en de huizen van uw knechten (koninklijke ambtenaren) bezoeken (doorzoeken); en het zal gebeuren, dat zij al het begeerlijke van uw ogen 1) in hun handen leggen en wegnemen zullen; gij moet u also op genade of ongenade aan mij overgeven, indien gij wilt dat ik de stad van een plundering sparen zal.

1) In het Hebreeuws Kal-machmad enèka, d.i. al wat uw ogen begeven, in de zin van, al uw kostbare schatten..

8. Maar al de oudsten, en het gehele volk, dat als het van het besluit gehoord had, terstond instemde, zeiden tot hem: Hoor niet, en bewillig niet; 1) laat ons zien of hij de stad zal kunnen innemen.

1) Het tweede niet is sterker dan het eerste. Letterlijke vertaling is dan ook: Hoor niet en gij mogt het niet willen. Zijn oudsten verbieden hem als het ware, om aan de heilloze wensen van Benhadad gehoor te geven..

10. En Benhadad zond ten derden male tot hem, en zei tot hem op echt Oosters snorkerige toon: De goden doen mij zo, en doen zo daartoe, indien het stof van uw stad Samaria, als ik haar in de as gelegd zal hebben, genoeg zal zijn tothandvollen 1) voor al het volk, dat mijn voetstappen volgt; zo groot is de menigte volk, die met mij is, dat indien elk man een handvol puin van de verwoeste stad meenam, er nog ledig zouden terugkeren.

1) Of, voor de holle handen van het volk. Duidelijk is de bedreiging. Hij zal de stad zo vernietigen en verwoesten, dat alles in puin zal worden verkeerd, want zijn leger, dat hij zal laten aanrukken, is zo groot, dat allen nog geen handvol puin zullen kunnen bemachtigen..

11. Maar de koning van Israël antwoordde en zei: Spreekt tot hem, uw koning uit mijn naam: Die zich pas aangordt om in de strijd te gaan, beroeme zich niet als die zich zijn wapenrusting, na bevochten zege, losmaakt. 1)

1) Dit was een van de verstandigste gezegden, die Achab ooit had geuit, en het is een goede waarschuwing of gedenkspreuk voor een ieder, om niet te vertrouwen op zichzelf, noch onbedacht iets te ondernemen, in de dwaze hoop, dat dit naar zijn wensen zal uitvallen, want wie weet, wat een enkele dag of uur baren kan tot verijdeling van onze voornemens..

De Romeinen zeggen hiervoor: Ne triumphum canes ante victoriam (zing geen triomf voor de overwinning); bij ons is een dergelijke spreekwijze: "verkoop de huid van de beer niet, voordat de beer geschoten is."

12. En het geschiedde als hij, Benhadad, dit antwoord van Achab hoorde, waar hij was drinkende, hij, en de koningen, die zijn leger gevolgd waren (vs. 1) in de tenten of hutten, voor hem en zijn vorsten van boomtakken en struiken vervaardigd; dat hij zei tot zijn knechten: Legt aan! 1)Bereidt u tot een bestorming. En zij legden aan tegen de stad.

1) In het Hebreeuws Simoe, d.i.: Neemt positie in, n.l. tegen de stad, om haar te bestormen. Anderen vertalen: Brengt de belegeringswerktuigen bij. Dit kan echter niet, omdat de stad nog niet geheel was ingesloten, omdat volgens vs. 16 de uittocht nog vrij was. Benhadad lag nog niet onmiddellijk voor de stad. De Engelse vertaling heeft het eerste gedeelte van dit vers vertaald door hij was dronken..

13. En ziet, een profeet 1) uit de school van Elia (1Ki 19: 21), trad tot Achab, 2) de koning van Israël, die, had hij met zijn eigen macht het werk moeten verrichten, toch veel te zwak geweest zou zijn om de storm af te slaan, en zei: Zo zegt de HEERE: Hebt gij gezien, al deze grote menigte van mensen, die tegen u strijden? gij zult uzelf wel reeds gezegd hebben, dat gij zonder goddelijke bijstand verloren zijt. Zie echter, Ik zal ze heden in uw hand geven, opdat gij weet, opnieuw ervaart, zoals het vuur op de Karmel u reeds eenmaal deed zien, dat Ik de HEERE ben, 3) de enig waarachtige en levende God.

1) Dat een profeet zich in de nabijheid van Achab durft te wagen, daaruit blijkt wel, dat de vervolgingswoede van Izebel een beetje bekoeld was en de arbeid van de profeet niet zonder vrucht was geweest..

2) De Heere doet dit tot verheerlijking van Zijn lankmoedigheid en goedertierenheid, door aan zo'n boze en ondankbare vorst zo grote genade te bewijzen, hetzij om hem tot bekering te leiden, of om hem des te onverantwoordelijker te stellen, indien hij hardnekkig bleef. En om de hoogmoed van Benhadad te beschamen en zijn baldadigheid te beteugelen. Achabs afgoderij zou daarna gestraft worden, maar Benhadads afgoderij zou nu worden getuchtigd, want God weerstaat de hovaardigen en Hij wilde niet, dat Zijn vijanden nog baldadiger werden en zelfs tegen Hem in verwijtende redenen zouden uitbarsten..

3) Baäl was de afgod van de Syriërs, maar de HEERE de God van Israël. De strijd van Benhadad werd een strijd tegen Israël's God en in die strijd zou hij het moeten afleggen. De Heere neemt hier de zaak, ook van het afvallige Israël, nog als Zijn zaak over, enkel en alleen omwille van het Verbond..

14. En Achab zei: Door wie wil de Heere hen in mijn hand geven, opdat ik weet, hoe ik mijn strijders in slagorde te stellen heb? En hij, de profeet, zei: Zo zegt de HEERE: Door de jongens, de in de strijd geheel onbedreven dienaren, van de oversten van de landschappen, 1) die met hun dienaren voor de vijand vluchtend de wijk in de stad hebben genomen. En hij, de koning, zei: Wie zal de strijd aanbinden, ik of de vijand? zodat ik in het eerste geval een uitval wage en in het laatste geval de stormloop van de Syriërs afwachte. En hij, de profeet, zei: Gij zult hem aanbinden en niet eerst de aanval van de vijanden afwachten.

1) Ook hier weer blijkt het, dat de uitnemendheid de kracht van God zij en niet van de mensen. Achab moest daardoor een levendige indruk krijgen van de grote macht van de Heere, de God van Israël, en van de machteloosheid van de afgoden van de Syriërs. Helaas, hij is daardoor niet gedrongen, om de dienst van de afgoden vaarwel te zeggen..

20. En een ieder, toen de eersten bij de voorposten van het vijandelijke leger aangekomen waren, sloeg zijn man, evenals Jonathan en zijn wapendrager achter hem vroeger onder de Filistijnen gewoed hadden (1 Samuel 14: 13vv.), zodat de Syriërs, door schrik en verwarring aangegrepen, vluchtten, en Israël jaagde hen na. Maar Benhadad, de koning van Syrië, ontkwam op een paard, met enige ruiters. 1)

1) Waar was nu het goud en het zilver, dat hij Achab afeiste? Waar het stof van Samaria, waarvan niets zou overblijven, indien een ieder van zijn volk slechts een handvol daarvan met zich nam? De grootste snoevers zijn doorgaans geenszins de dapperste strijders. Zorgeloosheid is het gewone voorteken van een schielijke ondergang en nooit hebben we zoveel reden om te vrezen, dan wanneer we niet vrezen..

21. En de koning van Israël, het vluchten ziende, dat de 232 jongens 1) veroorzaakt hadden, trok uit met de 7.000 man, en sloeg paarden en wagens, dat hij een grote slag aan de Syriërs sloeg.

1) Omdat het 232 jongens of knechten zijn, die de eerste beslissende aanval doen, moet Achab daaruit leren, dat het de Heere niet moeilijk valt, door velen of weinigen te helpen (1 Samuel 14: 6); omdat echter Achab daarna met 7.000 man achtervolgt en daarmee de vijand geheel en al verstrooit, moet hij daaruit verstaan, dat in zijn volk weer een kern van de ware kinderen van God, een aantal van overgeblevenen naar de verkiezing van de genade aanwezig is, omwille van wie de Heere nog altijd zo'n welgevallen heeft aan het volk, dat Hij het niet door de overmoedige Syriër heeft laten onderdrukken. Die 7.000 man zijn weliswaar niet tezamen dezelfde 7.000, van wie God in 19: 18 sprak, wel echter moet het gelijke getal aan hen herinneren; en nu moet ook die plaats niet zo verstaan worden, dat het aantal van hen, die hun knieën voor Baäl niet gebogen hebben, juist zoveel bedraagt, maar het getal is betekenisvol (7 het verbondsgetal 1000= 10 maal 10 maal 10 het getal van de volheid) en moet aanduiden, dat de gemeente van de uitverkorenen in vergelijking met de grote menigte van de anderen, ja, wel een kleine, maar toch op zichzelf beschouwd een grote schare uitmaakt..

Vs. 22-34. Zoals de profeet aan Achab bij zijn terugkeer uit de zegerijke strijd voorzegt heeft, gebeurt het ook in het volgende jaar; de Syriërs doen dan weer een veldtocht tegen de Israëlieten, zij willen nu, omdat zij Israël's God voor een berggod en niet een God van de vlakten aanzien, het geluk van hun wapens ditmaal in de vlakte van Jizreël beproeven. Zo'n schending van Zijn eer beweegt de Heere Zijn Naam opnieuw aan Achab en zijn volk door het verlenen van een glansrijke zege te verheerlijken; ofschoon de Syriërs door bekwaamere aanvoerders worden geleid dan de vorige maal en met een even zwaar leger te voorschijn komen, worden zij toch ditmaal door de kleine Israëlitische schaar nog veel nadrukkelijker dan toentertijd geslagen; ja de gehele menigte van de naar Afek gevluchte vijanden, als zij daar tot verdere tegenstand deels de stadsmuren bestijgt, deels zich daarachter verschanst, wordt door de wonderbare instorting van deze muur, onder het puin begraven. Benhadad moet deemoedig aan Achab een verschoning van zijn leven laten vragen; deze, in plaats van hem, de door God veroordeelde en tot gehele vernietiging in zijn hand gegeven wrede en

trouweloze vijand, te straffen zoals het behoorde, is evenwel uit ijdelheid en misplaatste goedheid, zo dwaas hem met een verbond aan te gaan.

22. Toen, als het leger overwinnend uit de strijd naar Samaria terugkeerde, trad die profeet, waarvan in vs. 13 sprake was, tot de koning van Israël, en zei tot hem: Ga heen, en sterk u tot een verdere strijd, en bemerk, en zie wat gij doen zult, dat gij u niet zo gedraagt, alsof alles nu goed is en er geen gevaar meer te duchten is; want met de wederkomst van het jaar zal de koning van Syrië tegen u optrekken, als de tijd terugkomt, dat de koningen gewoon zijn uit te trekken (2 Samuel 11: 1).

23. En zoals de profeet waarschuwend voorspeld had gebeurde het werkelijk. Want de knechten de Ministers van de koning van Syrië, zich schamende over hun nederlaag (vs. 19vv.), hadden tot hem, koning Benhadad II, gezegd: Hun (de kinderen van Israël) goden zijn berggoden, die over de bergen trekken en met hun volk daar niet te bevechten zijn, daarom zijn zij in de vorige veldtocht sterker geweest dan wij, en hebben de zege weggedragen; maar zeker, laat ons tegen hen op het effen veld strijden, het zal ons zeer tegenvallen, zo wij dan niet sterker zijn dan zij. 1)

1) De Syriërs stelden vast, dat de goden van Israël niet beter waren dan de Syrische en dat onder de vele goden elk zijn bijzonder ambt en zijn bijzondere heerschappij had, sommigen over de bossen, anderen over de wateren, en nog anderen over de bergen. Tot deze laatsten rekenden zij de goden van Israël te behoren, wellicht, omdat Kanaän een bergachtig land was.

Deze voorstelling stond ook in verband met de uitoefening van Israël's godsdienst op hoogten. Niet alleen dat op verschillende hoogten altaren stonden, maar ook de tempel te Jeruzalem stond op een berg..

26. Het geschiedde nu met de terugkomst van het jaar (900 v. Chr.), als de tijd, geschikt tot de veldtocht, aanbrak, dat Benhadad de Syriërs monsterde; en hij trok op uit de omstreken van Damascus naar Afek, 1) in de vlakte Jizreël, ½ uur westelijk van Sunem (1 Samuel 4: 2), ten strijde tegen Israël.

1) Afek is niet de stad met deze naam in de stam Aser, noch die van het gebergte Juda, maar die, welke gelegen is in de vlakte van Jizreël, niet ver van Endor, omdat Benhadad ditmaal met de Israëlieten in de vlakte wilde strijden..

30. En de overgeblevenen vluchtten naar Afek, in de achter hun rug liggende stad (vs. 26), om deels van de muur af de strijd voort te zetten, deels daarin een beschutting, een borstwering te vinden, en de muur viel dooreen bijzondere beschikking van God, opdat de wereld zou weten hoe Zijn macht over alles gaat, op zevenentwintigduizend mannen, die overgebleven waren. 1) Ook vluchtte Benhadad, en kwam in de stad, vluchtende van de ene kamer van het huis, waarin hij gevlucht was, tot in de andere kamer, thans, nu de muur gevallen en de rest van zijn troepen gedood was, niet meer wetende waar zich te bergen.

1) Zoals God nooit wonderen doet zonder een blijkbare noodzakelijkheid, zo scheen een wonderwerk tegenwoordig tijdig en wel gepast te wezen, toen de Syriërs Zijn oneindige Oppermacht ontkennen en Hem daardoor enigmatische als verplichtten, om tot zich eigen eer een bewijs daarvan te geven en te betonen, dat Hij zowel een God van de vlakten als van de bergen was, en dat Hij hen in hun sterke vestingen evenzowel als in het open veld verdelgen en zelfs de muren op de sterkte waarvan zij tot hun verdediging vertrouwden, tot werktuigen van hun ondergang maken kon..

31. Toen zeiden zijn knechten, de dienaren uit zijn gevolg, tot hem: Zie toch, wij hebben gehoord, dat de koningen van het huis van Israël goedertieren koningen zijn, niet zo wreed ten opzichte van hun overwonnen vijanden als de koningen van andere volken; laat ons toch zakken om onze lendenen leggen, en koorden om onze hoofden, 1) en uitgaan tot de koning van Israël, in zo'n treuroptocht en met deze tekenen van algehele onderwerping, opdat wij hem zo tot genade mogen bewegen; mogelijk zal hij uw ziel in het leven behouden.

1) De zakken om de lendenen waren een teken van droefheid vanwege hetgeen zij gedaan hadden, en de koorden om het hoofd een blijk van hun onderwerping aan zo'n straf als Achab hun zou willen opleggen. Het recht op het leven hadden zij verbeurd. Zij geven zich op genade of ongenade over..

33. De mannen nu namen naarstig naar het woord, dat hem bij zijn natuurlijke goedhartigheid ontvallen was, en vatten het haastig, 1) in de voordeligste zin op voor hun koning, alsof het van hem na rijp beraad zo gezegd was, en zeiden, Achab bij deze uitdrukking, die hij van Benhadad gebruikt had, houdende: Uw broeder Benhadad leeft. En hij zei, in zijn ijdelheid en onmannelijke weekhartigheid ook nu nog zich niet bezinnende, hoe dwaas en verkeerd hij handelde, maar veeleer zichzelf overtreffende in zijn verkeerd geplaatste genadebewijzen: Komt, brengt hem tot mij. Toen kwam Benhadad tot hem uit voor de stad, en hij, Achab, om hem werkelijk voor aller oog als zijn broeder te behandelen, deed hem, toen hij hierop zijn intocht in de veroverde stad hield, naast zich op de wagen klimmen.

1) In het Hebreeuws Wajemaharoe wajachletoe. Beter: En zij haastten zich en drongen bij hem aan, n.l. om te weten te komen of wat hij zei, werkelijk uit zijn hart gesproken was. Het tweede woord, afgeleid van het werkwoord (Chalat) betekent toch, in verband met het stamverwante Arabisch, op een zaak aandringen. Achab had, geleid door de deemoedige houding van de knechten van de Syrische koning, Benhadad zijn broeder genoemd, om blijk te geven van grootmoedigheid. Deze benaming grijpen de knechten aan, om de zaak in orde te brengen en zeggen nu: Uw broeder is Benhadad. Dit is toch een betere vertaling dan die van: Uw broeder Benhadad leeft. In de grondtekst staat Achika Benhadad, en dit kan niet anders vertaald worden dan door: Uw broeder is Benhadad.

Daarna laat hij hem voor zich brengen en nadat dit gebeurd is, hem bij zich op de wagen klimmen. Er is hier weer grote overeenkomst tussen Saul en Achab. Evenals Saul de koning van de Amalekiten in het leven spaarde tegen de uitdrukkelijke wil van God, enkel en alleen uit hoogmoed, zo spaarde ook Achab het leven van Benhadad tegen de wil van God, om aan de hoogmoed van zijn hart te voldoen. Zoals echter Saul daarom het misnoegen van de Heere

moest ondervinden, zo ook Achab. Straks wordt hem aangekondigd, dat nu zijn eigen leven in de strijd met de Syriërs niet zal gespaard worden. Benhadads leven behoorde niet aan Achab, maar aan God. En God had bevolen hem te verslaan, omdat hij, evenals Goliath, de slagorden van de levende God had gehoond. Bij Achab was er echter geen eerbied voor het heilig Wezen van God, geen opkomen voor de eer van de God van Israël en daarom voelde hij ook niet, wat een grote oneer hij God aandeed, door degene te sparen, die Hem, de Soevereine God van hemel en aarde, met de goden van zijn eigen land had gelijkgesteld..

34. En hij, Benhadad, zei tot hem, tot Achab, om hem nog beter in deze voor hem gunstige toestand te houden: De steden, die mijn vader van uw vader genomen heeft¹⁾ (1Ki 16: 27), zal ik teruggeven, en maak u straten in Damascus voor kooplieden uit uw rijk, om zich daar factorijen of handelshuizen aan te leggen (2 Samuel 8: 6), zoals mijn vader in Samaria gemaakt heeft. En ik, antwoordde hierop Achab, overeenkomstig zijn zwak karakter deze aanbiedingen van de zo gevaarlijke tegenstander van Israël geroerd aannemende, ik zal u met dit verbond dan laten gaan. Zo maakte hij inderdaad een verbond met hem, zo geheel was hij door zijn weekhartigheid meegesleept, en hij liet hem gaan. 2)

1) De oorlog tussen Benhadad en Omri, waarop hier gezinspeeld wordt, is ons niet nader bekend gemaakt..

2) Achabs daad, ofschoon de schijn van goedheid hebbende, was nochtans de ware goedheid niet; want deze mag niet op rovers toegepast worden die, laat men hen vrij, slechts nog meer schade aanrichten dan vroeger, evenals Benhadad ook werkelijk later deed, God had aan Achab de overwinning geschonken en de roekeloze koning in zijn handen gegeven om deze te straffen maar niet om zich vriendelijk jegens hem te betonen; ook was Achab volstrekt met zo goedgehartig, omdat hij toegelaten had, dat zo vele profeten door zijn vrouw Izebel omgebracht werden..

Vs. 35-43. Op zijn terugreis naar Samaria, wordt de koning, die zijn verplichtingen jegens de Heere en jegens zijn land zodanig uit het oog verloren heeft, door een profeet aangehouden, die zich eerst door een van zijn medeprofeten heeft laten verwonden, en zich daarna verstoelt heeft met een doek over zijn ogen, om niet herkend te worden. Deze profeet vertelt nu de koning, hoe hij mede in de strijd geweest is, en een ander hem daar, nadat hij gewond zijnde, ter zijde was getreden, een man ter bewaking had gegeven, hoe hij evenwel deze door nalatigheid had laten ontsnappen, en nu met zijn eigen leven daarvoor boeten moet; hiervan verzoekt hij de koning hem vrij te spreken. Maar Achab bevestigt zijn oordeel als recht en welverdiend; dit is het ogenblik, dat zich de profeet ontdekt en Achab aanzegt, welk oordeel van God hij zichzelf en zijn volk door Benhadads vrijlating op de hals heeft gehaald; gemelijk en verdrietig komt daarop Achab naar Samaria met een knagend geweten, maar onmachtig om boete te doen en zich te buigen onder Gods woord.

35. Toen, terwijl Achab op de in vs. 34 beschreven wijze met Benhadad een verbond sloot, in plaats van hem als een gebannen man neer te houwen (vs. 42; 1 Samuel 15: 3, 8vv.), zei een man uit de zonen van de profeten, wellicht die Micha, de zoon van Jimla, waarvan in 22: 8 sprake is, tot zijn naaste, tot een ander van de profetenleerlingen, door het woord van de

HEERE 1) tot datgene, wat hij van de man vorderde, aangezet: Sla mij toch. En de man, in zijn goedhartigheid, weigerde hem te slaan, omdat hij toch als een knecht van de Heere onvoorwaardelijk en met verloochening van zijn natuurlijk gevoel het woord van de Heere gehoorzaam had moeten zijn.

1) Door het Woord van de Heere betekent hier: door Goddelijke openbaring. Juist, omdat dit bevel, door goddelijke openbaring daartoe aangezet, gegeven werd, werd de weigering ook zo zwaar gestraft, opdat die straf tot waarschuwing zou dienen voor anderen in deze tijd van diep verval en afval van de vrees van God..

38. Toen ging de profeet, terwijl hij thans in staat gesteld was om datgene, waarop het in deze zaak eigenlijk aankwam, ten uitvoer te brengen, heen naar een plaats, waar Achab, bij zijn terugkeer naar Samaria voorbij moest komen, en stond voor de koning op de weg; en hij verstelde zich om niet vóórdát hij zelf zich ontdekken zou, door Achab herkend te worden, met as.¹⁾

1) In het Hebreeuws Baäpheer. Hier vertaald met as. Dan moest er echter staan niet apheer, maar epher. Apheer betekent een bedeksel, een band. De LXX vertaalt dan ook met telamwn. Het staat in verband met het Chaldeeuwse Maphora, het Syrische Maphrò en het Arabische Mi'ephoraton. Men verstelt zich ook alleen door een deksel, d.i. men maakt zich onkenbaar door bewinding van het hoofd en niet door as op zijn hoofd te strooien. Vs. 41 bevestigt dit. Juist door het wegdoen van de hoofdband herkende de koning hem..

40. Het geschiedde nu, toen uw knecht hier en daar doende was, en onderwijl op de gevangene geen acht gaf, dat hij er opeens niet was, 1) en ik heb dus niets anders te wachten dan dat ik met mijn leven voor zijn ontvluchting zal moeten boeten; behage het u dan o koning! uw knecht vrij te spreken. Toen zei de koning van Israël tot hem: Zo is uw rechtvaardig en welverdiend oordeel, wanneer gij zegt, dat gij met uw leven betalen zult voor degene, die gij hebt laten ontkomen; gij zelf hebt het gevelde, en door zo'n strafvoltrekking overkomt u geen onrecht, zoals uw eigengeweten ook getuigt; want waarom zijt gij zo achteloos en lichtzinnig geweest, door u hier en daar op te houden, in plaats van behoorlijk over uw gevangene te waken?

1) Wat nu volgen moet wordt verzwegen, om op het oordeel van de koning niet vooruit te lopen. Er had nu moeten volgen: een bede om bevrijding van de straf..

42. En hij zei tot hem: Zo zegt de HEERE: Omdat gij de man, die Ik verbannen heb, de koning van Syrië, die aan Mijn ban was prijsgegeven en die Ik in uw handen had overgeleverd, opdat gij het banvonniss ook werkelijk aan hem voltrekken en hem doden zou (Leviticus 27: 29), uit de hand hebt laten gaan, a) zo zal uw ziel in de plaats van zijn ziel zijn, en uw volk in de plaats van zijn volk; het verderf, waaraan hij en zijn volk gewijd was, zal over u en uw volk komen (22: 29vv.; 2 Koningen 6: 24vv.)

a) 1 Koningen 22: 37,38

Evenals eenmaal de profeet Nathan aan David, door middel van een gelijkenis, die hem aanleiding gaf om zelf het vonnis over zich uit te spreken, zijn zonde had voor ogen gesteld (2 Samuel 12: 1vv.), gaat ook onze profeet met koning Achab te werk, en nauwelijks zal iemand hier de bedenking opperen, dat de profeet zich voor een ander uitgeeft dan hij werkelijk is, en aan Achab een verdichte geschiedenis voordraagt; want dit zich voordoen als een gewond krijgsman is een zinnebeeldige handeling, waardoor Achab getoond moet worden, wat hij als straf van de Syriërs te wachten heeft; dit verdicht verhaal is een zichtbare voorstelling van de zware schuld, die Achab op zich geladen had door de koning van Syrië, die hij, naar Gods wil, had moeten gevangen houden en doden, los te laten. Wel dient de toestand, waarin de profeet voor Achab verschijnt, om deze te misleiden, zodat hij de profeet niet onmiddellijk herkent, en hem ondertussen doet geloven als had hij met een voorval te doen, dat zo-even bij het eindigen van de strijd heeft plaatsgehad, maar zonder een sluier, die bedekt, is geen gelijkenis mogelijk en de kortstondige misleiding is slechts een schijnbare; in de werkelijkheid is zij veeleer een middel tot diepere inleiding in de waarheid en tot wegneming van die misleidingen, waardoor degene, die met de waarheid bekend gemaakt moet worden, zichzelf bedreigt en voor de erkenning daarvan zich ongeschikt maakt. Na hetgeen in 19: 21 aangaande de onbepaalde gehoorzaamheid, waartoe de profetenjongeren werden opgeleid tegenover elk Godsbevel, dat tot hen kwam, is aangemerkt, en bij het recht verstand van een dergelijk voorval in 13: 11vv., zal ook niemand zich aan het strenge vonnis ergeren, dat aan de ambtgenoot van de profeten, tot wie hij zich het eerst met de eis om hem te slaan gewend had, ter oorzaak van diens ongehoorzaamheid, voltrokken werd. Vatten wij het bevel van God aan de profeet Hosea (1: 2) om een vrouw van de hoererijen te huwen en kinderen bij haar te verwekken, als een ernstig gemeend bevel op, dat naar zijn inhoud volbracht moest worden, (niet zoals anderen willen als visioen, gelijkenis of voorstelling van de verhouding, waarin Israël tot de Heere, zijn God, gekomen was), zo dringt zich daar nog met meer beslistheid de overtuiging aan ons op, dat de profeten zich zo geheel en al met hun hart en hun leven aan de dienst van de HEERE moesten toewijden, dat aan hun eigen ik met al zijn natuurlijke gevoelens en aandoeningen, wanneer het erop aankwam hun ambt waar te nemen, het zwijgen werd opgelegd. Wat zou er ook in een tijd van algemene afval en ongehoorzaamheid van het rijk van God geworden zijn, wanneer de geweldige ernst van het profetisch ambt in enig opzicht verzaakt had mogen worden..

43. En de koning van Israël, die zijn misstap wel inzag, maar des te vleselijk gezind was, om zich boetvaardig onder het strafvonnis te veranderen, ging heen, gemelijk en toornig,

1) verdrietig, naar zijn huis en kwam te Samaria.

1) Hij was vertoornd, niet wegens zijn zonde, maar wegens de nadelige gevolgen daarvan voor hem en zijn volk; die hij zeker verwachten moest, omdat hij zo dikwijls had ondervonden, dat God die woorden van Zijn profeten bevestigde. Dus verkeerde alle vreugde over de laatste overwinning zeer schielijk in rouw..

HOOFDSTUK 21.

DWINGELANDIJ, DOOR ACHAB EN IZEBEL TEGENOVER NABOTH UITGEOEFEND.

Vs. 1-16. Enige jaren na de beide oorlogen met de Syriërs, komt Achab op de inval, de tuinen rondom zijn lustslot te Jizreël te vergroten door een wijnberg, aan een burger van die stad toebehorende, daaraan te trekken, en biedt deze aan dit stuk grond, al naardat hij verkiezen zou, door inruiling of aankoop van hem over te nemen; maar Naboth, aan het goddelijk voorschrift gedachtig, weigert zich van het erfgoed van zijn vaderen te ontdoen. Ontevreden en verdrietig keert de koning naar zijn residentiestad Samaria terug, werpt zich te bed om zich verder aan zijn gevoel van ergernis over te geven. Van lieverlee, zou hij, ware hij aan zichzelf overgelaten, deze vergeten, verslapen of verspeeld hebben, maar bij ongeluk komt zijn vrouw Izebel in het vertrek, en nadat zij de oorzaak van zijn ontevredenheid vernomen heeft, is zij terstond gereed haar gemaal, door een schelmstuk, in het bezit van de gewenste akker te stellen. Dat was een uur van de beproeving, of Achab, na zo veelvuldige genadebewijzen van God, in de laatste jaren ondervonden, in staat zou zijn, om zich van de banden van de ongerechtigheid, waarmee zijn vrouw hem omstrikt had, los te maken; hij blijft niet staande in de verzoeking, maar laat Izebel begaan, en wordt bij voortduring, steeds rijper voor het gericht.

1. Het geschiedde nu na deze in het vorige hoofdstuk vertelde dingen, evenwel niet onmiddellijk daarna, maar 2-3 jaar later, ongeveer tegen het einde van het jaar 898 v. Chr., alzo Naboth, een Jizreëliet, inwoner van Jizreël, een stad in een vlakte met dezelfde naam gelegen, waar Achab een lustslot in eigendom bezat, 3 3/4 mijl ten zuidwesten van de Karmel (18: 45vv.), een wijngaard had, die te Jizreël,¹⁾ zijn woonplaats, was bij het paleis van Achab, de koning van Israël, die eigenlijk te Samaria 4 3/4 mijl ten zuidwesten van daar resideerde (20: 1,43), maar echter gewoonlijk in Jizreël, dat wegens zijn hoge ligging een ruim en prachtig uitzicht aanbood, zich ophield, en bij wie nu de begeerte opkwam, met deze wijnberg de gronden tot zijn slot behorende, te vergroten en alzo de door hem uitgelegde tuinen nog meer uit te breiden.

1) De stad Jizreël (= zaad van God), door de Grieken Edrala tegenwoordig Zer'in geheten en nu nog slechts een onbeduidend dorp van 30-40 huizen, door de stekelige cactus-vijg, met haar gele bloesem en rode vrucht, als om het graf van de voormalige stad, die hier eenmaal gestaan heeft te bedekken, ligt op de rand van een rotshelling, die tegen het noordoosten meer dan 100 voet steil afdaalt, en van welker voet de bedding van een beek, tussen de kleine Hermon en het Gilboa-gebergte door naar Beth-sean voortloopt; dit is de bron Tubania, zoals zij in de Middeleeuwen genoemd werd, of "Ain en Jizreël," zoals zij (1 Samuel 29: 1) door de monniken-legende als de Goliathsbron (Ain Dschalud) wordt aangeduid (Jud 7: 1" en "Jud 7: 4). Door dit naar Beth-sean voerende beekdal kwam Jehu ongetwijfeld aanrijden, toen hij zich van Ramoth in Gilead hierheen begaf om koning Joram van de troon te stoten en Gods strafgericht aan het huis van Achab te voltrekken (2 Koningen 9: 16vv.); op de hoogste top van de rots, waarop de stad ligt, staat nog heden een gebouw, op een toren lijkend, thans nog het huis van de dorpsrechter, en op deze plaats, van waar men langs het gehele dal tot aan Beisan kan zien, heeft zich ook gewis de toren bevonden, waarvan in 2 Koningen 9: 17

gesproken wordt, zodat men dan ook, op dat hooggelegen punt plaats nemende, de aardrijkskundige beschrijving in 4: 12 zeer goed verstaat: "en het gehele Beth-sean, dat is bij Zarta, beneden van Jizreël." Het stuk grond, waardoor Jizreël zo'n bloedige vermaardheid verkregen heeft, de wijnberg van Naboth, is wat zijn ligging aangaat niet nader bekend; overeenkomstig het vers, dat wij thans beschouwen, moet het in de nabijheid van de stad gelegen hebben, en letten wij op 2 Koningen 9: 21, waar verhaald wordt, dat Joram, nadat hij zijn wagen had laten aanspannen en in gezelschap van Ahazia, koning van Juda, Jehu tegemoet reed, en deze op de akker van Naboth, de Jizreëliet aantrof, zo blijkt daaruit, dat de wijnberg, waarvan gesproken wordt, aan de oostelijke helling van de hoogte van Jizreël, aan de landstraat naar Bethsean gelegen moet hebben..

3. Maar Naboth, een van hen in Israël, die de goddelijke instelling nog in ere hielden en omdat hij wel wist dat hij zich juist aan felonie of leenmans-ontrouw tegenover zijn hemelse Heer schuldig zou maken, als hij aan de wens van zijn aardse koning gehoor gaf, hetgeen hij wel zou gedaan hebben, indien de verhouding van een bezitter tot zijn eigendom bij het volk van God geen andere geweest was, dan bij de overige, ook bij de christelijke volken, zei tot Achab: Dat late de HEERE ver van mij zijn, dat ik u het erfdeel van mijn vaderen geven zou, 1) omdat dit in de wet van Mozes zo duidelijk verboden is (Numeri 36: 7).

1) De weigering vond plaats uit godsdienstige beweegredenen. Immers in Leviticus 25: 23-28 en Numeri 36: 7vv. had de Heere het scherp verboden het vaderlijk erfdeel te verkopen. Naboth, dit kon Achab weten, was ook zonder dat gebod nog in zijn recht, om het te weigeren, maar werd nu daarenboven gedwongen door het goddelijk gebod, en juist daardoor treedt het gedrag van Achab, n.l. zijn toorn in een des te treuriger licht. Naboth doet zich hier kennen als een man, die een tedere eerbied had voor de Wet en voor alle instellingen van de Heere..

4. Toen kwam Achab in zijn huis, te Samaria, zijn residentie, (zie vs. 8), gemelijk en toornig, ontevreden en verdrietig, evenals toen de profeet Micha hem zijn zondig gedrag tegenover de Syrische koning Benhadad had voorgehouden (20: 43), over het woord, dat Naboth de Jizreëliet, tot hem gesproken had, en gezegd: Ik zal u het erfdeel van mijn vaderen niet geven. En hij legde zich neer, zich volmaakt als een ongezeggelijk kind aanstellende, aan wie men zijn zin niet gegeven heeft, op zijn bed en keerde, op de manier van de droefgeestige lieden die zich aan de blik en de gesprekken van anderen willen onttrekken, ten einde zich ongestoord aan hun aandoeningen te kunnen overgeven, zijn aangezicht om naar de wand, en at geen brood.

Achab was meer slecht dan boos. Het woord "boos" veronderstelt nog een zekere energie; de booswicht bedrijft zijn kwaad met koelbloedigheid, uit beginsel, volgens een beraamd plan. Achab daarentegen was door en door een zwak man, die zich steeds in al zijn doen en laten door invloeden van buiten liet besturen, en vooral slechts datgene was, waartoe de omstandigheden, waarin hij zich op dat ogenblik bevond, of de mensen die hem omringden, hem maakten. Zoals hij zich voor een enkele maal bijzonder goedhartig en grootmoedig kon betonen, b.v. tegen de overwonnen koning van Syrië, zodat de Heere hem voor zijn ontijdige goedheid straffen moest (20: 32vv.), zo kon hij, wanneer er van buitenaf maar op hem

gewerkt werd, in de eerstvolgende minuut tot de verregaandste gruwelen vervallen, vooral wanneer dit zonder moeite en buiten gevaar voor zijn eigen persoon geschieden kon. Onder betere leiding ware Achab ook gewis een beter koning geweest; onder de invloed van een Izebel en van een hoop doortrapte vleiers, zoals zijn hovelingen, moest deze karakterloze mens reddeloos diep zinken. En zo zal het ons dan ook, met het oog op degenen, die hem omringden, geen ogenblik meer bevreemden, wanneer wij het leven van een man die ook voor betere indrukken niet onvatbaar was, in een aaneenschakeling van ongerechtigheden en schanddaden zien overgaan..

7. Toen zei Izebel, zijn vrouw, even zo heerszuchtig en tot handelen gereed als boosaardig en heftig van karakter, tot hem: Zou gij 1) nu het koninkrijk over Israël regeren, wanneer gij aan het afwijzend antwoord van een onderdaan niets anders dan uw verdriet en ergernis tegenoverstelt, alsof gij nu verder niets vermocht? Sta op, eet brood, en uw hart zij vrolijk; ik, wanneer gij zelf de moed niet bezit om u van uw koninklijke macht te bedienen, zal u de wijngaard van Naboth, de Jizreëliet, geven.

1) De nadruk valt op gij. Op ironische wijze spreekt de goddeloze Izebel hier tot haar man, en wanneer zij hem eigenlijk bespot, dan zegt zij zoveel als, indien gij niet weet te regeren, of uw koninklijke macht uit te oefenen, dan zal ik het doen..

8. Zij dan zette zich neer, terwijl haar gemaal haar liet begaan zonder naar de wijze, waarop zij haar toezeggingen vervullen zou, te vragen, ofschoon hij voldoende met haar karakter bekend, dienaangaande wel het een en ander kon vermoeden, en schreef brieven in de naam van Achab en verzegelde, onderzegelde ze met zijn signet 1) en zond de brieven tot de oudsten en tot de edelen, de leden van de magistratuur (De 16: 18), die in zijn stad waren, wonende met Naboth.

1) Thans nog draagt de stempel van het koninklijke zegel, bij Arabieren, Turken en Perzen, het naamcijfer van de koning, en wordt in plaats van ondertekening onder het koninklijk schrijven gedrukt; daaraan hebben wij ook hier te denken, niet zozeer aan een verzegelen, dat natuurlijk ook plaatshad, maar aan een onderzegelen..

Deze schenen als hen, die gelegenheid hadden hem van zeer nabij waar te nemen en zijn uitingen te vernemen, het geschiktst, om het proces tegen hem aan te binden, omdat Izebel van hen wist, dat zij louter volgzaam en van de wil van het Hof afhankelijke mannen waren..

9. En zij schreef in die brieven, zeggende: Roept, zoals in dergelijke gevallen gebeurt, wanneer een misdaad, die zwaar op een landstreek drukt, waarom de gehele streek zich voor God heeft te verootmoedigen (1 Samuel 7: 6), verzoend moet worden, een vasten 1) uit, en zet, wanneer na de geëindigde vastendag de vierschaar over de misdaad, die verzoend moet worden, gespannen wordt, Naboth als de man, wie het rechtsgeding geldt, in de hoogste plaats van het volk.

1) Het vasten beval Izebel tot een teken, alsof een openbare misdaad, een zware, op de stad rustende zonde te verzoenen was, waarover de stad zich moest verootmoedigen (1 Samuel 7:

6). Daardoor wilde zij van begin af aan het in te stellen proces in de ogen van de burgerij de schijn van recht geven en op de misdaad, waarvoor Naboth aangeklaagd zou worden, de stempel van de waarheid laten drukken..

10. En zet tegenover hem, opdat de wettelijke bepaling (Numeri 35: 30 Deuteronomium 19: 15) in acht genomen wordt en de rechtspleging in behoorlijke vorm plaats heeft, twee mannen, zonen van Belial, 1) die zich door omkoping tot alles laten gebruiken, opdat die tegen hem getuigen, zeggende, schrijft beiden voor dat zij Naboth beschuldigen: Gij hebt God en de koning gezegend, 2) hebt den koning gelasterd (vs. 13), en daardoor tegen God zelf, wiens zichtbare plaatsbekleder de koning is, misdaan (Exodus 22: 28); en voert hem, omdat door de verklaring van twee getuigen zijn vergrijp als voldoende bewezen kan beschouwd worden uit, buiten de stad en stenigt hem, terwijl gij zijn lastering van de koning als een godslastering vergeldt (Leviticus 24: 10vv.), dat hij sterve. 3)

1) Zoals het vorige hoofdstuk aantoont (zie 20: 13; 20: 35vv.), dat na het voorgevallene op de Karmel (18) zich weer profeten van de Heere ongehinderd te Samaria, in de onmiddellijke nabijheid van de koning konden ophouden, zo blijkt uit deze brief van de koningin, dat na de uitroeijing van de afgodspriesters de dienst van de HEERE, ten minste in de vorm van de kalverdienst (22: 6vv.), gedurende enige tijd in Israël hersteld was; eerst Achabs zoon, Ahazia, vereerde voor zijn persoon weer de Baäls, terwijl hij de kalverdienst aan het volk overliet (22: 53vv.)..

2) In de zin van: God zijn afscheid geven, God lasteren, zoals ook Job 2: 9. De koning wordt hier met God ten nauwste verbonden, omdat de koning lasteren als gezaghebber van God, ook God lasteren was, maar ook, omdat, indien iemand om majesteitsschennis ter dood werd gebracht, diens goederen aan de koning vervielen. Dit laatste was Izebels hoofddoel..

3) De plaatselijke rechtbanken in de enkele steden, die de kleinere zaken, d.i. die, waarover naar de inhoud van de wet gemakkelijk een beslissing was uit te spreken, moesten beoordelen en afdoen, als ook de schuldigen straffen, konden dus ook een doodvonnis vellen (MATTHEUS. 5: 21); een beëdiging van de getuigen had niet plaats, en het oordeel, dat men na kennismeming van de toedracht van de zaak uitsprak, werd onmiddellijk voltrokken..

11. En de mannen van zijn stad, die oudsten en die edelen, die in zijn stad woonden en het rechterambt daar uitoefenden, deden, zoals Izebel tot hen gezonden had; zoals geschreven was in de brieven, die zij tot hen gezonden had, 1) omdat zij de wraak van de goddeloze koningin duchtten en daarom haar wenken niet ongehoorzaam durfden zijn.

1) Niet alleen was dit een bewijs van het bederf, dat overal was doorgedrongen, maar ook van de slaafse vrees voor de goddeloze koningin. Zij buigen eerder het recht, dan dat zij zich verzetten tegen de schaamteloze en godonterende voorstellen van de koningin..

13. Toen kwamen de twee mannen, zonen van Belial, en zetten zich als aanklagers tegenover hem; en de mannen van Belial getuigden tegen hem, tegen Naboth, voor het volk, zeggende: Naboth heeft God en de koning gezegend, hem vaarwel gezegd, zijn afscheid gegeven, d.i.

gevloekt (Job 2: 9). En zij voerden hem, omdat de oudsten, de overheden van de stad hem de dood schuldig verklaarden, buiten de stad, en stenigden hem met stenen, dat hij stierf, en tegelijk met hem, overeenkomstig Jozua's handelwijze met Achan (Jozua 7: 24vv.) zijn zonen en de leden van zijn familie (2 Koningen 9: 26).

Op deze wijze werd Naboth als een verbannene behandeld en met hen gelijkgesteld, die afgoderij bedreven en anderen daartoe verleid hadden (Deuteronomium 13: 6vv.; 17: 2vv.). Door het eerste werd de koning de mogelijkheid verschaft om de goederen van Naboth verbeurd te verklaren, namelijk ten behoeve van de landsheerlijke schatkamer (evenals de bezittingen van een verbannene, die zich aan de Heere bezondigd had, aan deze vervielen en vernietigd werden, zo beschouwde men ook het eigendom van de majesteitschenners als vervallen aan de koning, die ze zich dan toe-eigende), door het laatste komt, behalve de twee getuigen, die men tegenover Naboth plaatste, nog een andere zaak in zijn geschiedenis voor, die haar op die van de Heere Jezus lijken doet, omdat het ook in betrekking tot hem in vergelijking met zijn rechters en beschuldigers, die zich inderdaad aan afgodendienst hadden schuldig gemaakt, heet: de vrome sterft, die goed en heilig wandelt; de boze leeft, die hoogst misdadig handelt..

16. En het geschiedde, toen Achab hoorde, dat Naboth dood en zijn erfgoed, als dat van een veroordeelde wegens majesteitsschennis aan de koninklijke schatkist vervallen was, dat Achab opstond, zijn paleis in Samaria verliet, om naar de wijngaard van Naboth, de Jizreëliet, te gaan om die erfelijk te bezitten.

Menigeen doet het kwaad niet, omdat hij de moed daartoe niet bezit; gebeurt het evenwel door anderen, dan wast hij zich evenals Pilatus de handen, verheugt zich in het verborgen dat het heeft plaatsgehad, en maakt geen bedenking om de vrucht van de boze daad te genieten. Voor het oog van de mensen veroordeelt men de daad en de dader, maar is eigen in het geheim met de zaak, wanneer zij een vermeerdering van rijkdom, aanzien en eer heeft aangebracht, ingenomen, zoals het gaat met degene, die niet van de doornen houdt, maar zich toch verheugt, wanneer hij de wol kan afplukken, die de voorbijgaande schapen daaraan hebben laten hangen..

Vs. 17-29. Nadat Izebel door het ter dood brengen van Naboth het haar echtgenoot mogelijk heeft gemaakt, om van de begeerde wijngaard bezit te nemen, begeeft deze zich naar Jizreël om zich het nieuwe stuk grond toe te eigenen. Daar treedt op Gods bevel de profeet Elia hem tegemoet en kondigt hem aan, hoe de Heere deze roof en moord aan hem en zijn vrouw door een bloedige en schandelijke dood zal wreken, en bovendien zijn verkleefdheid aan de afgoderij door uitroeiing van zijn gehele huis bezoeken. Achab wordt hierdoor zo geschokt, dat hij zich voor God verootmoedigt, zich een vasten oplegt en rouw bedrijft; daarom maakt de Heere aan Zijn profeet bekend, dat Hij het bedreigde oordeel over Achabs huis pas na diens dood aan zijn opvolgers voltrekken zal.

17. Maar het woord van de HEERE kwam, juist in dezelfde tijd, toen Achab zich van Samaria naar Jizreël begaf, tot Elia, de Thishiet, die toen afgezonderd op de Karmelleefde (2 Koningen 1: 9; 2: 25), zeggende:

19. En gij zult tot hem spreken, zeggende: Zo zegt de HEERE: Hebt gij doodgeslagen, en ook een erfelijke bezitting ingenomen? 1) Daartoe zult gij, wanneer gij door die vraag zijn geweten getroffen hebt, zodat hij zijn dubbele zonde moet erkennen, verder tot hem spreken, hem ook zijn strafvonnis verkondigen, zeggende: Zo zegt de HEERE: In plaats, 2) daarvoor, dat de honden het bloed van Naboth gelekt hebben, zullen de honden uw bloed lekken, ja, het uwe!

1) Hoe geheim ook de moordenaars hun spel gedreven en hun hels plan gesmeed hebben, zo was er toch Eén, wiens nabijzijn zij niet vermoedden in hun tegenwoordigheid, toen de aanslag beraamd werd. Eén heeft de gedachte aan moord bij de bloeddorstige koningin zien opkomen en achter haar stoel staan, toen zij die brieven schreef. Hij kende dus de gehele toedracht van de zaak, en eer de gruweldaad was verricht, was het vonnis reeds bij Hem opgemaakt en de wijze van uitvoering daarvan beraamd. Maar waarom kwam de Almachtige, terwijl Hij de aanslag zag rijpen, niet tussenbeide? Waarom redde Hij de onschuldige Naboth niet, die toch Zijn knecht en Zijn kind was en door zijn geloof en zijn gehoorzaamheid in zo groot gevaar kwam? De Schrift verwijst ons met zulke vragen naar de eeuwigheid: tot zolang zullen wij ons met eerbiedig zwijgen te midden van de raadsels van Zijn wereldregering bewegen, en door het geloof God de eer geven en belijden dat Zijn "dwaasheden" enkel wijsheid zijn en ook het bevreemde en onoplosbare in Zijn bestuur tot een plan behoort, dat ons eenmaal des te meer bewondering zal afdwingen, naarmate het hier beneden ons verduisterd verstand tot ergernis verstrekke. Deze opmerking werpt een lichtstraal op het somber levenseinde van de vrome Naboth en doet ons vertrouwen dat de ogen, die onder de steenworpen van de vijanden zich sloten, zich voor de troon van God, bij het vriendelijk welkom in het huis daarboven geopend hebben.

2) In het Hebreeuws Bimkoom ascher. In plaats daarvan heeft de Statenvertaling. Beter is te vertalen: Op de plaats waar. Want toch, het lijk van Joram, Achabs zoon, werd geworpen op het stuk land van Naboth (2 Koningen 9: 25vv.). Het vonnis over Achab werd gewijzigd, nadat hij zich, al was het dan ook uiterlijk, had verootmoedigd, en diens gevolg was het dan ook dat de honden zijn bloed te Samaria lekten, maar ten opzichte van Izebel en Joram is het vonnis letterlijk vervuld..

20. En Achab, die zich juist in gezelschap van zijn krijgsoverste Jehu en diens adjudant Bidkar (2 Koningen 9: 25vv.) in Naboths wijngaard bevond en zich met plannen aangaande het doelmatigste gebruik, dat van het nieuw verworven stuk grond gemaakt kon worden, bezighield, toen de profeet ongeroepen en onaangemeld voor hem stond en zijn boodschap aan hem overbracht, zei tot Elia: Hebt gij mij gevonden, o mijn vijand, 1)d.i. ook hier, waar ik voor een onderzoekend oog veilig meende te zijn, komt gij mij weer als mijn vijand tegemoet, die mij geen rust laat? En hij zei: Ik heb u gevonden, en heb mij opzettelijk hierheen begeven, om u juist hier, waar alles tegen u getuigt en Gods wraak over u inroept, aan te treffen omdat gij uzelf verkocht hebt, 2) om te doen wat kwaad is in de ogen van de HEERE en het mijn ambt en mijnroeping is, u bij zo'n daad, waarbij gij u als een karakterloze slaaf aan de macht van de bozen overgegeven en u tot een lijfeigen slaaf van de zonde gemaakt hebt, stap voor stap in de weg te treden

1) Zodanig is de dodelijke vrucht van een onheilig en de zondaar veroordelend geweten; zij verwekt geen echte verzoening of ongeveinsde bekering, maar óf een slaafse schrik voor God en Zijn getuigenissen, óf een bitter hart tegen Hem en Zijn dienaren..

2) Hiermee wil Elia zeggen, dat Achab zich tot een volkomen slaaf van de zonde had gemaakt, dat hij zich geheel aan de zonde had overgegeven om zonder ertegen op te komen, of ertegen te strijden, zich geheel door haar te laten beheersen. Ook de apostel klaagt, dat hij vleselijk is, verkocht onder de zonde; maar het grote verschil tussen de heilige apostel en de koning van Israël bestaat hierin, dat er bij Paulus een strijd tegen de zonde werd gevoerd, dat de zonde hem, tegen zijn geheiligde wil in, gevangen nam, en Achab geheel met zijn wil zich aan de zonde overgaf. Er was bij Achab geen strijd, ja, zelfs deed hij met grote lust, al wat kwaad was in de ogen van de Heere..

22. En Ik zal uw huis maken a) zoals het huis van Jerobeam, de zoon van Nebat (14: 10), en b) zoals het huis van Baësa, de zoon van Ahia, om de terging, waarmee gij Mij getergd hebt, en dat gij Israël hebt doen zondigen.

a) 1 Koningen 15: 29 b) 1 Koningen 16: 3,11

Er is dus hier niet alleen sprake van die enkele bloedschuld, die Achab door de moord op Naboth over zich en zijn huis gebracht heeft, maar ook al die schulden, al die gruwelen, die hij gedurende de gehele tijd van zijn regering door afgoderij en verleiding van Israël tot afval van God op zich heeft geladen, zullen aan hem en zijn kinderen bezocht worden..

25. Maar er was, zoals Elia met alle nadruk de koning voor ogen hield, niemand geweest zoals Achab, die zichzelf zo geheel en al verkocht had om te doen wat kwaad is in de ogen van de HEERE, omdat Izebel, zijn vrouw, hem ophitste 1) en wat die wilde verkoos de karakterloze man, zonder wilskracht, insgelijks.

1) Het maakte hem nog erger, en zijn zonen niet beter, noch verschoonlijker, dat Izebel, zijn vrouw, hem ophitste tot het plegen van goddeloosheid en hem in verschillende opzichten nog goddelozer maakte, dan hij anders zou geweest zijn. Geen wonder, dat hij, die dus de tondel van de verdorvenheid in zijn hart had en zo'n verzoeker in zijn boezem, om vuur daarin te werpen, tot de hoogste trap van goddeloosheid geraakte, zodanig dat hij bij zijn goddeloosheid nog de gruwelen van de Amorieten voegde, wiens drekgoden hij na wandelde, onaangezien hij de verdelging van die vervloekte volken tot zijn waarschuwing voor zich had..

26. En hij, door haar invloed beheerst, deed zeer gruwelijk, wandelende achter de drekgoden; doende naar alles, wat de Amorieten, de Kanaänitische volksstammen (Genesis 15: 16) gedaan hadden, die God voor het aangezicht van de kinderen van Israël uit de bezitting verdreven had, zonder dat hij ook maar in de verte aan de Goddelijke waarschuwingen en bedreigingen (Leviticus 18: 26vv.) indachtig was.

Wie is niet van nature verkocht om kwaad te doen; wat een verschrikkelijke toestand! Ik ben vleselijk, zo klaagt Paulus met het oog op zijn oude mens (Rom. 7: 14) verkocht onder de zonde; want hetgeen ik wil, doe ik niet; maar hetgeen ik haat dat doe ik. Beproof een enkele dag Gods wet te houden; span uw krachten in, slechts een enkel van de goddelijke geboden met ernst te betrachten, wat is het gevolg ervan? Voor de avond ziet gij u reeds gedwongen, hoe het u ook vernedert, de beschamende belijdenis van de apostel te onderschrijven en tot de uwe te maken. Onze vrijheid is verdwenen, onze wil is in de gevangenschap van ons vlees; de dood is onze vensters ingeklommen, en de zonde verteert onze heiligste voornemens als stro en stoppels. Ons hart lijkt van nature op een wagen: de lading is verderf, dood en rampzaligheid; de paarden, die hem trekken, zijn de zondige driften en lusten; de voerman, die de rossen zweept en spoort, zodat zij rusten noch toeven, is de duivel; de straat is de brede weg die naar de verdoemenis leidt, en het doel, dat de vurige raderen tegemoet rollen, heet gehenna, de hel. Aan geen stuiten of ophouden is hier te denken, tenzij de hand van de Almachtige tussenbeide kome en iets nieuws scheppe in den lande; dan wordt het hart een hemelwagen. Dan heet de lading gerechtigheid, vrede en vreugde in de Heilige Geest; een hemels driespan trekt haar voort: geloof, liefde en hoop; de Trooster uit de hoogte toomt en tuigt het, voedt en sterkt het, de straat is de smalle weg, die opwaarts leidt, en het doel van de reis heet-Jeruzalem..

27. Het geschiedde nu toen Achab deze woorden, zo-even gemeld, uit de mond van Elia hoorde, dat hij met een oprecht, hoewel ook niet tot werkelijke bekering leidend schuldgevoel (Hos. 7: 16) zijn kleren scheurde en toen hij thuis kwam een zak, een haren gewaad (Ge 37: 34) om zijn vlees legde en vastte; hij lag ook als hij sliep neer in de zak en ging langzaam, 1) als een diep bedroefde, of met gebogen hoofd.

1) Deze verootmoediging was geen huichelarij in de gewone zin van het woord. Want de Heere God wijzigt hierop het vonnis. Evenmin was zij een hartelijke bekering, want straks was Achab weer de oude zondaar. Het was een tijdelijke bekering van de zonde tot de deugd, zoals zo dikwijls plaatsheeft. Zij had haar oorzaak in de schrik voor Gods oordelen. God echter rekent ermee, en zoals Hij vroeger op nationale bekering weer nationale welvaart gaf, zo betoont Hij hier aan Achab, dat Hij in de toorn van de ontfermen nog indachtig zal zijn..

29. Hebt gij gezien, dat Achab zich vernedert, verootmoedigt voor Mijn aangezicht? daarom omdat hij zich vernedert voor Mijn aangezicht, zo zal Ik dat hem door u in Mijn naam voorspelde kwaad in zijn dagen niet brengen; in de dagen van zijn zoon zal Ik dat kwaad over zijn huis brengen.

Elk opwaken van oprecht schuldgevoel, al is het ook nog zo zwak, ziet de Heere in genade aan en laat het voor de arbeiders in Zijn rijk op aarde niet geheel en al ongezegd..

Evenals men degene, die met de beoefening van enige kunst of enig handwerk aanvangt, bij de eerste gelukkige toeg, waarin hij slaagt, hoever hij nog van de volmaaktheid verwijderd zij, bemoedigend toeroept: "Goed gedaan, op deze wijze zult gij vorderen!" zo moeten wij de sparende handelwijze beschouwen, waarmee de Heere tegenover Achabs schuldgevoel tewerk gaat. Het heeft ook niet anders te betekenen dan een: Zo moet het gaan; dat is overeenkomstig

Mijn bedoeling! Zichzelf veroordelen, bukken en Mij de eer geven, dat is de weg, die u het verderf voorbij-en uit de dood in het leven voert..

Het was veel aan Achab, op zijn uiterlijke vernedering vergiffenis te schenken, voorzover de uitwendige straf aanging, en indien zijn verootmoediging met het geloof vermengd was geweest, dan zou de Heelmeester van Israël, daaruit een heilzaam goed en een bekwaam geneesmiddel voor hem bereid hebben; maar wat mogen wij niet verwachten, die met een gebroken hart de genade van het Evangelie in de Middelaar van het Verbond omhelzen..

HOOFDSTUK 22.

ACHABS EINDE. REGERING VAN JOSAFAT EN AHAZIA.

Vs. 1-28. Ofschoon Achab zich aan het slot van het vorige hoofdstuk boetvaardig voor God neerboog, had toch dit kortstondig schuldgevoel geen werkelijke bekering tot gevolg, waardoor hij alle valse godsdienst voor immer vaarwel gezegd en zich beslist tot de Heere, de God van Israël, gewend zou hebben. Daarom slaat thans, drie jaar na de tweede veldtocht tegen de Syriërs het uur van het gericht en ijlt Achab zelf de beslissing tegemoet, omdat hij een nieuwe veldtocht tegen de Syriërs onderneemt, de met hem verzwagerde koning van Juda, Josafat, overhaalt om hem in de uitvoering van zijn plannen behulpzaam te zijn, door valse profeten zich in zijn voornemen laat versterken en de waarschuwing van de profeet Micha moedwillig veracht (Vergelijk 2 Kronieken 18: 1-27).

1. En zij zaten drie jaar stil, na Benhadads loslating van Achabs zijde (20: 34 20.34) verliepen er drie jaar, van 900-897 v. Chr. in rust en vrede, dat, gedurende al die tijd, er geen strijd was tussen Syrië en tussen Israël.

2. Maar het geschiedde in het derde jaar (897 v. Chr.) toen Josafat, de koning van Juda, van wie hierna (vs. 41) verder gesproken zal worden, van Jeruzalem naar Samaria, tot de koning van Israël, met wie hij zich acht jaar geleden (1Ki 19: 21) door een huwelijk tussen zijn zoon Joram en diens dochter Athalia verbonden had, afgekomen was, 1) om hem een vriendschappelijk bezoek te brengen.

1) Misschien had Josafat zowel van Achabs gruwel aan Naboth gepleegd, als ook van zijn verootmoediging bij het woord van de profeet Elia gehoord, en wilde hij zich thans de neergeslagen man aantrekken, hem moed inspreken, door aansporing tot vertrouwen op Gods schuldvergevende genade, en hem in zijn volslagen ommekeer tot de weg van de gerechtigheid ter zijde staan; maar het zal zich in de verdere loop van deze geschiedenissen bevestigen, dat in het eng en vriendschappelijk verkeer tussen vromen en wereldkinderen de laatsten het beter dan de eersten verstaan, deze op hun wegen te lokken, dan dat het de eersten lukken zou de kinderen van deze wereld tot bekering en zinsverandering te leiden. Het is gemakkelijk, alleen te beminnen of alleen te haten, maar bezwaarlijk, om tegelijk lief te hebben en te haten; uit de liefde tot de zondaar ontstaat zo makkelijk een liefde tot de zonde, en uit de haat tegen de zonde een haat tegen een mens..

3. Dat de koning van Israël, die zijn gast en diens gevolg zeer eervol onthaalde, en van diens aanwezigheid gebruik maakte om een veldtocht tegen de Syriërs voor te bereiden, waartoe de ontrouw van Benhadad, met het oog op de vroeger door hem gedane toezeggingen (20: 34) aanleiding gaf-dat deze tot zijn krijgsoversten, tot zijn knechten, bij gelegenheid van een beraadslaging, die hij met hen in Josafats aanwezigheid hield, zei: Weet gij, dat op grond van het met Benhadad van syrië gesloten verdrag, overeenkomstig welk alle steden, die zijn vader mijn vader afgenomen had, teruggegeven moesten worden, Ramoth1) in Gilead (Deuteronomium 4: 43 en "1 Samuel 1: 1) van ons is? Benhadad heeft deze stad tot nog toe

behouden: en wij zijn stil, laten ons dit welgevalen zonder dat met geweld van wapens te nemen uit de hand van de koning van Syrië.

1) De ligging van de stad, waardoor de vijand gedurig gelegenheid had om een wakend oog over Israël te houden en het te tuchtigen, was wellicht de oorzaak, dat Benhadad de teruggave daarvan onder allerlei voorwendsels uitgesteld had, en zijn verbittering tegen Achab, die zich in vs. 31 openbaart, toont welke waarde hij aan haar bezit hechtte..

6. Toen vergaderde de koning van Israël, terstond zich naar de wens van zijn vriend schikkende, omdat hij zeer goed wist dat de profeten, die aan zijn hof onderhouden werden, niets anders zeggen zouden dan hetgeen hij verlangde (2 Tim. 4: 3), de profeten, 1) omtrent vierhonderd man, niet de 400 profeten van het bos, waarvan in 18: 19 gesproken is, maar toch dezen, die insgelijks door hem bezoldigd werden, de dienst van God onder het beeld van een gouden kalf, zoals die nu weer in het rijk van Israël gebruikelijk was, waarnamen, en het profeteren als een handwerk uitoefenden, en hij zei tot hen: Zal ik tegen Ramoth in Gilead ten strijde trekken, of zal ik het nalaten? En zij zeiden, naar de ingeving van hun boos, geheel aan Achab overgegeven en door de satan vervuld hart: Trek op, want de HEERE zal ze in de hand van de koning geven.

1) Deze 400 profeten zijn niet "de 400 profeten van het bos", die niet voor Elia op de Karmel waren verschenen, noch profeten van Baäl, zoals de oude uitleggers menen, want door deze kon Achab niet "het woord van de Heere" vragen, maar ook niet waarachtige profeten van de HEERE of profetenleerlingen, maar profeten van de onder het beeld van de kalveren vereerde HEERE, die zonder goddelijke roeping het profeteren als handwerk uitoefenden, en zo niet door de afgodische koning bezoldigd, toch door hem in dienst waren genomen. Josafat erkende hen niet als ware profeten van de HEERE, maar vroeg, of nog niet zo iemand voorhanden was om door hem de wil van de Heere te vragen..

7. Maar Josafat, wie niet alleen de grote menigte, maar ook het voorkomen en de gehele wijze van doen van deze profeten, tegenover het voorgeven, als ware werkelijk het woord van de Heere in hun mond, tot wantrouwen stemde, zei: Is hier niet nog een profeet van de HEERE, behalve degenen, die gij voor mij vergaderd hebt, dat wij het ook van hem vragen mochten 1) wat de Heere van ons voornemen zegt.

1) Wel op hoffelijke wijze doet Josafat deze vraag, maar geeft daarmee toch duidelijk genoeg te kennen, dat hij in die 400 profeten geen vertrouwen stelt. Trouwens hoe was dit ook mogelijk, omdat hij wist, dat zij profeten van Achab waren en de kalverdienst huldigden. Hij onderscheidt daarom Micha van hen, door te vragen naar een profeet, d.i. naar een ware profeet van de Heere..

8. Toen zei de koning van Israël tot Josafat: Er is zonder twijfel nog één man te vinden, om door hem de HEERE te vragen, en ik heb reeds ondervonden dat zijn woordenwaarheid zijn en hun vervulling verkrijgen; maar ik haat 1) hem, omdat hij over mij niets goeds profeteert, maar kwaad, daarom heb ik hem ook niet terstond doen ontbieden, Micha,

2) de zoon van Jimla. En Josafat zei: De koning zegge niet zo, als moest men een profeet haten en van zich verwijderd houden, omdat hij anders profeteert dan wij het graag horen; maar in tegendeel hebben wij zo'n profeet het meest te zoeken en is zijn woord het meest betrouwbaar (1 Joh. 4: 5).

1) Dezen zijn goddeloos, in de zonde verhard en rijp voor een schielijke ondergang, die Gods dienaren haten, omdat zij te goeder trouw met hen handelen, in hen ernstig te waarschuwen wegens de ellende en het gevaar, omwille van hun zonden wil hen bedreigende, en hen voor vijanden houden, die hen de waarheid zeggen..

2) Deze Micha moet niet met een ander profeet met dezelfde naam, wiens profetisch boek de zesde plaats onder "de kleine profeten" inneemt, verwisseld worden en die zich uitdrukkelijk daardoor van hem onderscheidt, dat hij zich in het opschrift van zijn boek "Micha, de Moraschtiet", of "van Mareza" noemt; evenwel geeft de jongere Micha, wanneer hij zijn voorspellingen

met dezelfde woorden begint, waarmee de oudere ze besluit: "Hoort gij volken altegaar" (vs. 28vv. Micha 1: 2), tevens te kennen, dat hij met zijn voorganger meer dan de naam gemeen heeft, dat zijn werkzaamheid als een voortzetting van diens kamp tegen de valse profeten en diens ijveren voor de eer van God te houden is, waarvoor de zoon van Jimla alles over had. Misschien is de laatste, in wie wij in elk geval een profeet uit de school van Elia voor ons hebben, dezelfde die Achab zijn schuld, toen hij Benhadad had gespaard, zo nadrukkelijk voor ogen stelde (20: 35vv.) Achab op hem verstoord, had hem in de gevangenis laten werpen, waaruit hij thans voor de dag gehaald, maar later weer teruggebracht werd, om daarin nog strenger behandeld te worden, totdat de uitkomst van zijn voorspelling de waarheid van zijn zending bevestigd zou hebben (vs. 26vv.). Want terwijl de valse profeten, "in de koningshuizen" mogen zijn (MATTHEUS. 11: 8), moeten de ware profeten in woestijnen en kerkers versmachten. De afkeer van de koning voor de profeet, bij alle inzicht in de goddelijkheid van zijn roeping, rustte misschien op het met heidense voorstellingen van voorspelling en bezwering samenhangend geloof, dat de profeten tot de Godheid in zo'n betrekking stonden, waardoor zij in staat waren enige invloed op haar wil uit te oefenen, zodat het slechts op hen aankwam om goed of kwaad te voorspellen, zodat zij daarom voor hun onheilsprofetieën verantwoordelijk gesteld konden worden (Nu 22: 6)..

11. En Zedekia, de zoon van Kenäna, een van deze 400 profeten, had om door een zinnebeeldige voorstelling aan de eerder uitgesproken aankondiging (vs. 6) meer klem bij te zetten zich ijzeren horens gemaakt, 1) plaatste zich ijzeren punten, die hij met zich gebracht had, als hoorns op het hoofd, bootste daarmee de stoten van een buffel na, die zijn tegenstander neerwerpt, en hij zei: Zo zegt de HEERE: Met deze d.i. met hoorns, zoals in Mozes' zegenbede (Deuteronomium 33: 17) geschreven staat, zult gij de Syriërs stoten, totdat gij hen geheel verdaan zult hebben.

1) Het is wel aan geen twijfel onderhevig, dat de symbolische handeling van Zedekia tot belichaming heeft moeten dienen van de zegen door Mozes over Jozef uitgesproken: "Zijn hoorns zijn hoorns van de eenhoorn, met deze zal hij de volken tezamen stoten tot aan de

einden van het land", of "de aarde", een toepassing daarom van de zo heerlijke toezegging, bij de stam van Efraïm residerende; op de valse troost evenwel, die in zodanig misbruik van een woord van God opgesloten ligt, zinspeelt misschien de profeet Amos (6: 13).

13. De bode nu, die heengegaan was naar de stadsgevangenis, om Micha te roepen (vs. 9), sprak tot hem, zeggende: Zie toch de woorden van de vierhonderd profeten zijn uit één mond goed tot de koning; dat toch uw woord zij zoals het woord van één uit hen, en spreek het goede. 1)

1) De kamerling gaf deze raad niet om Micha's wil, maar omwille van de koning, niet zozeer om zich aangenaam bij de koning te maken, als wel opdat deze niet een harde boodschap zou ontvangen. Het schijnt, dat deze man de woorden van de 400 profeten evenmin goed vertrouwd heeft als Josafat, dat Micha in de grond van de zaak beter door hem vertrouwd werd, dan die valse profeten. Zo gaat het meer. Het zuivere onvervalste woord van God heeft bij de wereldling, al wil hij het niet, nog meer gezag, dan de leugentaal van de wereld. Het geweten van de wereld geeft niet zelden mede getuigenis aan de waarheid van Gods Woord. Echter de wereld verzwaaert daardoor haar eigen oordeel..

15. Toen hij tot de koning gekomen was, zo zei de koning tot hem: Micha! zullen wij naar Ramoth in Gilead ten strijde trekken, of zullen wij het nalaten. En hij, die wel wist dat Achab door zijn eigen geweten overtuigd werd, hoe het woord van zijn profeten niet het woord van de Heere was, maar de taal van laaghartige ogendienaars en gevaarlijke bedriegers, zei tot hem, met opzet het woord van de valse profeten herhalende, ten einde het geweten van de koning nog meer te treffen: Trek op en gij zult voorspoedig zijn, want de HEERE zal ze in de hand van de koning geven. 1)

1) Dit was een heilige spot en zelfs een zinnebeeldige strafrede tegen de koning, die zoveel betekende als: Dit is het toch wat gij wenst te horen..

Boosaardige spotternij tegenover de zwakheden en zonden van de naaste, moedwillig en liefdeloos schertsen is de Christen vreemd; want hij kent geen vreugde in andersmans leed. Evenwel is iedere spot niet te veroordelen, waarin de zonde, die veroordeeld moet worden, de dwaasheid zichtbaar en op belachelijke wijze voor de dag komt, daar neemt het tegenover elkaar stellen van waarheid en verkeerdheid meermalen vanzelf het karakter van spotternij aan (Luk. 14: 21), die, wanneer zij het eigenlijk zondige doet uitkomen, in weemoedige bitterheid overgaat. Maar zo'n spot, waartoe de zaak zelf aanleiding geeft, mag nooit tegenover de dwaas een liefdeloze vreugde over zijn dwaasheid worden, maar is altijd de uitdrukking van de liefhebbende smart, en de spottende manier van spreken mag alleen gebezigd worden, wanneer zij tot waarschuwing, onderrichting en verbetering van de dwazen geschikt is; de beschaming moet geen doel maar middel zijn, niet met lust maar met medelijden toegediend worden (1 Kor. 4: 14); bij het gebruik daarvan is dus veel wijsheid nodig. De mening dat de beschaming door spot, als middel om te berispen en te waarschuwen, de Christen in elk geval ongeoorloofd is, is eenzijdig; Christus zelf maakt, naar het ons voorkomt ofschoon spaarzaam, van de ironische stijl gebruik, maar die dan ook altijd tegelijk de uitdrukking van de hoogste en meest smartelijke ernst is. Wanneer Hij (Luk. 13: 33vv.

13.33) zegt: "Het gebeurt niet, dat een profeet gedood wordt buiten Jeruzalem", dan is dit inderdaad geen gewone ironie; maar droevige ernst, en ook in de zaak zelf, waarop Christus met weemoed wijst, ligt zo'n diepe en afkeerwekkende tegenstrijdigheid, dat zich daarin ook, al is het niet in de woorden, een zekere ironie vertoont. Door Mozes (Deuteronomium 32: 38), door David (1 Samuel 26: 15), de Profeten (18: 27 Jes. 44: 12vv. Jer. 10: 3vv.), zelfs in de mond van de HEERE (Richteren 10: 14), en bij de apostelen (1 Kor. 4: 8,10; 2 Kor. 11: 19vv.; 12: 13 de ironie gebezigd. Maar slechts degene, die waarlijk en oprecht liefheeft, mag zonder groot gevaar op zo'n wijze spreken, en inderdaad hebben vele andere grote mannen in de kerk hierin soms gezondigd..

Het is duidelijk, dat Achab uit de toon, waarop Micha sprak, merkte dat zijn woorden een bespottung waren van die van de valse profeten..

16. En de koning, die reeds aan de toon, waarop Micha dit zei, bemerken kon, welke zin zijn woorden hadden, en die door zijn uit de slaap van de verdoving ontwakend geweten gedwongen werd, om de volle waarheid te vernemen, zei tot hem: Tot hoeveel reizen zal ik u bezweren, 1) opdat gij tot mij niet spreekt dan alleen de waarheid, in de naam van de HEERE?

1) Dit is de taal van de mens, wiens geweten hem zegt, dat het kwaad over hem is besloten en die toch, o zo graag, nog een woord wil horen, dat van vrede spreekt. Achab is niet gerust, vreest heimelijk, dat hij geen gunstig woord zal ontvangen en heeft toch liefst een gunstige voorspelling. Vandaar dat hij straks de profeet van de Heere behandelt, zoals hij hem behandelt. Een daad, die voortkomt uit een onbevredigd, maar toch sidderend geweten. Ook uit het woord tot Josafat merken wij bij Achab iets van de strijd van de hartstochten en het geweten..

17. En hij die, waar het op de volle naakte waarheid aankwam, niets anders had te voorspellen, dan dat Achab in deze strijd zou vallen en zijn van hun aanvoerders beroofde krijgslieden zich dan verstrooien en zonder bereiking van hun doel, maar ook zonder door de vijanden verder vervolgd te worden, in hun land terugkeren zouden, zei terwijl hij de voorspelling in een profetisch gezicht inkleedde: Ik zag het gehele Israël verstrooid op de bergen van Gilead, als schapen die geen herder hebben; en de HEERE zei: Dezen hebben geen heer; een ieder kere terug naar zijn huis in vrede.

1) Terwijl Zedekia zijn voorspelling kracht wilde bijzetten door een voorzegging van Mozes op Achabs onderneming toe te passen, toonde Micha de koning uit de Wet, wat in de voorgenomen strijd werkelijk plaats zou hebben, de toestand namelijk, die Mozes vóór zijn scheiden van Israël wilde afwenden door de bede (Numeri 27: 16vv.), dat het de Heere mocht behagen een man over de gemeente aan te stellen, die haar uitleidde en inleidde, opdat de gemeente niet werd als schapen die geen herder hebben..

Ook lag hierin, dat Achab zou worden gedood, maar dat de vijand dan verder het volk van Israël niet zou vervolgen, zodat het leger naar de huizen kon terugkeren..

19. Verder zei hij, Micha: Daarom, omdat gij meent, dat ik uw vijand ben, maar al deze profeten uw ware vrienden zijn, hoort het woord van de HEERE, waaruit gij bemerken zult wat de vriendschap van hen, die u naar de mond spreken, te beduiden heeft: a) Ik zag 1) in een ander profetisch gezicht, waardoor mij de oplossing gegeven werd van de oorzaak en van het doel van hetgeen hier in uw aanwezigheid voorvalt, de HEERE zittende op Zijn troon in de hemel en al het hemelse leger, staande naast Hem aan Zijn rechter- en aan Zijn linkerhand, om Zijn heilig raadsbesluit te vernemen en Hem bij de uitvoering daarvan ten dienst te staan.

a) 2 Kronieken 18: 18 Job 1: 6vv.; 2: 1

1) Hier wordt niet een historie verteld, maar een gezicht in verrukking van zinnen..

21. Toen ging uit de rijen van de overigen een 1) geest uit, en stond voor het aangezicht van de HEERE en zei: Ik zal, wanneer Gij het mij veroorlooft, hem overreden, een zodanig werk is geheel naar mijn smaak en ik kan er u voor instaan, dat het mij lukken zal. En de HEERE zei tot hem: Waarmee, hoe zult gij het aanvangen, om hem zo volkomen te verdwazen, dat hij zich door niets van het ondernemen van de krijgstocht laat terughouden?

1) In het Hebreeuws Haroeach. Beter daarom, de geest. Deze geest is die geest van de profeten, die niet staat in de onmiddellijke dienst van God, maar onder de invloed van satan, die tenslotte ook weer niets kan doen zonder Gods toelating. Duidelijk wordt het hier ons geleerd dat, zoals de ware profeten door de Geest van God worden geïnspireerd om alleen te verkondigen wat waarheid is, zo ook de valse profeet staat onder een andere geest, onder de macht van de leugengeest, die in hem werkt en die in sommige gevallen door God Almachtig wordt gebruikt om over de zondaar het oordeel te brengen, waaronder hij besloten ligt. Achab was bestemd, om in de slag tegen de Syriërs te sterven, als straf voor zijn zonde, vroeger begaan en die hierin bestond, dat hij Benhadad, de door God verbannene, het leven had gespaard. Opdat nu Achab van zijn voornemen niet zou afgaan, om tegen de Syriërs te gaan strijden, bestelt God het zo, dat de valse profeten door de leugengeest worden bezielde. Zo straft God tevens de zonde van de kalverdiens. Echter zal Achab ook weer niet ongewaarschuwd zijn dood en daarom zijn straf tegemoet gaan. Hij ontvangt nog de waarschuwing door Micha, de profeet van God. Achab laat zich echter niet waarschuwen. Wij hebben hier een duidelijke prediking van de Soevereiniteit van God aan de ene zijde en van de verantwoordelijkheid van de mens aan de andere zijde..

22. En hij zei: Ik zal uitgaan en evenals Uw Geest een Geest van waarheid in de mond van Uw profeten is, een leugengeest zijn in de mond van al zijn profeten en zal daar op zo'n wijze spreken, dat hij volkomen verblind wordt. En Hij, de Heere, zei: Gij zult hem overreden en zult het ook vermogen, want gij zijt daartoe de juiste persoon; ga uit en doe zoals gij gezegd hebt, Ik geef u daartoe de onbepaalde vergunning.

Wat Micha hier vertelt is geen geschiedenis, door hemzelf uitgedacht, waarin hij zijn gedachten en inzichten dichtelijk inkleedt; maar hij heeft dit gezicht vroeger, toen hij in de gevangenis lag, in een toestand van verrukking werkelijk gehad. God had hem op die wijze een blik in Zijn wegen en Raadsbesluiten vergund, ten einde hem in staat te stellen, Achab in

naam van de Heere de waarheid aan te zeggen. Wij moeten echter, omdat in hetgeen de profeet vertelt, niet op iets dat werkelijk zo gebeurd is, of op een voorval, met het lichamelijk oog waargenomen, gedoeld wordt, ons meer van nabij tot het begrip en de betekenis daarvan bepalen. In Numeri 4: 12 maakt de Heere zelf met betrekking tot de vorm, waarin Hij zich aan de profeten meedeelt, een onderscheid tussen gezicht en droom aan de ene en het mondelinge woord, de onmiddellijke inspraak van de Geest aan de andere kant. Bij het laatste, zoals uit de woorden blijkt, die in de zo-even aangehaalde plaats gebruikt worden, komt de verbeeldingskracht niet tussenbeide en hetgeen geopenbaard wordt, wordt zonder gelijkenis of donkere woorden, zonder bedekking meegedeeld: daar treden, zoals Maimonides zich uitdrukt, verbeeldingskracht en werkzaamheid van de zinnen op de achtergrond en zijn verstand en inzicht alleen werkzaam. Aan Mozes werden dus de Goddelijke openbaringen in wakende toestand, bij ongestoorde heerschappij van het zelfbewustzijn, meegedeeld; daarom lezen wij nergens van hem, dat hij, bij het ontvangen daarvan, schrok; de vatbaarheid om op zo'n wijze mededelingen van de Allerhoogste te ontvangen, was dan ook bij hem een blijvende: hij hoefde niet eerst in een buitengewone toestand overgeplaatst te worden, maar de Geest van profetie had om zo te zeggen, woning bij hem gemaakt. In nog veel hogere mate treffen wij dit bij Christus aan, die evenzo geen zinsverrukking nodig had om te kunnen voorspellen; in Hem had de Geest van profetie niet alleen woning gemaakt, maar woonde van begin af aan in Hem, omdat Hij in God was en God in Hem.

Terwijl de theologen van de oude kerk (Augustinus de Genesis ad litter XII, 7; Thom. Aquinas Summa theol. sect. II. quest. 172) alle 3 de openbaringsvormen onder het hoofdbegrip "gezicht" samen vatten, onderscheiden zij 1e. het door middel de zinnen, 2e. het door voorspelling aan de innerlijke aanschouwing en 3e. het in wakende toestand en met zelfbewustzijn ontvangen gezicht (*visio corporalis, imaginaria, intellectualis*). Deze derde vorm hebben wij zelfs in Mozes als de hoogste leren kennen; de beide andere vormen sluiten elkaar niet wederkerig uit, maar zijn met elkaar verwant, want het droombeeld is een gezicht evenals het gezicht in lichamelijk wakende toestand in zekere zin een dromen is; als overgang tussen deze beiden staat het nachtgezicht (Job 4: 13vv. Zach. 1: 7vv.). Volgens Calovius bestaat de openbaring in de droom daarin, dat de uiterlijke zinnen werkeloos gehouden worden en aan de verbeeldingskracht een beeld wordt voorgesteld-en het gezicht daarin, dat de zinnen wel niet werkeloos gehouden, maar geheel door de verrukking, die over de profeet komt, in beslag genomen worden: deze beide toestanden hebben dus het terugtreden van de waarneming door de zinnen met elkaar gemeen en dit afgetrokken worden van de buitenwereld en zich verdiepen in zichzelf bekwaamt de mens voor het ontvangen van de indrukken van boven. In de droom nu bevindt zich de ziel, omdat deze in de slaap bij zichzelf en, om ons van een uitdrukking van Hippocrates te bedienen, niet door alle leden van het lichaam verdeeld is, reeds in de toestand van concentratie, zodat zij voor zich alleen en met volle kracht werkzaam kan zijn, om Gods inwerking rechtstreeks te ervaren.

Het gezicht heeft daarop in uiterlijk wakende toestand plaats; de ziel wordt aan haar werkzaamheid naar buiten ontruikt, hetgeen niet zelden uitputting en onmacht ten gevolge heeft, en door de geestelijke waarnemingen, die op overweldigende wijze hun deel worden, hun respectieve (opnemende) werkzaamheid zozeer in beslag genomen heeft, dat er aan hun zelfstandige werkzaamheid een einde schijnt gekomen te zijn, en zij aangaande het geziene

nog een oplossing behoeven, of een vertaling van het gehoorde voor hun eigen verstandelijk bewustzijn nodig hebben. Het eigenlijk gezicht, zoals wij er hier een zodanig voor ons hebben, is dan de belichaming of symbolisering van datgene, wat de profeet te erkennen of te ondervinden gegeven wordt; het is dus een symbolisch geen initiatief aanschouwen, een aanschouwen "door donkere woorden," geen aanschouwen van "de gelijkenis van de Heere". In deze mededeling zullen wij dan ook op deze plaats een belichaming voor het innerlijk oog van zekere oplossingen, die Micha gegeven worden, te erkennen hebben, een verzinneelijking van het bovenzinnelijke, die in het geestelijk en lichamelijk bestaan van de mens en in zijne beperktheid aan deze zijde van het graf, zijn grond van noodwendigheid heeft, en wij moeten geenszins menen, dat hier van een werkelijk, in letterlijke zin in de hemel plaatsgehad hebbend voorval sprake is. De waarheid in dit donkere woord van de gelijkenis opgesloten, wanneer wij tot de bepaalde zin doordringen, is deze: 1e. Over Achab is in de hemel gericht gehouden, maar niet meer alsof hem, na vergeefs voorbijgegane genadetijd (21: 28vv.) een zodanige nog verder zou toegestaan worden; zijn ondergang is veel meer een reeds vastgestelde zaak; ook niet, op welke wijze hij vallen zal, want ook dat staat reeds vast, dat zijn ziel voor Benhadads ziel zal zijn en hij in de strijd tegen deze vijand vallen zal (20: 42).

Wat heeft het overleg van de Heere met de hemelse machten de vraag tot onderwerp gehad, hoe Achab ertoe gebracht zou worden, om ter oorzaak van Ramoth in Gilead een onbezonnen strijd met de Syriërs aan te vangen, opdat hij alzo vallen zou, waar hij overeenkomstig het Goddelijk Raadsbesluit vallen moest. De hemelse beraadslaging, waarbij alle vormen in acht genomen worden, symboliseert de waarheid, die ook overal in de Schrift ons tegenkomt, dat in die geheimnisvolle hemel, waarin lichtreine Engelen Gods aangezicht zien en ter volvoering van Zijn bevelen gereed staan, al de Goddelijke daden en beslissingen voorbereid worden en door de hogere geesten meer duidelijk en van nabij in hun oorsprong en doel worden gadeslagen. 2e. Zonder Gods medewerking kan geen schepsel zich bewegen, en ook het kwade kan zonder Zijn toedoen niet tot stand komen (2 Samuel 24: 1). Waar God evenwel de zonde met zonde straft en de afval van Hem daarmee vergeldt, dat Hij de afvallige aan misdaad en verstoktheid overgeeft, waar Hij krachtige dwalingen toezenden wil aan degenen, die de waarheid niet hebben willen aannemen, en die een welbehagen hebben in de ongerechtigheid (2 Thessalonicenzen. 2: 9vv.), daar kan Hij Zijn goede en reine geesten niet als werktuigen gebruiken, daartoe behoeft Hij de dienst van de boze geest, uit wie dergelijke dwalingen hun oorsprong hebben en in wie alleen krachten van de leugens wonen. Deze waarheid is in Micha's gezicht daardoor aanschouwelijk voorgesteld, dat van de goede Engelen, de een dit, de ander dat zegt, en niet één raad weet, totdat de geest te voorschijn treedt, die zegt: Ik zal het doen, ik zal hem overreden. 3e Wanneer satan hier nog onder de goede geesten verschijnt, zoals in Job 1: 6vv.; 2: 11vv., dan is dat slechts een afspiegeling van de ervaring, dat Judas de verrader tot aan de laatste beslissing zich evenzo onder Jezus' discipelen bevond. Het heeft echter evenwel in zover zijn volle waarheid, als aan de ene zijde de duivel, wat zijn oorspronkelijke schepping betreft, een goede engel, en aan de andere zijde het jongste gericht over hem, waarin zijn verdoemenis volkomen zal zijn, nog zo lang onvoltrokken is, als in het Oude Testament het verlossingswerk van Christus nog onvoltooid is, waarin ook de vijandschap van de duivel tegen God zich op het hoogst openbaart..

24. Toen, terwijl Micha zo sprak en zijn woorden een zekere indruk op de koning maakten, trad Zedekia, de zoon van Kenäna, het hoofd van de 400 valse profeten (vs. 11) toe en sloeg, verstoord over de wijze, waarop hij en de zijnen ontmaskerd werden, Micha in het gezicht; en hij zei op vrij spotachtige wijze: Door welke weg, op welke wijze is de Geest van de HEERE van mij doorgegaan, geweken, om u alleen aan te spreken? 1) Zeg mij op welke wijze Hij die overgang bewerkstelligd heeft? Hoe is het toch gekomen, dat gij alleen het weet en wij nu leugenprofeten zijn?

1) Zedekia was zich daarvan bewust, dat hij zijn voorspelling niet zelf verzonnen had, daarom trad hij zo driest tegen Micha op, maar beweert daarmee evenzeer, dat niet Gods Geest hem bezielde. Was hij met de Geest van God bezielde geweest, zo had hij het niet nodig geacht door ruw geweld zijn woorden te bekrachtigen, maar had de verdediging van zijn zaak rustig aan de Heere kunnen overlaten, zoals Micha deed (vs. 25)..

25. En Micha, aan de onbeschaamdheid en het ruwe geweld van zijn tegenstander een des te groter kalmte en bedaardheid, in het zeker vooruitzicht van hetgeen gebeuren zou, tegenoverstellende, zei: Zie gij zult het zien, dat de Geest van de Heere werkelijk van u geweken is en met mij spreekt, op dezelfde dag, waarop mijn woord aan de koning zich vervullen zal, als gij in grote angst van kamer tot kamer zult gaan, van de ene kamer van uw huis in de andere, om u te verstoppen, ten einde de zware verantwoording over al het onheil, dat gij door uw valse voorspelling (vs. 11) hebt aangericht, te ontgaan.

Het blijkt duidelijk, dat Zedekia, na Achabs bloedige dood (vs. 34vv.) ook werkelijk tot rekenschap is opgeroepen, ofschoon dit bericht, dat zich alleen tot de hoofdzaak bepaalt, net zo weinig melding maakt van de straf, die de valse profeet ontving als van het verdere lot van de profeet Micha..

26. De koning van Israël nu, bij wie de eenmaal opgevatte neiging spoedig weer de overhand verkreeg over de pas ontvangen indruk, dat hij in Micha werkelijk de alleen ware profeet voor zich had, zei tot de kamerling, door wie hij hem had laten halen (vs. 9): Neem Micha weer terug in de stadsgevangenis, en breng hem weer tot Amon, de overste van de stad, en tot Joas, de zoon van de koning, de koninklijke prins, die tezamen het bestuur over de gevangenis uitoefenen.

Josafats oogluikend stilzwijgen bij de behandeling, die aan Micha te beurt viel, en zijn voortdurende bereidwilligheid om Achab te vergezellen zijn zeer misdadig..

27. En gij zult tot beiden zeggen: Zo zegt de koning: Zet deze opnieuw in het gevangenhuis en voed hem met brood van de bedruktheid en met water van de bedruktheid, 1) met geringe gevangenskost, totdat ik met vrede van mijn veldtocht terugkom en dan verder vonnis over hem vellen zal.

1) Hij liet hem niet in gijzeling brengen, of hem opnieuw zijn vorige bewaarder aanbevelen, maar hij gebod hem in nauwer bewaring te houden en hem te voeden met brood en water, waarschijnlijk slecht brood en water, tot hij met vrede terugkwam, waaraan hij niet twijfelde,

ondanks Micha's zeggen van het tegendeel. En dan zou hij hem (zoals hij zich voorstelde) ter verantwoording roepen over zijn onbeschaamde leugens en hem als een valse profeet straffen. Een harde behandeling waarlijk jegens iemand, die zijn ondergang probeerde te voorkomen, maar hieruit bleek nog meer, dat besloten was, hem te verderven (2 Kronieken 25: 16)..

28. En Micha zei: Indien gij enigszins met vrede, niet geslagen en in leven zijnde, terugkomt, zo heeft de HEERE door mij niet gesproken! Verder zei hij, terwijl hij naar de kerker weggevoerd werd: Hoort gij volken 1) al tezamen Israël en gij, natiën, die in het rond woont, let op hetgeen ik thans gezegd heb; want gij zult ook door de aanstaande gebeurtenissen in de gelegenheid zijn, u van de waarheid van mijn woord te overtuigen!

1) Onder volken worden hier niet verstaan de omstanders, maar Israël en de natiën. Het woord komt voor in dezelfde zin als Micha 1: 2..

Josafats oogluikend stilzwijgen bij de behandeling, die aan Micha te beurt viel, en zijn voortdurende bereidwilligheid om Achab te vergezellen, zijn zeer misdadig..

Vs. 29-40. In weerwil van de voorzichtigheid, waarmee Achab, terwijl hij tot de strijd trekt, zijn leven tegen het hem dreigend gevaar probeert te beveiligen, omdat hij zich door het veranderen van zijn kleren, bij de vijanden onkenbaar maakt, wordt hij toch door het hem voorbestemde lot achterhaald; de pijl van een Syriër treft hem aan de gevaarlijkste plaats van zijn lichaam tussen de gespen en het pantser. Tot zonsondergang blijft hij met zijn dodelijke wond op het strijdtoneel vertoeven, voorts zakt hij, ten gevolge van bloedverlies op zijn strijdswagen ineen en zijn leger verstrooit zich als schapen, die geen herder hebben. Als later zijn wagen in de vijver van Samaria gewassen wordt, lekken de honden zijn bloed, zoals hem bedreigd was. Deze vijver diende ook de hiërodelu (ontuchtige vrouwen, die zich bij afgodische plechtigheden, openlijk prijsgaven) tot badwater; en zo wordt zelfs zijn bloed, door Gods beschikking, oneer aangedaan. (Vergelijk 2 Kronieken 18: 28-34).

29. Alzo trok Achab, de koning van Israël en Josafat, de koning van Juda, op naar Ramoth in Gilead, 8 ½ mijl zuidoostelijk van Samaria; die, terwijl hij zowel de waarschuwing van de profeet Micha trotseerde en ook de waarschuwend stem van zijn eigen hart het zwijgen oplegde en blindelings in zijn verderf liep; deze, omdat hij zich schaamde zijn belofte, aan Achab gedaan (vs. 4), ter wille van een profetische uitspraak, die zo weinig bijval gevonden had, weer in te trekken.

Terwijl in 2 Koningen 3: 1 gezegd wordt dat Joram, Achabs tweede zoon, zijn broeder Ahazia, in het achttiende jaar van Josafat, en dus in het jaar 895 v. Chr., is opgevolgd, wordt in 2 Koningen 1: 17 dit jaar van Jorams komst tot de troon als het tweede jaar van Joram, de zoon van Josafat, de koning van Juda aangeduid. Volgens de laatste aanduiding moest Joram, de zoon van Josafat reeds nu, in het jaar 897, waarin de veldtocht tegen Ramoth in Gilead ondernomen werd, de regering over het rijk van Juda aanvaard hebben; dit kan echter ook evenzo goed in zover het geval geweest zijn, wanneer zijn vader Josafat, eer hij met Achab tegen Ramoth optrok, hem het regeringsbeleid opdroeg. Aanleiding tot die stap kan geweest zijn de zielsstemming, waarin Josafat toen ten strijde trok; want hij had vernomen wat Micha

van de uitslag van de gehele onderneming voorspeld had; hij erkende dit woord voor een profetisch woord, dat zeer vast is en had zich graag van de zaak losgemaakt, wanneer valse schaamte hem dit niet verhinderd had. Omdat hij nu aan een zo bedenkelijke krijgstoestand deelnam, deed hij het met onderwerping aan de mogelijkheid dat ook hij, evenzo als Achab, niet met vrede daaruit terugkeerde. Daartoe werd hij wellicht ook nog bewogen door zijn toelichting om deze, zijn eerstgeborene, in elk geval, van de troonopvolging te verzekeren, mocht hij in de strijd tegen de Syriërs zijn leven verliezen en zo alle onenigheid onder zijn zonen, van wie er behalve Joram in 2 Kronieken 21: 2 nog zes andere opgenoemd worden, te voorkomen. Want het is zeer waarschijnlijk dat Joram, wegens zijn huwelijk met de Israëlitische koningsdochter Athalia (1Ki 19: 21) en ter oorzaak, van zijn wrede en heerszuchtig karakter weinig aanhang in het land had, en het volk liever een ander van Josafats zonen op de troon had gezien; waarom ook Joram, toen hij in het bezit van de heerschappij gekomen was, al zijn broeders en enige vorsten in Israël liet doden (2 Kronieken 21: 4). Maar Josafat begeerde Joram tot zijn opvolger, en wel om diens huwelijk met Athalia, omdat hij, naar het schijnt, de hoop koesterde dat ten gevolge van deze verzwagering van de beide koningshuizen, de beide koninkrijken eenmaal weer onder één scepter verenigd zouden worden.

Hoe evenwel juist het tegendeel van deze verwachting zich verwezenlijkte en Achabs huis het huis van David bijna uitgeroeid had, als de Heere niet wakend en beschermend tussen beide getreden was, zullen wij in de geschiedenis van Athalia opmerken (2 Koningen 11: 1vv.). Josafat meende het goed, wat zijn plannen en gedachten betrof. Maar welmenendheid alleen brengt niet altijd het goede tot stand, integendeel geldt ook hier: wat uit vlees geboren is, dat is vlees; alleen wat uit de geest geboren is, dat is Geest (Joh. 3: 6). Overigens is de vasthoudendheid opmerkelijk, waarmee Josafat zich aan de eenmaal opgevatte plannen en gedachten vastklemde. Want niet alleen liet hij zich na de ongelukkige uitslag van de oorlog tegen de Syriërs opnieuw in een gemeenschappelijke strijd met Joram, Achabs tweede opvolger en zoon, in (2 Koningen 3: 4vv.) en beproefde met diens eerste zoon en opvolger Ahazia, opnieuw zoals Salomo een scheepstocht naar Tarsis (2 Kronieken 20: 35vv.), omdat hij stellig besloten had vrede met Israël's koningen te hebben (vs. 45), maar hij maakte ook twee jaar vóór zijn dood Joram bepaald tot mederegent, zoals hij reeds bij zijn tocht naar Ramoth in Gilead had gedaan; waarom in 2 Koningen 8: 16 als het eerste regeringsjaar van Joram, koning van Juda, niet het zevende regeringsjaar van de Israëlitische Joram (889 v. Chr.), maar integendeel diens vijfde regeringsjaar (891 v. Chr.) opgegeven wordt. Met bijvoeging van dit tweejarig regentschap heeft Joram van Juda inderdaad acht jaar te Jeruzalem geregeerd, terwijl de tijd van zijn alleenheerschappij slechts 6 jaar bedraagt; misschien is echter, zoals door vele uitleggers gebeurt, de toedracht van de zaak zo op te vatten dat Joram, door de heerszuchtige Athalia opgestoot, zelf zijn vader Josafat in 889 v. Chr. van de troon verdrong en de teugels van het bewind in handen nam, zodat aan deze niets dan de koninklijke titel overbleef, en de duur van de regering van de laatste strikt genomen slechts 23 jaar bedroeg..

Ook Josafat trok mee, hoewel hij wist, dat Micha waarheid had gesproken en zijn voorspelling een woord van de Heere was. Men had kunnen verwachten, dat hij zich nu van Achab had losgemaakt en weer naar Juda was gegaan. Niets echter van dit alles. Valse

schaamte hield hem terug, wat hem echter bijna het leven had gekost, indien de Heere niet op een bijzondere wijze de ogen van de Syriërs had geopend, zodat zij in hem herkenden niet de koning van Israël, maar die van Juda..

30. En de koning van Israël vreesde, nadat de legers van weerszijden in het Oostjordaanse waren binnengerukt en het tot een slag tegen de Syriërs zou komen, naar aanleiding van Micha's profetie, dat de pijlen van de vijanden vooral op hem gericht zouden zijn, zoals het dan ook inderdaad later (vs. 31) het geval was; daarom zei hij tot Josafat: Als ik mij verkleed heb, zal ik in de strijd komen, 1) maar gij, zo gij wilt, trek uw koninklijke kleren aan. Zo verkleedde zich de koning van Israël en kwam in de strijd.

1) Volgens het oorspronkelijke bevat deze plaats een onbepaalde, afgebroken uitdrukking: "Verkleed en in de strijd komen, en gij, trek uw kleren aan; " Van der Palm heeft vertaald: Verkleed we ons om in de strijd te gaan, of gij, zo gij wilt, houd uw koninklijk gewaad aan..

In het Hebreeuws Hitchaphees wabo bamilchama. Letterlijk: Verkleed en komen in de strijd. De onbepaalde wijs wordt hier gebruikt, niet zoals gewoonlijk voor de gebiedende, maar voor de wensende. Een gevolg van de angst, waarin Achab verkeert, en van de vrees om te komen. Hij is niet gerust. Hij denkt om de profetie van vroeger bij het sparen van Benhadads leven. Hij weet, dat het op zijn leven gemunt is. Daarom zal hij zich steken in het gewaad van een gewoon soldaat. Tot Josafat zegt hij: trek gij, zo gij wilt, uw koninklijke kleren aan, omdat de koning van Juda niet die voorzorgsmaatregelen hoefde te nemen en te vrezen, meende hij. Of hij daarmee ook de arglistige bedoeling had, om Josafat in zijn plaats te doen sneuvelen, is niet uit te maken. Sommige uitleggers stellen dit vast, anderen verwerpen het. In elk geval met zijn "zich verkleed" bedoelde hij de voorspelling van God krachteloos te maken. Maar God zou tonen, dat Zijn Raad zou bestaan en Hij al Zijn welbehagen zou doen..

31. De koning nu van Syrië had, bij het begin van de strijd, het ook werkelijk, zoals Achab vreesde, in het bijzonder op diens leven gemunt-misschien omdat hij door hem bij de onderhandelingen, die voor het uitbreken van de strijd over de teruggave (vs. 13) van Ramoth plaatsgevonden had (vs. 3), gevoelig was beledigd. Hij had geboden aan de oversten van de wagens, 1) waarvan hij tweeëndertig had (vgl. 20: 1 en 24vv.), zeggende: Gij zult noch kleinen, noch groten in het leger van de kinderen van Israël bestrijden, maar de koning van Israël alleen, zodat gij hem gevangenneemt of doodt; dat moet voor alle dingen gebeuren.

1) De oversten van de wagens zijn de stadhouders, die hij in de plaats van de 32 koningen had aangesteld (20: 24)..

32. Het geschiedde dan toen de oversten van de wagens, in het hierop plaatshebbend treffen Josafat, 1)de koning van Juda, zagen, dat zij zeiden, wegens de koninklijke kleren die hij droeg (vs. 30): Gewis, die is de koning van Israël, Achab, en zij keerden zich naar hem, drongen in gehoorzaamheid aan Benhadads bevel op hem aan, om te strijden; maar Josafat riep uit, riep zijn krijgslieden toe, dat zij hem te hulp zouden komen, hetgeen tegelijk een aanroeping van de Heere was om hulp, die verhoring vond, omdat de Heere Josafat wel

straffen wilde, maar niet met Achab in diens oordeel doen omkomen (2 Kronieken 18: 31; 19: 2 vv.).

1) Josafat meer godsvrucht dan staatkunde bezittende, aanvaardde de post van eer, ofschoon het de gevaarlijkste post was en hij daardoor in een ijselijk gevaar geraakte, maar God verlostte hem genadig, waardoor Hij betoonde, dat ofschoon Hij op hem verstoord was, Hij hem echter niet had verlaten. Sommige oversten hem kennende ontdekten hun misslag en keerden zich van achter hem af, hiertoe bewogen zijnde door de verborgen besturing van God..

34. Toen spande een man, een van de gewone krijgslieden, de boog in zijn eenvoudigheid, zonder bepaald overleg, waarom hij juist degene in het oog vatte, op wie hij uit al de rijen van de Israëlitische strijders aanlegde-maar het was de Heere in de hemel, die zijn oog en zijn hand bestuurde, en schoot de koning van Israël tussen de gespen en tussen het pantser, 1) eigenlijk tussen de samenvoegingen van het harnas, daarom juist op die plaats, tot waar alleen een dodelijk verwondende pijl kon doordringen; zo wonderbaarmoest zich alles schikken. Toen zei hij (Achab) tot zijn voerman, die zijn strijdwagen mende: Keer uw hand, wij zouden zeggen: keer om (2 Koningen 9: 23), en voer mij uit het in slagorde gerangschikte leger, d.i. buiten het strijdgewoel, een weinig ter zijde, want ik ben zeer gewond.

1) Het eigenlijke pantser bedekte slechts de borst tot aan de laatste rib, van daar had het tot bescherming van het onderlijf nog een schubachtig verlengsel; tussen het verlengstuk en het pantser was er een voeg, en deze was de enige plaats voor pijl of werpspies toegankelijk. Josefus noemt de man, wiens hand de Heere zo geheimnisvol bestuurde Amanus en de Joodse overlevering beweert, dat daaronder de in 2 Koningen 5: 1vv. genoemde veldheer Naäman te verstaan is, wat in elk geval wegens het daar gebruikte woord: "door hem had de Heere de Syriërs verlossing gegeven" veel voor zich heeft, en de betekenis van die geschiedenis in zo verre versterkt, omdat dan degene, die de oorzaak van de overwinning van de Syriërs over Israël geweest is als een geslagene door de melaatsheid hulp in Israël zoeken moet..

Achab is zo veilig gewapend, dat hij bijna onkwetsbaar mag heten. Alsof een geweer tegen de dood en een schild tegen het graf werd gevonden. Al bedekt hem het ijzer van het hoofd tot de voeten, al is er in de hechte wapenrusting slechts een enkele opening, die opening is de geopende poort van de dood. Niet op de ondoordringbare helm stuit de pijl van de Syriër af; juist tussen de gespen en het pantser dringt het moordtuig naar binnen en wondt niet licht, maar ten dode en onder de zwaarte van het stevige harnas gebogen, zinkt Achab waggelend neer. En waar het oog van ons geloof in de hemel Achabs vonnis ziet geschreven en het oog van onze verbeelding hem op de aarde ziet neerliggen, de geheimzinnige pijl van de onbekende in de borst, daar zeggen wij eerbiedig en luid: Dit is door de Heere gedaan..

35. En de strijd nam op die dag toe, omdat de kinderen van Israël steeds weer opnieuw op de Syriërs aanvielen, en de koning Achab, om zijn strijders niets van zijn verwonding te laten bemerken en daardoor te ontmoedigen, werd, nadat hij de pijl zich spoedig uit de wond getrokken, maar het toneel van de strijd zelf evenwel niet verlaten had, met de wagen staande gehouden tegenover de Syriërs, alle krachten inspannende om zich in de wagen zoveel

mogelijk rechtop te houden; maar hij stierf pas 's avonds, toen de zon onderging, en het bloed van de wond vloeide, terwijl hij op deze wijze stand hield, ten einde de Syriërs het hoofd te bieden, met des te meer kracht, juist door het geweld, dat hij zichzelf aandeed, in de bak van de wagen, zodat hij op de strijdswagen geheel en al doodbloedde.

Achab leefde lang genoeg om een gedeelte van Micha's profetie vervuld te zien. Hij had een langzame dood; hij had tijd genoeg om te voelen dat hij stierf; en wij kunnen ons wel voorstellen met wat een afgrijzen hij nu aan de door hem begane gruwelen, aan het versmaden van zoveel waarschuwingen dacht, aan de Baälsaltaren, aan Naboths wijngaard, aan Micha's inkerkering; door zelfmisleiding en bedrog van anderen ziet hij zich in het verderf gestort. Zonder hoop in zijn sterven valt hij in de handen van de koning van de verschrikking..

38. Toen men nu de wagen, waarop hij met zijn leven had geboet voor het door hem, uit gemis aan vrees van God, gespaarde leven van Benhadad (20: 42), in de vijver van Samaria spoelde, lekten de honden zijn bloed, waar 1) n.l. in deze vijver, in dezelfde tijd zich de hoeren wasten, naar het woord van de HEERE, dat Hij door de mond van de profeet Elia (21: 10) gesproken had.2)

1) Of, terwijl de hoeren zich baadden. Uitdrukkelijk wordt dit erbij gevoegd om te kennen te geven de oneer, die Achab ook nog na zijn dood overkwam, dat zijn strijdswagen van zijn bloed werd gereinigd ten aanschouwen van die vrouwen, die hij in het land had gehaald of toegelaten, ten behoeve van de onreine dienst van Astarte..

2) Wanneer dit woord van de profeet Elia zich slechts ten dele aan Achab, volkomen evenwel pas aan diens tweede zoon en opvolger Joram vervulde (2 Koningen 9: 24vv.), zo hebben wij Achabs verootmoediging (21: 27vv.) niet voorbij te zien, die een verzachting van het Goddelijke strafoordeel teweeg had gebracht. Achabs bloed door de honden gelect en het lijk van Joram op Naboths akker geworpen: in deze beide, wat tijd en plaats aangaat, van elkaar verwijderde omstandigheden, vervulde zich desalniettemin zeer nauwkeurig wat Elia voorspeld had..

IV. Vs. 41-51. In aansluiting op de zo-even meegedeelde geschiedenis van Achabs veldtocht tegen de Syriërs, waarin hij ook Josafat, koning van Juda, had weten te wikkelen, volgt hier een zeer beknopt verslag aangaande het bestuur van deze koning, waarin zijn duur en de geest, die het bezielde, nader vermeld wordt; daarna wordt van de vruchteloze proefneming van Josafat om het handelsverkeer met Ofir te herstellen (1Ki 15: 24) gewag gemaakt. In het brede wordt er daarentegen van Juda's vierde heerser gesproken in 2 Kronieken 17: 1-21: 3, die afgezien van zijn onzalige verbintenis met het huis van Achab, een van de beste vorsten uit David's geslacht is geweest, en die niet slechts veel voor de verspreiding van de kennis van de wet onder zijn volk, voor het herstel van een goede rechtspleging, zowel als voor de organisatie van het leger gedaan, maar ook zegevierend tegen de Ammonieten en Edomieten gestreden heeft.

41. a) Josafat (= de HEERE oordeelt) nu, de zoon van Asa, om de in 15: 24 afgebroken geschiedenis van de koningen van Juda verder voort te zetten, werd koning over Juda, in het vierde jaar van Achab, de koning van Israël (d.i. in het jaar 940 v. Chr.).

a) 2 Kronieken 20: 31

42. Josafat was vijfendertig jaar oud, toen hij koning werd, en regeerde vijfentwintig jaar (tot 889 v.Chr.) te Jeruzalem, gedurende de twee laatste jaren onder het mederegentschap van zijn zoon Joram (1Ki 22: 29), en de naam van zijn moeder was Azuba (= verlaten), de dochter van Silchi (= gewapend door de HEERE).

Bijna bij iedere koning van Juda wordt ook de naam van zijn moeder vermeld (14: 21; 15: 2; 2 Koningen 8: 26; 12: 1; 14: 2; 15: 2,33; 18: 2; 21: 1,19; 22: 1; 23: 31,36; 24: 8,18); dit heeft zijn grond in de belangrijke invloed, die de koningin-moeders op de koning en diens regering uitoefenden, en legt een schoon getuigenis af aangaande de aard van de betrekking tussen moeder en zoon bij de Hebreeën, ook wanneer die betrekking niet altijd een gunstige invloed uitoefende..

43. En hij wandelde in heel de weg van zijn vader Asa, die in de eerste tijd van zijn bestuur zo voortreffelijk regeerde (15: 11vv.), hij week niet daarvan, zoals Asa later zelf deed (15: 17vv.), doende wat recht was in de ogen van de HEERE. 1)

1) Hij droeg dezelfde zorg voor het bestuur van het koninkrijk en in het bijzonder voor de hervorming in de Godsdienst, als zijn vrome vader had gedaan en hij volhardde daarin; hij week niet daarvan. Nochtans, zoals het karakter van de vroomsten zelfs altijd de een of andere maar heeft, zo was het ook hier, de hoogten werden niet weggenomen. Oude verdorvenheden laten zich moeilijk uitroeien, in het bijzonder wanneer ze enige goede mensen tot voorstanders hebben, zoals de hoogten die gehad hadden in Samuel, Salomo en anderen..

44. Evenwel werden de hoogten niet weggenomen; het volk offerde en rookte nog op de hoogten, wat ondertussen minder hem, dan het volk tot verwijt strekt (15: 14), omdat hij tot de grondige bekering van het volk alles deed wat in zijn vermogen was (2 Kronieken 17: 6vv. 19: 4vv.; 20: 20vv.).

45. En Josafat maakte, anders dan zijn drie voorgangers (14: 30; 15: 6,16) vrede met de koning van Israël, 1) terwijl hij zich met hem verzwagerde (1Ki 19: 21).

1) Op zichzelf beschouwd was dit goed, maar toch overschreed Josafat de geoorloofde grenzen, door zich te verbinden met het huis van Achab. Hiermee werd hij oorzaak dat straks onder Athalia, de dochter van Achab en de weduwe van Joram, Josafats zoon, het koninklijk nageslacht van David bijna geheel werd omgebracht. Het was hier in betrekkelijke zin een vrede, ten koste van de waarheid. En dit is bij de Heere vervloekt..

46. Het overige nu van de geschiedenissen van Josafat en zijn macht die hij, tot bevestiging van zijn rijk, deels door het aanleggen van vestingen en betere legerinrichting, deels door

onderwijzing van het volk in de wet en verbetering van de rechtspleging, bewezen heeft, en hoe hij, tegen de Edomieten en Ammonieten (2 Kronieken 20) gestreden heeft, zijn die niet geschreven in het boek der Kronieken van de koningen van Juda? (1Ki 14: 19)

Met de geschiedenis van deze koning hangt het ontstaan van Psalm 47, 48 en 83 samen, waarover wij pas bij 2 Kronieken 20 meer in bijzonderheden kunnen spreken. Als profeten, die onder Josafat gewerkt hebben, worden in 2 Kronieken 19: 2; 20: 34,37 genoemd Jehu, de zoon van Hanani (1Ki 15: 22) en Eliëzer de zoon van Dódava..

48. Toen was er, in zijn tijd, hetgeen voor de in het vervolg meegedeelde bijzonder van gewicht is, geen koning in Edom; maar een stadhouder van de koning, 1)door de koning aangesteld, regeerde het land.

1) Het blijft onbeslist of de Edomieten, zoals enige uitleggers willen, nadat zij een tijd lang eigen koningen gehad hebben, weer aan Josafat onderworpen zijn en een stadhouder van hem ontvingen (1Ki 9: 19), dan wel of Edom sinds David's tijd onafgebroken aan Juda onderworpen is geweest en door een stadhouder geregeerd werd, zodat het pas onder Joram zich onafhankelijk maakte (1Ki 11: 22). In het laatste geval moet men aannemen, dat deze landvoogd of stadhouder nochtans de koningstitel voerde en in zekere mate zelfstandig regeerde, omdat in 2 Koningen 3: 9 van een "koning" van Edom gesproken wordt en deze als een bondgenoot van Josafat en Joram voorkomt, maar toch ook in zekere zin van de koning van Juda afhankelijk is..

Deze mededeling, omtrent Edom, wordt hier in deze geschiedenis ingevlochten, om daarmee de tocht van Josafat te verklaren, omdat deze daardoor vrij kon beschikken over de haven van Elath..

AHAZIA'S ZIEKTE. EEN STRAFWONDER DOOR ELIA VERRICHT.

1 Koningen 22: 52-2 Koningen 1: 18. In zijn oudere zoon Ahazia volgde op Achab, in het bestuur over het rijk van de tien stammen, een vorst, die geheel en al in zijn wegen wandelde en de Baälsdienst opnieuw tot de eredienst van het koninklijke hof maakte; ja, wij zouden haast zeggen, dat Ahazia met nog meer beslistheid dan Achab, in de wegen van Izebel wandelde, ofschoon het hem, wegens de zwakheid en de korte duur van zijn regering, niet lukte het lang in het volslagen heidendom van weleer te doen terugzinken. Hoe goddeloos hij was, bleek bij gelegenheid van een ziekte, waardoor hij ten gevolge van een val getroffen werd, want toen zond hij naar het orakel van de god van de Filistijnen, Baäl-Zebub te Ekron, ten einde te vernemen welke uitslag zijn ziekte hebben zou. Maar de Heere zendt zijn afgezant de profeet Elia tegemoet en laat hem door deze bestraffen en aanzeggen, dat hij van zijn bed niet weer zou opstaan. Om Elia tegen de euvelmoed van de vangeren, die tweemaal, de ene afdeling na de andere afgezonden werden, te beschutten, zendt de Heere bliksemvuur van de hemel, dat beide reizen een hoofdman en zijn vijftigen verteert; wanneer daarna de derde, door de koning uitgezonden, de levende God ontzag betoont, vergezelt de profeet hem op het gebod van de Heere, maar enkel om voor Ahazia's oren het vonnis van de Allerhoogste

te herhalen, en inderdaad sterft de koning, na niet veel langer dan een jaar geregeerd te hebben.

52. Ahazia, de oudere zoon van Achab (vgl. 2 Koningen 1: 17), werd koning over Israël te Samaria, in het zeventiende jaar van Josafat, de koning van Juda (897 v. Chr.), en regeerde twee jaar over Israël, nauwkeuriger: een weinig langer dan een jaar, tot 896.

54. En hij diende, voor zijn persoon; terwijl hij de kalverdienst aan het volk overliet, de Sidonische afgod Baäl, 1) en boog zich voor hem, en vertoornde de HEERE, de God van Israël, naar alles, wat zijn vader gedaan had, zonder zich aan de oordelen te storen, die over deze ten gevolge van zijn afgoderij gekomen waren.

1) Van Ahazia wordt nog opzettelijk meegedeeld, dat hij Baäl diende. In de laatste jaren van Achabs regering, tengevolge van de gebeurtenis op Karmel, schijnt de Baälsdienst niet meer zo sterk door Achab te zijn gedreven. Nu hij echter in de strijd gesneuveld is, wordt de invloed van Izebel weer sterker en in Ahazia vindt zij een gewillig werktuig, om de afgodendienst weer als opnieuw in te voeren. Zelfs was deze zoon van Achab van zeer afgodische aard, omdat hij straks de afgod van de Filistijnen nog om raad gaat vragen..